

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 3. jūlijā
(OR. en)

11344/23

FIN 734

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 29. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 391 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN REVĪZIJAS PALĀTAI EIROPAS SAVIENĪBAS 2022. FINANŠU GADA KONSOLIDĒTIE GADA PĀRSKATI

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 391 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 391 *final*

Briselē, 28.6.2023.
COM(2023) 391 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN
REVĪZIJAS PALĀTAM**

**EIROPAS SAVIENĪBAS 2022. FINANŠU GADA
KONSOLIDĒTIE GADA PĀRSKATI**

SATURA RĀDĪTĀJS

PRIEKŠVārds	2
GADA BŪTISKĀKĀS NORISES FINANŠU JOMĀ.....	3
SKAIDROJUMS PIE KONSOLIDĒTAJIEM PĀRSKATIEM	42
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI UN SKAIDROJUMI	43
BILANCE	45
FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTU PĀRSKATS.....	46
NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS	47
PĀRSKATS PAR PĀRMAIŅĀM NETO AKTĪVOS	48
SKAIDROJUMI PAR FINANŠU PĀRSKATIEM	49
BUDŽETA IZPILDES PĀRSKATI UN SKAIDROJUMI.....	153
GLOSĀRIJS	223
SAĪSINĀJUMU SARAKSTS.....	227

PRIEKŠVārds

Eiropas Savienība 2022. gadā vēlreiz apliecināja savu vienotības spēku, reaģējot uz nepieredzētiem sarežģījumiem.

Atbildot uz Krievijas nežēlīgo karu, Eiropa rīkojās solidarīgi. Mēs esam

bijuši blakus saviem Ukrainas partneriem un centušies mazināt šā prettiesiskā un patvaļīgā kara ietekmi, kas mainīja ikdienas dzīvi miljoniem ukraiņu. Turklāt mēs strādājām ar tiešajām un netiešajām sekām, ar ko saskārās mūsu pilsoņi, uzņēmumi un dalībvalstis. Tāpēc mēs mobilizējām visus pieejamos līdzekļus no ES budžeta un atbilstoši Eiropas Miera mehānismam, lai papildinātu dalībvalstu tieši sniegto atbalstu.

Pastāvošā ģeopolitiskā situācija akcentēja ilgtspējīgu un diversificētu energoapgādes avotu nozīmību. Šajā kontekstā specializētais atveseļošanas instruments *NextGenerationEU* apliecināja sevi kā svarīgs rīks zaļās un digitālās pārkārtošanās papildu paātrināšanai. Instruments *NextGenerationEU* bija arī nozīmīgs, lai ES kļūtu par plaša mēroga suverēnu emitentu. Īstenojot vienoto ES aizņemšanās stratēģiju, Komisija finanšu tirgiem raidīja ļoti svarīgu signālu — tā apliecināja ES solidaritāti un radīja pārliecību par eurozonas noturību.

Turklāt programma *SURE* (Atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijās) turpināja atbalstīt dalībvalstis, lai noturētu cilvēkus viņu darbavietās, kā arī palīdzētu saglabāt pandēmijas skartās darbvietas. 2022. gada, t. i., programmas pēdējā gada, beigās dalībvalstis parakstīja aizdevumu mehānisma nolīgumus 98,4 miljardu EUR vērtībā, un minētie līdzekļi tika izmaksāti, atbalstot vairāk nekā 30 miljonus iedzīvotāju un 2,5 miljonus uzņēmumu 19 dažādās dalībvalstīs.

pastāvīgām politiskā un finansiālā stāvokļa korekcijām Eiropas Savienība turēja savu solījumu un izpildīja savus [vispārējos politikas mērķus](#). 2022. gadā, kas ir DFS 2021.–2027. gadam otrais gads, 2022. gada budžets izmantots optimāli, īstenojot saistības 357,1 miljarda EUR apmērā.

Pateicoties ES budžetam, Eiropas Savienība spēja stāties pretī sarežģījumiem. Tāpēc ar prieku sniedzu Eiropas Savienības 2022. gada pārskatus, kuros iepriekš minētie apgalvojumi izklāstīti sīkāk. Tajos ietverta pilnīga informācija par ES finansēm, tajā skaitā informācija par iespējamajām, finansiālajām un citām Savienības saistībām, kā arī par pagājušajam gadam atvēlētā ES budžeta izpildi. Eiropas Savienības konsolidētie gada pārskati ir iekļauti Komisijas integrēto finanšu un pārskatatbildības ziņojumu apkopojumā un ir būtiska daļa no mūsu augsti attīstītās fiskālās pārredzamības un pārskatatbildības sistēmas.

Johanness Hāns,

komisārs budžeta un cilvēkresursu jautājumos

Papildus krīzes risināšanai ar ātru reakciju un

GADA BŪTISKĀKĀS NORISES FINANŠU JOMĀ

Šī iedaļa par būtiskākajām norisēm finanšu jomā sagatavota, pamatojoties uz principiem, kuri izklāstīti IPSASB Ieteicamās prakses pamatnostādņēs (RPG) Nr. 2 "Finanšu pārskatu apspriešana un analīze", un tās mērķis ir palīdzēt lasītājiem izprast, kā ES operacionālās, finansiālās un ieguldījumu darbības ir atspoguļotas ES konsolidēto finanšu pārskatu dažādaajos elementos. Šajā iedaļā sniegtajai informācijai nav veikta revīzija.

Jāņem vērā, ka, tā kā skaitļi ir noapaļoti līdz miljoniem euro, daži finanšu dati turpmāk norādītajās tabulās var nesakrist.

SATURA RĀDĪTĀJS

1.	GADA SVARĪGĀKIE SKAITĻI UN BŪTISKĀKĀS NORISES.....	5
2.	DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM UN <i>NextGenerationEU</i>	8
2.1.	DFS 2021.–2027. gadam un <i>NextGenerationEU</i> : svarīgākie skaitļi.....	8
2.2.	<i>NextGenerationEU</i> : pārskats.....	9
2.3.	NGEU finansiālais stāvoklis 2022. gada 31. decembrī.....	10
3.	BUDŽETA IZPILDES KOPSAVILKUMS	19
3.1.	Ieņēmumi	19
3.2.	Izdevumi	20
4.	FINANŠU INSTRUMENTI UN BUDŽETA GARANTIJAS	24
4.1.	Finanšu instrumenti, ko finansē no ES budžeta	24
4.2.	Budžeta garantijas: garantiju fondos turētie finanšu aktīvi	24
4.3.	Aizdevumi un saistītie aizņēmumi finansiālās palīdzības programmām	25
4.4.	Iespējamās budžeta saistības attiecībā uz finansiālās palīdzības programmām	28
5.	FINANŠU PĀRSKATU ANALĪZE	30
5.1.	IEŅĒMUMI.....	30
5.2.	IZDEVUMI.....	31
5.3.	AKTĪVI.....	33
5.4.	SAISTĪBAS	35
6.	ES POLITISKĀ UN FINANŠU SISTĒMA, PĀRVALDĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA ..	38
6.1.	POLITISKĀ UN FINANŠU SISTĒMA.....	38
6.2.	PĀRVALDĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA	39

1. GADA SVARĪGĀKIE SKAITĻI UN BŪTISKĀKĀS NORISES

Konsolidētie finanšu pārskati

ES konsolidētie finanšu pārskati ietver vairāk nekā 50 subjektus (tajā skaitā Eiropas Parlamentu, Padomi, Komisiju un ES aģentūras). Tie sagatavoti, balstoties uz Komisijas grāmatveža pieņemtajiem noteikumiem par uzkrāšanas principu grāmatvedībā, kuru pamatā ir starptautiskie publiskā sektora grāmatvedības standarti (SPSGS).

Kā redzams turpmāk sniegtajā bilancē un sīkāk izklāstīts finanšu pārskatu analīzē (**5. iedaļa**), ES 2022. gada konsolidētajos finanšu pārskatos bija vērojams īpaši liels aizņēmumu pieaugums, kas saistīts ar instrumenta *NextGenerationEU* un Atbalsta instrumenta bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijās (*SURE*) turpmāku īstenošanu, kā arī Ukrainai sniegto papildu finansiālo atbalstu.

Miljardos EUR

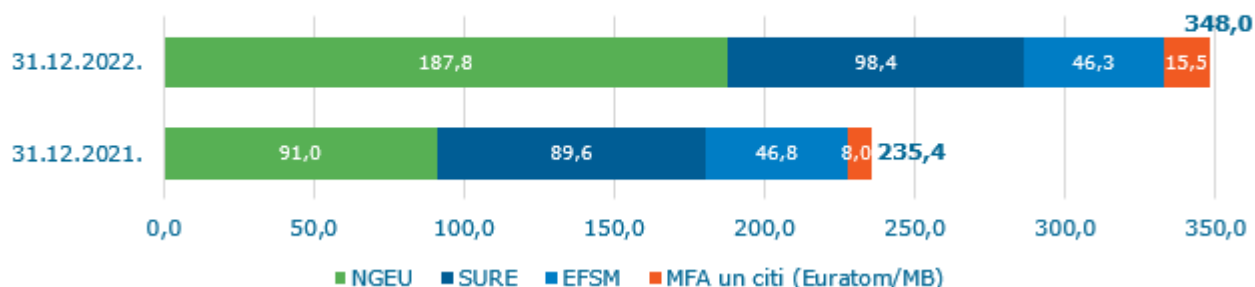
	2022. gads	2021. gads
AKTĪVI		
Finanšu aktīvi	235,4	188,6
Priekšfinansējums	100,5	93,4
Debitoru parādi	48,2	72,4
Nauda un naudas ekvivalenti	46,5	44,9
Materiālie pamatlīdzekļi un citi aktīvi	15,2	14,7
Kopā	445,9	414,1
SAISTĪBAS		
Pēcnodarbinātības pabalsti	80,6	122,5
Finanšu saistības	352,3	246,1
Parādi kreditoriem	55,3	46,4
Uzkrājumi	86,2	78,1
Citas saistības	2,8	3,3
Kopā	577,2	496,4
NETO AKTĪVI		
Rezerves	1,3	1,3
No dalībvalstīm pieprasāmās summas	(132,6)	(83,6)
Kopā	(131,3)	(82,3)

➔ Sk. **5.** iedaļu "Finanšu pārskatu analīze".

Galvenie pasākumi 2022. gadā

Sekmīgās obligāciju emisijas turpināšana

Papildu finansējums 112,6 miljardu EUR apmērā ES politikas programmām un finansiālajai palīdzībai

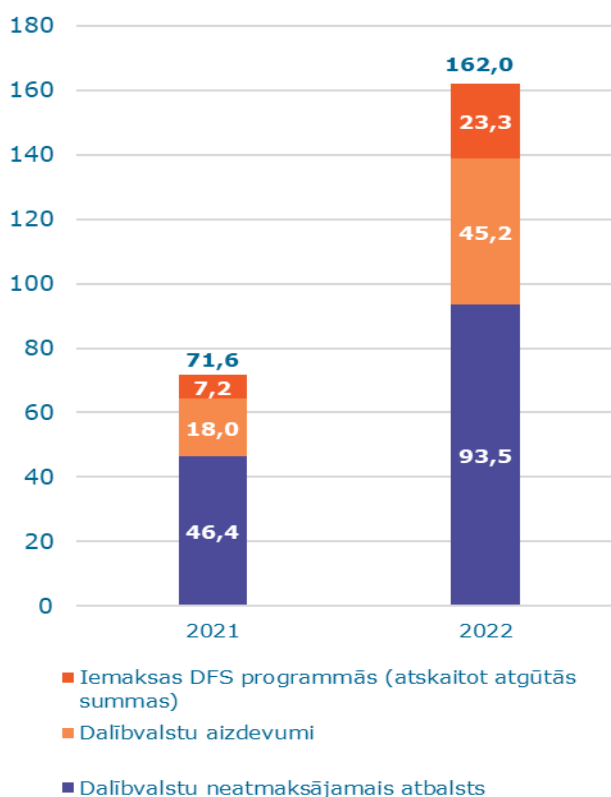

➔ Sk. 4. iedaļu.

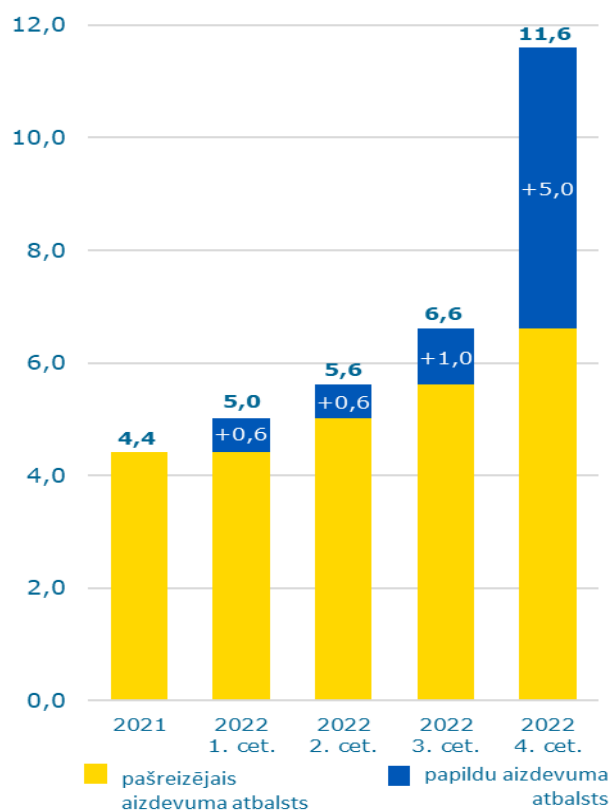
NGEU mērķu sasniegšana

Finansiālās palīdzības sniegšana Ukrainai

NGEU kopējās izmaksas pieauga līdz 162,0 mljrd. EUR

MFA aizdevuma atbalsts Ukrainai pieauga līdz 11,6 mljrd. EUR

➔ Sk. 2. iedaļu.

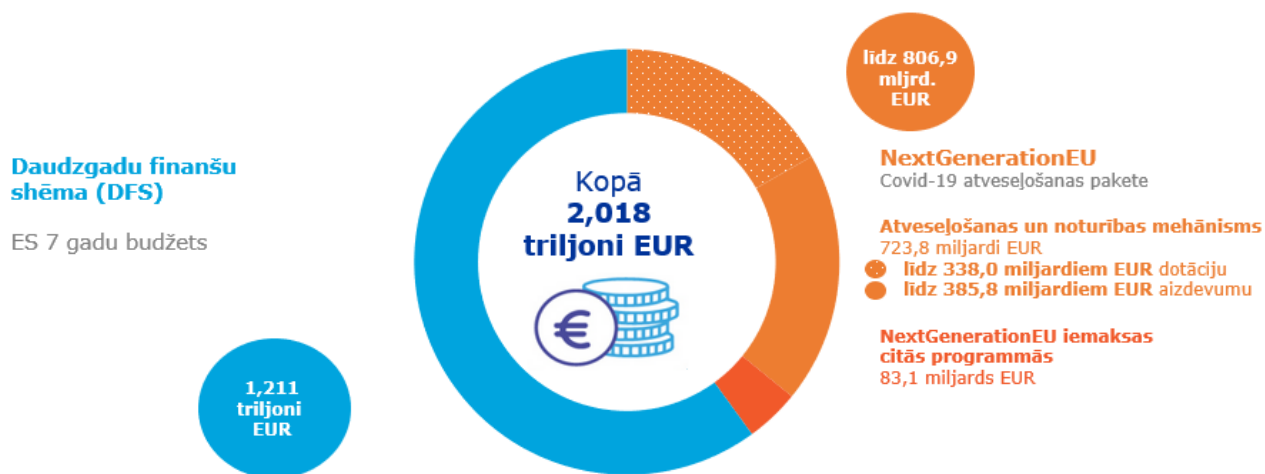
➔ Sk. 4. iedaļu.

2. DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM UN *NextGenerationEU*

2.1. DFS 2021.–2027. gadam un *NextGenerationEU*: svarīgākie skaitļi

ES ilgtermiņa budžets 2021.–2027. gadam kopā ar atveseļošanas instrumentu *NextGenerationEU* (*NGEU*) pašreizējās cenās sasniedz 2018 triljonus EUR (1,8 triljonus EUR 2018. gada cenās).

Pakete sastāv no ilgtermiņa budžeta, daudzgadu finanšu shēmas (DFS) 2021.–2027. gadam, ko veido 1211 triljoni EUR pašreizējās cenās (1074 triljoni EUR 2018. gada cenās), apvienojumā ar pagaidu atveseļošanas instrumentu *NGEU* līdz 806,9 miljardiem EUR pašreizējās cenās (750 miljardiem EUR 2018. gada cenās).

Skaidrojums: visas summas ir norādītas

Budžets ir izstrādāts, ņemot vērā Eiropas prioritātes un steidzamākās vajadzības:

- vairāk nekā 50 % no nākamā ilgtermiņa budžeta un *NGEU* kopējās summas atbalstīs Eiropas Savienības modernizāciju, izmantojot pētniecību un inovāciju, taisnīgu klimatisko un digitālo pārkārtošanos, gatavību, kā arī atveseļošanas un noturības darbības;
- 30 % no ES budžeta tiks izlietoti cīņai pret klimata pārmaiņām — visu laiku lielākā ES budžeta daļa;
- 20 % no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM), kas veido 90 % no *NGEU*, tiks ieguldīti digitālajā pārveidē;
- 2026. un 2027. gadā 10 % no gada izdevumiem ilgtermiņa budžeta ietvaros tiks izmantoti, lai apturētu un vērstu par labu bioloģiskās daudzveidības samazināšanos; kā arī
- pirmo reizi jaunām un pastiprinātām prioritātēm ir piešķirta vislielākā daļa ilgtermiņa budžetā — 32 %.

Pēc tam, kad Krievija uzsāka agresijas karu pret Ukrainu, ES budžets kļuva par galveno instrumentu, ar kura palīdzību atbalstīt ES reaģēšanu uz krīzi un stratēģiskās autonomijas veidošanu. Konkrētāk, izmantojot pieeju "Eiropas komanda", ES, tās dalībvalstis un finanšu iestādes līdz 2022. gada beigām atbalstam Ukrainai kopā bija mobilizējušas gandrīz 50 miljardus EUR, skaidri apliecinot ES pastāvīgo solidaritāti ar Ukrainas tautu.

Tas ietvēra:

- 18,9 miljardus EUR finansiālās palīdzības, budžeta atbalsta un humānās palīdzības veidā no ES budžeta un tieši no ES dalībvalstīm dotāciju, aizdevumu un garantiju veidā;
- paketi Ukrainas ekonomikas atbalstam 18 miljardu EUR apmērā, kas tiks izmaksāta 2023. gadā; kā arī
- militāro palīdzību 3,2 miljardu EUR apmērā Eiropas Miera mehānisma ietvaros un 7 miljardus EUR, ko tiešā veidā piešķir ES dalībvalstis (nedz Eiropas Miera mehānisms, nedz dalībvalstu tiešais atbalsts nav daļa no ES budžeta).

2.2. *NextGenerationEU*: pārskats

Ar 806,9 miljardu EUR budžetu *NGEU* ir paredzēts, lai palīdzētu novērst koronavīrusa pandēmijas radītos tūlītējos ekonomiskos un sociālos zaudējumus, tādējādi veidojot Eiropu pēc Covid-19, kas ir zaļāka, digitālāka, noturīgāka un labāk piemērota pašreizējiem un gaidāmajiem izaicinājumiem.

Lielākā daļa līdzekļu tiek novirzīta, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM). Daļa līdzekļu — līdz 338,0 miljardiem EUR — tiek nodrošināta neatmaksājama atbalsta jeb dotāciju veidā. Otra daļa — līdz 385,8 miljardiem EUR — tiek izmantota, lai piešķirtu Savienības aizdevumus atsevišķām dalībvalstīm. Šīs dalībvalstis minētos aizdevumus atmaksās tikai pēc pašreizējās DFS laikposma, un šī atmaksa turpināsies ilgākā laikposmā, un 2022. gada 31. decembrī neatmaksāto aizdevumu galīgais termiņš beidzas tikai no 2052. gada (sk. **2.3.3.** iedaļu).

Turklāt *NGEU* pastiprina vairākas esošās ES programmas un politikas virzienus:

- kohēzijas politiku Atveseļošanas palīdzības kohēzijai un Eiropas teritorijām (*REACT-EU*) ietvaros, lai palīdzētu likvidēt Covid-19 ekonomiskās sekas atveseļošanas pirmajos gados;
- Taisnīgas pārkārtošanās fondu, lai garantētu, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti noris visu labā;
- Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, lai turpmāk atbalstītu lauksaimniekus;
- *InvestEU*, lai atbalstītu mūsu uzņēmumu ieguldījumu centienus;
- pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, lai nodrošinātu, ka ES spēj finansēt vairāk izcilības pētniecībā; kā arī
- *RescEU*, lai nodrošinātu, ka ES civilās aizsardzības mehānisms spēj reaģēt uz plaša mēroga ārkārtas situācijām.

Atveseļošanas un noturības mehānisms

723,8 miljardi EUR.

● līdz 338,0 dotācijās

● līdz 385,8 aizdevumos

ENERĢĒTIKAS UZLABOŠANA

Tīras tehnoloģijas un atjaunīgie energoresursi

RENOVĀCIJA

Ēku energoefektivitāte

UZLĀDE UN UZPILDE

Ilgtermiņš transports un uzlādes stacijas

SAVIEŅOTĀMĪBA

Ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu ieviešana

MODERNIZĀCIJA

Publiskās pārvaldes digitalizācija

PAPLAŠINĀŠANA

Datu mākonis un ilgtspējīgi procesori

PĀRKVALIFIKĀCIJA UN KVALIFIKĀCIJAS CELŠANA

Izglītība un apmācība, lai atbalstītu digitālās prasmes

NextGenerationEU iemaksas citās programmās

83,1 miljards EUR

REACT-EU (ERAF/ESF)

50,6

Taisnīgas pārkārtošanās fonds

10,9

Lauku attīstība (ELFLA)

8,1

InvestEU

6,1

Programma "Apvārsnis Eiropa"

5,4

RescEU

2,0

Turklāt pēc Krievijas agresijas kara pret Ukrainu un no tā izrietošās enerģētiskās krīzes Komisija ierosināja Eiropas Komisijas plānu *REPowerEU* ar mērķi panākt Eiropas neatkarību no Krievijas fosilā kurināmā krājumiem krietni pirms 2030. gada. Saskaņā ar plānu *REPowerEU* dalībvalstis iekļauj *REPowerEU* nodaļu savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos (ANP) — ceļvežos par atveseļošanas un noturības mehānisma finansējumu —, kuru mērķis ir finansēt būtiskus ieguldījumus un reformas energoapgādes diversifikācijai un atkarības no Krievijas fosilā kurināmā mazināšanai. Ar plānu *REPowerEU* netiek palielināts kopējais ANM finansējums, bet tas paātrinās pašreizējās aizņemšanās jaudas izlietošanu, piedāvājot dalībvalstīm iespēju *REPowerEU* mērķiem pieprasīt papildu aizdevumus *NGEU* ietvaros. Plānu *REPowerEU* papildina dotācijas, ko finansē no ETS kvotu izsolēm un pārskaitījumiem no *Brexit* korekcijas rezerves.

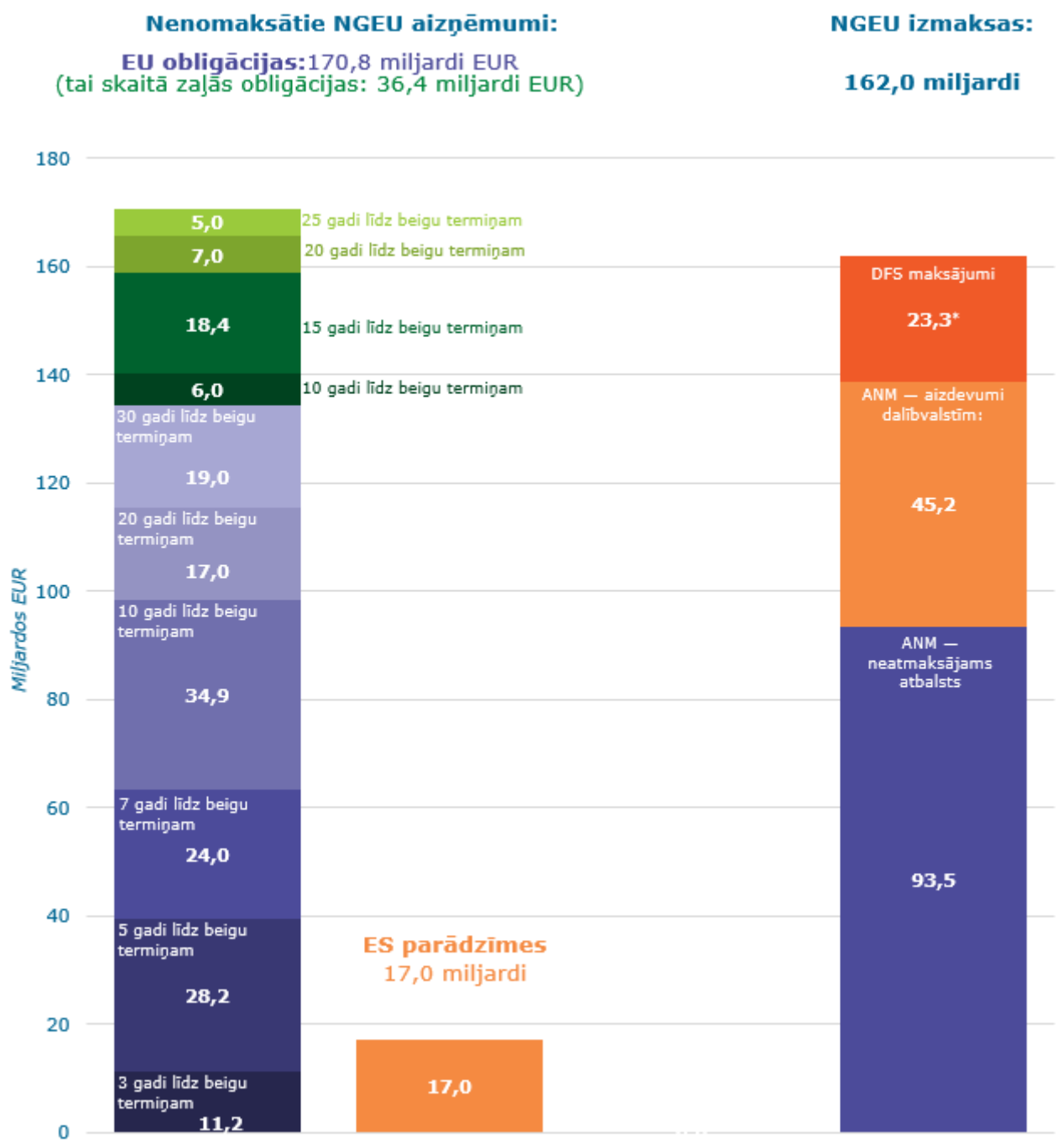
2.3. NGEU finansiālais stāvoklis 2022. gada 31. decembrī

2.3.1. Pārskats

No *NGEU* finansēšanas darbību uzsākšanas 2021. gada 15. jūnijā līdz 2022. gada beigām Komisija ir piesaistījusi ilgtermiņa finansējumu 170,8 miljardu EUR apmērā, galvenokārt emitējot obligācijas sindicētos darījumos (2021. gadā: 71,0 miljards EUR). Turklāt 2022. gada decembrī Komisijai ir neapmaksātās īstermiņa ES parādzīmes 17,0 miljardu EUR apmērā. Līdz 2022. gada beigām Komisija bija

izmaksājusi finansiālo atbalstu kopā 162,0 miljardu EUR apmērā (2021. gadā: 71,6 miljardi EUR). Lielākā daļa no šīs summas — 138,7 miljardi EUR — tika izmaksāta saskaņā ar ANM, proti, 93,5 miljardi EUR kā neatmaksājams atbalsts un 45,2 miljardi EUR kā finansiālais aizdevuma atbalsts. Papildus 23,3 miljardi EUR (atskaitot atgūtos līdzekļus 0,2 miljardu EUR apmērā) tika izmaksāti kā DFS maksājumi atbilstoši pašreizējām programmām. Atlikusi likviditāte — 20,5 miljardi EUR — tiek turēta *NGEU* bankas kontā ECB un Komisijas centrālajā kases kontā, gaidot izmaksu DFS programmu budžetā.

NGEU: neatmaksātie aizņēmumi un maksājumi 2022. gada 31. decembrī

*Papildu līdzekļi 0,6 miljardu EUR apmērā tika turēti Komisijas centrālajā kases kontā, gaidot izmaksu DFS programmu budžetā (ieskaitot iepriekš izmaksātos, atgūtos NGEU līdzekļus 0,2 miljardu EUR apmērā).

2.3.2. Aizņēmumi

Lai nodrošinātu NGEU finansējuma vajadzības, Komisija emitē vērtspapīrus starptautiskajos kapitāla tirgos. Pamatojoties uz vienoto finansēšanas pieeju, Komisija apvieno dažādu finansēšanas instrumentu un finansēšanas metožu izmantošanu ar atklātu un pārredzamu saziņu ar tirgus dalībniekiem.

2022. gadā ikgadējais Lēmums par aizņemšanos ļāva Komisijai izsniegt ilgtermiņa finansējumu līdz maksimālajai summai 140 miljardu EUR apmērā un iegūt īstermiņa finansējumu līdz maksimālajai nesamaksātajai summai 60 miljardu EUR apmērā¹.

Ilgtermiņa finansējums: sindicētie darījumi un ES obligāciju izsole

Ilgtermiņa finansējuma nesamaksātā (nominālā) summa 2022. gada 31. decembrī bija 170,8 miljardi EUR (2021. gadā: 71,0 miljards EUR). No šīs summas 36,4 miljardi EUR attiecās uz zaļajām obligācijām (2021. gadā: 12 miljardi EUR). Aizņēmumu atmaksas termiņš ir no 2025. līdz 2052. gadam, kā izklāstīts turpmāk.

¹ Komisijas Īstenošanas lēmums C(2021) 9336 final.

Miljardos EUR

Termiņš	Emitēts/Piesaistīts	Atmaksāts kopā gada beigās	Nesamaksāts gada beigās
2025	11,2	0,0	11,2
2026	18,9	0,0	18,9
2027	9,3	0,0	9,3
2028	14,0	0,0	14,0
2029	10,0	0,0	10,0
2031	20,0	0,0	20,0
2032	14,9	0,0	14,9
2033	6,0	0,0	6,0
2037	18,4	0,0	18,4
2041	13,0	0,0	13,0
2042	4,0	0,0	4,0
2043	7,0	0,0	7,0
2048	5,0	0,0	5,0
2051	14,0	0,0	14,0
2052	5,0	0,0	5,0
	170,8	0,0	170,8

Īstermiņa finansējums: ES parādzīmju izsole

ES parādzīmju izsole nodrošina Komisijai kā emitentam papildu elastību un veicina tās vērtspapīru likviditāti. 2022. gada 31. decembrī īstermiņa finansējuma nesamaksātā (nominālā) summa, kas iegūta, izsolot ES parādzīmes, kuru dzēšanas termiņš ir trīs vai seši mēneši, bija 17,0 miljardi EUR (2021. gadā: 20,0 miljardi EUR).

2.3.3. Izmaksas

Komisija 2022. gadā pozitīvi novērtēja piecu atlikušo dalībvalstu (Bulgārijas, Ungārijas, Nīderlandes, Polijas un Zviedrijas) atveseļošanas un noturības plānus, kurus pēc tam apstiprināja Padome. Tādējādi līdz 2022. gada beigām tika apstiprināti visu 27 dalībvalstu atveseļošanas un noturības plāni. Kopējais neatmaksājamā atbalsta apjoms, kas apstiprināts saskaņā ar 27 dalībvalstu plāniem, sasniedza 335,1 miljardu EUR (2021. gadā — 291,2 miljardi EUR), kas atbilst gandrīz visam *NGEU* neatmaksājamā atbalsta finansējumam 338,0 miljardu EUR apmērā². No šīs summas 234,4 miljardi EUR tika segti saskaņā ar finanšu nolīgumiem, kas parakstīti ar dalībvalstīm (2021. gadā — 195,4 miljardi EUR). Kopējais finansiālais aizdevuma atbalsts, kas apstiprināts saskaņā ar plāniem, sasniedza 165,3 miljardus EUR (2021. gadā — 153,9 miljardi EUR), no kuriem līdz gada beigām parakstītie aizdevuma līgumi aptvēra 153,9 miljardus EUR (2021. gadā — 153,2 miljardi EUR).

Neatmaksājams atbalsts

Līdz 2022. gada beigām Komisija 22 dalībvalstīm bija izmaksājusi neatmaksājamo atbalstu kopā 93,5 miljardu EUR apmērā (2021. gadā — 46,4 miljardus EUR 20 dalībvalstīm). No šīs summas 36,6 miljardi EUR attiecās uz priekšfinansējumu (2021. gadā — 36,4 miljardi EUR) un 56,9 miljardi EUR attiecās uz maksājumiem, kas veikti pēc tam, kad dalībvalstis bija sasniegušas starpposma rādītājus jeb atskaites punktus un mērķrādītājus (2021. gadā — 10,0 miljardi EUR).

² Maksimālā finanšu iemaksa, kas aprēķināta katrai dalībvalstij pēc 2022. gada 30. jūnija atjauninājuma saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu (pirms atbalsta izdevumu atskaitīšanas), sk. https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en.

Dalībvalsts	Maksimālais neatmaksājamais atbalsts*	Parakstītās saistības un budžeta saistības 31.12.2022. [†]	Izmaksāts kā priekšfinansējums 31.12.2022.	Maksājumi pēc atskaites punktu sasniegšanas 31.12.2022.	Izmaksāts kopā 31.12.2022.
Austrija	3,8	2,2	0,4	—	0,4
Beļģija	4,5	3,6	0,8	—	0,8
Bulgārija	5,7	4,6	—	1,4	1,4
Horvātija	5,5	4,6	0,8	1,4	2,2
Kipra	0,9	0,8	0,1	0,1	0,2
Čehija	7,7	3,5	0,9	—	0,9
Dānija	1,4	1,3	0,2	—	0,2
Igaunija	0,9	0,8	0,1	—	0,1
Somija	1,8	1,7	0,3	—	0,3
Francija	37,5	24,3	5,1	7,4	12,5
Vācija	28,0	16,3	2,3	—	2,3
Grieķija	17,4	13,5	2,3	1,7	4,0
Ungārija	5,8	4,6	—	—	—
Īrija	0,9	0,9	—	—	—
Itālija	69,0	47,9	9,0	20,0	29,0
Latvija	1,8	1,6	0,2	0,2	0,4
Lietuva	2,1	2,1	0,3	—	0,3
Luksemburga	0,1	0,1	0,0	—	0,0
Malta	0,3	0,2	0,0	—	0,0
Nīderlande	4,7	3,9	—	—	—
Polija	22,5	20,3	—	—	—
Portugāle	15,5	9,8	1,8	0,6	2,4
Rumānija	12,1	10,2	1,9	1,8	3,6
Slovākija	6,0	4,6	0,8	0,4	1,2
Slovēnija	1,5	1,3	0,2	—	0,2
Spānija	77,2	46,6	9,0	22,0	31,0
Zviedrija	3,2	2,9	—	—	—
Kopā	338,0	234,4	36,6	56,9	93,5

* Maksimālā finanšu iemaksa, kas aprēķināta katrai dalībvalstij pēc 2022. gada 30. jūnija atjauninājuma saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu (pirms atbalsta izdevumu atskaitīšanas), sk. https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en.

[†] Budžeta saistībās ņem vērā visus saistību atcelšanas gadījumus, tajā skaitā tos, kas attiecas uz saistībām, kuras uzņemtas līdz 2022. gadam. No kopējām budžeta saistībām 2022. gadā tika uzņemtas saistības 136,4 miljardu EUR apmērā.

Komisija 2022. gadā izmaksāja neatmaksājamo atbalstu 47,2 miljardu EUR apmērā. Šo summu galvenokārt veidoja pirmais Francijai veiktais maksājums pēc atskaites punktu sasniegšanas (7,4 miljardi EUR), pirmais un otrais Itālijai veiktais maksājums pēc atskaites punktu sasniegšanas (katrs 10,0 miljardu EUR apmērā), kā arī otrais Spānijai veiktais maksājums pēc atskaites punktu sasniegšanas (12,0 miljardi EUR).

Aizdevumi

Līdz 2022. gada beigām Komisija piecām dalībvalstīm bija izmaksājusi finansiālo aizdevuma atbalstu 45,2 miljardu EUR apmērā (2021. gadā — 18,0 miljardus EUR četrām dalībvalstīm). No šīs summas 19,9 miljardi EUR attiecās uz priekšfinansējumu (2021. gadā — 18,0 miljardi EUR) un 25,2 miljardi EUR attiecās uz aizdevuma daļas maksājumiem, kas veikti pēc tam, kad dalībvalstis bija sasniegušas atskaites punktus un mērķrādītājus (2021. gadā — 0,00).

Miljardos EUR

Dalībvalsts	Maksimālais finansiālais aizdevuma atbalsts	Kopā parakstīts 31.12.2022.	Izmaksāts kā priekšfinansējums 31.12.2022.	Maksājumi pēc atskaītes punktu sasniegšanas 31.12.2022.	Neizmaksāts kopā 31.12.2022.
Kipra	0,2	0,2	0,0	—	0,0
Grieķija	12,7	12,7	1,7	1,8	3,5
Itālija	122,6	122,6	15,9	22,0	37,9
Portugāle	2,7	2,7	0,4	0,6	1,0
Rumānija	14,9	14,9	1,9	0,8	2,7
Polija	11,5	0,0	—	—	—
Slovēnija	0,7	0,7	—	—	—
Apstiprināts	165,3	153,9	19,9	25,2	45,2
Rezerve	220,5	—	—	—	—
	385,8	153,9	19,9	25,2	45,2

Komisija 2022. gadā izmaksāja finansiālo aizdevuma atbalstu kopā 27,2 miljardu EUR apmērā. Šo summu veidoja aizdevuma priekšfinansējums Rumānijai 1,9 miljardu EUR apmērā, pirmās aizdevuma daļas maksājums Grieķijai (1,8 miljardi EUR), Itālijai (11,0 miljardi EUR), Portugālei (0,6 miljardi EUR) un Rumānijai (0,8 miljardi EUR), kā arī otrās aizdevuma daļas maksājums Itālijai (11,0 miljardi EUR).

Saskaņā ar aizdevuma līgumiem dalībvalstis veiks ikgadēju atmaksu 5 % apmērā no izmaksātajām summām, sākot no desmit gadiem pēc noteiktā izmaksas datuma. Tādējādi Kipra, Grieķija, Itālija un Portugāle aizdevumus sāks atmaksāt no 2032. gada, un Rumānija — no 2033. gada. Atmaksas grafiks nominālajām summām, kas nav samaksātas gada beigās, ir šāds:

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Atmaksas laikposms	Ikgadējā atmaksa	Atmaksa kopā
Kipra	2032.–2051. gads	1	26
Grieķija	2032.–2052. gads	175	3500
Itālija	2032.–2052. gads	1897	37 938
Portugāle	2032.–2052. gads	48	960
Rumānija	2033.–2052. gads	137	2732
		2258	45 156

NGEU ieguldījums citās programmās saskaņā ar ES budžetu

Līdz 2022. gada beigām citām programmām izmaksātie kopējie neto maksājumi saskaņā ar DFS sasniedza 23,3 miljardus EUR (2021. gadā — 7,2 miljardi EUR). Šis ieguldījums, atskaitot atgūtos līdzekļus 0,2 miljardu EUR apmērā, attiecas galvenokārt uz REACT-EU, no kā finansē Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) un Eiropas Sociālo fondu (ESF, ieskaitot EAFVP).

Miljardos EUR

DFS programma	Kopējais piešķirums	Kopējās neto saistības 31.12.2022. [†]	Kopējie neto maksājumi 31.12.2022.
REACT-EU	50,6	50,5	18,2
— tajā skaitā ERAF	30,0	29,9	13,6
— tajā skaitā ESF (iesk. EAFVP)	20,6	20,6	4,6
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	10,9	5,0	0,2
Lauku attīstība (ELFLA)	8,1	8,1	1,3
InvestEU	6,1	3,6	1,4
Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	5,4	3,5	1,9
RescEU	2,0	0,9	0,3
Kopā	83,1	71,6	23,3

Komisija 2022. gadā izmaksāja maksājumus citām DFS programmām 16,1 miljarda EUR apmērā. Šo summu galvenokārt veidoja maksājumi saistībā ar REACT-EU (11,2 miljardi EUR, no kuriem

8,7 miljardi EUR no ERAF un 2,5 miljardi EUR no ESF, ieskaitot EAFVP), pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" (1,9 miljardi EUR), *InvestEU* (1,2 miljardi EUR), kā arī lauku attīstību (1,2 miljardi EUR).

2.3.4. Likviditāte

Aizdevumi, kas sniegti saskaņā ar *NGEU*, neatbilst iepriekš izmantotajam stingrajam kompensēšanas principam. Tā vietā *NGEU* ir izstrādāta diversificēta un apvienota finansēšanas stratēģija, kas prasījusi efektīvas likviditātes pārvaldības ieviešanu. *NGEU* likviditātes pārvaldības mērķis ir nodrošināt, ka *NGEU* bankas kontā turētās summas ir pietiekamas, lai apmierinātu visas gaidāmās izmaksas un saglabātu noteiktu drošības rezervi, vienlaikus izvairoties no liekiem atlikumiem. Likviditātes pārvaldībai Komisija ir izstrādājusi IT rīku, kas ļauj katru dienu uzraudzīt *NGEU* kontu. 2022. gada beigās līdzekļi, kas tika turēti *NGEU* ārpusbudžeta kontā, sasniedza 19,9 miljardus EUR. Papildus tam līdzekļi 0,6 miljardu EUR apmērā tika turēti Komisijas centrālajā kases kontā, gaidot izmaksu DFS programmu budžetā (ieskaitot iepriekš izmaksātos, atgūtos *NGEU* līdzekļus 0,2 miljardu EUR apmērā).

Pēc tam, kad veiksmīgi tika īstenota *NGEU* diversificētā finansēšanas stratēģija un aizvien biežāk tika izmantoti aizņēmumi, lai nodrošinātu finansējumu ES politikas prioritātēm, Komisija 2022. gadā nolēma no 2023. gada kā galveno finansēšanas metodi sākt izmantot vienoto finansēšanas pieeju. Saskaņā ar šo pieeju Komisija ES vārdā turpmāk emitēs tikai ES obligācijas, nevis atsevišķi denominētas obligācijas atsevišķām programmām. *NGEU* atveseļošanas programma un instrumenta "Makrofinansiālā palīdzība +" jaunā programma Ukrainai 18 miljardu EUR apmērā 2023. gadam ir pirmās programmas, kuru īstenošanai tiks izmantota jaunā finansēšanas pieeja.

3. BUDŽETA IZPILDES KOPSAVILKUMS

3.1. Ieņēmumi

Sākotnēji pieņemtajā ES budžetā kopējais maksājumu apropriāciju apjoms bija 170 603 miljoni EUR, bet no pašu resursiem finansējamā summa bija 157 701 miljons EUR. Ieņēmumu un izdevumu aplēses sākotnējā budžetā parasti tiek koriģētas budžeta gadā, veicot budžeta grozījumus. Korekcijas pašu resursos, kuru pamatā ir NKI, nodrošina, ka budžetā paredzētie ieņēmumi precīzi atbilst budžetā paredzētajiem izdevumiem. Saskaņā ar līdzsvara principu budžeta ieņēmumiem un izdevumiem (maksājumu apropriācijām) jābūt līdzsvarā.

2022. gadā tika pieņemti pieci budžeta grozījumi. Ņemot tos vērā, galīgie apstiprinātie ieņēmumi 2022. gadā bija 170 038 miljoni EUR, un no pašu resursiem finansējamā kopējā summa bija 153 928 miljoni EUR. Dalībvalstu iemaksas 2022. gadā galvenokārt samazināja iepriekšējā gada pārpalikums (3227 miljoni EUR). Maksājumu apropriāciju līmenis vairāk vai mazāk atbilda sākotnēji apstiprinātajam budžetam.

Ieņēmumus veido seši avoti (sadaļas).

1. sadaļa. Pašu resursi

Tradicionālo pašu resursu iekasējums pārsniedza budžetā paredzētās summas. To galvenokārt noteica tas, ka gada pēdējos mēnešos iekasējumi bija lielāki nekā gaidīts.

Dalībvalstu galīgie maksājumi saistībā ar PVN, NKI un plastmasu precīzi atbilda galīgajām budžeta prognozēm. Atšķirību starp prognozētajām summām un faktiski samaksātajām summām rada atšķirība starp euro maiņas kursu, kas tika izmantots budžeta vajadzībām, un spēkā esošo maiņas kursu laikā, kad ārpus eurozonas esošās dalībvalstis faktiski veica maksājumus.

2. sadaļa. Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas

Iepriekšējā finanšu gada pārpalikums bija 3227 miljoni EUR. Šī summa tika iekļauta 2022. gada budžetā, veicot budžeta grozījumus, un dalībvalstu pašu resursu iemaksas tika attiecīgi samazinātas.

Attiecībā uz PVN un NKI atlikumiem noteikumi ir izklāstīti Regulas par pieejamību (Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 609/2014) 10.b pantā. Saskaņā ar šiem noteikumiem kopējo atlikumu summu aprēķina tā, lai ietekme uz ES budžetu būtu nulle ("savstarpējā ieskaita sistēma") un lai procedūra nebūtu saistīta ar budžeta grozījumiem. Tāpēc Komisija tieši pieprasa dalībvalstīm izmaksāt neto summas saskaņā ar Regulas par pieejamību noteikumiem.

3. sadaļa. Administratīvie ieņēmumi

Šī sadaļa ietver galvenokārt ieņēmumus no nodokļiem un nodevām par darbinieku atalgojumu.

4. sadaļa. Finanšu ieņēmumi, nokavējuma procenti un naudas sodi

Šīs sadaļas galvenā daļa attiecas uz naudas sodiem saistībā ar konkurences noteikumu īstenošanu.

5. sadaļa. Budžeta garantijas, aizņēmumu un aizdevumu darbības

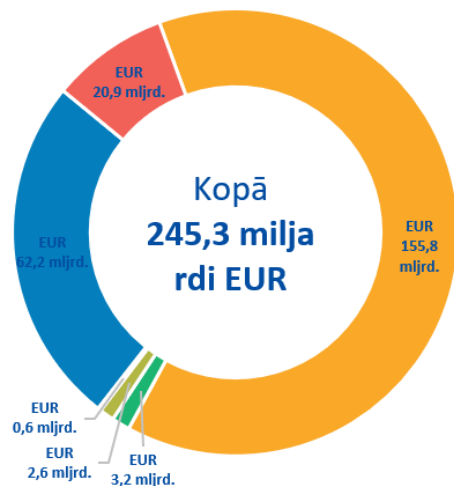
Šī sadaļa ir ievērojami palielinājusies līdz ar *NextGenerationEU* (NGEU) izveidošanu. NGEU līdzekļi šajā sadaļā ir piešķirtie ieņēmumi. 5. sadaļa attiecas uz ieņēmumiem, kas saistīti ar garantijām un piešķirto aizdevumu procentiem un atmaksu. Tas arī novirza līdzekļus (NGEU neatmaksājamam atbalstam saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu un DFS programmu pastiprināšanai) no iezīmētiem ieņēmumiem, ko dalībvalstis saņem saskaņā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu (EURI).

6. sadaļa. Ieņēmumi, iemaksas un atmaksātie līdzekļi saistībā ar Savienības rīcībpolitikām

Šī sadaļa galvenokārt attiecas uz ieņēmumiem no finanšu korekcijām saistībā ar struktūrfondiem un lauksaimniecības fondiem (ESI fondi, ELGF un ELFLA). Tas ietver arī trešo valstu dalību pētniecības programmās, lauksaimniecības fondu grāmatojumu noskaidrošanu un citas iemaksas un atmaksātos līdzekļus ES programmās/

pasākumos. Ievērojamu daļu no šīs kopējās summas veido iezīmētie ieņēmumi, kā rezultātā izdevumos tiek ierakstītas papildu apropriācijas.

Kopējie 2022. gada budžeta ieņēmumi bija 245 265 miljoni EUR.

1. Pašu resursi	155,8 mljrd. EUR
2. Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas	3,2 mljrd. EUR
3. Administratīvie ieņēmumi	2,6 mljrd. EUR
4. Finanšu ieņēmumi, nokavējuma procenti un naudas sodi	0,6 mljrd. EUR
5. Budžeta garantijas, aizņēmumu un aizdevumu darbības	62,2 mljrd. EUR
6. Ieņēmumi, iemaksas un atmaksātājie līdzekļi saistībā ar Savienības rīcībpolitikām	20,9 mljrd. EUR
no kuriem NextGenerationEU (5. un 6. sadaļā)	62,4 mljrd. EUR

3.2. Izdevumi

3.2.1. Budžeta izpilde

2022. gadā, kas ir DFS 2021.–2027. gadam otrais gads, galīgais pieņemtais budžets bija 182,2 miljardi EUR saistību apropriācijās un 170,0 miljardi EUR maksājumu apropriācijās. Turklāt saistību apropriācijas 295,0 miljardu EUR apmērā bija pieejamas kā piešķirtie ieņēmumi, no kuriem 277,8 miljardi EUR bija saistīti ar NGEU³, un 4,5 miljardi EUR saistību apropriācijās tika pārnesti no 2021. gada. Ar 2022. gada piešķirtajiem ieņēmumiem saistītās maksājumu apropriācijas bija 87,0 miljardi EUR, no kuriem 64,3 miljardi EUR bija saistīti ar NGEU un 4,3 miljardi EUR maksājumu apropriācijās tika pārnesti no 2021. gada.

2022. gada budžeta izpildi joprojām daļēji ietekmēja novēlotā DFS regulas pieņemšana (2020. gada decembrī), kā rezultātā jaunās paaudzes programmu tiesību akti tika pieņemti tikai 2021. gada laikā. Turklāt 2022. gada budžeta izpildi būtiski ietekmēja Krievijas iebrukums Ukrainā un nepieciešamība veikt stingrus pasākumus, lai sniegtu kompleksu humāno un finansiālo atbalstu Ukrainai, palīdzētu bēgļiem, kā arī valstīm, kas tos uzņem, un reaģētu uz krīzi, kuras sekas pārsniedz Ukrainas robežas.

Kopējās izpildītās saistību apropriācijas 2022. gadā bija 357,1 miljards EUR:

- 179,4 miljardi EUR no galīgā pieņemtā budžeta;
- 4,5 miljardi EUR no apropriācijām, kas pārnestas vai atkal darītas pieejamas no 2021. gada;
- 173,2 miljardi EUR no apropriācijām, kas izriet no piešķirtajiem ieņēmumiem;
 - no tiem 162,7 miljardi EUR ir no NGEU.

Kopējās izpildītās maksājumu apropriācijas 2022. gadā bija 243,3 miljardi EUR:

- 167,3 miljardi EUR no galīgā pieņemtā budžeta;
- 4,2 miljardi EUR no apropriācijām, kas pārnestas vai atkal darītas pieejamas no 2021. gada;
- 71,8 miljardi EUR no apropriācijām, kas izriet no piešķirtajiem ieņēmumiem;

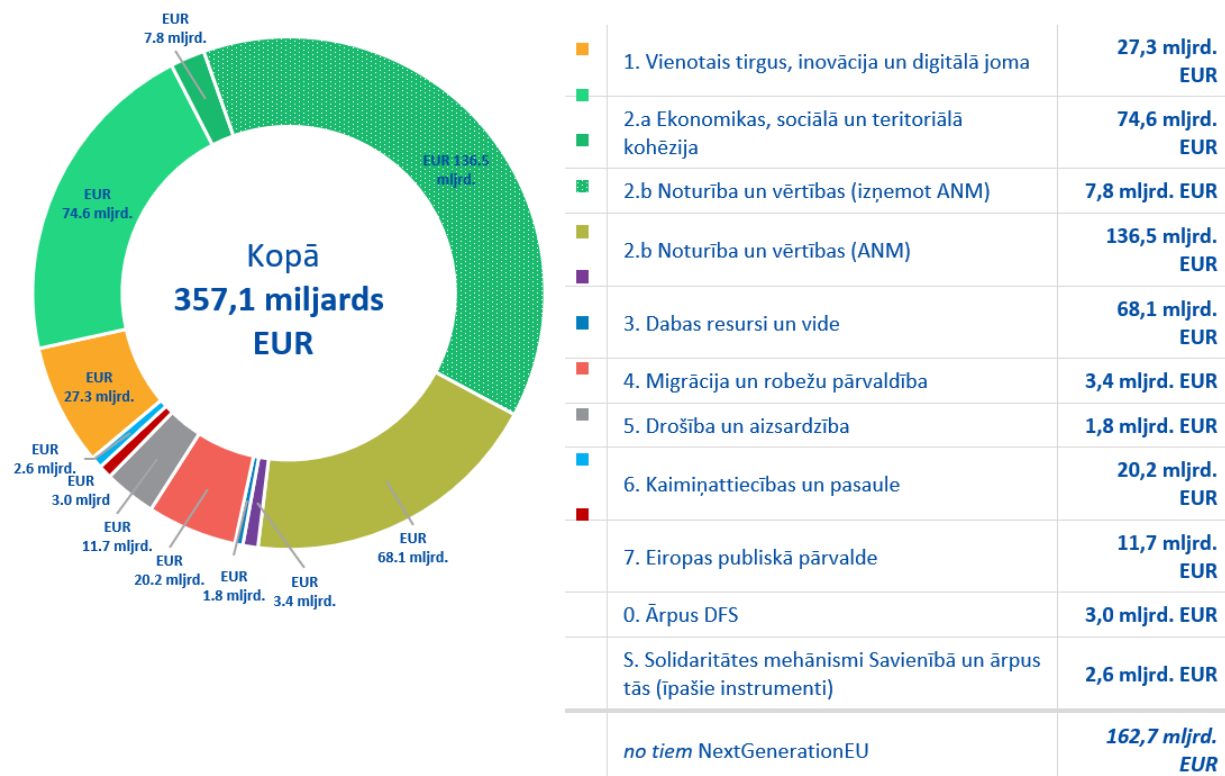
³ Visaptverošu pārskatu par NextGenerationEU (NGEU) sk. arī 2.2. un 2.3. sadaļā.

- no tiem 63,5 miljardi EUR ir no *NGEU*.

Gadījumos, ko pieļauj Finanšu regula un/vai juridiskais pamats, apstiprinātā budžeta apropriācijas, kas netika izpildītas 2022. gadā, tika pārnestas uz 2023. gadu, proti, 1,5 miljardi EUR saistību apropriācijas un 2,5 miljardi EUR maksājumu apropriācijas.

Līdzīgā kārtā 121,5 miljardi EUR piešķirto ieņēmumu saistību apropriācijās, no kuriem 115,1 miljards EUR attiecas uz *NGEU*, un 15,2 miljardi EUR piešķirto ieņēmumu maksājumu apropriācijās, no kuriem 0,8 miljardi EUR attiecas uz *NGEU*, saskaņā ar Finanšu regulu tika pārnesti uz 2023. gadu.

Turpmāk ir norādīta kopējo 2022. gada saistību apropriāciju izpilde atbilstoši ES politikas mērķiem:

2022. gadā izpildes rādītājs visiem apropriāciju veidiem (budžeta, no iepriekšējā gada pārnestajām un piešķirtajiem ieņēmumiem) bija 74 % saistību sadaļā un 93 % maksājumu sadaļā. Izpildes līmenis, ieskaitot uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas (saskaņā ar Finanšu regulu un/vai juridisko pamatu), sasniedza 99 % saistību apropriācijām un 100 % maksājumu apropriācijām no 2022. gadam apstiprinātā budžeta.

2022. gadā *NGEU* saistību ikgadējais piešķirums⁴ bija 144,6 miljardi EUR. Turklāt 21,1 miljards EUR saistībās tika pārņemts no 2021. gada. Kopumā 2022. gadā saistībām bija pieejami 165,7 miljardi EUR, no kuriem 162,7 miljardi jeb 98 % tika izlietoti. Atlikušos 114 miljardus EUR no *NGEU* kopējuma plānots izmantot 2023. gadā (un vēlākajos gados administratīvajām apropriācijām, kuras var izmantot līdz 2027. gadam). Saskaņā ar 3. panta 4. punktu Regulā 2020/2094, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes (*EURI* regula)⁵, līdz 2022. gada 31. decembrim tika uzņemtas juridiskās saistības — vairāk nekā 60 % apjomā — attiecīgajām

⁴ Apstiprinātā summa *NGEU* vajadzībām 2022. gadā attiecas uz 2022. gada atbalstu neatmaksājama atbalsta veidā dalībvalstīm saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM), Atveseļošanas palīdzību kohēzijai Eiropas teritorijām (*REACT-EU*) un papildu finansējumu citām Eiropas programmām vai fondiem (Lauku attīstība, *InvestEU* fonds, Taisnīgas pārkārtošanās fonds, pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" un *RescueEU*). *EURI* regulā ir noteikti juridiskie termiņi attiecībā uz juridiskajām saistībām, savukārt programmu sadalījums ir noteikts, pamatojoties uz plānoto gada saistību grafiku, kas īpaši minēts attiecīgo programmu juridiskajā pamatā.

⁵ Padomes Regula (ES) 2020/2094 (2020. gada 14. decembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu (*EURI*) ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes.

programmām saskaņā ar *NGEU* (izņemot *InvestEU* un Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) aizdevumus). *NGEU* maksājumu apropriāciju izpilde sasniedza 99 %.

3.2.2. Neizpildītās saistības

Neizpildītās saistības (parasti sauktas par *reste à liquider* jeb *RAL*), kas ir summas, par kurām uzņemtas saistības, bet kuras vēl nav samaksātas, 2022. gada beigās bija 452,8 miljardi EUR. Neizpildītās saistības salīdzinājumā ar 2021. gadu palielinājās (111,2 miljardi EUR).

2022. gada *RAL* palielinājuma galvenais virzītājfaktors bija *NGEU* (neatmaksājamās daļas) izpildes sākšana, kas 2022. gada beigās veidoja 189,1 miljardu EUR (42 %) no kopējām *RAL*. Tā kā saskaņā ar *EURI* regulas 3. panta 4. un 9. punktu *NGEU* apropriācijas tiks piešķirtas līdz 2023. gada 31. decembrim un izmaksātas līdz 2026. gada 31. decembrim, 2023. gadā turpināsies ar *NGEU* saistīto *RAL* nominālā pieauguma tendence.

3.2.3. Budžeta izpildes rezultāti

Budžeta izpildes rezultāts (pārpalikums) samazinājās no 3,2 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 2,5 miljardiem EUR 2022. gadā. Galvenais ieguldījums budžeta izpildes rezultātā (pārpalikumā) 2022. gadā bija lielāks nekā paredzjamie ieņēmumi no muitas nodokļiem.

4. FINANŠU INSTRUMENTI UN BUDŽETA GARANTIJAS

4.1. Finanšu instrumenti, ko finansē no ES budžeta

Finanšu instrumenti, ko finansē no ES budžeta, pastāv garantijas instrumentu, pašu kapitāla instrumentu un aizdevumu instrumentu veidā. Paredzams, ka DFS 2021.–2027. gadam ietvaros budžeta garantijas palielināsies salīdzinājumā ar to finanšu instrumentu izmantošanu, kuri pilnībā finansēti vai nodrošināti no ES budžeta. Konkrētāk, *InvestEU* programmā ES garantijas 26,2 miljardu EUR apmērā tiks nodrošinātas EIB grupai un citām finanšu iestādēm, lai atbalstītu dažādus Savienības politikas mērķus, finansējot ieguldīšanas darbības. Pamata koncepcija šai jaunajai pieejai, kas atšķiras no tradicionālās budžeta izpildes metodes, saskaņā ar kuru budžets tiek izpildīts, piešķirot dotācijas un subsīdijas, ir tāda, ka par katru euro, kas iztērēts no budžeta, izmantojot finanšu instrumentus, galasaņēmējs sviras efekta rezultātā iegūst vairāk nekā 1 EUR kā finansiālu atbalstu.

Šāda veida budžeta izpildes gadījumā līdzekļi jau ir pārskaitīti uz fiduciārajiem kontiem, ko pārvalda pilnvarotie subjekti, un šie līdzekļi ir pieejami (kā nauda un naudas ekvivalenti, parāda vērtspapīri vai ieguldījumi naudas tirgus fondos vai apvienotos aktīvu portfeļos), lai segtu turpmākus garantiju pieprasījumus, vai ir ieguldīti pašu kapitālā. No ES budžeta finansēto, tieši un netieši pārvaldīto finanšu instrumentu nozīmīgums un apjoms pēdējos gados ir pieaudzis.

4.2. Budžeta garantijas: garantiju fondos turētie finanšu aktīvi

Šāda veida budžeta izpildes gadījumā ES sniedz garantijas darījumu partneriem, kam finansējumu tikai daļēji nodrošina ar Komisijas izveidotiem garantiju fondiem. Tādējādi tiek radītas iespējamās saistības ES budžetam, ja nodrošinātā summa nav pietiekama pieprasījumu izpildei. ES piešķirusi galvojumus EIB grupai saistībā ar aizdevumiem, kas izsniegti ārpus ES (tā dēvētās "ārējo aizdevumu pilnvaras" jeb *ELM*), un parāda un pašu kapitāla darījumiem, uz kuriem attiecas ESIF galvojums. ES ir arī piešķirusi garantijas EIB grupai un citām finanšu iestādēm operācijām, uz kurām attiecas EFIA, *NDICI* Ārējās darbības garantijas un *InvestEU*.

No 2021. gada nodrošinājums tiek glabāts kopējā uzkrājumu fondā (KUF). KUF ir izveidots ar Finanšu regulu⁶, lai glabātu izveidotos uzkrājumus (t. i., turētos līdzekļus) nolūkā segt finanšu saistības, kas izriet no finanšu instrumentiem, budžeta garantijām un finansiālās palīdzības aizdevumiem, sākot no DFS 2021.–2027. gadam. Tas ietver arī dažus uzkrājumu aktīvus finanšu saistībām no iepriekšējām DFS.

KUF ir izveidots un darbojas kā vienots portfelis, šobrīd apvienojot uzkrājumus visām ES budžeta garantijām un dažām finansiālās palīdzības programmām. KUF resursi tiek sadalīti nodaļumos, lai izsekotu summām, kas saistītas ar iemaksas budžeta garantijām un finansiālās palīdzības programmām.

2022. gada 31. decembrī Komisija KUF glabā finanšu aktīvus šādiem nodaļumiem:

- Garantiju fonds ārējai darbībai — 2,5 miljardi EUR;
- ESIF — 8,5 miljardi EUR;
- EFIA — 0,7 miljardi EUR;
- *NDICI* EFIA+ — 1,1 miljards EUR;
- *InvestEU* ES nodaļums — 1,7 miljardi EUR;
- *InvestEU* dalībvalsts nodaļums (Čehijas Republika) — 14 miljoni EUR;
- *InvestEU* dalībvalsts nodaļums (Somija) — 18 miljoni EUR;
- *InvestEU* finansējuma apvienošanas darbības — 18 miljoni EUR.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) 212. pants.

Turklāt 342 miljoni EUR tiek turēti Komisijas centrālajā kasē kā likviditātes rezerve, lai segtu tūlītējus garantiju pieprasījumus.

4.3. Aizdevumi un saistītie aizņēmumi finansiālās palīdzības programmām

ES aizņēmumu un aizdevumu darbības attiecībā uz finansiālās palīdzības programmām ir ārpusbudžeta darbības. Izņemot *NGEU* gadījumā, piesaistītie līdzekļi tiek aizdoti saņēmējvalstij ar tādiem pašiem noteikumiem, t. i., ar tādu pašu kuponu, dzēšanas termiņu un summu. Tādējādi ES apkalpo aizņēmumus ar līdzekļiem, ko tā saņem no aizdevumiem. Neraugoties uz to, aizņēmumu apkalpošana ir ES juridiskais pienākums, un tā nodrošina, ka visi maksājumi tiek veikti pilnā apmērā un laikus. Komisija ir ieviesusi procedūras, lai nodrošinātu aizņēmumu atmaksu pat tad, ja aizdevuma saistības netiek pildītas.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumiem Komisija sniedz finansiālu atbalstu dalībvalstīm un trešām valstīm divpusēju aizdevumu veidā, ko finansē no kapitāla tirgiem, izmantojot ES budžeta garantiju. Komisija 2022. gadā, rīkodamās ES vārdā, vadīja šādas sešas galvenās programmas, saskaņā ar kurām tā var piešķirt aizdevumus:

- *SURE* atbalsts;
- Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma (EFSM) atbalsts;
- makrofinansiāla palīdzība (*MFA*);
- maksājumu bilances (MB) atbalsts;
- *Euratom*; kā arī
- *NGEU* — plašāku informāciju sk. iepriekš **2.** iedaļā.

2022. gada 31. decembrī finansiālajai palīdzībai, izņemot NGEU (sk. 2. sadaļu), izsniegto aizdevumu nominālā summa bija:

Miljardos EUR

	Piešķirts kopā	Izmaksāts kopā gada beigās	Atmaksāts kopā gada beigās	Nesamaksāts gada beigās
SURE				
Beļģija	8,2	8,2	—	8,2
Bulgārija	1,0	1,0	—	1,0
Horvātija	1,6	1,6	—	1,6
Kipra	0,6	0,6	—	0,6
Čehija	4,5	4,5	—	4,5
Igaunija	0,2	0,2	—	0,2
Grieķija	6,2	6,2	—	6,2
Ungārija	0,7	0,7	—	0,7
Īrija	2,5	2,5	—	2,5
Itālija	27,4	27,4	—	27,4
Latvija	0,5	0,5	—	0,5
Lietuva	1,1	1,1	—	1,1
Malta	0,4	0,4	—	0,4
Polija	11,2	11,2	—	11,2
Portugāle	6,2	6,2	—	6,2
Rumānija	3,0	3,0	—	3,0
Slovākija	0,6	0,6	—	0,6
Slovēnija	1,1	1,1	—	1,1
Spānija	21,3	21,3	—	21,3
	98,4	98,4	—	98,4
EFSM				
Īrija	22,5	22,5	—	22,5
Portugāle	24,3	24,3	(0,5)	23,8
	46,8	46,8	(0,5)	46,3
MFA				
Ukraina	12,2	12,2	(0,6)	11,6
Tunisija	1,4	1,4	—	1,4
Jordānija	1,1	0,9	—	0,9
Citi	1,4	1,3	(0,2)	1,1
	16,1	15,8	(0,8)	15,0
MB				
Latvija	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
EURATOM				
Energoatom un K2R4 — Ukraina	0,4	0,4	(0,1)	0,3
Citi	0,4	0,4	(0,4)	—
	0,8	0,8	(0,5)	0,3
Kopā	165,0	164,7	(4,5)	160,2

Atmaksas grafiks summām, kas nav samaksātas gada beigās, ir šāds:

Miljardos EUR

	SURE	EFSM	MFA	MB	EURATOM	KOPĀ
2023	—	3,5	0,1	—	—	3,6
2024	—	2,6	0,6	—	—	3,2
2025	8,0	2,4	—	0,2	—	10,6
2026	8,0	6,2	0,1	—	—	14,3
2027	—	3,0	0,2	—	0,1	3,3
2028	10,0	2,3	0,2	—	0,1	12,6
2029	8,2	1,4	0,9	—	—	10,4
2030	10,0	—	0,1	—	0,1	10,2
2031	—	7,3	1,2	—	0,1	8,6
2032	—	3,0	0,7	—	—	3,7
2033	—	2,1	0,5	—	—	2,6
2034	—	—	0,7	—	—	0,7
2035	8,5	2,0	2,0	—	—	12,5
2036	9,0	5,7	1,3	—	—	16,0
2037	8,7	—	0,9	—	—	9,6
2038	—	1,8	—	—	—	1,8
2039	—	—	—	—	—	—
2040	7,0	—	0,5	—	—	7,5
2041	—	—	—	—	—	—
2042	—	3,0	2,0	—	—	5,0
2043	—	—	—	—	—	—
2044	—	—	—	—	—	—
2045	—	—	—	—	—	—
2046	5,0	—	—	—	—	5,0
2047	6,0	—	—	—	—	6,0
2048	—	—	—	—	—	—
2049	—	—	—	—	—	—
2050	10,0	—	—	—	—	10,0
2051	—	—	—	—	—	—
2052	—	—	0,5	—	—	0,5
2053	—	—	2,5	—	—	2,5
Kopā	98,4	46,3	15,0	0,2	0,3	160,2

SURE

SURE tika izveidots 2020. gadā, lai sniegtu finansiālu palīdzību dalībvalstīm, kurām Covid-19 pandēmijas dēļ to teritorijā radušies vai nopietni draud rasties būtiski ekonomiski traucējumi. Šis instruments papildina vietējos pasākumus, ko veic skartās dalībvalstīs. Finansiālās palīdzības maksimālā summa visām dalībvalstīm kopā nepārsniedz 100 miljardus EUR.

Dalībvalstis 2022. gada beigās parakstīja aizdevumu mehānisma nolīgumus par summu 98,4 miljardu EUR apmērā, un līdz 2022. gada beigām visa šī summa tika izmaksāta. Komisija 2022. gadā izmaksāja jaunus aizdevumus 8,7 miljardu EUR apmērā. Aizdevumu atmaksas termiņš ir dažāds — no 5 līdz 30 gadiem.

EFSM

EFSM tika izveidots, lai sniegtu finansiālu palīdzību visām dalībvalstīm, kas saskaras ar smagām ekonomiskām un finansiālām problēmām, kuras izraisījuši ārkārtas apstākļi, ko tās nevar kontrolēt, vai kam nopietni draud šādas problēmas. EFSM tika izmantots, lai sniegtu finansiālu palīdzību Īrijai un Portugālei laikposmā no 2011. līdz 2014. gadam ar nosacījumu, kas šīs valstis īstenos reformas. Šīs programmas termiņš ir beidzies, un papildu aizdevumus nevar saņemt, lai gan šī programma turpina pastāvēt noteiktu uzdevumu izpildei, piemēram, lai pagarinātu atmaksas termiņu spēkā esošajiem aizdevumiem un lai nodrošinātu pagaidu aizdevumus. 2022. gadā aizdevumi Portugālei 2,2 miljardu EUR

apmērā, kuru atmaksas termiņš bija 2022. gada aprīlī, tika pagarināti par 4,5 gadiem, savukārt 0,5 miljardi EUR tika atmaksāti.

MFA

MFA ir finansiālas palīdzības veids, ko ES piedāvā partnervalstīm ārpus ES, kuras saskaras ar maksājumu bilances krīzi. Tā tiek sniegta vidēja termiņa un ilgtermiņa aizdevumu vai dotāciju, vai arī to kombinācijas veidā un ir pieejama tikai valstīm, kas izmanto Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) maksājumu programmu.

Ukraina

Eiropas Parlaments un Padome 2022. gadā vienojās par trim finansiālās palīdzības paketēm Ukrainai⁷ par kopējo summu 7,2 miljardi EUR, lai stiprinātu valsts tūlītējo noturību pēc tam, kad Krievija bija uzsākusi neprovocētu un nepamatotu agresijas karu. Visi aizdevumi Ukrainai ir izmaksāti līdz 2022. gada beigām. Šo jauno Ukrainai piešķirto aizdevumu termiņš ir no 10 līdz 30 gadiem.

2022. gada beigās kopējie Ukrainai izsniegtie MFA aizdevumi sasniedza 11,6 miljardus EUR (nominālā summa).

Lai turpinātu ES atbalstu Ukrainai 2023. gadā, Eiropas Parlaments un Padome 2022. gada 14. decembrī pieņēma jaunu finansiālās palīdzības paketi 18 miljardu EUR apmērā (Regula (ES) 2022/2463). Komisija un Ukraina 2023. gada sākumā parakstīja saprašanās memorandu un aizdevumu mehānisma nolīgumu, un 2023. gada 31. maijā tika izmaksāti aizdevumi 7,5 miljardu EUR apmērā. Atlikušo summu Komisija plāno izmaksāt līdz 2023. gada beigām ar ikmēneša maksājumu 1,5 miljardu EUR apmērā.

MB

MB ir palīdzības programma, kas izstrādāta ārpus eurozonas esošām dalībvalstīm, kuras saskaras ar maksājumu bilances grūtībām vai kam draud šādas grūtības. MB palīdzība tiek sniegta vidēja termiņa aizdevumu veidā, kas tiek izsniegta ar nosacījumu, ka tiek īstenota politika pamatā esošo ekonomikas problēmu risināšanai. Parasti MB palīdzību no ES piedāvā sadarbībā ar SVF un citām starptautiskām organizācijām vai valstīm. 2022. gadā netika veiktas jaunas darbības vai aizdevumu atmaksa.

Euratom

Eiropas Atomenerģijas kopiena (*Euratom*, ko pārstāv Komisija) piešķir aizdevumus gan dalībvalstīm, gan citām valstīm, kā arī to subjektiem ar energoiekārtām saistītu projektu finansēšanai.

4.4. Iespējamās budžeta saistības attiecībā uz finansiālās palīdzības programmām

ES aizņēmumi veido tiešas un beznosacījuma saistības Eiropas Savienībai, un tos garantē ES dalībvalstis (iespējamās budžeta saistības). Aizņēmumus, kas veikti, lai finansētu aizdevumus valstīm ārpus ES, sedz KUF. Ja saņēmēja dalībvalsts nepildītu saistības, parāda apkalpošanas summa tiktu atskaitīta no Komisijas pieejamā līdzekļu atlikuma kasē, ja tas būtu iespējams. Ja attiecīgajā brīdī tas nav iespējams, Komisija nepieciešamos līdzekļus iegūtu no dalībvalstīm. Saskaņā ar tiesību aktiem par ES pašu resursiem (Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 14. pants) ES dalībvalstīm ir juridisks pienākums nodrošināt pietiekamus līdzekļus ES saistību izpildei. Tādējādi ieguldītāji ir pakļauti tikai ES kredītriskam, nevis finansēto aizdevumu saņēmēja kredītriskam. Kompensējoša aizdošana nodrošina, ka ES budžets neuzņemas procentu likmju vai ārvalstu valūtas risku.

Aizdevumi, ko piešķir dalībvalstīm saskaņā ar instrumentu *SURE*, ir balstīti uz sistēmu, ko veido dalībvalstu brīvprātīgas garantijas, kuru apmērs ir 25 % no finansiālās palīdzības maksimālās summas. Katras dalībvalsts iemaksa garantijas kopējā summā atbilst tās relatīvajai daļai Eiropas Savienības kopējā nacionālajā kopienākumā (NKI), pamatojoties uz ES 2020. gada budžetu.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/313 par 1,2 miljardiem EUR, ar ko piešķir makrofinansiālo palīdzību Ukrainai, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/1201 par 1,0 miljardu EUR, ar ko piešķir ārkārtas palīdzību Ukrainai, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/1628 par 5,0 miljardiem EUR, ar ko sniedz ārkārtas palīdzību Ukrainai.

Aizdevumus 6 miljardu EUR apmērā, kas 2022. gadā Ukrainai piešķirti ārkārtas MFA ietvaros, sedz dalībvalstu garantiju sistēma (61 % no riska darījuma), un pirmos 9 % no jebkuriem zaudējumiem sedz no ES budžeta (KUF). Sk. **2.4.1.1.** skaidrojumu ES konsolidētajos gada pārskatos.

Par katras valsts programmu Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pieņem lēmumus, ar kuriem nosaka vispārējo piešķirto summu, maksājumu daļu skaitu un maksimālo (vidējo) termiņu visai aizdevumu paketei. Tad Komisija un attiecīgā dalībvalsts vienojas par aizdevuma/finansējuma parametriem, jo īpaši par maksājumu daļu atmaksas termiņu. Turklāt, izņemot pirmo daļu, visas pārējās aizdevuma daļas ir atkarīgas no tā, vai tiek ievēroti politikas nosacījumi ES finansiālās palīdzības kontekstā, kas ir vēl viens faktors, kurš ietekmē finansēšanas darbību grafiku. Tas nozīmē, ka emitēšanas laiks un atmaksas termiņi ir atkarīgi no saistītajām ES aizdevumu darbībām. Finansējums ir tikai euro valūtā un tiek piešķirts uz laiku no 3 līdz 30 gadiem.

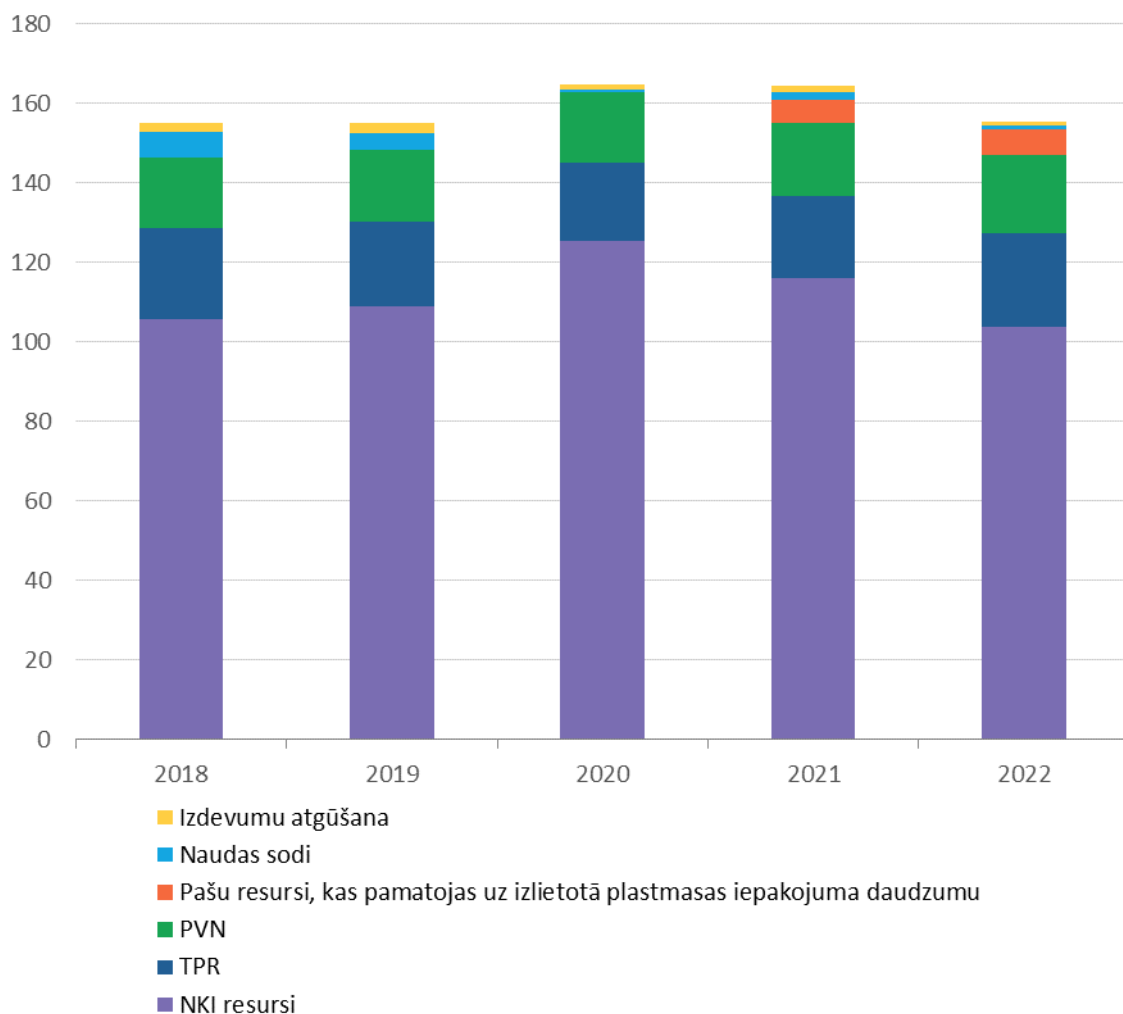
5. FINANŠU PĀRSKATU ANALĪZE

5.1. IEŅĒMUMI

ES konsolidētie ieņēmumi ietver summas, kas attiecas uz darījumiem, kuri ir vai nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, un vislielākās summas ir saistītas tieši ar otrā veida darījumiem. Galveno ar apmaiņu nesaistīto ieņēmumu kategoriju (kas ietver NKI resursus, tradicionālos pašu resursus, PVN resursus, jaunus pašu resursus, kas pamatojas uz izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, naudas sodus un izdevumu atgūšanu) piecu gadu tendence ir šāda.

Piecu gadu tendence ieņēmumiem no galvenajiem darījumiem, kas nav saistīti ar apmaiņu*

Miljardos EUR

*2020.–2022. gada skaitļi: *izņemot ieņēmumus, kas saistīti ar AK izstāšanos no ES.*

Tā kā budžeta ieņēmumiem vajadzētu būt vienādiem ar (vai lielākiem par) budžeta izdevumiem, iepriekš norādītās ieņēmumu tendences galvenais virzītājfaktors ir maksājumi, ko veic katru gadu.

Konsolidētie ieņēmumi: galvenās norises 2022. gadā

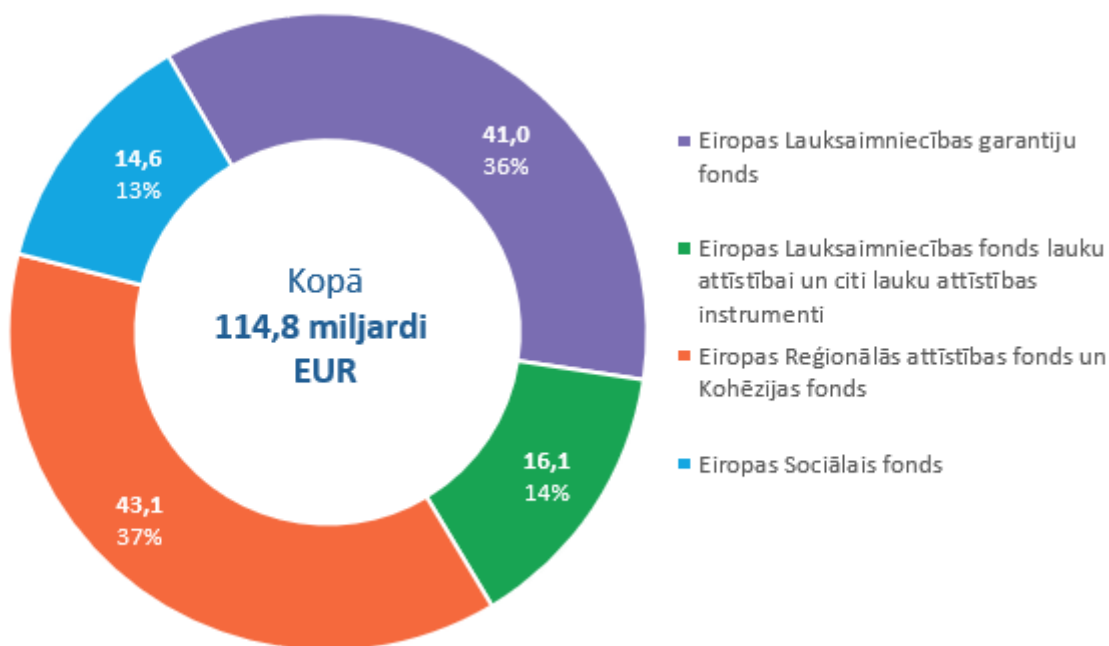
2022. gadā konsolidētie ieņēmumi, aptverot visas ieņēmumu kategorijas, bija 171,2 miljardi EUR salīdzinājumā ar 178,9 miljardiem EUR iepriekšējā gadā. Galvenās norises, kas izskaidro samazinājumu par 7,7 miljardiem EUR jeb 4,3 %, bija šādas:

- tradicionālie pašu resursi palielinājās no 20,6 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 23,5 miljardiem EUR 2022. gadā. pieaugums par 2,9 miljardiem EUR jeb 14,1 % galvenokārt skaidrojams ar neseno ekonomikas atveseļošanos;
- PVN iemaksas ir palielinājušās no 18,3 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 19,7 miljardiem EUR 2022. gadā;
- ieņēmumi no NKI (nacionālā kopienākuma), kas ir ES pamatdarbības ieņēmumu galvenais elements, samazinājās no 116,0 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 103,9 miljardiem EUR 2022. gadā. Šis samazinājums par 12,1 miljardu EUR jeb 10,4 % ir saistīts ar pārējo ieņēmumu kategoriju palielinājumu, jo ieņēmumi no NKI finansē to budžeta daļu, kuru nesedz citi ienākumu avoti; kā arī
- finanšu ieņēmumi samazinājās par 2,5 miljardiem EUR galvenokārt tāpēc, ka samazinājās uzkrātie kavējuma procenti par muitas lietām.

5.2. IZDEVUMI

Galvenais izdevumu komponents, kas atzīts konsolidētajos finanšu pārskatos, ir izdevumi dalītās pārvaldības režīmā, kas ietver šādus fondus: i) Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF); ii) Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un citi lauku attīstības instrumenti; iii) Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) un Kohēzijas fonds (KF) un iv) Eiropas Sociālais fonds (ESF). Šie fondi veidoja 114,8 miljardus EUR jeb 43,6 % no kopējiem izdevumiem 263,1 miljarda EUR apmērā, kas radās 2022. gadā (2021. gadā — 119,9 miljardi EUR, 54,3 % no kopējiem izdevumiem). Izdevumu sadalījums dalītās pārvaldības režīmā un to relatīvais svars ir attēlots tālāk.

Galvenie izdevumi dalītās pārvaldības režīmā 2022. finanšu gadā

Izdevumu samazināšanos dalītās pārvaldības režīmā galvenokārt izraisīja samazināti izdevumi saistībā ar ERAF un Kohēzijas fondu (par 3,8 miljardiem EUR) un ESF (par 2,1 miljardu EUR). Tas atspoguļo pāreju no iepriekšējā 2014.–2020. gada DFS plānošanas perioda uz pašreizējo 2021.–2027. gada DFS: par iepriekšējo plānošanas periodu deklarētās izmaksas samazinās, savukārt ar pašreizējo periodu saistītās izmaksas ir zemas, jo tā īstenošana ir sākusies lēni. Izdevumi saistībā ar ELFLA un citiem lauku attīstības instrumentiem un ELGF palielinājās attiecīgi par 0,6 miljardiem EUR un 0,2 miljardiem EUR.

Pēc veiksmīgas NGEU darbības uzsākšanas (sk. 2. iedaļu) izdevumi tiešās pārvaldības režīmā, kas atspoguļo Komisijas, izpildaģentūru un trasta fondu budžeta izpildi, palielinājās no 63,0 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 94,0 miljardiem EUR 2022. gadā. Palielinājums par 31,0 miljardu EUR galvenokārt ir

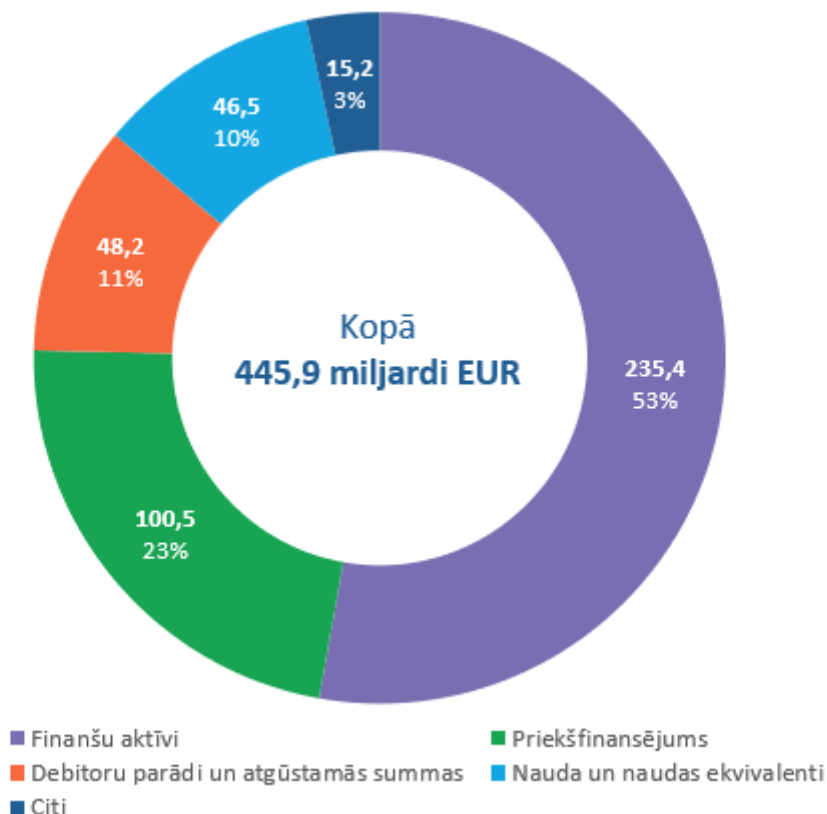
saistīts ar neatmaksājamo atbalstu, kurš piešķirts saskaņā ar *NGEU* ANM un kura apjoms bija 69,5 miljardi EUR (2021. gadā — 42,9 miljardi EUR).

Izdevumi netiešās pārvaldības režīmā atspoguļo ES aģentūru, ES struktūru, trešo valstu, starptautisko organizāciju un citu subjektu budžeta izpildi. 2022. gadā izdevumi netiešās pārvaldības režīmā bija 13,6 miljardi EUR (2021. gadā — 10,9 miljardi EUR). Pieaugums galvenokārt ir saistīts ar izdevumu palielināšanos ārējās darbības jomā.

5.3. AKTĪVI

2022. gada 31. decembrī kopējie aktīvi sasniedza 445,9 miljardus EUR (2021. gadā — 414,1 miljardu EUR) — palielinājums ir saistīts ar turpmāku kreditēšanu no instrumenta *SURE* un aizdevumiem un avansiem, kas izmaksāti saskaņā ar *NGEU* instrumentu. Nozīmīgākie posteņi bija finanšu aktīvi, kas nav nauda un naudas ekvivalenti (235,4 miljardi EUR), priekšfinansējums (100,5 miljardi EUR), debitoru parādi un atgūstamās summas (48,2 miljardi EUR) un nauda un naudas ekvivalenti (46,5 miljardi EUR). Pārējie aktīvi 15,2 miljardu EUR apmērā galvenokārt ietvēra materiālos pamatlīdzekļus, kā arī nemateriālos aktīvus.

Aktīvu sastāvs 2022. gada 31. decembrī

Kopējo aktīvu palielinājumu 31,8 miljardu EUR jeb 7,7 % apmērā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu galvenokārt noteica šādas sekas:

- neatmaksātie aizdevumi palielinājās no 163,6 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 204,4 miljardiem EUR 2022. gadā. Pieaugums 40,8 miljardu EUR jeb 24,9 % apmērā galvenokārt atspoguļo turpmāku aizdevumu izsniegšanu finansiālās palīdzības programmām dalībvalstīm saskaņā ar ANM (27,2 miljardi EUR) un *SURE* (8,7 miljardi EUR) programmām, kā arī jaunus aizdevumus saskaņā ar *MFA* programmu (7,5 miljardi EUR), no kuriem 7,2 miljardi EUR tika izmaksāti Ukrainai;
- kopējais priekšfinansējums palielinājās no 93,4 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 100,5 miljardiem EUR 2022. gadā. Saskaņā ar ANM piešķirtā neatmaksājamā finansiālā atbalsta samazinājumu 7,9 miljardu EUR apmērā ar uzviju līdzsvaroja palielinātie priekšfinansējuma maksājumi kohēzijas jomā (ERAF, ESF, KF), kur papildus pirmajam priekšfinansējumam, kas izmaksāts par 2021.–2027. gada plānošanas periodu (5,4 miljardi EUR), tika veikti jauni priekšfinansējuma maksājumi par 2014.–2020. gada periodu, kas galvenokārt saistīti ar *REACT-EU* sākotnējo priekšfinansējumu (3,5 miljardi EUR);
- nauda un naudas ekvivalenti palielinājās no 44,9 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 46,5 miljardiem EUR 2022. gadā. Palielinājums par 1,6 miljardiem EUR jeb 3,6 % galvenokārt radās likviditātes dēļ saistībā ar *NGEU* (19,9 miljardi EUR, kas atrodas *NGEU* kontā, kā arī 0,6 miljardi EUR līdzekļu, kas tiek turēti Komisijas centrālajā kases kontā, līdz tiks veikta samaksa DFS programmu budžetā); kā arī

- debitoru parādi un atgūstamās summas samazinājās no 72,4 miljardiem EUR līdz 48,2 miljardam EUR. Samazinājumu par 24,2 miljardiem EUR jeb 33,4 % galvenokārt noteica atgūstamās summas samazinājums saistībā ar AK izstāšanās līgumu.

AK izstāšanās no ES

Apvienotā Karaliste (AK) 2020. gada 31. janvārī izstājās no Eiropas Savienības. Tās izstāšanās nosacījumi ir paredzēti Līgumā par AK izstāšanos no ES un Eiropas Atomenerģijas kopienas, kas zināms arī kā "Izstāšanās līgums" jeb "IL". Šā darījuma ietvaros AK piekrita izpildīt visas finansiālās saistības, ko tā uzņēmas, kamēr tā bija ES dalībvalsts. Līgums stājās spēkā 2020. gada 31. janvārī. AK turpinās veikt iemaksas ES budžetā un gūt labumu no ES programmām un izdevumiem par laikposmu līdz 2021. gadam tā, it kā tā būtu dalībvalsts. AK arī saņems atpakaļ noteiktas definētas summas, ko tā iemaksājusi ES budžetā, vai summas, ko saņēmis ES budžets saistībā ar tās dalības periodu. ES divreiz gadā ziņo AK par maksājamām summām, un AK tās maksā katru mēnesi. Ziņojumi tiek atjaunināti katru gadu, pamatojoties uz faktiskajiem skaitļiem.

Izstāšanās līgumā noteiktās saistības rada ES saistības un debitoru parādus, kas ir jāaprēķina un jāatspoguļo ES gada pārskatos un jo īpaši attiecas uz šādām jomām:

- pašu resursi (136. pants);
- neizpildītās saistības (140. pants);
- naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumiem (141. pants);
- Savienības saistības (142. pants);
- iespējamās finanšu saistības un finanšu instrumenti (143. un 144. pants);
- Eiropas Ogļu un tērauda kopienas neto aktīvi (145. pants);
- ES ieguldījums Eiropas Investīciju fondā (EIF) (146. pants);
- iespējamās saistības sakarā ar tiesvedību (147. pants).

Miljonos EUR

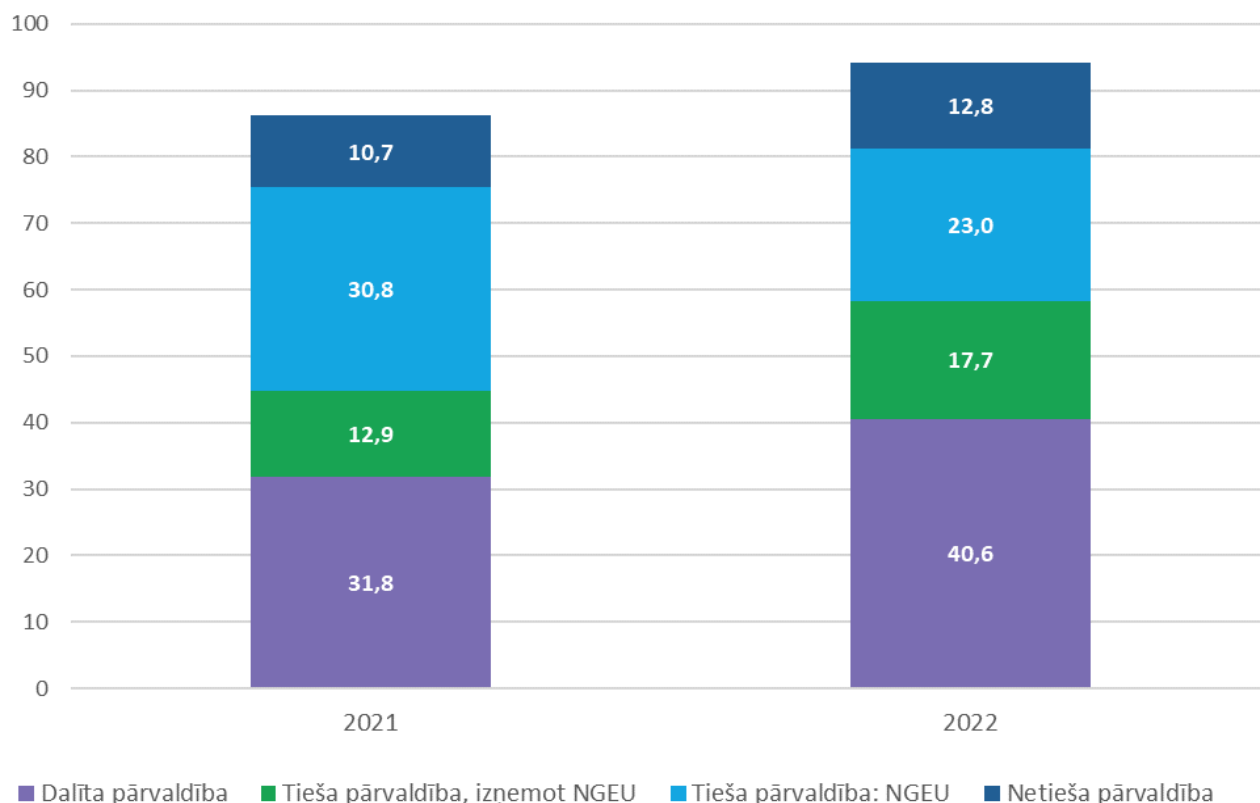
	140. pants	142. pants	Citi	31.12.2022	31.12.2021
Summas, ko maksā AK	17 029	9587	68	26 683	43 982
Summas, kas maksājamās AK	—	—	(2812)	(2812)	(2229)
Kopā	17 029	9587	(2744)	23 871	41 753
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>8465</i>	<i>9 298</i>	<i>(2953)</i>	<i>14 810</i>	<i>30 839</i>
<i>Īstermiņa</i>	<i>8563</i>	<i>288</i>	<i>209</i>	<i>9061</i>	<i>10 913</i>

Priekšfinansējums

2022. gadā priekšfinansējums, izņemot citus avansa maksājumus dalībvalstīm un iemaksas trasta fondos "Bēkou" un Āfrikai, sasniedza 94,1 miljardu EUR (2021. gadā — 86,2 miljardus EUR), no kuriem gandrīz visi līdzekļi bija saistīti ar Komisijas darbībām. Palielinājumu par 7,9 miljardiem EUR jeb 9,2 % noteica ar dalīto pārvaldību saistītā priekšfinansējuma palielināšanās no 31,8 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 40,6 miljardiem EUR 2022. gadā.

Komisijas priekšfinansējuma pārvaldības režīms

Miljardos EUR

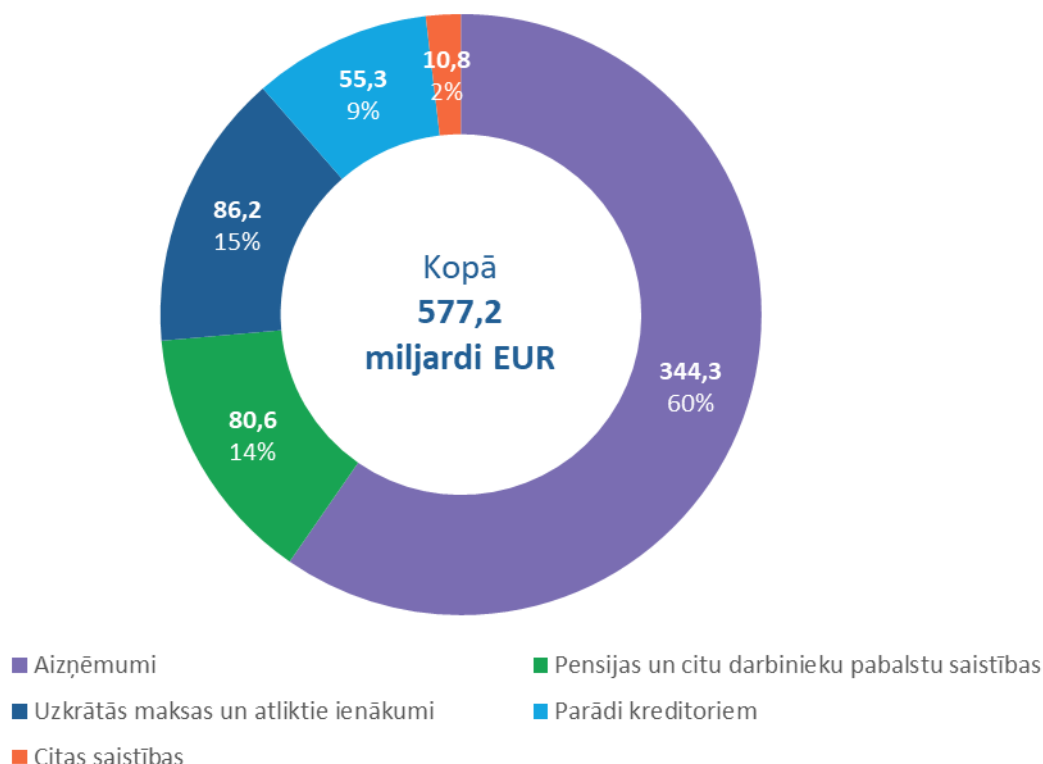

DFS programmu ietvaros izsniegtā priekšfinansējuma līmeni būtiski ietekmē attiecīgais DFS cikls — piemēram, DFS perioda sākumā var gaidīt, ka saskaņā ar kohēzijas politiku būs jāizmaksā dalībvalstīm lieli avansa maksājumi, un šīs summas paliks pieejamas dalībvalstīm līdz programmu slēgšanai. Tiek izmaksāts arī ikgadējais priekšfinansējums, kas jāizlieto gada laikā vai jāatgūst nākamajā gadā ikgadējā kontu slēgšanas cikla ietvaros. Komisija dara visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka priekšfinansējums tiek uzturēts atbilstīgā līmenī. Ir jārod līdzsvars starp pietiekama finansējuma nodrošināšanu projektiem un izdevumu savlaicīgu atzīšanu.

5.4. SAISTĪBAS

2022. gada 31. decembrī kopējās saistības bija 577,2 miljardi EUR (2021. gadā — 496,4 miljardi EUR) — palielinājumu galvenokārt veicina 2022. gadā *SURE* un *NGEU* instrumentu ietvaros izņemtie aizņēmumi. Nozīmīgākās saistības bija aizņēmumi *NGEU* vajadzībām un finansiālajai palīdzībai (344,3 miljardi EUR), uzkrātās maksas un nākamo periodu ienākumi (86,2 miljardi EUR), pensiju saistības un citas pēcnodarbinātības pabalstu saistības (80,6 miljardi EUR) un parādi trešām personām (55,3 miljardi EUR).

Saistību sastāvs 2022. gada 31. decembrī

Palielinājumu par 80,8 miljardiem EUR jeb 16,3 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu galvenokārt noteica šādas sekas:

- aizņēmumi palielinājās no 236,7 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 344,3 miljardiem EUR 2022. gadā. Palielinājums par 107,6 miljardiem EUR jeb 45,5 % galvenokārt ir saistīts ar jaunu izsniegšanu (atskaitot atmaksu) saskaņā ar *NGEU* (96,9 miljardi EUR) un papildu aizņēmumiem saskaņā ar *SURE* (8,7 miljardi EUR) un *MFA* (7,5 miljardi EUR);
- uzkrātās maksas un nākamo periodu ienākumi palielinājās no 78,1 miljarda EUR 2021. gadā līdz 86,2 miljardam EUR 2022. gadā. Pieaugums 8,1 miljarda EUR jeb 10,4 % apmērā galvenokārt attiecas uz ANM, jo dalībvalstis turpina reformu un ieguldījumu īstenošanu un tiek lēsts, ka ir sasniegti atskaites punkti;
- parādi kreditoriem palielinājās no 46,4 miljardiem EUR 2021. gadā līdz 55,3 miljardiem EUR 2022. gadā. Pieaugums 8,9 miljardu EUR jeb 19,2 % apmērā arī galvenokārt ir saistīts ar ANM (pieaugums par 5,5 miljardiem EUR) un pašu resursu parādiem (pieaugums par 3,7 miljardiem EUR); kā arī
- iepriekš minēto saistību pieaugumu daļēji līdzsvaroja pensiju saistību samazinājums par 41,9 miljardiem EUR jeb 34,2 % un citas pēcnodarbinātības pabalstu saistības, kas samazinājās no 122,5 miljardiem EUR 2021. gadā uz 80,6 miljardiem EUR 2022. gadā. Šo samazinājumu galvenokārt noteica aktuārie guvumi, ko radīja izmaiņas pamatā esošajos finanšu pieņēmumos, kas izrietēja no strauja reālo diskonta likmju pieauguma gada laikā.

Kopējie izmaksu atlīdzināšanas prasījumi un rēķini, kas saņemti un atzīti bilances pozīcijā "Parādi kreditoriem"

Miljardos EUR

Neto aktīvi

Saistību pārsniegums pār aktīviem 2022. gada 31. decembrī bija 131,3 miljardi EUR (2021. gadā — 82,3 miljardi EUR). Ievērojamais palielinājums par 49,0 miljardiem EUR galvenokārt ir saistīts ar aizņēmumiem saistībā ar *NGEU* ietvaros 2022. gadā izņemto neatmaksājamo atbalstu (kā rezultātā tiešās pārvaldības izdevumi saniedza 69,5 miljardus EUR, salīdzinājumā ar pagājušo gadu palielinoties par 26,6 miljardiem EUR). Jāatzīmē, ka tas, ka saistības ir lielākas par aktīviem, nozīmē nevis to, ka ES iestādēm un struktūrām ir finanšu grūtības, bet gan to, ka noteiktām saistībām finansējums tiks piešķirts no nākamo gadu budžetiem. Daudzi izdevumi kārtējā gadā tiek atzīti atbilstīgi uzkrājumu grāmatvedības noteikumiem, kaut gan tos faktiski varētu samaksāt nākamajos gados un finansēt, izmantojot nākamo gadu budžetus; saistītie ieņēmumi tiks uzskaitīti tikai turpmākajos periodos. Neatkarīgi no aizņēmumiem *NGEU* vajadzībām, kas jāatmaksā laikā no 2028. līdz 2052. gadam, un darbinieku pabalstu saistībām, kas jāmaksā vairāku gadu desmitu laikā, nozīmīgākās summas, kas jāizceļ, ir ar ELGF saistītās darbības, no kurām lielākā daļa parasti tiek izmaksāta nākamā gada pirmajā ceturksnī.

6. ES POLITISKĀ UN FINANŠU SISTĒMA, PĀRVALDĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

Eiropas Savienība (ES) ir savienība, kam dalībvalstis piešķir pilnvaras, lai sasniegtu kopīgus mērķus. Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā cilvēka cieņas aizsardzība, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesību, tajā skaitā minoritāšu tiesību, ievērošana. Šīs vērtības ir kopīgas visām dalībvalstīm sabiedrībā, kurā dominē plurālisms, nediskriminācija, iecietība, tiesiskums, solidaritāte un sieviešu un vīriešu līdztiesība.

6.1. POLITISKĀ UN FINANŠU SISTĒMA

ES Līgumi

Vispārējie mērķi un principi, pēc kuriem vadās Savienība un Eiropas iestādes, ir definēti [Līgumos](#). Savienība un ES iestādes var rīkoties tikai saskaņā ar Līgumos piešķirtajām pilnvarām, lai sasniegtu tajos noteiktos mērķus, un tām jārikojas, ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus⁸. Lai sasniegtu savus mērķus un īstenotu savu politiku, Savienība sev nodrošina nepieciešamos finanšu līdzekļus. Komisijas atbildībā ir veicināt Savienības vispārējās intereses, kas ietver budžeta izpildi un programmu pārvaldību sadarbībā ar dalībvalstīm un ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principu.

ES cenšas sasniegt Līgumā noteiktos mērķus, izmantojot vairākus instrumentus, un viens no tiem ir ES budžets. Citi ir, piemēram, vienots tiesiskais regulējums vai kopējas politikas stratēģijas.

Daudzgažu finanšu shēma un izdevumu programmas

No ES budžeta atbalstītie politikas virzieni tiek īstenoti saskaņā ar [daudzgažu finanšu shēmu \(DFS\)](#) un attiecīgiem nozaru tiesību aktiem, kuros ir noteiktas izdevumu programmas un instrumenti. Ar tiem ES politiskās prioritātes tiek izteiktas finanšu izteiksmē pietiekami ilgā periodā, lai tās būtu efektīvas un sniegtu saskaņotu ilgtermiņa redzējumu.

ES fondu finansējuma saņēmējiem un valstu iestādēm, kas nodrošina līdzfinansējumu. Gada maksimālās summas jeb maksimālais apjoms tiek noteiktas/noteikts ES izdevumiem kopumā un galvenajām izdevumu kategorijām. Visu izdevumu kategoriju maksimālo apjomu summa parāda saistību apropriāciju kopējo maksimālo apjomu. DFS pieņem Padome ar visu dalībvalstu vienbalsību un Eiropas Parlamenta piekrišanu. Pašreizējā daudzgažu finanšu shēma 2021.–2027. gadam tika pieņemta 2020. gada 17. decembrī. Daudzgažu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam papildina pagaidu atveseļošanas instruments *NextGenerationEU* (sk. **2.** iedaļu).

Gada budžets

[Gada budžetu](#) sagatavo Komisija. Eiropas Parlaments un Padome vienojas (parasti līdz decembra vidum) par nākamā gada budžetu, pamatojoties uz LESD 314. pantā noteikto procedūru. Saskaņā ar budžeta līdzsvarotības principu kopējiem ieņēmumiem konkrētā finanšu gadā jābūt vienādiem ar kopējiem izdevumiem (maksājumu apropriācijām).

Galvenie ES budžeta [finansējuma avoti](#) ir pašu resursu ieņēmumi, kurus papildina citi ieņēmumi. Ir četrus veidu pašu resursi: tradicionālie pašu resursi (galvenokārt muitas nodokļi), pašu resursi, kuru pamatā ir pievienotās vērtības nodoklis (PVN), pašu resursi, kas pamatojas uz neregulējamā izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu (ieviesti 2021. gadā) un pašu resursi, kuru pamatā ir nacionālais kopienākums (NKI). Citi ieņēmumi no ES darbībām (piemēram, naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumiem) parasti veido mazāk nekā 10 % no kopējiem ieņēmumiem.

⁸ Saskaņā ar subsidiaritātes principu Savienība rīkojas tikai tad, ja un ciktāl paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstis un ierosinātās darbības mēroga vai ietekmes dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī. Saskaņā ar proporcionalitātes principu Savienības rīcības saturs un veids ir samērīgs ar Līgumu mērķu sasniegšanai vajadzīgo (sk. Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantu).

Pārvaldības režīmi

ES budžetu īsteno trīs pārvaldības režīmos, kas nosaka, kā nauda tiek izmaksāta un pārvaldīta.

- **Dalīta pārvaldība** — lielāko daļu (aptuveni 3/4) budžeta Komisija pārvalda atbilstīgi dalītas pārvaldības sistēmai sadarbībā ar dalībvalstīm, jo īpaši struktūrfondu un lauksaimniecības jomās.
- **Tieša pārvaldība** — Komisija arī pārvalda programmas pati un var deleģēt konkrētu programmu īstenošanu izpildaģentūrām.
- **Netieša pārvaldība** — lēmumus par izdevumiem var arī pārvaldīt netieši ar citu ES vai ārpus ES esošu struktūru starpniecību. Finanšu regulā un/vai iemaksu nolīgumos ir noteikti nepieciešamie kontroles un ziņošanas mehānismi, kas šiem subjektiem jāizmanto, un Komisijas uzraudzība, budžeta izpildes uzdevumus uzticot valsts aģentūrām, Eiropas Investīciju bankas grupai, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām (piemēram, Pasaules Bankai vai Apvienoto Nāciju Organizācijai) un citiem subjektiem (piemēram, ES decentralizētām aģentūrām, kopuzņēmumiem).

Finanšu instrumenti un budžeta garantijas

Tradicionālo budžeta izpildes metodi — dotāciju un subsīdiu piešķiršanu — papildina **finanšu instrumentu** emisija garantiju, kā arī pašu kapitāla un aizdevumu veidā. Turklāt ES iesaistās aizņēmumu un aizdevumu darbībās saistībā ar īpašām finansiālās palīdzības programmām, lai atbalstītu dalībvalstis un trešās valstis divpusēju

aizdevumu veidā, ko finansē no kapitāla tirgos emitētiem parāda vērtspapīriem ar ES budžeta garantiju. 2022. gada decembrī Parlaments un Padome noteica vienotu finansēšanas pieeju ES aizņēmumiem, saskaņā ar kuru Komisija emitēs viena zīmola "ES obligācijas", nevis atsevišķi denominētas obligācijas atsevišķām programmām.

Finanšu regula

Finanšu regula (FR)⁹, kas piemērojama vispārējam budžetam, ir viens no galvenajiem ES finanšu regulējuma struktūras tiesību aktiem. Tajā ir sīki definēti finanšu noteikumi, kas piemērojami ES budžeta izpildei, un to dažādo dalībnieku loma, kuru pienākums ir nodrošināt, ka nauda tiek izlietota pareizi, sasniedzot noteiktos mērķus. Tajā ietverti arī īpaši noteikumi, kas piemērojami

finanšu instrumentiem, budžeta garantijām un finansiālajai palīdzībai.

6.2. PĀRVALDĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

6.2.1. Institucionālā struktūra

ES ir institucionāla sistēma, kuras uzdevumi ir stiprināt tās vērtības, sekmēt tās mērķu sasniegšanu, kalpot Savienības, tās pilsoņu un dalībvalstu interesēm, kā arī nodrošināt tās politikas virzienu un darbību saskaņotību, rezultativitāti un nepārtrauktību. Organizatorisko struktūru veido iestādes, aģentūras un citas ES struktūras. Finanšu regula kopā ar piemērojamajiem grāmatvedības noteikumiem nosaka, kuri no šiem subjektiem ir iekļauti ES konsolidētajos pārskatos (konsolidācijas darbības jomā iekļauto subjektu sarakstu sk. ES konsolidēto gada pārskatu **9.** skaidrojumā).

Eiropas Parlaments kopīgi ar Padomi veic likumdošanas un budžeta pieņemšanas funkcijas. Komisijai ir politiska pārskatatbildība attiecībā pret Eiropas Parlamentu. Arī Padome veic politikas veidošanas un koordinēšanas funkcijas Eiropadomes noteiktajā Savienības vispārējā politiskajā virzienā un prioritātēs.

Eiropas Komisija ir Eiropas Savienības izpildvaras iestāde. Tā veicina Savienības vispārējās intereses un šajā nolūkā īsteno atbilstīgas iniciatīvas. Tā nodrošina Līgumu piemērošanu un pārrauga, kā dalībvalstis piemēro Savienības tiesību aktus Eiropas Savienības Tiesas kontrolē. Tā īsteno koordinēšanas, izpildu un pārvaldības funkcijas, izpilda budžetu un pārvalda programmas.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru atceļ Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012, OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.

Komisija veic budžeta izpildi, lielā mērā sadarbojoties ar dalībvalstīm¹⁰. Kopā tās nodrošina, ka apropriācijas tiek izlietotas atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principiem. Regulās nosaka dalībvalstu pienākumus to kopīgajā budžeta izpildes kontrolē un revīzijā, kā arī izrietošo atbildību. Tajās arī nosaka pienākumus un sīki izstrādātus noteikumus katrai no ES iestādēm attiecībā uz to izdevumiem.

6.2.2. Komisijas pārvaldības struktūra

Komisijas pārvaldības kārtība un tas, kā tā nodrošina, ka Komisija darbojas kā mūsdienīga, pārskatatbildīga un uz darbības rezultātiem vērsta iestāde, ir aprakstīta Paziņojumā par pārvaldību Eiropas Komisijā¹¹.

Komisija savas funkcijas veic komisāru kolēģijas — kas nosaka prioritātes un uzņemas vispārēju politisku atbildību par Komisijas darbu — vadībā. Komisija kā kolēģija strādā tās priekšsēdētāja politiskajā vadībā, kurš kā daļu no savas kandidatūras Eiropas Parlamentam iepazīstina ar mērķiem, ko viņš plāno sasniegt, un tos izklāsta politiskajās pamatnostādnēs. Priekšsēdētājs lemj par Komisijas iekšējo organizāciju, nodrošinot tās konsekventu, rezultatīvu un koleģiālu darbību.

Kolēģija budžeta praktisko izpildi un finanšu pārvaldību deleģē **ģenerāldirektoriem un dienestu vadītājiem**, kuri vada Komisijas attiecīgo administratīvo struktūru. Šī decentralizētā pieeja rada administratīvu kultūru, kas mudina civildienesta ierēdņus uzņemties atbildību par viņu kontrolē esošajām darbībām un liek viņiem nodrošināt pārlicību par darbībām, par kurām viņi atbild.

Priekšsēdētāja pakļautībā un ciešā sadarbībā ar Komisijas locekli, kurš ir atbildīgs par budžetu, cilvēkresursiem un administrāciju, kā arī ar priekšsēdētāja un centrālo dienestu līdzdalību, Korporatīvās pārvaldības padome nodrošina koordināciju, pārraudzību, konsultācijas un stratēģiskās ievirzes.

Iekšējā kārtība nosaka saskaņotu stingru kontroļu un pārvaldības rīku struktūru, kas ļauj **komisāru kolēģijai** uzņemties politisko atbildību par Komisijas darbu¹².

6.2.3. Komisijas finanšu pārvaldība

Komisijā pienākumi un atbildības jomas finanšu pārvaldībā ir skaidri definēti (piemēram, Finanšu regulā un Iekšējos noteikumos¹³) un tiek attiecīgi piemēroti. Komisijas ģenerāldirektori un dienestu vadītāji kā **deleģētie kredītrīkotāji** ir atbildīgi par ES finanšu resursu pareizu pārvaldību, atbilstību Finanšu regulas noteikumiem, riska pārvaldību un atbilstošas iekšējās kontroles sistēmas izveidi.

Kredītrīkotāji atbild par visu pārvaldības procesu — tie gan nosaka, kas jādara, lai tiktu sasniegti iestādes noteiktie politikas mērķi, gan pārvalda darbības no operatīvā un pareizas finanšu pārvaldības viedokļa. Uzdevumus var tālāk apakšdeleģēt direktoriem, nodaļu vadītājiem un citām personām, kuras tādējādi kļūst par pastarpināti deleģētiem kredītrīkotājiem. Katrs deleģētais kredītrīkotājs iekšējās kontroles sistēmu īstenošanas pārraudzībā un uzraudzībā var pajauties uz vienu vai diviem direktoriem, kuri atbild par riska pārvaldību un iekšējo kontroli.

Komisijas centrālie dienesti sniedz norādījumus un padomus un veicina paraugpraksi, cita starpā ar Korporatīvās pārvaldības padomes darba starpniecību.

Saskaņā ar Finanšu regulu katram kredītrīkotājam ir jā sagatavo gada darbības pārskats (GDP), kurā sīki izklāsta sasniegumus, iekšējās kontroles un finanšu pārvaldības pasākumus, kas veikti gada laikā. GDP iekļauj deklarāciju, ka resursi ir izmantoti, piemērojot pareizas finanšu pārvaldības principus, un ka ir ieviesti kontroles pasākumi, kas sniedz nepieciešamās garantijas attiecībā uz pamatā esošo darījumu likumību un pareizību. ES budžeta gada pārvaldības un izpildes ziņojums¹⁴ ir galvenais instruments, ar kura starpniecību **komisāru kolēģija uzņemas politisko atbildību par ES budžeta finanšu pārvaldību**.

¹⁰ Sk. LESD 317. pantu.

¹¹ C(2020) 4240, 24.6.2020.

¹² Tāpēc termins "Eiropas Komisija" tiek izmantots, lai apzīmētu gan Komisijas locekļu izveidoto iestādi — kolēģiju, gan tās administrāciju, ko pārvalda tās departamentu ģenerāldirektori (un citu administratīvo struktūru, piemēram, dienestu, biroju un izpildaģentūru, vadītāji).

¹³ Kopš 2019. gada vidus (atsaucoties uz pārskatīto Iekšējo noteikumu 12. pantu) Eiropas Attīstības fonda (EAF) pārvaldība ir līdzdeleģēta pieciem departamentiem (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA un JRC).

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_lv.

Komisijas grāmatvedis ir galvenais atbildīgais par finanšu līdzekļu pārvaldību, atgūšanas procedūrām, grāmatvedības noteikumu noteikšanu, pamatojoties uz starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem (SPSGS), grāmatvedības sistēmu apstiprināšanu un Komisijas un ES konsolidēto gada pārskatu sagatavošanu. Turklāt grāmatvedim jāparaksta gada pārskati, apliecinot, ka tie visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo finanšu stāvokli, darbību rezultātus un Savienības naudas plūsmas. Gada pārskatus pieņem komisāru kolēģija. Grāmatvedis ir neatkarīga funkcija, un Komisijā viņš uzņemas lielu atbildību par finanšu pārskatu sagatavošanu.

Arī Komisijas **iekšējais revidents** ir centralizēta un neatkarīga funkcija, un viņš sniedz neatkarīgas konsultācijas, atzinumus un ieteikumus par iekšējās kontroles sistēmu kvalitāti un funkcionēšanu Komisijā, ES aģentūrās un citās autonomās struktūrās.

Revīzijas progresu komiteja nodrošina iekšējā revidenta neatkarību un uzrauga iekšējās revīzijas darba kvalitāti un pasākumus, ko Komisijas dienesti veikuši, atbildot uz iekšējās un ārējās revīzijas ieteikumiem, kā arī Eiropas Revīzijas palātas konstatējumiem par budžeta izpildes apstiprināšanu un ieteikumiem par gada konsolidēto ES pārskatu uzticamību. Komitejas konsultatīvā loma palīdz turpināt vispārējo Komisijas darbības rezultativitātes un efektivitātes uzlabošanu, lai tā varētu sasniegt savus mērķus, un veicina komisāru kolēģijas īstenoto pārraudzību pār Komisijas pārvaldību, risku pārvaldību un iekšējās kontroles praksi.

6.2.4. Ārējā revīzija un budžeta izpildes apstiprinājuma procedūra

Saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem līdzekļi ir jāpārvalda lietderīgā, efektīvā un saimnieciskā veidā. Pastāv pārskatatbildības satvars, kas pamatojas uz visaptverošu ziņošanu, ārēju revīziju un politisko kontroli, lai sniegtu pietiekamu pārliecību, ka ES līdzekļi tiek tērēti pareizi.

Pēc **Padomes** ieteikuma **Eiropas Parlaments** lemj par to, vai dot galīgo apstiprinājumu (ko dēvē par "budžeta izpildes apstiprināšanu") tam, kā Komisija attiecīgajā gadā ir izpildījusi ES budžetu. Ikgadējā budžeta izpildes apstiprinājuma procedūra nodrošina to, ka no Komisijas tiek prasīta politiskā pārskatatbildība par ES budžeta izpildi.

Katru gadu **Eiropas Revīzijas palāta** pārbauda pārskatu uzticamību, vai visi ieņēmumi ir saņemti un visi izdevumi ir radušies likumīgā un pareizā veidā un vai finanšu pārvaldība un budžeta plānošanas kvalitatīvie aspekti, cita starpā snieguma aspekts, ir bijuši pareizi. No 2021. gada, ņemot vērā *NextGenerationEU* būtisko nozīmi, Eiropas Revīzijas palātas atzinumu par tradicionālā ES budžeta izdevumu likumību un pareizību papildina atsevišķs atzinums par Atveseļošanas un noturības mehānisma izdevumu likumību un pareizību. Ar Eiropas Revīzijas palātas gada ziņojuma publicēšanu tiek sākta budžeta izpildes apstiprinājuma procedūra. Revidenti arī sagatavo īpašus ziņojumus par noteiktiem izdevumiem vai politikas jomām, kā arī budžeta vai pārvaldības jautājumiem.

Lēmums par budžeta izpildes apstiprināšanu arī balstās uz Komisijas integrētajiem finanšu un pārskatatbildības ziņojumiem, komisāru uzklauššanu Eiropas Parlamentā un uz atbilžu sniegšanu uz Komisijai nosūtītajiem rakstveida jautājumiem.

SKAIDROJUMS PIE KONSOLIDĒTAJIEM PĀRSKATIEM

Eiropas Savienības 2022. gada konsolidētie gada pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz informāciju, kuru iestādes un struktūras sniegušas saskaņā ar 246. panta 2. punktu Finanšu regulā, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam. Ar šo es paziņoju, ka tie ir sagatavoti saskaņā ar minētās Finanšu regulas XIII sadaļu un grāmatvedības principiem, noteikumiem un metodēm, kas izklāstīti finanšu pārskatu skaidrojumos.

No minēto iestāžu un struktūru grāmatvežiem, kas apliecinājuši informācijas ticamību, esmu saņēmusi visu informāciju, kas nepieciešama, lai sagatavotu finanšu pārskatus, kuros atspoguļoti Eiropas Savienības aktīvi un saistības, kā arī budžeta izpilde.

Ar šo apliecinu, ka, pamatojoties uz šo informāciju un pārbaudēm, kuras uzskatīju par nepieciešamām, lai apstiprinātu Eiropas Komisijas pārskatus, man ir pietiekama pārliecība, ka finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Savienības finanšu stāvokli, darbību rezultātus un naudas plūsmas.

Rosa ALDEA BUSQUETS,

Komisijas grāmatvede

2023. gada 19. jūnijā

KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI UN SKAIDROJUMI

Jāņem vērā, ka, tā kā skaitļi ir noapaļoti līdz miljoniem euro, daži finanšu dati šajās budžeta tabulās var nesakrist.

SATURA RĀDĪTĀJS

BILANCE	45
FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTU PĀRSKATS	46
NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS	47
PĀRSKATS PAR PĀRMAIŅĀM NETO AKTĪVOS	48
SKAIDROJUMI PAR FINANŠU PĀRSKATIEM	49
1. NOZĪMĪGA GRĀMATVEDĪBAS POLITIKA.....	50
2. SKAIDROJUMI PAR BILANCI	65
3. SKAIDROJUMI PAR FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTU PĀRSKATU	105
4. IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS UN AKTĪVI.....	115
5. BUDŽETA UN JURIDISKĀS SAISTĪBAS	122
6. FINANŠU RISKĀ PĀRVALDĪBA.....	126
7. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA PAR SAISTĪTĀM PERSONĀM	147
8. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA	149
9. KONSOLIDĀCIJAS DARBĪBAS JOMA.....	150

BILANCE

Miljonos EUR

	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
ILGTERMIŅA AKTĪVI			
Nemateriālie aktīvi	2.1.	900	769
Materiālie pamatlīdzekļi	2.2.	12 922	12 669
Pēc pašu kapitāla metodes uzskaitīti ieguldījumi	2.3.	1313	1192
Finanšu aktīvi	2.4.	226 431	181 874
Priekšfinansējums	2.5.	47 482	60 792
Ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi un ar	2.6.	18 870	40 642
		307 917	297 938
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI			
Finanšu aktīvi	2.4.	8981	6744
Priekšfinansējums	2.5.	53 014	32 656
Ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi un ar	2.6.	29 329	31 796
Krājumi	2.7.	82	84
Nauda un naudas ekvivalenti	2.8.	46 544	44 860
		137 950	116 141
AKTĪVI KOPĀ		445 867	414 078
ILGTERMIŅA SAISTĪBAS			
Pensijas un citi darbinieku pabalsti	2.9.	(80 617)	(122 466)
Uzkrājumi	2.10.	(2199)	(2950)
Finanšu saistības	2.11.	(323 985)	(214 974)
		(406 801)	(340 391)
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS			
Uzkrājumi	2.10.	(571)	(398)
Finanšu saistības	2.11.	(28 316)	(31 149)
Parādi kreditoriem	2.12.	(55 341)	(46 372)
Uzkrātās maksas un nākamo periodu ienākumi	2.13.	(86 164)	(78 068)
		(170 392)	(155 987)
SAISTĪBAS KOPĀ		(577 193)	(496 377)
NETO AKTĪVI		(131 325)	(82 299)
Rezerves	2.14.	1312	1325
No dalībvalstīm pieprasāmās summas*	2.15.	(132 637)	(83 624)
NETO AKTĪVI		(131 325)	(82 299)

* Eiropas Parlaments 2022. gada 23. novembrī pieņēma budžetu, kurā paredzēti maksājumi Savienības īstermiņa saistību segšanai no pašu resursiem, ko nākamajā gadā iekasēs vai pieprasīs no dalībvalstīm. Turklāt Civildienesta noteikumu (grozītā 1968. gada 29. februāra Regula (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68) 83. pantā noteikts, ka dalībvalstis kopīgi garantē pensiju saistības.

FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTU PĀRSKATS

Miljonos EUR

	Skaidr	2022	2021
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi no darījumiem, kas nav saistīti ar			
NKI resursi	3.1.	103 880	115 955
Tradicionālie pašu resursi	3.2.	23 495	20 590
PVN resursi	3.3.	19 666	18 340
Pašu resursi, kas pamatojas uz izlietotā plastmasas	3.4.	6337	5831
Naudas sodi	3.5.	915	1990
Izdevumu atgūšana	3.6.	1219	1794
AK izstāšanās līgums	3.7.	—	1122
Citi	3.8.	11 395	6737
		166 908	172 357
Ieņēmumi no darījumiem, kas ir saistīti ar komerciālu			
Finanšu ieņēmumi	3.9.	2602	5092
Citi	3.10.	1669	1497
		4271	6589
Ieņēmumi kopā		171 179	178 946
IZDEVUMI			
Īstenojušas dalībvalstis	3.11.		
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds		(41 031)	(40 829)
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai un		(16 073)	(15 451)
Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds		(43 083)	(46 932)
Eiropas Sociālais fonds		(14 649)	(16 727)
Citi		(3482)	(4835)
Īstenojusi Komisija, izpildaģentūras un trasta fondi	3.12.	(94 027)	(63 000)
Īstenojušas citas ES aģentūras un struktūras	3.13.	(3615)	(3154)
Īstenojušas trešās valstis un starptautiskās organizācijas	3.13.	(5281)	(4512)
Īstenojuši citi subjekti	3.13.	(4738)	(3225)
Personāla un pensiju izmaksas	3.14.	(14 209)	(12 417)
Finanšu izmaksas	3.15.	(7637)	(4201)
AK izstāšanās līgums	3.7.	(6961)	—
Citi izdevumi	3.16.	(8342)	(5762)
Izdevumi kopā		(263 128)	(221 046)
GADA SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI		(91 949)	(42 100)

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

Miljonos EUR

	2022	2021
<i>Gada saimnieciskās darbības rezultāti</i>	<i>(91 949)</i>	<i>(42 100)</i>
Pamatdarbības		
Amortizācija	135	116
Nolietojums	1284	1054
Zaudējumi no ieguldījumu vērtības samazināšanās (to apvērse)	—	—
Aizdevumu (palielinājums)/samazinājums	(40 787)	(70 259)
Priekšfinansējuma (palielinājums)/samazinājums	(7049)	(30 699)
Ar komerciālu apmaiņu saistītu debitoru parādu un ar komerciālu apmaiņu nesaistītu atgūstamo summu (palielinājums)/samazinājums	24 239	2055
Krājumu (palielinājums)/samazinājums	2	(4)
Pensiju un citu darbinieku pabalstu palielinājums/(samazinājums)	(41 850)	6447
Uzkrājumu palielinājums/(samazinājums)	(578)	(2057)
Finanšu saistību palielinājums/(samazinājums) (izņemot NGEU aizņēmumus)	14 050	60 075
Kreditoriem maksājamo parādu palielinājums/(samazinājums)	8969	13 964
Uzkrāto maksu un nākamo periodu ienākumu palielinājums/(samazinājums)	8096	13 484
Iepriekšējā gada budžeta pārpalikums kā nenaudas ieņēmumi	(3227)	(1769)
Darbinieku pabalstu saistību pārrēķināšana (ar naudas plūsmām nesaistītas pārmaiņas nav iekļautas finanšu darbības rezultātu pārskatā)	46 048	(3257)
Citas ar naudas plūsmām nesaistītas pārmaiņas	102	(1 757)
Ieguldījumu darbība		
Nemateriālo aktīvu un materiālo pamatlīdzekļu (palielinājums)/samazinājums	(1 803)	(2 307)
Pēc pašu kapitāla metodes uzskaitītu ieguldījumu (palielinājums)/samazinājums	(121)	(604)
Neatvasināto finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (palielinājums)/samazinājums	(5850)	(4636)
Atvasināto finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (palielinājums)/samazinājums	(156)	(629)
Finansēšanas darbības		
Ar NGEU saistīto aizņēmumu palielinājums/(samazinājums)	92 128	91 000
NETO NAUDAS PLŪSMA	1684	28 118
<i>Naudas un naudas ekvivalentu neto palielinājums/(samazinājums)</i>	<i>1684</i>	<i>28 118</i>
<i>Nauda un naudas ekvivalenti gada sākumā</i>	<i>44 860</i>	<i>16 742</i>
<i>Nauda un naudas ekvivalenti gada beigās</i>	<i>46 544</i>	<i>44 860</i>

PĀRSKATS PAR PĀRMAIŅĀM NETO AKTĪVOS

Miljonos EUR

	No dalībvalstīm pieprasāmās summas Uzkrātais pārpalikums/(deficīts)	Citas rezerves	Patiesās vērtības rezerve	Neto aktīvi
ATLIKUMS 31.12.2020.	(38 480)	4566	496	(33 418)
<i>Pārskatīto EGN 11 ietekme (sk. 1. skaidrojumu)</i>	1719	(3043)	(496)	(1820)
ATLIKUMS 1.1.2021.	(36 761)	1523	—	(35 238)
<i>Darbinieku pabalstu saistību pārrēķināšana</i>	(3257)	—	—	(3257)
<i>Citi</i>	262	(198)	—	63
<i>Dalībvalstīm kreditētie 2020. gada budžeta izpildes rezultāti</i>	(1769)	—	—	(1769)
<i>Gada saimnieciskās darbības rezultāti</i>	(42 100)	—	—	(42 100)
ATLIKUMS 31.12.2021.	(83 624)	1325	—	(82 299)
<i>Darbinieku pabalstu saistību pārrēķināšana</i>	46 048	—	—	46 048
<i>Citi</i>	115	(13)	—	102
<i>Dalībvalstīm kreditētie 2021. gada budžeta izpildes rezultāti</i>	(3227)	—	—	(3227)
<i>Gada saimnieciskās darbības rezultāti</i>	(91 949)	—	—	(91 949)
ATLIKUMS 31.12.2022.	(132 637)	1312	—	(131 325)

SKAIDROJUMI PAR FINANŠU PĀRSKATIEM

Jāņem vērā, ka turpmākajās tabulās summas, kas attiecas uz AK saistībā ar DFS līdz 2020. gada beigām, joprojām ir norādītas pozīcijā "Dalībvalstis", jo, lai gan AK izstājās no Savienības 2020. gada 1. februārī, saskaņā ar Izstāšanās līgumu tai joprojām ir finansiālas attiecības ar Savienību, kuras ir līdzvērtīgas dalībvalsts attiecībām šajos laikposmos.

1. NOZĪMĪGA GRĀMATVEDĪBAS POLITIKA

1.1. JURIDISKAIS PAMATS UN GRĀMATVEDĪBAS NOTEIKUMI

ES grāmatvedības uzskaiti kārtoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.), turpmāk dēvētu par "Finanšu regulu" (FR).

ES sagatavo savus finanšu pārskatus saskaņā ar Finanšu regulas 80. pantu, pamatojoties uz noteikumiem par uzkrāšanas principu grāmatvedībā, kuru pamatā ir starptautiskie publiskā sektora grāmatvedības standarti (SPSGS). Minētie grāmatvedības noteikumi, ko pieņem Komisijas grāmatvedis, ir jāpiemēro visās iestādēs un ES struktūrās, uz kurām attiecas konsolidācijas darbības joma, lai nodrošinātu ES konsolidēto pārskatu iekšējo konsekveni.

Jaunu un grozītu Eiropas Savienības grāmatvedības noteikumu (EGN) piemērošana

Pārskatīti EGN, kuri ir spēkā gada pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk

Nav jaunu EGN, kas būtu stājušies spēkā gada pārskata periodiem, kuri sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk.

Jauni EGN, kas pieņemti līdz 2022. gada 31. decembrim, bet vēl nav stājušies spēkā

Nav jaunu EGN, kas pieņemti līdz 2022. gada 31. decembrim, bet vēl nav stājušies spēkā.

1.2. GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Finanšu pārskatu mērķis ir sniegt plašam lietotāju lokam noderīgu informāciju par subjekta finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmām. ES kā publiskā sektora subjektam ir konkrēti mērķi — sniegt lēmumu pieņemšanai noderīgu informāciju un apliecināt subjekta pārskatatbildību par tam uzticētajiem līdzekļiem. Šis dokuments ir sagatavots, ņemot vērā minētos mērķus.

Vispārējie apsvērumi (jeb grāmatvedības principi), kas jāievēro, sagatavojot finanšu pārskatus, ir izklāstīti ES grāmatvedības 1. noteikumā "Finanšu pārskati" un ir tādi paši kā 1. SPSGS aprakstītie: patieses atspoguļojums, uzkrāšanas princips, darbības turpināšana, uzrādīšanas konsekvence, būtiskums, apkopošana, ieskaitīšana un salīdzināmā informācija.

Finanšu pārskatu kvalitatīvie rādītāji ir būtiskums, patiesa atspoguļošana (uzticamība), saprotamība, savlaicīgums, salīdzināmība un pārbaudāmība.

1.3. KONSOLIDĀCIJA

Konsolidācijas darbības joma

ES konsolidētie finanšu pārskati ietver visus būtiskos kontrolētos subjektus, kopīgas struktūras un asociētos uzņēmumus. Konsolidācijas darbības jomā ietilpstošo subjektu pilns saraksts, kas patlaban ietver 54 kontrolētos subjektus un vienu asociēto uzņēmumu (2021. gadā — 55 kontrolētie subjekti un viens asociētais uzņēmums), ir atrodamš 9. skaidrojumā. Kontrolēto subjektu vidū ir ES iestādes (tajā skaitā Komisija, taču ne Eiropas Centrālā banka) un ES aģentūras (izņemot kopējās ārpolitikas un drošības politikas aģentūras). Arī likvidējamo Eiropas Ogļu un tērauda kopienu (likvidējamā EOTK) uzskata par kontrolētu subjektu. ES vienīgais asociētais uzņēmums ir Eiropas Investīciju fonds (EIF).

Subjekti, uz kuriem attiecas konsolidācijas darbības joma, bet kuri nav būtiski ES konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā, nav jākonsolidē vai jāuzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi, ja tas ES radītu

pārmērīgu laika patēriņu vai izmaksas. Šādus subjektus dēvē par “mazajiem subjektiem”, un tie ir atsevišķi uzskaitīti **9.** skaidrojumā. 2022. gadā kopumā astoņi subjekti tika klasificēti kā šādi mazie subjekti (2021. gadā — astoņi subjekti).

Kontrolētie subjekti

Lai noteiktu konsolidācijas darbības jomu, piemēro kontroles koncepciju. Kontrolētie subjekti ir subjekti, par kuriem ES saņem vai ir tiesīga saņemt mainīgu ieguvumu no tās iesaistes un no kuriem gūtā minētā ieguvuma veidu un summu ES var ietekmēt, izmantojot savu varu pār otru subjektu. Šādai varai jābūt patlaban īstenojamai un jābūt saistītai ar subjekta attiecīgajām darbībām. Kontrolētie subjekti tiek pilnībā konsolidēti. Konsolidācija sākas kontroles pastāvēšanas pirmajā dienā un beidzas līdz ar kontroles izbeigšanos.

Izplatītākie kontroles rādītāji ES ir šādi: subjekta izveide ar dibināšanas līgumiem vai sekundārajiem tiesību aktiem, subjekta finansēšana no ES budžeta, balsstiesības vadības struktūrās, Eiropas Revīzijas palātas veikta revīzija un budžeta izpildes apstiprināšana Eiropas Parlamentā. Katrs subjekts tiek vērtēts atsevišķi, lai izlemtu, vai pietiek ar vienu no iepriekš minētajiem kritērijiem, lai kontroli uzskatītu par pastāvošu, vai ir jāizpildās tiem visiem.

Ir izslēgti visi būtiskie ES kontrolēto subjektu savstarpējie darījumi un atlikumi, savukārt nerealizētie guvumi un zaudējumi saistībā ar šādiem darījumiem nav būtiski un tāpēc nav izslēgti.

Kopīgas struktūras

Kopīga struktūra ir struktūra, kuru kopīgi kontrolē ES un viena vai vairākas citas puses. Kopīga kontrole ir struktūras kontroles savstarpēja dalīšana, kas noteikta ar saistošu līgumu un kas pastāv tikai tad, kad, pieņemot lēmumus par attiecīgajām darbībām, ir vajadzīgs to pušu vienprātīgs apstiprinājums, kuras savstarpēji daļa kontroli. Kopīgas struktūras var būt gan kopuzņēmumi, gan kopīgas darbības. Kopuzņēmums ir kopīga struktūra, kuras uzbūvē ir atsevišķa instrumentsabiedrība un kurā pusēm, kas kopīgi kontrolē uzņēmumu, ir tiesības uz tā neto aktīviem. Līdzdalību kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi (sk. **1.5.4.** skaidrojumu). Kopīga darbība ir kopīga struktūra, kurā pusēm, kam ir kopīga kontrole struktūrā, ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām. Līdzdalību kopīgās darbībās uzskaita, ES finanšu pārskatos atzīstot tās aktīvus un saistības, ieņēmumus un izdevumus, kā arī to daļu no aktīviem, saistībām, ieņēmumiem un izdevumiem, kas tiek turēti vai radušies kopīgi.

Asociētie uzņēmumi

Asociētie uzņēmumi ir tādi subjekti, kuros ES tieši vai netieši ir būtiska ietekme, bet kurus tā ne ekskluzīvi, ne kopīgi nekontrolē. Pieņem, ka būtiska ietekme pastāv, ja ES tieši vai netieši ir 20 % vai vairāk balsstiesību. Līdzdalību asociētajos uzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi (sk. **1.5.4.** skaidrojumu).

Nekonsolidēti subjekti, kuru līdzekļus pārvalda Komisija

ES darbinieku kopīgās veselības apdrošināšanas shēmas, Eiropas Attīstības fonda un Dalībnieku garantiju fonda naudas līdzekļus pārvalda Komisija šo subjektu vārdā. Tomēr ES nekontrolē šos subjektus, tāpēc tie nav konsolidēti tās finanšu pārskatos.

1.4. SAGATAVOŠANAS PAMATS

Finanšu pārskatus iesniedz katru gadu atbilstīgi Finanšu regulas 243. pantam. Finanšu gads sākas 1. janvārī un beidzas 31. decembrī.

1.4.1. Valūta un konvertācijas pamats

Darbības un pārskatu sniegšanas valūta

Ja vien nav norādīts citādi, finanšu pārskatus sagatavo miljonos euro, kas ir ES funkcionālā valūta.

Darījumi un atlikumi

Darījumus ārvalstu valūtā konvertē euro atbilstoši valūtas kursam, kas ir spēkā darījuma veikšanas dienā. Peļņu un zaudējumus no ārvalstu valūtas maiņas, kas radušies ārvalstu valūtas darījumu norēķinos un pārrēķinot ārvalstu valūtā izteiktus monetāros aktīvus un saistības atbilstoši valūtas kursam gada beigās, norāda finanšu darbības rezultātu pārskatā.

Atšķirīgas konvertācijas metodes tiek piemērotas materiālajiem pamatlīdzekļiem un nemateriālajiem aktīviem, kuru vērtība saglabājas euro atbilstoši kursam to iegādes datumā.

Ārvalstu valūtā izteiktu monetāro aktīvu un saistību atlikumus gada beigās konvertē euro pēc 31. decembrī spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas (ECB) valūtas kursa.

Euro maiņas kurss

Valūta	31.12.2022.	31.12.2021.	Valūta	31.12.2022.	31.12.2021.
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,6808	4,5969
CZK	24,1160	24,8580	RON	4,9495	4,949
DKK	7,4365	7,4364	SEK	11,1218	10,2503
GBP	0,8869	0,8403	CHF	0,9847	1,0331
HRK	7,5345	7,5156	JPY	140,6600	130,3800
HUF	400,8700	369,1900	USD	1,0666	1,1326

1.4.2. Aplēšu izmantošana

Saskaņā ar SPSGS un vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem finanšu pārskatos noteikti ietver summas, kas balstītas uz vadības aplēsēm un pieņēmumiem, kuri izdarīti, pamatojoties uz visticamāko pieejamo informāciju. Būtiskas aplēses cita starpā ietver aplēses par turpmāk minēto: darbinieku pabalstu saistību summas, finanšu risks saistībā ar debitoru parādiem un summas, kas uzrādītas skaidrojumos par finanšu instrumentiem, vērtības samazināšanās uzkrājumi, kas paredzēti amortizētajā iegādes vērtībā novērtētajiem finanšu aktīviem un finanšu garantiju līguma saistībām, uzkrātie ieņēmumi un maksas, uzkrājumi, nemateriālo aktīvu un materiālo pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma pakāpe, krājumu neto pārdošanas vērtība, iespējamie aktīvi un saistības. Faktiskie rezultāti var atšķirties no aplēsēm. Izmaiņas aplēsēs tiek atspoguļotas periodā, kad tās kļūst zināmas, ja izmaiņas skar tikai attiecīgo periodu, vai attiecīgajā periodā un turpmākajos periodos, ja izmaiņas skar abus.

1.5. BILANCE

1.5.1. Nemateriālie aktīvi

Nemateriāls aktīvs ir identificējams bezķermenisks, nemonetārs aktīvs. Aktīvs ir identificējams, ja tas ir nošķirams (t. i., to var nošķirt vai atdalīt no subjekta, to pārdodot, nododot, licencējot, iznomājot vai apmainot vai nu individuāli, vai arī kopā ar attiecīgu līgumu, identificējamu aktīvu vai saistībām, neatkarīgi no tā, vai subjekts plāno tā rīkoties) vai izriet no saistošiem pasākumiem (tostarp līgumiskām vai citām juridiskām tiesībām neatkarīgi no tā, vai šīs tiesības ir nododamas vai nošķiramas no subjekta vai no citām tiesībām un pienākumiem).

Iegādātos nemateriālos aktīvus norāda, no sākotnējām izmaksām atskaitot uzkrāto amortizāciju un zaudējumus no vērtības samazināšanās. Pašu radītus nemateriālos aktīvus kapitalizē tad, kad ir izpildīti attiecīgie ES grāmatvedības noteikumu kritēriji, un izdevumi attiecas tikai uz aktīva izstrādes posmu. Kapitalizējamās izmaksas ietver visas tieši attiecināmās izmaksas, kas nepieciešamas aktīva radīšanai, ražošanai un sagatavošanai darbam atbilstīgi vadības iecerēm. Izmaksas, kas ir saistītas ar pētniecības darbībām, nekapitalizējamās izstrādes izmaksas un uzturēšanas izmaksas atzīst par izdevumiem to rašanās brīdī.

Nemateriālos aktīvus amortizē pēc lineārās metodes visā to aplēstajā lietderīgās lietošanas laikā (3–11 gadi). Aplēstais nemateriālo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir atkarīgs no to konkrētā ekonomiskā kalpošanas ilguma vai juridiskā kalpošanas ilguma, kas noteikts vienošanās ceļā.

1.5.2. Materiālie pamatlīdzekļi

Visus materiālos pamatlīdzekļus uzrāda to sākotnējās izmaksās, no kurām atskaitīts uzkrātais nolietojums un zaudējumi no vērtības samazināšanās. Izmaksās ir ietverti izdevumi, kas ir tieši attiecināmi uz aktīva iegādi, radīšanu vai pārvešanu.

Turpmākās izmaksas pēc vajadzības iekļauj aktīva uzskaites vērtībā vai atzīst par atsevišķu aktīvu tikai tad, ja ir iespējams, ka ar attiecīgo izmaksu posteni saistītos nākotnes saimnieciskos labumus vai kalpošanas potenciālu izmantos ES un izmaksas var ticami novērtēt. Remontdarbu un uzturēšanas izmaksas ieskaita finanšu darbības rezultātu pārskatā tajā finanšu periodā, kurā minētās izmaksas radušās.

Uz zemi netiek attiecināts nolietojums, jo uzskata, ka tās lietderīgās lietošanas laiks ir neierobežots. Uz nepabeigtiem pamatlīdzekļiem neattiecinā nolietojumu, jo šie aktīvi vēl nav pieejami lietošanai. Nolietojumu citiem aktīviem aprēķina šādi, izmantojot lineāro metodi, lai to izmaksas, no kurām atņemta to atlikusī vērtība, sadalītu pa visu aplēstās aktīvu lietderīgās lietošanas laiku:

Aktīva veids	Lineārā nolietojuma likme
Ēkas	No 4 % līdz 10 %
Kosmosa aktīvi	No 8 % līdz 25 %
Aprīkojums un iekārtas	No 10 % līdz 25 %
Mēbeles un transportlīdzekļi	No 10 % līdz 25 %
Datortehnika	No 25 % līdz 33 %
Citi	No 10 % līdz 33 %

Peļņu vai zaudējumus no aktīva atsavināšanas nosaka, ieņēmumus, no kuriem atskaitīti pārdošanas izdevumi, salīdzinot ar atsavinātā aktīva uzskaites vērtību, un iekļauj finanšu darbības rezultātu pārskatā.

Noma

Noma ir vienošanās, kuras rezultātā iznomātājs apmaiņā pret nomas maksu nodod nomniekam tiesības lietot aktīvu noteiktu laika periodu. Nomu klasificē kā finanšu nomu vai operatīvo nomu.

Finanšu noma ir noma, kur būtībā visus riskus un ieguvumus saistībā ar īpašumtiesībām nodod nomniekam. Noslēdzot finanšu nomas līgumu kā nomniekam, aktīvus, kas tiek iegūti finanšu nomas rezultātā, atzīst kā aktīvus un saistītos nomas pienākumus atzīst kā saistības no nomas termiņa sākšanās brīža. Aktīvus un saistības atzīst summās, kas vienādas ar nomātā īpašuma patieso vērtību, vai, ja tā ir zemāka, minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, gan vienu, gan otru nosakot nomas sākšanas brīdī. Nomā termiņa laikā finanšu nomā turētajiem aktīviem nolietojumu aprēķina īsākajā no šādiem periodiem: aktīva lietderīgās lietošanas laiks vai nomas termiņš. Minimālos nomas maksājumus sadala starp finanšu maksu (procentu elements) un nenokārtoto saistību samazinājumu (kapitāla elements). Finanšu maksu sadala pa katru periodu nomas termiņa laikā tā, lai veidotos pastāvīga periodiska procentu likme attiecībā uz saistību atlikumu, ko pēc vajadzības atspoguļo kā ilgtermiņa/īstermiņa. Mainīgās nomas uzskaita kā izdevumus to rašanās periodā.

Operatīvā noma ir noma, kas nav finanšu noma, t. i., noma, kur iznomātājs patur būtībā visus riskus un ieguvumus saistībā ar aktīva īpašumtiesībām. Noslēdzot operatīvās nomas līgumu kā nomniekam, maksājumus, kas veikti saistībā ar operatīvo nomu, nomas termiņa laikā atspoguļo kā izdevumus finanšu darbības rezultātu pārskatā, izmantojot lineāro metodi, bilancē nenorādot ne nomāto aktīvu, ne nomas saistības.

1.5.3. Nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Vērtības samazināšanās ir aktīva nākotnes saimniecisko labumu vai kalpošanas potenciāla zudums, kas pārsniedz aktīva nākotnes saimniecisko labumu vai kalpošanas potenciāla zuduma sistemātisko atzīšanu ar amortizācijas vai nolietojuma starpniecību (atkarībā no konkrētā gadījuma). Uz aktīviem, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir neierobežots, amortizāciju/nolietojumu neattiecinā, bet katru gadu pārbauda to vērtības samazinājumu. Aktīviem, kuriem nosaka amortizāciju/nolietojumu, vērtības samazinājumu pārbauda ikreiz, kad pārskata datumā ir norādes, ka aktīva vērtība var būt samazinājusies. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atzīst tādā apmērā, par kādu aktīva uzskaites vērtība pārsniedz tā atgūstamo (darba) summu. Atgūstamā (darba) summa ir lielākā no šādām summām: aktīva patiesā vērtība, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, vai tā lietošanas vērtība.

Nemateriālo aktīvu un materiālo pamatlīdzekļu atlikušo vērtību un lietderīgās lietošanas laiku pārskata un vajadzības gadījumā koriģē vismaz reizi gadā. Ja iepriekšējos gados atzītie vērtības samazinājuma iemesli vairs nepastāv, attiecīgi veic zaudējumu no vērtības samazināšanās apvēršanu.

1.5.4. Pēc pašu kapitāla metodes uzskaitīti ieguldījumi

Līdzdalība asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos

Pēc pašu kapitāla metodes uzskaitītus ieguldījumus sākotnēji atzīst izmaksās, sākotnējo uzskaites vērtību vēlāk palielinot vai samazinot, lai atzītu turpmākās iemaksas, ES daļu ieguldījumu saņēmēja pārpalikumā vai deficitā, jebkādas vērtības samazinājumus un dividendes. Ieguldījumu uzskaites vērtību finanšu pārskatos bilances datumā iegūst, sākotnējām izmaksām pieskaitot visas pārmaiņas. ES daļu ieguldījumu saņēmēja pārpalikumā vai deficitā atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā, un tās daļu ieguldījumu saņēmēja pašu kapitāla pārmaiņās atzīst rezervē neto aktīvos. No ieguldījumiem saņemtā peļņas daļa samazina aktīva uzskaites vērtību.

Ja ES deficīta daļa ieguldījumā, ko uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi, ir vienāda ar tās līdzdalību ieguldījumā vai pārsniedz to, ES pārtrauc atzīt savu daļu turpmākajos zaudējumos ("neatzītie zaudējumi"). Kad ES līdzdalība ir samazināta līdz nullei, papildu zaudējumi tiek segti un saistības tiek atzītas tikai, ja ES ir radušies juridiski vai prakses radīti pienākumi vai tā ir veikusi maksājumus subjekta vārdā.

Ja pastāv vērtības samazinājuma pazīmes, jāveic daļēja norakstīšana līdz mazākajai atgūstamajai summai. Atgūstamo summu nosaka atbilstīgi **1.5.3.** skaidrojumam. Ja vērtības samazinājuma iemesls vēlāk vairs nepastāv, veic zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērsi līdz uzskaites vērtībai, kāda būtu noteikta, ja nebūtu atzīti nekādi zaudējumi no vērtības samazināšanās.

Ja ES līdzdalība ieguldījumu kapitāla fondā ir 20 % vai vairāk, tā necenšas īstenot būtisku ietekmi. Tāpēc šādus fondus uzskata par finanšu instrumentiem un klasificē kā finanšu aktīvus patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā.

Asociētos uzņēmumus un kopuzņēmumus, kas klasificēti kā mazie subjekti (sk. **1.3.** skaidrojumu), neuzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi. ES iemaksas šajos subjektos tiek uzskaitītas kā attiecīgā perioda izdevumi.

1.5.5. Finanšu aktīvi

Klasifikācija sākotnējās atzīšanas brīdī

Klasifikācija ir atkarīga no diviem kritērijiem.

- Finanšu aktīvu pārvaldības modelis. Tam nepieciešams novērtējums par to, kā ES pārvalda finanšu aktīvus, lai radītu naudas plūsmas un sasniegtu savus mērķus, un kā tā novērtē finanšu aktīvu darbības rezultātus.
- Aktīvu līgumā noteiktās naudas plūsmas raksturojums. Tam nepieciešams novērtējums, vai līgumā noteiktās naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nesamaksāto pamatsummu. Procenti ir atlīdzība par laika un naudas vērtību attiecību, kredītrisku un citiem pamata kredītēšanas riskiem un izmaksām.

Pēc novērtējuma veikšanas, pamatojoties uz šiem kritērijiem, finanšu aktīvus var klasificēt trīs kategorijās: finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā (AC), finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā (FVNA) vai finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (FVSD).

Finanšu aktīvus ar līgumā noteiktajām naudas plūsmām, kas atspoguļo tikai pamatsummu un procentus, klasificē atkarībā no subjekta pārvaldības modeļa. Ja pārvaldības modelis paredz turēt finanšu aktīvus, lai iekasētu līgumā noteiktās naudas plūsmas, finanšu aktīvus klasificē AC. Ja pārvaldības modelis paredz finanšu aktīvus turēt gan līgumā noteikto naudas plūsmu iekasēšanai, gan finanšu aktīvu pārdošanai, klasifikācija ir FVNA. Ja pārvaldības modelis atšķiras no šiem diviem modeļiem (piemēram, finanšu aktīvi tiek turēti tirdzniecībai vai tiek turēti portfeli, ko pārvalda un novērtē pēc patiesās vērtības), finanšu aktīvus klasificē kā FVSD.

Finanšu aktīvus ar līgumā noteiktajām naudas plūsmām, kas neatspoguļo tikai pamatsummu un procentus, bet rada risku un nepastāvību, kuri nav ietverti pamata aizdevuma līgumā (piemēram, pašu kapitāla cenu izmaiņas), klasificē kā *FVSD* neatkarīgi no pārvaldības modeļa.

Sākotnējās atzišanas brīdī ES finanšu aktīvus klasificē šādi.

(i) Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

ES klasificē šajā kategorijā:

- nauda un naudas ekvivalenti;
- kredīti (t. sk. termiņnoguldījumi, kuru sākotnējais termiņš pārsniedz trīs mēnešus);
- ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi, izņemot finanšu garantiju līguma debitoru daļu, kas klasificēta kā finanšu aktīvs patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā.

Šie neatvasinātie finanšu aktīvi atbilst diviem nosacījumiem. ES pārvaldības modelis paredz tos turēt, lai iekasētu līgumā noteiktās naudas plūsmas. Turklāt īpaši noteiktās dienās ir līgumā noteiktas naudas plūsmas, kas atspoguļo tikai pamatsummu un procentus par neatmaksāto pamatsummu.

Finanšu aktīvi amortizētajās iegādes vērtībās tiek iekļauti apgrozāmajos līdzekļos, izņemot tos, kuru dzēšanas termiņš ir ilgāks par 12 mēnešiem no pārskata datuma.

(ii) Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā

Šiem neatvasinātajiem finanšu aktīviem ir līgumā noteiktas naudas plūsmas, kas atspoguļo tikai pamatsummu un procentus par neatmaksāto pamatsummu. Turklāt pārvaldības modelis paredz turēt finanšu aktīvus gan līgumā noteikto naudas plūsmu iekasēšanai, gan finanšu aktīvu pārdošanai.

Minētās kategorijas aktīvus klasificē kā apgrozāmos līdzekļus, ja tos plāno realizēt 12 mēnešu laikā no pārskata datuma.

2022. gada 31. decembrī ES šādu aktīvu nav.

(iii) Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā

ES tālāk minētos finanšu aktīvus klasificē kā *FVSD*, jo līgumā noteiktās naudas plūsmas neatspoguļo tikai pamatsummu un procentus no pamatsummas:

- atvasinātie instrumenti;
- kapitālieguldījumi un ieguldījumi naudas tirgus fondos vai apvienotajos portfeļa fondos;
- citi akciju veida ieguldījumi (piemēram, riska kapitāla darījumi).

Turklāt ES tās turētos parāda vērtspapīrus klasificē kā *FVSD*, jo parāda vērtspapīru portfeļi tiek pārvaldīti un novērtēti, pamatojoties uz portfeļa patieso vērtību (piemēram, kopējais uzkrājumu fonds saskaņā ar Finanšu regulas 212. pantu).

Minētās kategorijas aktīvus klasificē kā apgrozāmos līdzekļus, ja tos plāno realizēt 12 mēnešu laikā no pārskata datuma.

Sākotnējā atzišana un novērtēšana

Patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā un atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā iegādes tiek atzītas to tirgošanas datumā — datumā, kurā ES uzņemas saistības pirkt aktīvu. Naudas ekvivalenti un aizdevumi tiek atzīti, kad naudu nogulda finanšu iestādē vai izmaksā aizņēmējiem.

Finanšu aktīvus sākotnēji novērtē pēc patiesās vērtības. Visiem finanšu aktīviem, kurus neuzskaita patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā, darījuma izmaksas pieskaita patiesajai vērtībai, veicot sākotnējo atzišanu. Finanšu aktīvus, kurus uzskaita patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā, darījuma izmaksas tiek ieskaitītas izdevumos finanšu darbības rezultātu pārskatā.

Finanšu aktīva patiesā vērtība sākotnējās atzīšanas brīdī parasti ir darījuma cena, ja vien darījums nenotiek savstarpēji nesaistītu pušu darījuma apstākļos, t. i., bez atlīdzības vai ar nominālo atlīdzību par to sabiedriskās kārtības nolūkos. Šajā gadījumā starpība starp finanšu instrumenta patieso vērtību un darījuma cenu ir ar apmaiņu nesaistīta sastāvdaļa, kas finanšu darbības rezultātu pārskatā tiek atzīta par izdevumiem. Šajā gadījumā finanšu aktīva patiesā vērtība tiek iegūta no pašreizējiem tirgus darījumiem ar tieši līdzvērtīgu instrumentu. Ja instrumentam nav aktīva tirgus, patiesā vērtība tiek iegūta no novērtēšanas metodes, kam izmanto pieejamos datus no novērojamiem tirgiem.

Ja tiek piešķirts ilgtermiņa aizdevums bez procentu likmes vai ar likmi, kas ir zemāka par tirgus likmi, tā patieso vērtību var aplēst kā visu nākotnē saņemamo naudas ieņēmumu pašreizējo vērtību, kas diskontēta, izmantojot līdzīga instrumenta ar līdzīgu kredītreitingu dominējošo tirgus procentu likmi.

Atvērēšanas un noturības mehānisma ietvaros piešķirtie aizdevumi un aizdevumi finansiālajai palīdzībai sākotnēji tiek novērtēti to nominālvērtībā, darījuma cenu uzskatot par aizdevuma patieso vērtību. Tas ir turpmāk minēto iemeslu dēļ.

- ES aizdevumiem ir īpaša "tirgus vide", kas ievērojami atšķiras no kapitāla tirgus, kurā tiek emitētas komercobligācijas vai valsts parāds. Tā kā aizdevējiem šajos tirgos ir iespēja izvēlēties alternatīvus ieguldījumus, iespēja šādi rīkoties ir iekļauta tirgus cenās. Taču ES šādas alternatīvo ieguldījumu iespējas nav, jo tai nav atļauts ieguldīt naudu kapitāla tirgos; ES tikai aizņemas līdzekļus, lai tos aizdotu. Tas nozīmē, ka ES nav alternatīvas iespējas aizdot vai ieguldīt summas, ko tā ir aizņēmusies. Attiecīgi nav iespējas izmaksu un bāzes salīdzinājumam ar tirgus likmēm. Faktiski ES aizdevumu darbība pati reprezentē tirgu. Tā kā iespējas izmaksu "opcija" netiek piemērota, tirgus cena nesniedz patiesu priekšstatu par ES aizdevumu darījumu būtību. Tāpēc nav pareizi noteikt ES aizdevumu patieso vērtību, atsaucoties uz komercobligācijām vai valsts obligācijām.
- Turklāt, tā kā nav aktīva tirgus vai līdzīgu darījumu, ar ko varētu salīdzināt, procentu likme, kas ES būtu jāizmanto, lai noteiktu patieso vērtību aizdevumu darbībām, ir prasītā procentu likme.

Turpmākais novērtējums

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā turpmāk tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā turpmāk tiek novērtēti patiesajā vērtībā. Peļņu un zaudējumus no patiesās vērtības pārmaiņām atzīst patiesās vērtības rezervē, izņemot ārvalstu valūtas maiņas pārrēķina starpību monetāriem aktīviem, ko atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā.

Finanšu aktīvus patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā pēc tam novērtē to patiesajā vērtībā. Peļņu un zaudējumus no patiesās vērtības pārmaiņām (ieskaitot tos, kas izriet no ārvalstu valūtas pārrēķināšanas, un jebkurus nopelnītos procentus) ietver finanšu darbības rezultātu pārskatā tajā periodā, kurā tie rodas.

Patiesā vērtība turpmākajā novērtējumā

Aktīvos tirgos kotētu ieguldījumu patiesās vērtības pamatā ir pašreizējās piedāvātās cenas. Ja finanšu aktīvam ir neaktīvs tirgus (kā arī nekotētiem vērtspāriem un ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem), ES nosaka patieso vērtību, izmantojot novērtēšanas metodes. Var izmantot nesenus nesaistītu pušu darījumus, atsaucoties uz citiem būtībā līdzīgiem instrumentiem, diskontētu naudas plūsmu analīzi, iespējas līgumu cenu noteikšanas modeļus un citas novērtēšanas metodes, kuras parasti izmanto tirgus dalībnieki.

Ieguldījumi riska kapitāla fondos, kam nav kotētas tirgus cenas aktīvā tirgū, tiek novērtēti pēc attiecināmās neto aktīvu vērtības, ko uzskata par to patiesās vērtības ekvivalentu.

Finanšu aktīvu vērtības samazinājums

ES atzīst un novērtē zaudējumus no vērtības samazināšanās tiem finanšu aktīvu paredzamajiem kredītaudējumiem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā un patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā.

Paredzamie kredītzaudējumi (ECL) ir pašreizējā vērtība starpībai starp līgumā noteiktajām naudas plūsmām un naudas plūsmām, ko ES paredz saņemt. ECL ietver saprātīgu un pamatotu informāciju, kas ir pieejama bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm pārskata datumā.

ECL novērtē ar trīs posmu modeli, kas ņem vērā izsvērtas iespējamības par saistību neizpildes gadījumiem finanšu aktīva darbības laikā un kredītriska attīstību kopš finanšu aktīva rašanās. Attiecībā uz aizdevumiem rašanās ir neatsaucamo aizdevuma saistību datums.

Ja kopš kredītriska rašanās nav būtiska kredītriska pieauguma ("1. posms"), zaudējumi no vērtības samazināšanās ir ECL no iespējamām saistību neizpildes gadījumiem nākamajos 12 mēnešos, sākot no pārskata datuma ("12 mēnešu ECL"). Ja kredītrisks ir ievērojami palielinājies kopš kredītriska rašanās ("2. posms") vai ja ir objektīvi pierādījumi par kredīta vērtības samazināšanos ("3. posms"), zaudējumi no vērtības samazināšanās ir vienādi ar ECL no iespējamām saistību neizpildes gadījumiem visā finanšu aktīva darbības laikā ("darbības laika ECL") (sk. **6.5.** skaidrojumu).

Aktīviem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, aktīva uzskaites vērtību samazina par zaudējumu no vērtības samazināšanās summu, kas atzīta finanšu darbības rezultātu pārskatā. Aktīviem patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā zaudējumu uzkrājumi tiek atzīti neto aktīvos / pašu kapitālā un nesamazina finanšu aktīva uzskaites vērtību bilancē. Ja nākamajā periodā zaudējumu no vērtības samazināšanās summa samazinās, iepriekš atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek apvērsti, izmantojot finanšu darbības rezultātu pārskatu.

(a) *Aizdevumi valdībām*

ES savu aizdevumu vērtības samazināšanās novērtējumu pamato, ņemot vērā ES finansējuma būtību un tās unikālo institucionālo statusu.

Trešām valstīm izsniegto aizdevumu vērtības samazinājumam ES aprēķina paredzamos kredītzaudējumus, izmantojot ārējos kredītkvalitātes datus, tomēr ņemot vērā tās vēlamā kreditora statusu, kas samazina kredītrisku. Pašreizējās vērtības aprēķināšanai diskonta likme ir aizdevuma sākotnējā faktiskā procentu likme. Ja aizdevumam ir mainīga procentu likme, diskonta likme ir līgumā noteiktā pašreizējā faktiskā procentu likme.

Attiecībā uz aizdevumiem dalībvalstīm ES nekad nav radušies zaudējumi no vērtības samazināšanās, kā arī tā nav saskārusies ar maksājumu saistību nepildīšanu. Attiecībā uz šiem aizdevumiem ES papildus vēlamā kreditora statusam ņem vērā attiecības ar savām dalībvalstīm. Šie divi elementi kopumā garantē dalībvalstīm piešķirto aizdevumu pilnīgu atgūšanu termiņa beigās. Tāpēc ES uzskata, ka paredzamie kredītzaudējumi no dalībvalstīm izsniegtajiem aizdevumiem ir niecīgi, un statistiskā pieeja paredzamo kredītzaudējumu aprēķināšanai šiem aizdevumiem nav piemērojama. Tādējādi finanšu darbības rezultātu pārskatā par aizdevumiem dalībvalstīm paredzamie kredītzaudējumi netiek atzīti.

(b) *Debitoru parādi*

ES novērtē zaudējumus no vērtības samazināšanās darbības laika ECL apmērā, izmantojot praktiskus palīg līdzekļus (piemēram, uzkrājumu matricu).

(c) *Nauda un naudas ekvivalenti*

ES glabā naudu un naudas ekvivalentus norēķinu bankas kontos un termiņnoguldījumos līdz 3 mēnešiem. Nauda tiek turēta bankās ar ļoti augstiem kredītreitingsiem (sk. 6.5. skaidrojumu), tādējādi ir ļoti zema saistību neizpildes iespējamība. ņemot vērā īso termiņu un saistību neizpildes zemo iespējamību, paredzamie kredītzaudējumi no naudas un naudas ekvivalentiem ir niecīgi. Tā rezultātā naudas ekvivalentiem vērtības samazināšanās uzkrājumi netiek atzīti.

Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu instrumentu atzīšanu pārtrauc, kad tiesības saņemt naudas plūsmas no ieguldījumiem ir beigušās vai ES būtībā ir nodevusi citai personai visus riskus un ieguvumus, kas izriet no īpašumtiesībām. Finanšu aktīviem patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā un atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā pārdošana tiek atzīta to tirgošanas datumā.

1.5.6. Krājumi

Krājumus uzskaita izmaksās vai arī neto pārdošanas vērtībā atkarībā no tā, kura no abām summām ir mazāka. Izmaksas tiek noteiktas, izmantojot metodi "pirmais iekšā — pirmais ārā" (FIFO). Gatavo preču un nepabeigto ražojumu izmaksas ietver izejmateriālu izmaksas, tiešās darbaspēka izmaksas, citas tieši attiecināmās izmaksas un saistītās pieskaitāmās ražošanas izmaksas (pamatojoties uz parasto darbības jaudu). Neto pārdošanas vērtību aprēķina, no parastā uzņēmējdarbības gaitā paredzētās pārdošanas cenas atskaitot pabeigšanas izmaksas un pārdošanas izdevumus. Ja krājumus tur sadalei bez maksas vai par nominālmaksu, tos novērtē izmaksās vai arī pašreizējās aizstāšanas izmaksās atkarībā no tā, kura no šīm summām ir mazāka. Pašreizējās aizstāšanas izmaksas ir izmaksas, kas ES rastos, iegādājoties šādu aktīvu pārskata datumā.

1.5.7. Priekšfinansējuma summas

Priekšfinansējums ir maksājums, kas paredzēts, lai saņēmējam izsniegtu naudas avansu, t. i., apgrozāmos līdzekļus. To var sadalīt vairākos maksājumos saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu laikposmā, kas noteikts konkrētajā līgumā, lēmumā, nolīgumā vai pamataktā. Apgrozāmos līdzekļus jeb avansu izmanto mērķim, kuram tas piešķirts, nolīgumā noteiktajā periodā, vai arī to atmaksā. Ja saņēmējam nerodas attiecināmie izdevumi, tam ir pienākums atmaksāt priekšfinansējumu ES. Tā kā ES saglabā kontroli pār priekšfinansējumu un ir tiesīga saņemt atmaksu par neattiecināmo daļu, attiecīgo summu norāda kā aktīvus.

Priekšfinansējumu sākotnēji atzīst bilancē, kad naudu nodod saņēmējam. To novērtē piešķirtās atlīdzības summā. Turpmākos periodos priekšfinansējumu novērtē summā, kura sākotnēji atzīta bilancē un no kuras atskaitīti attiecināmie izdevumi (tostarp aplēstās summas, ja tas ir nepieciešams), kas radušies perioda laikā.

Procentus par priekšfinansējumu atzīst tad, kad tie nopelnīti saskaņā ar attiecīgā nolīguma noteikumiem. Gada beigās, pamatojoties uz ticamāko informāciju, aplēš uzkrātos procentu ieņēmumus, ko ietver bilancē.

Citus avansa maksājumus dalībvalstīm, kas rodas, kad ES atmaksā summas, kuras dalībvalstis avansa veidā samaksājušas saņēmējiem (tostarp "finanšu instrumentus, kam piemēro dalīto pārvaldību"), atzīst aktīvos un uzrāda pozīcijā "Priekšfinansējums". Citus avansa maksājumus dalībvalstīm turpmāk novērtē summā, kura sākotnēji atzīta bilancē un no kuras atskaitīta labākā aplēse par attiecināmajiem izdevumiem, kas radušies galasaņēmējiem un ko aprēķina, pamatojoties uz ticamiem un pamatojamiem pieņēmumiem.

Iemaksas ES trasta fondos (kā noteikts Finanšu regulas 234. pantā), kas nav konsolidēti Eiropas Komisijā, vai citos nekonsolidētos subjektos klasificē kā priekšfinansējumu, jo to nolūks ir nodrošināt apgrozāmos līdzekļus trasta fondam, lai tas varētu finansēt konkrētas darbības, kas ir noteiktas šā trasta fonda mērķos. ES iemaksas trasta fondos tiek novērtētas sākotnējā vērtībā, no kuras atskaitīti attiecināmie izdevumi, tostarp, ja nepieciešams, aplēstās summas, kas trasta fondam radušās pārskata periodā un ir attiecinātas uz ES iemaksu atbilstīgi noslēgtajam nolīgumam.

1.5.8. Ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi un ar komerciālu apmaiņu nesaistītas atgūstamās summas

Saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem ar komerciālu apmaiņu saistīti un nesaistīti darījumi ir jāuzrāda atsevišķi. Lai atšķirtu abas šīs kategorijas, jēdzienu "debitoru parādi" lieto attiecībā uz darījumiem, kas saistīti ar komerciālu apmaiņu, savukārt attiecībā uz darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, t. i., kad ES saņem vērtību no cita subjekta, nesniedzot pretī aptuveni vienādu vērtību, lieto jēdzienu "atgūstamās summas" (piemēram, no dalībvalstīm atgūstamās summas saistībā ar pašu resursiem).

Debitoru parādi no darījumiem, kas saistīti ar komerciālu apmaiņu, ir finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, izņemot noteiktas finanšu garantiju līguma debitoru daļas, kas tiek klasificētas kā finanšu aktīvs patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (sk. **1.5.5.** skaidrojumu).

Atgūstamās summas no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, uzskaita patiesajā vērtībā to iegādes dienā, atskaitot daļēji norakstāmo vērtības samazinājuma summu. Ar komerciālu apmaiņu nesaistītu darījumu atgūstamo summu daļēji norakstāmo vērtības samazinājumu nosaka, ja ir objektīvi pierādījumi, ka ES nevarēs iekasēt visu pienākošo summu atbilstoši sākotnējiem noteikumiem par atgūstamajām summām no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu. Daļēji norakstītā summa

ir starpība starp aktīva uzskaites vērtību un atgūstamo summu. Daļēji norakstīto summu atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā. Pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi, tiek veikta arī vispārēja daļēja norakstīšana neizpildītajiem atgūšanas rīkojumiem, kuriem vēl nav piemērota noteikta daļēja norakstīšana. Sk. **1.5.14.** skaidrojumu par režīmu uzkrātajiem ieņēmumiem gada beigās. Summas, kas parādītas un uzrādītas kā atgūstamās summas no darījumiem, kuri nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, nav finanšu instrumenti, jo tās neizriet no līguma, kas rada finanšu saistības vai pašu kapitāla instrumentu. Tomēr finanšu pārskatu skaidrojumos atgūstamās summas no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, atbilstošā gadījumā uzrāda kopā ar debitoru parādiem no darījumiem, kas saistīti ar komerciālu apmaiņu.

1.5.9. Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti ir finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā, un tie ir nauda kasē, pieprasījuma noguldījumi bankās vai noguldījumi bankās ar īsu brīdinājuma termiņu par izņemšanu un citi īstermiņa ieguldījumi ar augstu likviditāti, kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz trīs mēnešus.

1.5.10. Darbinieku pabalsti

ES nodrošina darbiniekiem vairākus pabalstus (atalgojumu un sociālās nodrošināšanas pabalstus). Uzskaites nolūkiem tie jāklasificē īstermiņa un pēcnodarbinātības pabalstos.

Darbinieku īstermiņa pabalsti

Darbinieku īstermiņa pabalsti ir pabalsti, kas jāizmaksā 12 mēnešu laikā pēc tā pārskata perioda beigām, kurā darbinieki snieguši pakalpojumu, piemēram, darba algas, samaksa par ikgadējiem atvaļinājumiem un apmaksātiem slimības atvaļinājumiem un citi īstermiņa pabalsti. Darbinieku īstermiņa pabalstus atzīst kā izdevumus tad, kad tiek sniegts saistītais pakalpojums. Saistības atzīst par summu, ko plānots izmaksāt, ja ES ir pašreizējs juridisks vai prakses radīts pienākums maksāt saistībā ar darbinieka iepriekš sniegtu pakalpojumu un šādu pienākumu var ticami aplēst.

Pēcnodarbinātības pabalsti

ES piešķir darbiniekiem vairākus pēcnodarbinātības pabalstus, kas ietver izdienas, invaliditātes un pārdzīvojušā laulātā pensijas, kuras nodrošina saskaņā ar Eiropas ierēdņu pensiju shēmu (PSEO), kā arī veselības apdrošināšanu, kuru nodrošina saskaņā ar kopīgo veselības apdrošināšanas shēmu (JSIS) (sk. **2.9.** skaidrojumu). Šos pabalstus piešķir saskaņā ar vienoto plānu — lai gan tie ir sadalīti divās shēmās, tiem jāpiemēro līdzīgs režīms, lai patiesi atspoguļotu situāciju un atainotu ekonomisko realitāti.

- i. Eiropas ierēdņu pensiju shēma (PSEO). Pabalsti, ko piešķir saskaņā ar šo nosacīti finansēto¹⁵ shēmu, ir saistīti ar amata stāžu, invaliditāti un laulātā pārdzīvošanu, kā arī ģimenes pabalstiem, nāvi pirms pensionēšanās tiem darbiniekiem, kuri strādā vai ir strādājuši ES iestādēs, aģentūrās un citās ES struktūrās vai ir mirušu ierēdņu vai pensionāru pārdzīvojušie laulātie. Personāls vienu trešdaļu no plānotajām šo pabalstu izmaksām sedz no savas darba algas.
- ii. Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma (JSIS). Saskaņā ar šo shēmu ES nodrošina veselības apdrošināšanu Eiropas Komisijas, iestāžu, aģentūru un citu ES struktūru darbiniekiem, atmaksājot medicīnas pakalpojumu izdevumus. Pabalstus, ko šajā shēmā piešķir "nestrādājošajiem" (pensionāriem, bāreņiem u. c.), klasificē kā pēcnodarbinātības pabalstus.

ES arī nodrošina pēcnodarbinātības pabalstus ES iestāžu darbiniekiem un bijušajiem darbiniekiem ar atsevišķu pensiju shēmu starpniecību. Tie ir iekļauti pozīcijā "Citas pensijas pabalstu shēmas". Saskaņā ar šīm shēmām ES nodrošina pensijas pabalstus Komisijas, Eiropas Savienības Tiesas, Revīzijas palātas, Padomes un Eiropas Parlamenta, Eiropas Ombuda biroja, Datu aizsardzības uzraudzītāja biroja locekļiem. ES nodrošina ES iestāžu darbiniekiem veselības apdrošināšanu ar JSIS starpniecību.

¹⁵ PSEO ir nosacīts (teorētisks) fonds ar definētiem pabalstiem, kurā personāls ar iemaksu palīdzību finansē savas nākotnes pensijas. Lai arī faktiski ieguldījumu fonds nepastāv, summa, kas ar šāda fonda palīdzību tiktu iekasēta, tiek uzskatīta par ieguldītu dalībvalstu ilgtermiņa obligācijās un ir atspoguļota pensiju saistībās, kas ir reģistrētas Eiropas Savienības gada pārskatos. Dalībvalstis kopīgi garantē pabalstu izmaksu saskaņā ar Civildienesta noteikumu 83. pantu un Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktu (sīku shēmas aprakstu sk. COM(2018) 829).

Minētos pēcnodarbinātības pabalstus uzskata par ES definēto pabalstu saistībām un aprēķina katrā pārskata datumā, aplēšot nākotnes pabalstu summu, ko darbinieki nopelnījuši kārtējā periodā un iepriekšējos periodos, šo summu diskontējot un atskaitot visu plāna aktīvu patieso vērtību. Definēto pabalstu saistības aprēķina katru gadu, izmantojot plānotās vienības kredītmēteri. Definēto pabalstu saistību pašreizējo vērtību nosaka, diskontējot aplēstās nākotnes naudas aizplūdes, izmantojot tādu valsts obligāciju procentu likmes, kuras ir izteiktas pabalstu izmaksāšanas valūtā un kuru dzēšanas termiņš aptuveni atbilst attiecīgo pensiju saistību termiņam.

ES darbiniekiem piešķirtos pēcnodarbinātības pabalstus iekļauj vienotā plānā, kurā ietverta gan pensiju shēma (PSEO), gan veselības apdrošināšanas shēma (JSIS), un tiesības uz apdrošināšanu saskaņā ar JSIS shēmu ir tikai tad, ja ir iegūtas tiesības uz apdrošināšanu saskaņā ar PSEO shēmu. Atbilstīgi minētā vienotā plāna nosacījumiem, kas izklāstīti Civildienesta noteikumos, dažas tiesības, piemēram, tiesības uz atliktu un samazinātu pensiju saskaņā ar PSEO, tiek iegūtas pēc 10 nostrādātiem gadiem. Tomēr tiesības, ko uzkrāj saskaņā ar vienoto plānu, darbiniekam turpinot darbu, ir ievērojami lielākas nekā sākotnējās tiesības, kā to atspoguļo vēlākās katru gadu uzkrātās pensijas tiesības.

Tāpēc, lai raksturotu pamatā esošā darījuma ekonomisko būtību, ko prasa finanšu pārskatu kvalitatīvo rādītāju patiesa atspoguļošana, kā izklāstīts gan EGN 1, gan SPSGS "Konceptuālais satvars", radušās darba izmaksas tiek uzkrātas atbilstīgi lineārajai metodei visā aplēstajā darbinieka aktīvā dienesta periodā, t. i., periodā no dienas, kad darbinieka dienests pirmo reizi rada tiesības uz pabalstiem saskaņā ar plānu (neatkarīgi no tā, vai pabalstus piešķir ar nosacījumu, ka darbinieks turpina dienestu), līdz dienai, kad darbinieka dienesta turpināšana saskaņā ar plānu nerada būtiskas turpmāko pabalstu summas, neskaitot summas, kas rodas no darba algas turpmākas paaugstināšanas. Šo pieeju konsekventi piemēro pabalstiem, kurus piešķir saskaņā ar vienoto plānu.

Definēto pabalstu neto saistību pārrēķinos iekļauj aktuāros guvumus un zaudējumus un atdevi no plāna aktīviem, un tos nekavējoties atzīst neto aktīvos.

ES atzīst neto procentu izdevumus (ienākumus) un citus ar definēto pabalstu plāniem saistītos izdevumus finanšu darbības rezultātu pārskata pozīcijā "Personāla un pensiju izmaksas".

Kad piešķirtie pabalsti tiek mainīti vai samazināti, izrietošās pabalstu izmaiņas, kas saistītas ar iepriekšēju dienestu, vai samazināšanas rezultātā radušos guvumus/zaudējumus nekavējoties atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā. Guvumus un zaudējumus, kas rodas norēķinos, atzīst, kad notiek norēķins. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā, ja vien izmaiņas nav atkarīgas no nosacījuma, ka darbiniekiem ir jāpaliek dienestā noteiktu laika periodu.

1.5.11. Uzkrājumi

Uzkrājumus atzīst, ja pagātnes notikumu rezultātā ES ir pašreizējs juridisks vai prakses radīts pienākums pret trešām personām, minēto saistību izpildei, visticamāk, būs nepieciešams tērēt līdzekļus un šo summu var ticami novērtēt. Nākotnes zaudējumiem no pamatdarbības uzkrājumus neatzīst. Uzkrājumu summa ir labākā aplēse par prognozējamajiem izdevumiem, kas būs vajadzīgi, lai pārskata datumā izpildītu pašreizējās saistības. Ja uzkrājumus veido liela daļa posteņu skaitam, saistības aplēš, izvērtējot visus iespējamus iznākumus atbilstoši to iespējamībai ("paredzamās vērtības" metode).

Uzkrājumus apgrūtināšiem līgumiem vērtē pēc paredzamo līguma laušanas izmaksu pašreizējās vērtības vai paredzamo līguma izpildes turpināšanas izmaksu pašreizējās vērtības atkarībā no tā, kura no šīm vērtībām ir mazāka.

1.5.12. Finanšu saistības

Finanšu saistības iedala finanšu saistībās patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā, finanšu saistībās, ko uzskaita atbilstoši amortizētajai iegādes vērtībai, un finanšu garantiju līguma saistībās.

Aizņēmumus veido aizņēmumi no kredītiestādēm un parādi, ko apliecina sertifikāti (ES obligācijas, ES noguldījumi un ES parādzīmes). Tos sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, kas ir to piešķiršanas ieņēmumi (saņemtās atlīdzības patiesā vērtība), no kuras tiek atskaitītas radušās darījuma izmaksas, un turpmāk tos uzskaita amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi; starpību starp ieņēmumiem, no kuriem atskaitītas darījuma izmaksas, un dzēšanas vērtību atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā aizņēmumu periodā, izmantojot efektīvo procentu metodi. Darījuma izmaksas, kas

radušās ES un vēlāk pieprasītas no aizdevuma saņēmēja, ir nemateriālas un tās tieši atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā.

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā ietver atvasinātos instrumentus, kuru patiesā vērtība ir negatīva. Tos uzskaita tāpat kā finanšu aktīvus patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (sk. **1.5.5.** skaidrojumu).

ES atzīst finanšu garantiju līguma saistības, tai noslēdzot līgumu, kurā ES ir jāveic noteikti maksājumi, lai atlīdzinātu garantijas turētājam zaudējumus, kas tam radušies tādēļ, ka konkrēts parādnieks neveic maksājumu noteiktajā termiņā saskaņā ar sākotnējiem vai grozītajiem noteikumiem par parāda instrumentu. Ja garantijas līgums nosaka, ka ES ir jāveic maksājumi, reaģējot uz finanšu instrumentu cenas izmaiņām vai citu pamatā esošo instrumentu izmaiņām, garantijas līgums ir atvasināts instruments, t. i., finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā. Visi pārējie garantiju līgumi tiek uzskaitīti kā finanšu uzkrājumi.

Finanšu garantiju līguma saistības sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā. Tā ir vienāda ar debitoru prēmijas neto pašreizējo vērtību, ja tā ir tirgus izteiksmē. Ja garantijas prēmija netiek iekasēta vai ja atlīdzība nav patiesā vērtībā, patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz finanšu garantiju līgumu kotētām cenām aktīvā tirgū, kas ir tieši līdzvērtīgas tām, kas noteiktas uzņemtajās finanšu garantiju saistībās, ja tādas ir pieejamas, vai izmantojot novērtēšanas metodi. Ja nevar noteikt ticamu patiesās vērtības novērtējumu, vai nu tieši novērojot aktīvo tirgu, vai izmantojot citu novērtēšanas metodi, finanšu garantiju līguma saistības sākotnēji novērtē darbības laikā paredzamo kredītzaudējumu apmērā.

Turpmākā novērtēšana ir atkarīga no finanšu garantijas kredītriska attīstības. Ja nav būtiska kredītriska pieauguma ("1. posms"), finanšu garantiju saistības tiek novērtētas pēc lielākās no summām — 12 mēnešu paredzamie kredītzaudējumi un sākotnēji atzītā summa, nepieciešamības gadījumā atskaitot kumulatīvo amortizāciju. Ja ir būtisks kredītriska pieaugums ("2. posms"), finanšu garantiju saistības novērtē pēc lielākās no summām — darbības laikā paredzamie kredītzaudējumi un sākotnēji atzītā summa, nepieciešamības gadījumā atskaitot kumulatīvo amortizāciju (sk. **6.5.** skaidrojumu).

Finanšu saistības klasificē kā ilgtermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad to dzēšanas termiņš nepārsniedz 12 mēnešus pēc bilances datuma. Finanšu garantiju līgumus klasificē kā īstermiņa saistības, izņemot, ja ES ir beznosacījuma tiesības atlikt saistību izpildi vismaz uz divpadsmit mēnešiem pēc pārskata datuma.

ES trasta fondus, kas tiek uzskatīti par daļu no Komisijas operatīvajām darbībām (t. i., trasta fondi "Madad" un Kolumbijai), uzskaita Komisijas pārskatos un vēlāk konsolidē ES gada pārskatos. Tāpēc iemaksas, ko citi līdzekļu devēji veic ES trasta fondos, pēc kritērijiem atbilst iegūtiem no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, atbilstīgi zināmiem nosacījumiem, un tos uzrāda kā finanšu saistības, līdz ar veiktajām iemaksām saistītie nosacījumi ir izpildīti, t. i., trasta fondam rodas attiecināmas izmaksas. Trasta fondam piemēro prasību finansēt noteiktus projektus un atdot atlikušos līdzekļus tad, kad fonds tiek likvidēts. Bilances datumā nenokārtotās iemaksu saistības tiek novērtētas, ņemot vērā saņemto iemaksu summu, no kuras atskaitīti izdevumi, kas radušies trasta fondam, tostarp aplēstas summas, ja tas ir nepieciešams. Pārskata sagatavošanas nolūkos neto izdevumi tiek attiecināti uz citu līdzekļu devēju iemaksām proporcionāli neto iemaksām, kas veiktas līdz 31. decembrim (ieskaitot). Iemaksu attiecināšanai ir tikai indikatīvs raksturs. Likvidējot trasta fondu, par faktisko atlikušo resursu izdali lemj trasta fonda valde.

Tie paši novērtēšanas principi attiecas uz ārējām iemaksām ES programmās, ja šādas iemaksas tiek saņemtas ar nosacījumiem izmantot resursus, kā noteikts iemaksu nolīgumos, vai citādi tos atdot atpakaļ maksātājam.

1.5.13. Parādi kreditoriem

Liela daļa ES parādu kreditoriem ir nesamaksātie izmaksu atlīdzināšanas prasījumi, ko iesnieguši dotāciju vai cita veida ES finansējuma saņēmēji (darījumi, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu). Tos grāmato kā parādus kreditoriem pieprasītās summas apjomā, kad tiek saņemts attiecīgs izmaksu atlīdzināšanas prasījums. Pēc attiecināmo izmaksu pārbaudes un apstiprināšanas parādus kreditoriem vērtē atbilstoši attiecināmajai summai.

Parādus kreditoriem, ko rada preču un pakalpojumu iegāde, atzīst sākotnējā summā, saņemot rēķinu, un attiecīgos attiecināmos izdevumus iegrāmato, kad preces vai pakalpojumi saņemti un ES tos ir apstiprinājusi.

1.5.14. Uzkrātie un nākamo periodu ieņēmumi un maksas

Darījumus un notikumus atzīst finanšu pārskatos periodā, uz kuru tie attiecas. Ja gada beigās rēķins vēl nav izsniegts, kaut gan ES ir sniegusi pakalpojumu vai piegādājusi preces vai arī pastāv līgumiska vienošanās (piemēram, atsaucoties uz līgumu), uzkrātie ieņēmumi tiek atzīti finanšu pārskatos. Savukārt, ja gada beigās rēķins ir ticis izsniegts, bet pakalpojumi vēl nav sniegti vai sagādātās preces vēl nav piegādātas, ieņēmumus attiecina uz nākamo pārskata periodu un atzīst nākamajā pārskata periodā.

Arī izdevumus uzskaita periodā, uz kuru tie attiecas. Pārskata perioda beigās uzkrātie izdevumi tiek atzīti, par pamatu ņemot attiecīgā perioda pārskaitījuma saistību summas aplēsi. Uzkrātos izdevumus aprēķina saskaņā ar Komisijas sīki izstrādātām darbības un prakses pamatnostādņēm, kuru mērķis ir nodrošināt to, ka finanšu pārskati sniedz patiesu to ekonomisko un citu parādību attēlojumu, kas tiem ir jāattēlo. Pēc analogijas, ja ir veikts avansa maksājums par pakalpojumiem vai precēm, kas vēl nav saņemti, izdevumi tiks attiecināti uz nākamo periodu un atzīti nākamajā pārskata periodā.

1.6. FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTU PĀRSKATS

1.6.1. Ieņēmumi

IEŅĒMUMI NO DARĪJUMIEM, KAS NAV SAISTĪTI AR KOMERCIĀLU APMAIŅU

Lielākā daļa ES ieņēmumu attiecas uz darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu.

NKI resursi, PVN resursi un pašu resursi, kas pamatojas uz izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu

Ieņēmumi tiek atzīti par periodu, kurā Komisija nosūta dalībvalstīm pieprasījumu veikt iemaksas. Ieņēmumus novērtē pēc to "prasītās summas". Tā kā PVN resursiem, NKI resursiem un pašu resursiem, kas pamatojas uz izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, pamatā ir aplēses par attiecīgā budžeta gada datiem, notiekot pārmaiņām, tās var pārskatīt, līdz dalībvalstis iesniedz galīgos datus. Aplēses pārmaiņu radīto ietekmi ņem vērā, nosakot tā perioda neto pārpalikumu vai deficītu, kurā pārmaiņas notikušas.

Tradicionālie pašu resursi

Atgūstamās summas no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, un ar tiem saistītus ieņēmumus atzīst tad, kad no dalībvalstīm tiek saņemti attiecīgie mēneša A pārskati (kuros ietvertas iekasētās nodevas un pienākošās summas, kas ir garantētas un nav apstrīdētas). Pārskata datumā ieņēmumus, ko dalībvalstis attiecīgajā periodā iekasējušas, bet vēl nav samaksājušas Komisijai, aplēš un atzīst kā uzkrātos ieņēmumus. No dalībvalstīm saņemtajos ceturkšņa B pārskatos (kuros ietvertas nodevas, kas nav ne iekasētas, ne garantētas, un debitora apstrīdētās garantētās summas) tos atzīst kā ieņēmumus, no kuriem atskaita iekasēšanas izmaksas, uz ko dalībvalstīm ir prasījuma tiesības. Turklāt atzīst vērtības samazinājumu par summu, kas ir parāda un atgūstamās summas aplēstā starpība.

Naudas sodi

Ieņēmumus no naudas sodiem atzīst, kad ES ir pieņēmusi lēmumu piemērot naudas sodu un tas oficiāli paziņots adresātam. Pēc tam, kad ir pieņemts lēmums piemērot naudas sodu, subjekts, kam piemērots naudas sods, divu mēnešu laikā pēc paziņojuma datuma:

- a) piekrīt lēmumam (šādā gadījumā tam ir jāsamaksā naudas sods norādītajā termiņā un ES galīgi iekasē attiecīgo summu); vai
- b) nepiekrīt lēmumam (tādā gadījumā tas to apstrīd saskaņā ar ES tiesību aktiem).

Pat ja tiek iesniegta pārsūdzība, naudas sods jāsamaksā noteiktajā termiņā, kas ir trīs mēneši, jo pārsūdzība nenozīmē maksājuma atlikšanu (LESD 278. pants). Saņemto naudu izmanto, lai dzēstu atgūstamo summu. Tomēr ar Komisijas grāmatveža piekrišanu uzņēmums maksājuma vietā var iesniegt bankas garantiju par attiecīgo summu. Šādā gadījumā naudas sodu joprojām uzskata par atgūstamo summu. Ja netiek saņemta ne nauda, ne garantija un ja ir šaubas par uzņēmuma maksātspēju, atzīst maksājumtiesību vērtības samazinājumu.

Ja uzņēmums iesniedz pārsūdzību un jau ir veicis provizorisku naudas soda maksājumu, summu atspoguļo kā iespējamās saistības, vai, ja pastāv iespēja, ka Vispārējā tiesa varētu pieņemt ES nelabvēlīgu nolēmumu, atzīst uzkrājumus šā riska segšanai. Ja maksājuma vietā tiek iesniegta garantija, nesamaksāto atgūstamo summu noraksta.

Komisijas saņemtos uzkrātos procentus saistībā ar bankas kontiem, kuros noguldīti saņemtie maksājumi, atzīst par ieņēmumiem un attiecīgi palielina iespējamās saistības.

Kopš 2010. gada visus provizoriski iekasētos naudas sodus Komisija pārvalda īpaši izveidotā fondā (BUFI) un tos iegulda finanšu instrumentos.

IEŅĒMUMI NO DARĪJUMIEM, KAS SAISTĪTI AR KOMERCIĀLU APMAIŅU

Ieņēmumi no preču un pakalpojumu pārdošanas tiek atzīti, kad pircējam tiek nodoti nozīmīgi riski un ieguvumi, kas izriet no preču īpašumtiesībām. Ieņēmumus no darījuma, kas ietver pakalpojumu sniegšanu, atzīst, ņemot vērā darījuma pabeigtības pakāpi pārskata datumā.

Procentu ieņēmumi un izdevumi

Procentu ieņēmumus un izdevumus atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā, izmantojot efektīvo procentu metodi. Tā ir metode finanšu aktīva vai finanšu saistību amortizētās iegādes vērtības aprēķināšanai un procentu ieņēmumu vai procentu izdevumu sadalei attiecīgajā periodā. Aprēķinot faktisko procentu likmi, ES izdara aplēsi par naudas plūsmām, ņemot vērā visus finanšu instrumenta līguma nosacījumus (piemēram, priekšapmaksas iespējas), bet neņem vērā kredītzaudējumus nākotnē. Aprēķinā iekļauj visas maksas un procentu likmes punktus, ko līgumslēdzējas puses ir maksājušas vai saņēmušas un kas ir faktiskās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, kā arī darījuma izmaksas un visas citas prēmijas vai diskontus.

Ja finanšu aktīvu vai līdzīgu finanšu aktīvu grupu uzskata par tādu, kam samazinājusies kredīta vērtība ("3. posms"), procentu ieņēmumus atzīst, izmantojot procentu likmi, kas lietota nākotnes naudas plūsmu diskontēšanai, lai noteiktu zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Ieņēmumi no dividendēm

Ieņēmumus no dividendēm un līdzīgiem sadalītiem ieņēmumiem atzīst tad, kad stājas spēkā tiesības saņemt maksājumu.

Ieņēmumi un izdevumi no finanšu aktīviem ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā

Tas attiecas uz patiesās vērtības guvumiem (ieņēmumiem) un patiesās vērtības zaudējumiem (izdevumiem) no šiem finanšu aktīviem, tostarp tiem, kas izriet no ārvalstu valūtas maiņas. Procentus nesošajiem finanšu aktīviem tas ietver arī procentus. Sk. arī **3.9.** skaidrojumu.

Ieņēmumi no finanšu garantiju līgumiem

Ieņēmumus no finanšu garantiju līgumiem (garantijas prēmija) atzīst laikā, kad ES ir gatava kompensēt finanšu garantiju līguma turētājam kredīta zaudējumus, kas tam varētu rasties. Piemērotajā amortizācijas grafikā ņem vērā laika ritējumu un garantētā riska darījuma apjomu. Ieņēmumos no finanšu garantiju līgumiem tiek iekļauta arī finanšu garantiju līgumu saistību amortizācija gadījumos, kad garantija sniegta bez atlīdzības vai ar nominālu atlīdzību.

1.6.2. Izdevumi

Tādu darījumu izdevumi, kuri nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, veido lielāko ES izdevumu daļu. Tie attiecas uz maksājumiem saņēmējiem, un tie var būt trīs veidu: i) tiesību piešķirums, ii) pārvedumi saskaņā ar līgumu un diskrecionāras dotācijas, kā arī iii) iemaksas un ziedojumi.

Pārvedumus atzīst kā izdevumus tajā periodā, kad bijuši notikumi, kuru dēļ pārvedums veikts, ja vien šāda veida pārvedumu pieļauj regula (Finanšu regula, Civildienesta noteikumi vai cita regula) vai ir parakstīts nolīgums, kas atļauj pārvedumu, ja saņēmējs izpilda attiecināmības kritērijus un ja attiecīgo summu var ticami novērtēt.

Tad, kad tiek saņemts maksājuma pieprasījums vai izmaksu atlīdzināšanas prasījums un tas atbilst atzišanas kritērijiem, to atzīst kā izdevumus par attiecināmo summu. Gada beigās aplēš saņēmējiem

pienākošos attiecināmos izdevumus, kuri ir radušies, bet par kuriem vēl nav sniegts pārskats, un tos grāmato kā uzkrātos izdevumus.

Izdevumus, kas radušies preču un pakalpojumu iegādes darījumos, kuri saistīti ar komerciālu apmaiņu, atzīst tad, kad ES saņēmusi preces vai pakalpojumus un ir to apstiprinājusi. Tos novērtē sākotnējā rēķinā norādītās summas apmērā. Turklāt bilances datumā izdevumus, kuri saistīti ar attiecīgajā periodā sniegtu pakalpojumu, par kuru rēķins vēl nav saņemts vai apstiprināts, aplēš un atzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā.

1.7. IESPĒJAMIE AKTĪVI UN SAISTĪBAS

1.7.1. Iespējamie aktīvi

Iespējams aktīvs ir aktīvs, kas varētu rasties iepriekšēju notikumu rezultātā atkarībā no tā, vai īstenosies viens vai vairāki nākotnes notikumi, par kuru iespējamību pašlaik trūkst pārliecības un kurus ES nespēj pilnībā ietekmēt. Iespējamu aktīvu atspoguļo pārskatos, ja saimnieciskā labuma vai kalpošanas potenciāla ieplūde ir ticama.

1.7.2. Iespējamās saistības

Iespējamās saistības ir pienākums, kas varētu rasties iepriekšēju notikumu rezultātā atkarībā no tā, vai īstenosies viens vai vairāki nākotnes notikumi, par kuru iespējamību pašlaik trūkst pārliecības un kurus ES nespēj pilnībā ietekmēt, vai pašreizējs pienākums, kura pamatā ir iepriekšēji notikumi, bet kuru neatzīst, jo nav ticams, ka pienākuma izpildei būs vajadzīga tādu resursu aizplūde, kas ietver saimnieciskos labumus vai kalpošanas potenciālu, vai — retos gadījumos — pienākuma apmēru nevar pietiekami ticami novērtēt. Iespējamās saistības atspoguļo pārskatos, ja vien saimniecisko labumu vai kalpošanas potenciālu ietverošu resursu aizplūdes iespējamība nav niecīga.

1.8. NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

Naudas plūsmas informāciju izmanto, lai varētu novērtēt ES spēju ģenerēt naudu un naudas ekvivalentus un ES vajadzību izmantot šādas naudas plūsmas.

Naudas plūsmas pārskatu sagatavo, izmantojot netiešo metodi. Tas nozīmē, ka finanšu gada saimnieciskās darbības rezultāts tiek koriģēts, ņemot vērā ietekmi, ko rada ārpus naudas darījumi, atlikti vai uzkrāti iepriekšējo vai nākamo periodu naudas ieņēmumi vai maksājumi no pamatdarbības un ieņēmumu vai izdevumu posteņi, kuri saistīti ar naudas plūsmām no ieguldījumu darbības.

Naudas plūsmas no darījumiem ārvalstu valūtā iegrāmato ES pārskata valūtā (euro), summai ārvalstu valūtā piemērojot euro un attiecīgās ārvalstu valūtas maiņas kursu naudas plūsmas datumā.

Naudas plūsmas pārskatā ir atspoguļotas naudas plūsmas attiecīgajā periodā, kuras klasificētas pēc pamatdarbības, ieguldījumu un finansēšanas darbības.

Pamatdarbības ir ES darbības, kas nav ieguldījumu vai finansēšanas darbības. Tā ir lielākā daļa no veiktajām darbībām.

Ieguldījumu darbības ir nemateriālo aktīvu un materiālo pamatlīdzekļu, kā arī citu naudas ekvivalentos neiekļautu ieguldījumu iegāde un atsavināšana. Ieguldījumu darbības neietver aizdevumus, kas piešķirti saņēmējiem, jo tie ir daļa no vispārējiem mērķiem un līdz ar to ES ikdienas darbības. Mērķis ir atspoguļot ES faktiskos ieguldījumus.

Finansēšanas darbības ir darbības, kuru rezultātā mainās aizņēmumu lielums un sastāvs, izņemot tos, kas ir piešķirti saņēmējiem kompensēšanas veidā vai materiālo pamatlīdzekļu iegādei (kas iekļauti pamatdarbībās).

2. SKAIDROJUMI PAR BILANCI

AKTĪVI

2.1. NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Miljonos EUR

<i>Bruto uzskaites vērtība 31.12.2021.</i>	1636
<i>Palielinājumi</i>	280
<i>Atsavināšana</i>	(54)
<i>Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām</i>	0
<i>Citas pārmaiņas</i>	(12)
Bruto uzskaites vērtība 31.12.2022.	1849
<i>Uzkrātā amortizācija 31.12.2021.</i>	(867)
<i>Amortizācija attiecīgajā gadā</i>	(135)
<i>Atkārtoti iegrāmatota amortizācija</i>	—
<i>Atsavināšana</i>	49
<i>Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām</i>	0
<i>Citas pārmaiņas</i>	3
Uzkrātā amortizācija 31.12.2022.	(949)
Neto uzskaites vērtība 31.12.2022.	900
<i>Neto uzskaites vērtība 31.12.2021.</i>	769

Iepriekš minētās summas galvenokārt ir saistītas ar datorprogrammām.

2.2. MATERIĀLIE PAMATLĪDZEKĻI

Kosmosa aktīvu kategorijā ietilpst operatīvie pamatlīdzekļi, kas saistīti ar abām ES kosmosa programmām: globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS), t. i., *Galileo* un Eiropas ģeostacionārās navigācijas pārklājuma sistēmas (EGNOS), un *Copernicus* Eiropas Zemes novērošanas programmu. Kosmosa sistēmas aktīvus, kas vēl nav operatīvi, iekļauj pozīcijā "Nepabeigtie pamatlīdzekļi". Ar ES kosmosa programmām saistīto aktīvu izveidei izmanto Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) atbalstu.

Attiecībā uz *Galileo* divi satelīti, kas palaisti 2021. gada decembrī, par darbotiespējīgiem tika atzīti 2022. gada martā. Konstelācijā pašlaik ir 28 satelīti. Pēc pabeigšanas *Galileo* konstelāciju veidos 30 satelīti (tostarp 6 rezerves satelīti). *Galileo* operatīvie pamatlīdzekļi, ieskaitot gan satelītus, gan uz zemes izvietotās iekārtas, 2022. gada 31. decembrī bija 3056 miljoni EUR, atskaitot uzkrāto nolietojumu (2021. gadā — 3413 miljoni EUR). Atlikušo nepabeigto pamatlīdzekļu kopējā summa bija 1812 miljoni EUR (2021. gadā — 1344 miljoni EUR).

Attiecībā uz *Copernicus* — pēc tehniskā incidenta, kas bija saistīts ar SAR instrumentu (kas nodrošina radara datus) uz *Sentinel-1B* kuģa, un, neskatoties uz visiem centieniem atjaunot satelīta darbību, 2022. gada jūlijā tika secināts, ka *Sentinel-1B* vairs nevar atbalstīt *Sentinel-1* misiju. Tādējādi *Sentinel 1B* ir pilnībā norakstīts (86 miljoni EUR, atskaitot uzkrāto nolietojumu). *Copernicus* operatīvo pamatlīdzekļu kopējā vērtība ir 634 miljoni EUR (2021. gadā — 937 miljoni EUR), atskaitot uzkrāto nolietojumu. Saistībā ar *Copernicus* satelītiem vēl 2583 miljoni EUR tiek atzīti par nepabeigtiem pamatlīdzekļiem (2021. gadā — 2115 miljoni EUR).

Arī pamatlīdzekļi, kas saistīti ar EGNOS zemes infrastruktūru, 106 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 130 miljoni EUR) ir iekļauti pozīcijā "Kosmosa aktīvi". Papildus tam EGNOS ir nepabeigtie pamatlīdzekļi 292 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 189 miljoni EUR).

Materiālie pamatlīdzekļi

	Miljonos EUR								
	Zeme un ēkas	Kosmosa aktīvi	Aprīkojums un iekārtas	Mēbeles un transportlīdzek ļi	Datortehni ka	Citi	Finanšu noma	Nepabeigtie pamatlīdzekļi	Kopā
Bruto uzskaites vērtība 31.12.2021.	6547	7730	568	281	781	347	2651	3890	22 793
Palielinājumi	34	7	36	13	107	24	139	1349	1710
Atsavināšana	(6)	(340)	(32)	(14)	(49)	(10)	(109)	—	(561)
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	32	206	0	1	0	6	—	(245)	0
Citas pārmaiņas	(0)	—	—	—	(0)	0	(6)	—	(6)
Bruto uzskaites vērtība 31.12.2022.	6608	7603	572	280	838	367	2675	4995	23 937
Uzkrātais nolietojums 31.12.2021.	(3846)	(3250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1487)		(10 126)
Nolietojums attiecīgajā gadā	(172)	(811)	(42)	(15)	(96)	(21)	(133)		(1290)
Atkārtoti iegrāmatots nolietojums	0	—	—	0	(0)	—	5		6
Atsavināšana	2	255	27	14	47	9	62		417
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	0	—	0	(0)	(0)	(0)	—		(0)
Citas pārmaiņas	—	—	(0)	(0)	—	0	(22)		(22)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	(4016)	(3807)	(494)	(209)	(630)	(288)	(1574)		(11 015)
NETO UZSKAITES VĒRTĪBA 31.12.2022.	2592	3796	78	71	208	79	1101	4995	12 922
NETO UZSKAITES VĒRTĪBA 31.12.2021.	2701	4480	89	73	199	72	1164	3890	12 669

2.3. PĒC PAŠU KAPITĀLA METODES UZSKAITĪTI IEGULDĪJUMI

ES, ko pārstāv Komisija, līdzdalība Eiropas Investīciju fondā (EIF) tiek uzskatīta par asociētā uzņēmuma dalību, un tās uzskaitē izmanto pašu kapitāla metodi. EIF ir ES finanšu iestāde, kuras specializācija ir riska kapitāla un garantiju sniegšana maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). EIF darbojas kā privātā un publiskā sektora partnerība, kuras dalībnieki ir Eiropas Investīciju banka (EIB), ES un finanšu iestāžu grupa.

2022. gada 31. decembrī ES līdzdalība EIF bija 30 % (2021. gadā — 30 %) un 30 % balsstiesību (2021. gadā — 30 %). Turpmākajā tabulā parādīta ES dalības EIF kārtējā gada attīstība.

Miljonos EUR	
Eiropas Investīciju fonds	
Līdzdalība 31.12.2021.	1192
<i>Iemaksas</i>	—
<i>Saņemtās dividendes</i>	(4)
<i>Daļa neto rezultātā</i>	24
<i>Daļa neto aktīvos</i>	102
Līdzdalība 31.12.2022.	1313

EIF finanšu informācijas kopsavilkums:

Miljonos EUR		
	31.12.2022.	31.12.2021.
	Kopā EIF	Kopā EIF
<i>Aktīvi</i>	5504	5187
<i>Saistības</i>	(1127)	(1213)
<i>Ieņēmumi</i>	340	781
<i>Izdevumi</i>	(261)	(217)
<i>Pārpalikums/(deficīts)</i>	79	564

Iepriekš apkopotās finanšu informācijas saskaņojums ar līdzdalības EIF uzskaites vērtību ir šāds.

Miljonos EUR		
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Asociētā uzņēmuma neto aktīvi</i>	4377	3974
EK līdzdalība EIF	30,0 %	30,0 %
<i>Uzskaites vērtība</i>	1313	1192

ES, ko pārstāv Komisija, 2022. gada 31. decembrī bija iemaksājusi 20 % no tās parakstītajām daļām EIF kapitālā, un nepieprasītā summa ir norādīta turpmāk.

Miljonos EUR		
	Kopējais EIF kapitāls	ES parakstītā daļa
<i>Kopējais akciju kapitāls</i>	7300	2190
<i>Iemaksātais</i>	(1460)	(438)
Nepieprasītais	5840	1752

2.4. FINANŠU AKTĪVI

Miljonos EUR

	Skaidro jums	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa			
Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā	2.4.1.	199 918	160 214
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā	2.4.2.	26 513	21 660
		226 431	181 874
Īstermiņa			
Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā	2.4.1.	4437	3353
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā	2.4.2.	4544	3391
		8981	6744
Kopā		235 412	188 618

2.4.1. Amortizētajā iegādes vērtībā novērtētie finanšu aktīvi

Miljonos EUR

	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Aizdevumi ANM (NGEU) vajadzībām un finansiālajai palīdzībai	2.4.1.1.	204 103	163 392
Citi aizdevumi	2.4.1.2.	251	176
Kopā		204 354	163 568
<i>Ilgtermiņa</i>		<i>199 918</i>	<i>160 214</i>
<i>Īstermiņa</i>		<i>4437</i>	<i>3353</i>

2.4.1.1. Aizdevumi ANM (NGEU) vajadzībām un finansiālajai palīdzībai

 Miljonos
EUR

	ANM (NGEU)	SURE	EFSM	MB	MFA	Euratom	Kopā
Kopā 31.12.2021.	17 978	90 567	47 138	201	7170	338	163 392
Jauni aizdevumi (nominālvērtība)	27 187	8718	2200	—	7535	—	45 639
Atmaksa	—	—	(2700)	—	(10)	(23)	(2733)
Uzskaites vērtības pārmaiņas	176	(155)	(51)	0	(60)	0	(90)
Vērtības samazinājuma pārmaiņas	—	—	—	—	(2023)	(82)	(2105)
Kopā 31.12.2022.	45 340	99 130	46 587	201	12 613	232	204 103
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>45 156</i>	<i>99 026</i>	<i>42 666</i>	<i>200</i>	<i>12 482</i>	<i>218</i>	<i>199 749</i>
<i>Īstermiņa</i>	<i>184</i>	<i>104</i>	<i>3921</i>	<i>1</i>	<i>130</i>	<i>14</i>	<i>4354</i>

Aizdevumu nominālvērtība 2022. gada 31. decembrī bija 205 301 miljons EUR (2021. gadā — 162 394 miljoni EUR), no kuriem 160 145 miljoni EUR attiecas uz aizdevumiem finansiālajai palīdzībai un 45 156 miljoni EUR — uz ANM.

Rinda "Vērtības samazinājuma pārmaiņas" atbilst paredzamo kredītaudējumu pārvērtēšanai 2022. gada 31. decembrī. Rinda "Uzskaites vērtības pārmaiņas" atbilst pārmaiņām uzkrātajos procentos un prēmiju/diskontu pārmaiņām (jaunas prēmijas/diskonti un amortizācija).

Finansiālās palīdzības programmas darbojas saskaņā ar kompensēšanas principu. Tas nozīmē, ka aizdevumi tiek finansēti ar līdzvērtīgiem aizņēmumiem atbilstīgi vienādiem nosacījumiem. Atmaksas termiņi ir vienādi, emisijas uzcenojumi / diskonti un izmaksas tiek iekasēti no aizdevuma saņēmēja. Beidzoties aizdevuma atmaksāšanas termiņam, aizdevuma saņēmējs atlīdzina Komisijai, un Komisija atmaksā aizņēmumu. Attiecībā uz ANM aizdevumiem starp aizdevumu nosacījumiem un NGEU aizņēmumiem nav kompensējošu attiecību (informāciju par šo aizdevumu finansēšanu sk. 2.11.1.1. skaidrojumā).

Atvēršanas un noturības mehānisms (ANM)

ANM ir pagaidu instruments, kas paredzēts, lai palīdzētu dalībvalstu ekonomikām atgūties no koronavīrusa pandēmijas un kļūt noturīgām pret zaļo un digitālo pārkārtošanos. Saskaņā ar ES atveseļošanas instrumentu (*NGEU*) Komisija aizņemas līdzekļus, ko ANM izmanto, lai finansētu dalībvalstu reformas un ieguldījumus. Tiem ir jāatbilst ES prioritātēm un jārisina problēmas, kas noteiktas konkrētai valstij adresētajos ieteikumos saskaņā ar Eiropas pusgada ekonomikas un sociālās politikas koordinācijas sistēmu. Finansējums var būt aizdevums (atmaksājams atbalsts) vai dotācija (neatmaksājams atbalsts, sk. **2.5.** skaidrojumu). Dalībvalstis var saņemt finansējumu līdz iepriekš saskaņotam apjomam aizdevumiem un dotācijām. Lai saņemtu atbalstu, dalībvalstīm ir jāiesniedz Eiropas Komisijai savi nacionālie atveseļošanas un noturības plāni. Katrā plānā ir noteiktas reformas un ieguldījumi, kas jāīsteno līdz 2026. gada beigām, nosakot skaidrus atskaites punktus un mērķrādītājus, kas jāanalizē Eiropas Komisijai un jāapstiprina Eiropadomei. ANM aizdevumus var izmaksāt līdz 2026. gada 31. decembrim, ar nosacījumu, ka ir sasniegti saskaņotie atskaites punkti un mērķrādītāji.

2022. gada 31. decembrī parakstīto aizdevuma līgumu summa bija 153,9 miljardi EUR, no kuriem 45,2 miljardi EUR jau ir izmaksāti.

Atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*)

SURE ir Eiropas instruments, kas palīdz noturēt cilvēkus darbavietās un saglabāt darbvietas, kuras skārusi koronavīrusa pandēmija. Šis instruments ļauj dalībvalstīm pieprasīt ES finansiālo palīdzību, lai palīdzētu finansēt dalībvalstu publisko izdevumu pēkšņu un būtisku pieaugumu saistībā ar saīsināta darbalaika shēmām un tamlīdzīgiem pasākumiem, tajā skaitā pašnodarbinātām personām, vai dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darbavietā, lai reaģētu uz krīzi. Tas var nodrošināt finansiālo palīdzību līdz 100 miljardu EUR apmērā kā aizdevumus skartajām dalībvalstīm.

2022. gada 31. decembrī Padome bija apstiprinājusi, un Komisija bija parakstījusi aizdevuma līgumus finansiālajai palīdzībai 98,4 miljardu EUR apmērā. Instrumenta pieejamība beidzās 2022. gada 31. decembrī, un nav nepabeigtu izmaksu.

Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (*EFSM*)

EFSM sniedza iespēju piešķirt finansiālo palīdzību dalībvalstīm, kas ir nonākušas grūtībās vai kam nopietni draud lielas grūtības, kuras izraisījuši ārkārtas apstākļi, ko dalībvalsts nevar kontrolēt. Palīdzība varētu būt aizdevuma vai kredītlīnijas veidā. Programmas termiņš ir beidzies, bet tā joprojām tiek īstenota, lai veiktu konkrētus uzdevumus, piemēram, pagarinātu aizdevumu atmaksāšanas termiņu. Portugāle 2021. gada decembrī pieprasīja termiņa pagarinājumu 2,2 miljardiem EUR no kopējā 2,7 miljardu EUR aizdevuma, kura atmaksas termiņš bija 2022. gadā. Komisija ir aizņēmusies 2,2 miljardus EUR, lai pārjaunotu aizdevumu, kas bija pagarināts par 4,5 gadiem. Atlikušie 0,5 miljardi EUR tika atmaksāti.

Maksājumu balance (*MB*)

Šis ir uz politiku balstīts finanšu instruments, kas nodrošina vidēja termiņa finansiālo palīdzību dalībvalstīm, kuras nav ieviesušas euro. Tas dod iespēju piešķirt aizdevumus dalībvalstīm, kam ir vai kam nopietni draud grūtības saistībā ar maksājumu bilanci vai kapitāla plūsmu. Saskaņā ar instrumentu piešķirto, bet vēl neatmaksāto aizdevumu maksimālā summa ir ierobežota un nepārsniedz 50 miljardus EUR. No parakstītajiem aizdevuma līgumiem neizņemtu summu nav.

Makrofinansiālā palīdzība (*MFA*)

MFA ir finansiālās palīdzības veids, ko ES piedāvā partnervalstīm, kuras saskaras ar maksājumu bilances krīzi. Tas ietver vidēja termiņa vai ilgtermiņa aizdevumus vai dotācijas, vai abu minēto maksājumu atbilstīgu apvienojumu un parasti papildina finansējumu, kas tiek nodrošināts saistībā ar SVF atbalstītu korekciju un reformu programmu.

2022. gadā tika izmaksāti papildu aizdevumi 7,5 miljardu EUR apmērā, tajā skaitā jauni aizdevumi Ukrainai 7,2 miljardu EUR apmērā, kas tika piešķirti, lai atbalstītu Ukrainas ekonomikas stabilizāciju un stiprinātu valsts tūlītējo noturību pēc tam, kad Krievija bija uzsākusi neprovocētu un nepamatotu agresijas karu. Gada beigās neatmaksāto *MFA* aizdevumu kopējais nominālais risks darījums bija 15 miljardu EUR apmērā, no kuriem 11,6 miljardi EUR bija piešķirti Ukrainai.

MFA aizdevumus un ar tiem saistītos aizņēmumus garantē KUF un vajadzības gadījumā — ES budžets. Turklāt aizdevumus, kuri 2022. gadā Ukrainai piešķirti saskaņā ar *MFA* ārkārtas finansiālās palīdzības programmu un kuru kopējais apjoms ir 6 miljardi EUR, arī aptver dalībvalstu garantiju sistēma 61 % apmērā no riska darījumiem papildus pirmajiem zaudējumiem 9 % apmērā, ko sedz KUF. Šīs garantijas 1,6 miljardu EUR vērtībā tika parakstītas 2022. gada beigās, un garantijas vēl 1,6 miljardu EUR vērtībā tika parakstītas 2023. gada 31. maijā. Pārējās garantijas joprojām ir pakļautas dalībvalstu administratīvajām procedūrām, kuras paredzēts pabeigt 2023. gadā.

Vērtības samazināšanās uzkrājums attiecībā uz MFA aizdevumiem 2022. gada 31. decembrī ir 2,3 miljardi EUR (2021. gadā — 293 miljoni EUR), no kuriem 2,2 miljardi EUR attiecas uz aizdevumiem Ukrainai. Lai arī visas summas, kas 2022. gadā bija jāsaņem no Ukrainas, tika samaksātas laikus un gada pārskatu sagatavošanas brīdī nav kavētu procentu par aizdevumiem Ukrainai, vērtības samazinājums atspoguļo darbības laikā paredzamos kredītzaudējumus no ES aizdevumiem Ukrainai, kas tiek lēsti ar īpašu piesardzību, ņemot vērā ar šo situāciju saistītās būtiskās neskaidrības.

Dalībvalstu sniegtās garantijas ārkārtas MFA ir ES budžeta kredītqualitātes uzlabojums, un tādējādi tās samazina paredzamos kredītzaudējumus par šiem aizdevumiem līdz 0,3 miljardiem EUR (no kopējā vērtības samazināšanās uzkrājuma 2,2 miljardu EUR apmērā). Sk. arī **6.5.** skaidrojumu.

2022. gada 31. decembrī no parakstītajiem MFA aizdevuma līgumiem ir nosacīti neizņemtas summas 285 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 625 miljoni EUR).

Eiropas Atomenerģijas kopienas (Euratom) aizdevumi

Eiropas Atomenerģijas kopiena (Euratom, ko pārstāv Komisija) piešķir aizdevumus gan dalībvalstīm, gan citām valstīm, kā arī to subjektiem ar energoiekārtām saistītu projektu finansēšanai. No 2022. gada 31. decembrī neatmaksāto Euratom aizdevumu kopsummas 300 miljoni EUR (nominālvērtība) attiecas uz aizdevumiem Energoatom, ko garantē Ukraina. Šiem aizdevumiem ir izveidots vērtības samazināšanās uzkrājums 95 miljonu EUR apmērā.

Komisija 2022. gada 31. decembrī no trešām personām bija saņēmusi garantijas 327 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 350 miljoni EUR), lai segtu Euratom aizdevumus. No parakstītajiem aizdevuma līgumiem neizņemtu summu nav.

Aizdevumu faktiskās procentu likmes (izteiktas kā procentu likmju diapazons)

	31.12.2022.	31.12.2021.
ANM (NGEU)	no 0,14 % līdz 2,54 %	no 0,11 % līdz 0,12 %
SURE	no (0,48) % līdz 2,78 %	no (0,48) % līdz 0,77 %
EFSM	no (0,03) % līdz 3,79 %	no (0,03) % līdz 3,79 %
MB	2,95 %	2,95 %
MFA	no (0,14) % līdz 3,70 %	no (0,14) % līdz 3,70 %
Euratom	no (0,08) % līdz 1,53 %	no (0,08) % līdz 1,66 %

ES budžeta garantijas

Komisijas aizņēmumus, ar kuriem finansē aizdevumus ANM un finansiālās palīdzības programmu ietvaros, garantē no ES budžeta. Ja nākotnē būs neatmaksātas aizdevuma summas, attiecīgās aizņēmuma summas var nākties atmaksāt no ES budžeta.

- NGEU aizņēmumus un aizņēmumus, kas saistīti ar EFSM un MB aizdevumiem dalībvalstīm, garantē tikai no ES budžeta;
- ar SURE saistītus aizņēmumus garantē no ES budžeta, un tie ir balstīti uz dalībvalstu garantijām 25 miljardu EUR apmērā; kā arī
- MFA aizņēmumus aizdevumiem trešām valstīm vispirms sedz no KUF (sk. **2.4.2.** paskaidrojumu) un pēc tam no ES budžeta, izņemot MFA ārkārtas finansiālās palīdzības aizdevumus Ukrainai 6 miljardu EUR apmērā, kurus sedz ar dalībvalstu sniegtajām garantijām pēc tam, kad pirmie zaudējumi 9 % apmērā ir segti no KUF;
- Euratom aizņēmumus vispirms sedz ar trešās puses garantijām, tad no KUF (sk. **2.4.2.** paskaidrojumu) un pēc tam no ES budžeta.

Sīkāku informāciju sk. **6.6.** paskaidrojumā.

AK saistības, kas izriet no tās izstāšanās no ES

Saskaņā ar Izstāšanās līguma 143. pantu AK ir jāatmaksā Savienībai tās daļa no iespējamām finanšu saistībām, kas saistītas ar aizdevumiem finansiālajai palīdzībai (EFSM, MFA, MB un *Euratom*), kuri apstiprināti / par kuriem pieņemts lēmums līdz izstāšanās dienai, proti, 2020. gada 31. janvārim. Saskaņā ar 143. pantu, ja netiek pildītas saistības par aizdevumu finansiālajai palīdzībai, kas apstiprināts pirms izstāšanās dienas, AK ir jāatmaksā Savienībai tās daļa no maksājumiem, ko Savienība veikusi neizpildīto maksājumu saistību operācijas ietvaros, ja vien to nevar segt ar AK daļu no uzkrājumiem, kas tiek turēti KUF nodalījumā "Garantiju fonds ārējai darbībai" (t. i., MFA un *Euratom* aizdevumi trešās valstīs) — sk. 4.1.1. skaidrojumu.

ES neizpildītās iespējamās saistības attiecībā uz minētajiem aizdevumiem finansiālajai palīdzībai līdz izstāšanās dienai bija 53,9 miljardi EUR. Pēc atmaksām, kas veiktas kopš minētā datuma, šo no ES garantijas segto aizdevumu summa 2022. gada 31. decembrī ir 52,4 miljardi EUR — AK daļa no tiem ir 6,5 miljardi EUR.

2.4.1.2. Citi aizdevumi

Tie ietver 3 veidu aizdevumus.

- Aizdevumi, kas piešķirti no ES budžeta programmām (piemēram, *MEDA* programmas Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerattiecībām un ES Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas). Šie aizdevumi 2022. gada 31. decembrī kopā sasniedza 79 miljonus EUR (2021. gadā — 74 miljoni EUR).
- Pārņemtie aizdevumi: Šos aizdevumus ir piešķīrusi EIB un garantējuši ESIF un *ELM* programmas. Aizdevumi netika atmaksāti, Komisija samaksāja garantijas pieprasījumus, un tāpēc tai ir atgūšanas tiesības. Rezultātā aizdevumi tagad tiek uzskaitīti ES bilanci. 2022. gada 31. decembrī Komisijai ir atgūšanas tiesības attiecībā uz aizdevumiem 1,0 miljarda EUR apmērā, ieskaitot uzkrātos procentus (2021. gadā — 855 miljoni EUR). Taču, ņemot vērā paredzamos kredītaudējumus, bilanci norādītā summa ir 126 miljoni EUR (2021. gadā — 48 miljoni EUR).
- Termiņnoguldījumi 46 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 54 miljoni EUR) ar termiņu vairāk nekā 3 mēneši, kas neatbilst naudas ekvivalentu definīcijai.

2.4.2. Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (FVSD)

		Miljonos EUR	
	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Finanšu aktīvi FVSD, kas ir neatvasināti instrumenti</i>			
	2.4.2.1.	30 073	24 223
<i>Finanšu aktīvi FVSD, kas ir atvasināti instrumenti</i>			
	2.4.2.2.	984	828
Kopā		31 057	25 051
<i>Ilgtermiņa</i>		<i>26 513</i>	<i>21 660</i>
<i>Īstermiņa</i>		<i>4544</i>	<i>3391</i>

2.4.2.1. Finanšu aktīvi FVSD, kas ir neatvasināti instrumenti

Finanšu aktīvi FVSD, kas ir neatvasināti instrumenti, pa to veidiem

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Parāda vērtspapīri</i>	24 647	19 326
<i>NTF, biržā tirgoti fondi un ieguldījumi apvienotajos portfeļos</i>	2895	2513
<i>Citi kapitālieguldījumi</i>	2532	2384
Kopā	30 073	24 223
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>25 534</i>	<i>20 834</i>
<i>Īstermiņa</i>	<i>4539</i>	<i>3390</i>

Parāda vērtspapīri galvenokārt ir valsts un uzņēmumu obligācijas. Tie tiek turēti fondos (portfeļos), ko pārvalda Komisija (galvenokārt KUF, *BUFI*) vai EIB ES vārdā (galvenokārt *H2020*, Inovāciju fonds). Portfeļu darbība tiek novērtēta, pamatojoties uz patieso vērtību (tirgus vērtību).

Naudas tirgus fondi (NTF) ir kopēji fondi, kas iegulda īstermiņa parāda vērtspapīros (piemēram, EIB vienotais fonds). Biržā tirgoti fondi ir ieguldījumu fondi, kurus tirgo biržās. Tās seko līdzī indeksiem, un tajās glabā tādus aktīvus kā akcijas, obligācijas, valūtas, regulētā tirgū tirgoti nākotnes līgumi. Ieguldījumi apvienotajos portfeļos ir ES EISI un "Apvārsnis 2020" programmu līdzekļi, kas apvienoti kopā ar dalībvalstu līdzekļiem no programmas *NER 300*. Tos izmanto, lai sniegtu garantijas EIB finansēšanas un ieguldīšanas darbībām.

"Citi kapitālieguldījumi" galvenokārt attiecas uz ES budžeta līdzekļu ieguldīšanu ar īstenošanas partneru starpniecību riska kapitālā vai cita veida ieguldījumu fondos ES politikas mērķu sasniegšanai. Piemēram, uzlabot jaunizveidotu MVU piekļuvi finansējumam, pētniecībai un inovācijai, kā arī infrastruktūrai gan ES, gan ārpus tās.

Finanšu aktīvi *FVSD*, kas ir neatvasināti instrumenti, pa programmām

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Inovāciju fonds</i>	6476	4195
<i>BUFI ieguldījumi</i>	2015	1257
<i>Likvidējamā EOTK</i>	1222	1382
<i>Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka</i>	188	188
<i>EĀDD vietējo darbinieku pensiju plāns</i>	84	69
	9985	7091
<i>Budžeta garantiju fondi:</i>		
<i>Kopējais uzkrājumu fonds</i>	14 057	11 272
	14 057	11 272
<i>Finanšu instrumenti, kurus finansē no ES budžeta:</i>		
<i>Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa"</i>	3766	3342
<i>Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments</i>	697	762
<i>ES MVU pašu kapitāla mehānismi</i>	512	684
<i>Eiropas fonds dienvideustrumeiropai</i>	214	213
<i>Zaļās izaugsmes fonds</i>	107	146
<i>Energoefektivitātes finansējuma mehānisms</i>	109	107
<i>Citi</i>	628	606
	6031	5861
Kopā	30 073	24 223
<i>Ilgtermiņa</i>	25 534	20 834
<i>Īstermiņa</i>	4539	3390

Inovāciju fonds (IF)

Inovācijas fonds tika izveidots ar Direktīvu (ES) 2018/410, un ar to izveido siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu Savienībā. Mērķis ir izmantot ieņēmumus, lai atbalstītu inovācijas zemu oglekļa emisiju tehnoloģijās un procesos konkrētās tautsaimniecības nozarēs. Inovāciju fonds gūst ieņēmumus no 450 miljonu kvotu progresīvas monetizācijas, kā arī saņem visus neizlietotos līdzekļus no 300 miljoniem kvotu, kas pieejamas programmai *NER 300* (sk. **3.8.** skaidrojumu). EIB pārvalda naudas līdzekļus, līdz tie tiek izmantoti paredzētajam mērķim, un iegulda tos parāda vērtspapīros.

BUFI ieguldījumi

Komisija ir izveidojusi Budžeta naudas sodu fondu (*BUFI*), lai pārvaldītu naudu, ko tā provizorisks saņem par pārsūdzētajiem naudas sodiem par konkurences noteikumu pārkāpumiem. Līdz galīgā tiesas lēmuma pieņemšanai Komisija naudu iegulda parāda instrumentos. 2022. gadā naudas soda saņēmējs provizorisks samaksāja 0,9 miljardus EUR, kas tika ieguldīti šajā fondā, — tas ir galvenais iemesls, kādēļ šeit ir vērojams pieaugums.

Likvidējamā EOTK

EOTK līgums beidzās 2002. gada 23. jūlijā, pēc kura visi EOTK aktīvi tika nodoti Eiropas Savienībai un bija paredzēti pētniecībai nozarēs, kas saistītas ar ogļu un tērauda rūpniecību, piemēram, saistībā ar progresīvajām tehnoloģijām, kas nodrošina tērauda ražošanu ar oglekļa dioksīda emisiju līmeni, kas ir tuvu nullei. Komisija iegulda naudas līdzekļus parāda vērtspapīros, līdz tie tiek piešķirti pētniecībai.

Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka

ES ir finanšu ieguldījumi Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) kapitālā, kur 2022. gada 31. decembrī akciju skaits bija 90 044 (2021. gadā — 90 044 akcijas), kas ir 3 % no kopējā parakstītā akciju kapitāla. ES parakstījās par akciju kapitālu ar kopējo summu 900 miljoni EUR, no kuriem 713 miljoni EUR pašlaik nav pieprasīti. Saskaņā ar nolikumu par ERAB izveidi akcionāriem jāievēro daži līgumā noteikti ierobežojumi, piemēram, akcijas nevar nodot un to izpiršanas maksa nedrīkst pārsniegt sākotnējās iegādes izmaksas. ES novērtē tās ieguldījumus ERAB atbilstoši patiesajai vērtībai. Jo īpaši iepriekš norādīto līgumā noteikto ierobežojumu dēļ sākotnējās iegādes izmaksas uzskata par labāko patiesās vērtības aplēsi. Lai gan ERAB akcijas netiek kotētas biržās, nesen ir notikuši darījumi ieguldījumu saņēmēja pašu kapitālā (kapitāla emitēšana par nominālvērtību), kas apliecina, ka šajā situācijā izmaksas ir labākā patiesās vērtības aplēse.

Kopējais uzkrājumu fonds (KUF)

ES garantē īstenošanas partneru kapitālieguldījumus un aizdevumus valdībām un uzņēmumiem. Lai segtu prasījumus no saistību nepildīšanas vai citiem zaudējumiem, ES budžetā saskaņā ar tiesību aktiem pakāpeniski tiek atvēlēta nauda kapitāla rezerves, t. i., KUF, veidošanai. KUF sedz arī aizņēmumus, ko Komisija izsniedz, lai finansētu MFA un Euratom aizdevumus valstīm, kas nav dalībvalstis.

Komisija saskaņā ar Finanšu regulu ir izveidojusi KUF, lai pārvaldītu kapitāla rezervi ("uzkrājumus") visām budžeta garantijām un finansiālās palīdzības aizdevumiem trešām valstīm vienā kopējā portfeli. Papildus ES budžeta nodrošinājumam KUF saņem atguvumus no neizpildītajiem darījumiem, ieguldījumu atdevi un ieņēmumus no ES budžeta garantiju atlīdzības. KUF var saņemt arī brīvprātīgas iemaksas no dalībvalstīm un citiem iemaksātājiem, kuri šādā veidā palielina pieejamās ES budžeta garantijas.

KUF iedala ienākošās iemaksas nodalījumos atbilstīgi ieguldījumu programmai. Programmu reglamentējošie tiesību akti nosaka nepieciešamo nodrošinājumu sniegtajām garantijām. ES budžets apvieno šos atsevišķi nodrošinātos uzkrājumus KUF, lai optimizētu līdzekļu pārvaldību.

2022. gada 31. decembrī KUF aktīvi bija 14,4 miljardi EUR, no kuriem 14,1 miljards EUR bija ieguldīts finanšu aktīvos FVSD, kas ir neatvasināti instrumenti (parāda vērtspapīros).

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa"

Saskaņā ar ES regulu par pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" izveidi 2014.–2020. gadam ir izveidoti jauni finanšu instrumenti, lai veicinātu tādu uzņēmumu piekļuvi finansējumam, kas darbojas pētniecības un inovāciju (PI) jomā. Šie instrumenti ir:

- *InnovFin aizdevumu un garantiju pakalpojums pētniecībai un inovācijai*, kurā Komisijai ir dalīts finanšu risks saistībā ar portfeli, ko veido jaunas EIB veiktas finansēšanas darbības;
- *InnovFin MVU galvojums un instruments MVU iniciatīvai saistībā ar neierobežotām garantijām (SIUGI)* — garantiju mehānismi, ko pārvalda EIF, sniedzot garantijas un pretgarantijas finanšu starpniekiem par jauniem aizdevumu portfeļiem (saskaņā ar SIUGI Komisijai ir dalīts finanšu risks saistībā ar garantiju, kas piešķirta kopīgi ar dalībvalstīm, EIF un EIB);
- *InnovFin kapitāla finansēšanas mehānisms pētniecībai un inovācijai*, kas nodrošina ieguldījumus riska kapitāla fondos, kurus pārvalda EIF; kā arī
- EIP fonds (Eiropas Inovācijas padomes fonds), kas nodrošina pamatkapitāla finansējumu, lai paātrinātu inovācijas un tirgus izvēršanas darbības. EIP fondu finansē no pamatprogrammām "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa". Līdz šim ieguldījumi galvenokārt attiecas uz programmu "Apvārsnis 2020".

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments

Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1316/2013 ir izveidots Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) parāda instruments, kura mērķis ir veicināt infrastruktūras projektu piekļuvi finansējumam transporta, telesakaru un enerģētikas nozarē. To pārvalda EIB nolīguma ar ES ietvaros. Tas piedāvā riska

dališanu parāda finansēšanai prioritārā un subordinētā parāda vai garantijas veidā, kā arī atbalstu ES garantētajām projektu obligācijām.

ES MVU pašu kapitāla mehānismi

Šie ir pašu kapitāla instrumenti, ko EIF aizbildnībā finansē no *COSME*, *CIP* un *MAP* programmām un Izaugsmes un nodarbinātības iniciatīvas un kas sniedz atbalstu ES MVU izveidei un finansēšanai to agrīnā (jaunuzņēmuma) un izaugsmes posmā, veicot ieguldījumus piemērotos specializētos riska kapitāla fondos.

Neatvasināto finanšu aktīvu FVSD patiesās vērtības hierarhija

Miljonos EUR

Finanšu aktīvu veids	31.12.2022.	31.12.2021.
1. līmenis. Aktīvos tirgos kotētas cenas	24 677	19 336
2. līmenis. Novērojami dati, kas nav kotētās cenas	3061	2698
3. līmenis. Novērtēšanas metodes, kur izmantoti dati, kuru pamatā nav novērojamu tirgus datu	2335	2190
Kopā	30 073	24 223

Šajā periodā starp 1. un 2. līmeni nebija patiesās vērtības hierarhijas pārvietojumu.

Tādu neatvasināto finanšu aktīvu saskaņojums, kas novērtēti ar novērtēšanas metodēm, izmantojot datus, kuru pamatā nav novērojamu tirgus datu (3. līmenis)

Miljonos EUR

Patiesās vērtības pārmaiņas	
Sākuma atlikums 1.1.2022.	2190
Periodā veiktie ieguldījumi	383
Kapitāla atmaksas	(143)
Atmaksātie ieņēmumi	(115)
Peļņa vai zaudējumi par periodu ar pārpalikumu vai deficītu	19
Pārvietojumi uz 3. līmeni	—
Pārvietojumi no 3. līmeņa	—
Citi	—
Beigu atlikums 31.12.2022.	2335

Neto peļņa par 3. līmeņa neatvasinātajiem aktīviem 2022. gada beigās bija 87 miljoni EUR (2021. gadā — neto peļņa 295 miljoni EUR). Tos iekļauj kā finanšu ieņēmumus postenī "Ieņēmumi no finanšu aktīviem vai saistībām FVSD neatvasinātajos instrumentos" (sk. **3.9.** skaidrojumu) un kā finanšu izmaksas postenī "Zaudējumi no finanšu aktīviem vai saistībām FVSD neatvasinātajos instrumentos" (sk. **3.15.** skaidrojumu).

2.4.2.2. Finanšu aktīvi un saistības FVSD atvasinātajos instrumentos

Finanšu aktīvi un saistības FVSD atvasinātajos instrumentos pa to veidiem

Miljonos
EUR

Atvasinātā instrumenta veids	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Nosacītā summa	Patiesās vērtības aktīvi	Patiesās vērtības saistības	Nosacītā summa	Patiesās vērtības aktīvi	Patiesās vērtības saistības
Regulētā tirgū netirgots ārvalstu valūtas nākotnes līgums	488	5	—	646	2	—
Galvojums pašu kapitāla portfelim	4694	979	(17)	4148	826	(1)
Ārvalstu valūtu riska garantijas	87	—	(8)	28	—	(4)
Kopā	5269	984	(25)	4822	828	(5)
<i>Ilgtermiņa</i>		979	(9)		826	(5)
<i>Īstermiņa</i>		5	(15)		2	—

Regulētā tirgū netirgots ārvalstu valūtas nākotnes līgums

ES noslēdz regulētā tirgū netirgotus ārvalstu valūtas nākotnes līgumus, lai ierobežotu ārvalstu valūtas risku, kas saistīts ar ASV dolāros denominētiem parāda vērtspapīriem, kuri tiek turēti ESIF galvojuma fondā. Saskaņā ar šiem regulētā tirgū netirgotajiem ārvalstu valūtas nākotnes līgumiem ES piegādā līgumā noteikto un iepriekšējā tabulā norādīto nosacīto summu ārvalstu valūtā ("maksāšanas pozīcija") un saņem nosacīto summu EUR valūtā ("saņemšanas pozīcija") termiņa beigās. Šie atvasināto

instrumentu līgumi tiek novērtēti patiesajā vērtībā bilances datumā un klasificēti kā finanšu aktīvi vai finanšu saistības to patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā atkarībā no tā, vai to patiesā vērtība ir pozitīva vai negatīva.

Galvojumi pašu kapitāla portfeļiem

Pozīcijā "Galvojums pašu kapitāla portfelim" ir ietvertas ES sniegtās garantijas finanšu iestādēm par kapitālieguldījumu portfeļiem. Šīs garantijas klasificē kā atvasinātos finanšu instrumentus un uzskaita kā finanšu aktīvu vai finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā, jo tās neatbilst finanšu garantiju saistību definīcijai (sk. **1.5.12.** skaidrojumu). ES finanšu saistības vērtē, pamatojoties uz pamatā esošo ieguldījumu vērtību.

Kopējo summu veido galvenokārt ESIF galvojums, ko ES dod EIB grupai ar EIB un EIF apmaksāto kapitālieguldījumu summu 3,5 miljardi EUR (2021. gadā — 3,1 miljards EUR). Ar ESIF pašu kapitāla portfeļiem saistītā ES galvojuma patiesā vērtība bija 967 miljoni EUR (2021. gadā — 763 miljoni EUR).

Garantija ārvalstu valūtas riskam

ES garantē ārvalstu valūtas risku (FX) saskaņā ar EFIA garantiju, kur tā garantē mijmaiņas un nākotnes līgumus, kuru mērķis ir nodrošināties pret ārvalstu valūtas riskiem, veicot ieguldījumus jaunattīstības tirgos. ES sedz arī ārvalstu valūtas (UAH) devalvāciju saistībā ar aizdevumiem, ko finanšu iestādes piešķirušas MVU Ukrainai saskaņā ar Austrumu partnerības MVU finansēšanas mehānismu.

Atvasināto finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības hierarhija

Atvasinātā instrumenta veids	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Patiesās vērtības aktīvi	Patiesās vērtības saistības	Patiesās vērtības aktīvi	Patiesās vērtības saistības
1. līmenis. Aktīvos tirgos kotētas cenas	—	—	—	—
2. līmenis. Novērojami dati, kas nav kotētas cenas	5	(3)	2	(2)
3. līmenis. Novērtēšanas metodes, kur izmantoti dati, kuru pamatā nav novērojamu tirgus datu	979	(21)	826	(2)
Kopā	984	(25)	828	(5)

Šajā periodā starp 1. un 2. līmeni nebija pārvietojumu. Atvasinātie instrumenti patiesās vērtības 3. līmenī galvenokārt ietver galvojumus pašu kapitāla portfeļiem.

Tādu atvasinātu finanšu aktīvu un saistību saskaņojums, kas novērtēti ar novērtēšanas metodēm, izmantojot datus, kuru pamatā nav novērojamu tirgus datu (3. līmenis)

Patiesās vērtības pārmaiņas		Miljonos EUR
Sākuma atlikuma aktīvs/(saistības) 1.1.2022.		824
Apmaksātas garantijas pieprasījuma prasības		51
Atpakaļ atdoti garantijas pieprasījumi		—
Ieņēmumi no atmaksātās garantijas		(98)
Peļņa vai zaudējumi par periodu ar pārpalikumu vai deficītu		181
Pārvietojumi uz 3. līmeni		—
Pārvietojumi no 3. līmeņa		—
Citi		—
Beigu atlikums 31.12.2022.		958

Neto peļņa no turētajiem 3. līmeņa atvasinātajiem aktīviem 2022. gada beigās bija 181 miljons EUR (2021. gadā — neto peļņa 777 miljoni EUR). Šī summa ir iekļauta sadaļā "Ieņēmumi no finanšu aktīviem vai saistībām FVSD atvasinātajos instrumentos" kā finanšu ieņēmumi (sk. **3.9.** skaidrojumu).

2.5. PRIEKŠFINANSĒJUMS

Miljonos EUR

	Skaidr ojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa			
Priekšfinansējums	2.5.1.	47 179	57 764
Citi avansa maksājumi dalībvalstīm	2.5.2.	216	2901
Iemaksa trasta fondos		86	126
		47 482	60 792
Īstermiņa			
Priekšfinansējums	2.5.1.	46 927	28 427
Citi avansa maksājumi dalībvalstīm	2.5.2.	6087	4229
		53 014	32 656
Kopā		100 496	93 447

Priekšfinansējuma līmenim dažādajās programmās ir jābūt pietiekamam, lai saņēmējam nodrošinātu projekta sākšanai un virzīšanai nepieciešamo finansējumu, vienlaikus aizsargājot ES finanšu intereses un ņemot vērā juridiskos, darbības un izmaksu lietderības ierobežojumus.

2.5.1. Priekšfinansējums

Miljonos EUR

	Bruto summa	Dzēsts, izmantojot uzkrājumu	Neto summa 31.12.2022.	Bruto summa	Dzēsts, izmantojot uzkrājumu	Neto summa 31.12.2021.
Dalīta pārvaldība						
ELFLA un citi lauku attīstības instrumenti	3051	(527)	2525	3172	(208)	2965
ERAF un KF	29 812	(4932)	24 880	23 531	(4571)	18 960
Citi	11 621	(1974)	9647	9085	(1823)	7263
Citi	8063	(4498)	3565	4836	(2263)	2572
	52 548	(11 931)	40 617	40 624	(8865)	31 760
Tieša pārvaldība						
Īsteno:						
Komisija	41 722	(13 695)	28 027	46 494	(11 970)	34 525
tajā skaitā ANM (NGEU)	28 347	(5389)	22 958	34 879	(4065)	30 814
ES izpildaģentūras	29 566	(17 104)	12 462	23 931	(15 030)	8901
Trasta fondi	738	(582)	156	1140	(847)	293
	72 026	(31 381)	40 645	71 565	(27 847)	43 718
Netieša pārvaldība						
Īsteno:						
citas ES aģentūras un struktūras	2892	(1262)	1631	1657	(687)	971
Trešās valstis	1797	(1275)	522	1874	(1261)	614
Starptautiskās organizācijas	12 488	(7491)	4997	9545	(5955)	3590
Citi subjekti	15 208	(9513)	5695	12 992	(7453)	5539
	32 385	(19 540)	12 845	26 069	(15 356)	10 713
Kopā	156 958	(62 852)	94 106	138 258	(52 068)	86 191
Ilgtermiņa	47 179	—	47 179	57 764	—	57 764
Īstermiņa	109 778	(62 852)	46 927	80 494	(52 068)	28 427

Priekšfinansējums ir izmaksātā nauda un tādējādi maksājumu apropriāciju izpilde. Kā izklāstīts 1.5.7. skaidrojumā, šie ir avansa maksājumi un vēl nav uzskaitīti izdevumos. Tādējādi, lai gan priekšfinansējums samazina neapmaksātās RAL (sk. 5.1. skaidrojumu), tie ir izdevumi, kas vēl jāapstiprina un jāatzīst finanšu darbības rezultātu pārskatā.

Dalītās pārvaldības gadījumā lielākā daļa priekšfinansējuma attiecas uz 2014.–2020. gada plānošanas periodu. Kohēzijas jomā ir veikti jauni priekšfinansējuma maksājumi, galvenokārt saistībā ar *REACT EU* (3,5 miljardi EUR) un 2021.–2027. gada plānošanas periodu (5,4 miljardi EUR).

Attiecībā uz 2014.–2020. gada periodu ir sākotnējais priekšfinansējums, kuru var noskaidrot (t. i., atzīt finanšu rezultātu pārskatā) tikai plānošanas perioda noslēguma posmā, un tas ir uzrādīts kā ilgtermiņa priekšfinansējums. Tā kā tuvojas šis iepriekšējās daudzgadu finanšu shēmas īstenošanas perioda beigas un 12 mēnešu laikā ir jāsamaksā vairāk summu, šis sākotnējais priekšfinansējums pakāpeniski tiek pārklassificēts par kārtējo priekšfinansējumu, un ir sāka arī tā dzēšana. Šī situācija ir galvenais iemesls ilgtermiņa priekšfinansējuma samazinājumam un būtisks faktors saistībā ar pašreizējās summas palielinājumu.

Attiecībā uz tiešo pārvaldību lielākās priekšfinansējuma summas ir tās, kas saistītas ar neatmaksājamo atbalstu saistībā ar ANM instrumentu, ko uzsāka 2021. gadā, gada beigās sasniedzot neto 23 miljardus EUR (2021. gadā — 30,8 miljardi EUR). Tie ir samazinājušies, jo 2022. gadā dalībvalstis ir sasniegušas atskaites punktus, un summas ir dzēstas. Citas nozīmīgas summas — kopā 13 miljardi EUR (2021. gadā — 8,5 miljardi EUR) — attiecas uz pētniecības jomu (galvenokārt pamatprogrammām "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa", ko īsteno ES izpildaģentūras un Komisija); tā kā jaunā DFS uzņem apgriezienus, ir piešķirts vairāk dotāciju un līdz ar to ir izmaksāts lielāks priekšfinansējums.

Attiecībā uz netiešo pārvaldību priekšfinansējums galvenokārt attiecas uz iekšējās politikas programmām, piemēram, *Galileo* un *EGNOS* (kosmosa programmas), bet arī ar instrumentu "Eiropa pasaulē" saistītajiem instrumentiem (tajā skaitā kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentiem). Ievērojamākais priekšfinansējuma pieaugums šajā pozīcijā — 1,1 miljards EUR — ir saistīts ar kaimiņattiecību, attīstības un sadarbības instrumentu un tā priekšgājējām programmām. Līdzīgi kā tiešā pārvaldības priekšfinansējuma gadījumā, arī šeit palielinājums galvenokārt saistīts ar jauniem maksājumiem, kas veikti 2021.–2027. gada plānošanas periodā, kas rit pilnā sparā.

Par priekšfinansējumu saņemtās garantijas

Tās ir garantijas, ko Komisija, izmaksājot avansa maksājumus (priekšfinansējumu), atsevišķos gadījumos pieprasa no saņēmējiem, kas nav dalībvalstis. Šāda veida garantijām tiek uzrādītas divas vērtības — nominālā un aktuālā vērtība. Nominālo vērtību pamatojošais notikums ir saistīts ar garantijas esību. Garantijas aktuālo vērtību pamatojošais notikums ir priekšfinansējuma maksājums, ko veic pret garantiju un vēlāk samazina ar dzēšanu. Tādu garantiju nominālā vērtība, kas saņemtas saistībā ar priekšfinansējumu, 2022. gada 31. decembrī bija 518 miljoni EUR, bet to aktuālā vērtība bija 464 miljoni EUR (2021. gadā — attiecīgi 433 miljoni EUR un 383 miljoni EUR).

Atsevišķas priekšfinansējuma summas, kas izmaksātas saskaņā ar Septīto pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (*FP7*) un saskaņā ar pamatprogrammām "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa", faktiski sedz savstarpējās apdrošināšanas mehānisms (*MIM*), kas iepriekš bija zināms kā Dalībnieku garantiju fonds (*PGF*). *MIM* ir savstarpēja izdevīguma instruments, kas izveidots, lai segtu riskus saistībā ar saņēmēju neveiktiem maksājumiem netiešo darbību īstenošanas laikā šo programmu ietvaros. Visi netiešo darbību dalībnieki, kas saņem ES dotāciju, iemaksā 5 % no maksimālā ES ieguldījuma *MIM* kapitālā, ko Komisija iegulda finanšu tirgos, lai radītu procentus. Procentus var izmantot, lai segtu nenomaksātos tā dalībnieka parādus, kurš nepilda saistības pret Savienību. Netiešās darbības beigās veiktās iemaksas tiek atmaksātas dalībniekiem. ES (ko pārstāv Komisija) darbojas kā izpildītājs *MIM* dalībnieku vārdā, bet fonds pieder tā dalībniekiem. Tādējādi *MIM* ir atsevišķs subjekts, kas nav konsolidēts šajos ES gada pārskatos.

2022. gada 31. decembrī kopējās priekšfinansējuma summas, ko sedza *MIM*, bija 2,7 miljardi EUR (2021. gadā — 2,4 miljardi EUR). *MIM* kopējie aktīvi, ieskaitot Komisijas pārvaldītos finanšu aktīvus, sasniedza 2,6 miljardus EUR (2021. gadā — 2,5 miljardi EUR).

2.5.2. Citi avansa maksājumi dalībvalstīm

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Avansa maksājumi dalībvalstīm par finanšu instrumentiem	3390	3647
dalītā pārvaldībā		
Atbalsta shēmas	2914	3483
Kopā	6303	7130
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>216</i>	<i>2901</i>

Avansa maksājumi dalībvalstīm par finanšu instrumentiem dalītā pārvaldībā

Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi) programmu ietvaros dalībvalstīm var veikt avansa maksājumus no ES budžeta, lai tās varētu veikt iemaksas finanšu instrumentos (t. i., aizdevumos, kapitālieguldījumos vai garantijās). Par šo finanšu instrumentu izveidi un pārvaldību atbild dalībvalstis, nevis Komisija. Tomēr šiem instrumentiem neizlietotie naudas līdzekļi gada beigās nonāk ES īpašumā (tāpat kā viss priekšfinansējums), un tādējādi tos ES bilanci uzrāda kā aktīvus.

Tiek lēsts, ka no 17 181 miljona EUR, kas samaksāts saskaņā ar kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam, 2022. gada 31. decembrī neizmantoti bija 3303 miljoni EUR. Tie ietver dalībvalstu iemaksas MVU iniciatīvā — instrumentā, kura mērķis ir stimulēt papildu aizdevumus MVU no banku sektora (izmaksāti 1449 miljoni EUR (izņemot summas, kas vēl ir iekļautas priekšfinansējumā), no kuriem 292 miljoni EUR tiek novērtēti kā neizmantoti).

Lauku attīstībai gada beigās joprojām bija neizmantoti 86 miljoni EUR.

Atbalsta shēmas

Līdzīgi iepriekš minētajam atmaksātās summas, kas atbilst avansa maksājumiem, kurus dalībvalstis veikušas dažādām atbalsta shēmām (valsts atbalsts, ELGF tirgus pasākumi vai ELFLA ieguldījumu pasākumi), un kas nebija izmantotas līdz gada beigām, grāmato kā aktīvus (avansa maksājumus) ES bilanci. Komisija aplēsusi šo avansa maksājumu vērtību, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju; rezultātā iegūtās summas ir iekļautas izdevumu apakšpozīcijā "Atbalsta shēmas" (sk. iepriekš).

Tika lēsts, ka gada beigās neizmantotās summas MFF 2014.–2020. gadam ir 1198 miljoni EUR un lauksaimniecībai un lauku attīstībai — 1670 miljoni EUR.

2.6. AR KOMERCIĀLU APMAIŅU SAISTĪTI DEBITORU PARĀDI UN AR KOMERCIĀLU APMAIŅU NESAISTĪTAS ATGŪSTAMĀS SUMMAS

		Miljonos EUR	
	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa			
Atgūstamās summas no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu	2.6.1.	16 339	34 892
Debitoru parādi no darījumiem, kas ir saistīti ar komerciālu apmaiņu	2.6.2.	2532	5750
		18 870	40 642
Īstermiņa			
Atgūstamās summas no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu	2.6.1.	25 832	29 473
Debitoru parādi no darījumiem, kas ir saistīti ar komerciālu apmaiņu	2.6.2.	3497	2323
		29 329	31 796
Kopā		48 199	72 438

2.6.1. Atgūstamās summas no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu

		Miljonos EUR	
	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa			
Dalībvalstis	2.6.1.1.	503	2497
AK izstāšanās līgums	2.6.1.2.	14 810	30 839
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu maksas	2.6.1.4.	1011	1556
Citas atgūstamās summas		15	—
		16 339	34 892
Īstermiņa			
Dalībvalstis	2.6.1.1.	6036	5682
AK izstāšanās līgums	2.6.1.2.	9061	10 913
Naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumiem	2.6.1.3.	9420	11 698
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu maksas	2.6.1.4.	1239	1097
Citas atgūstamās summas		75	83
		25 832	29 473
Kopā		42 170	64 365

2.6.1.1. No dalībvalstīm atgūstamās summas

		Miljonos EUR	
		31.12.2022.	31.12.2021.
A kontos iekļautie TPR		4397	6137
Atsevišķos kontos iekļautie TPR		1356	1405
Saņemamie pašu resursi		7	15
Vērtības samazinājums		(686)	(875)
Citi		—	—
Pašu resursu atgūstamās summas		5073	6683
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)		1621	1525
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un citi lauku attīstības instrumenti		189	668
Vērtības samazinājums		(591)	(843)
Atgūstamās summas saistībā ar ELGF un lauku attīstību		1219	1350
Priekšfinansējuma atgūšana		13	26
Samaksātais un atgūstamais PVN		54	45
Citas no dalībvalstīm atgūstamās summas		180	73

Kopā	6539	8178
<i>Ilgtermiņa</i>	503	2497
<i>Īstermiņa</i>	6036	5682

Dalībvalstu ilgtermiņa maksājamās summas attiecas galvenokārt uz neizpildītiem atbilstības noskaidrošanas lēmumiem saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF), kā arī Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA). Ar šiem lēmumiem saistītās summas tiek atgūtas kā gada maksājumi.

Pašu resursu atgūstamās summas

“A konti” attiecas uz ikmēneša pārskatiem, kuros dalībvalstis paziņo nodibinātās tradicionālo pašu resursu (TPR) tiesības. Tabulā ir uzskaitītas “A kontu” summas, kas vēl nav izmaksātas Komisijai. TPR galvenokārt ir muitas nodokļi, ko Komisijas vārdā iekasē dalībvalstis.

“A kontu” līmenis gada beigās ir bijis robežās no 3 līdz 4 miljardiem EUR. Tomēr 2021. gadā summas bija ievērojami lielākas, jo tās ietvēra TPR summas, kas saistītas ar nepietiekamas novērtēšanas lietām. Izmaiņas 2022. gadā galvenokārt skaidrojamas ar maksājumiem, kas saņemti saistībā ar šīm lietām, kā arī ar parādu korekcijām pēc tiesas sprieduma.

Tiesa AK pārkāpuma lietā (Pārkāpums Nr. 2018/2008) 2022. gada 8. martā pasludināja saistīto spriedumu un apstiprināja, ka AK ir pārkāpusi savus pienākumus aizsargāt Savienības budžetu. Lietas pirmsākums meklējams OLAF 2017. gada ziņojumā, kurā bija konstatēts, ka importētāji AK nebija nomaksājuši muitas nodokļus lielā apmērā, importēšanas procesā izmantojot fiktīvus un nepatiesus rēķinus un nepareizas muitas vērtības deklarācijas. Pamatojoties uz OLAF un JRC izstrādāto metodiku un pieejamo informāciju, Komisija aplēsa, ka AK izdarītā pārkāpuma rezultātā laikā no 2011. gada novembra līdz 2017. gada oktobrim ES budžetam ir nodarīti zaudējumi 2,1 miljarda EUR apmērā (neto summa — tā, kas atliek, no bruto summas 2,7 miljardi EUR atņemot iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā, kuras paturēs AK). Tiesa savā spriedumā kopumā atbalstīja Komisijas prasību, taču pieprasīja Komisijai pārrēķināt maksājamo summu, ņemot vērā papildu elementus, lai noteiktu muitas nodokļu zaudējumu apmēru. Apvienotā Karaliste 2022. gada jūnijā samaksāja Komisijai provizorisku summu.

Komisija ir izvērtējusi spriedumu un jo īpaši Tiesas komentārus par maksājamo summu noteikšanu. Pēc detalizētas analīzes galīgā pamatsumma tika noteikta 1,6 miljardu EUR apmērā (neto summa pēc 20 % iekasēšanas izmaksu atskaitīšanas). AK samaksāja attiecīgo summu 2023. gada janvārī. Līdz ar to tika pārrēķināti arī kavējuma procenti 1,4 miljardu EUR apmērā, kurus Apvienotā Karaliste samaksāja 2023. gada februārī. Abi maksājumi tika veikti pēc AK daļas atskaitīšanas saskaņā ar Izstāšanās līgumu (sk. **2.6.1.2.** skaidrojumu).

Pēc šo maksājumu veikšanas Komisija 2023. gada 15. februārī izbeidza pārkāpuma lietu.

Piemērojot tos pašus parametrus, lai pārrēķinātu aplēstos TPR zaudējumus, kas 27 dalībvalstīm jāmaksā par tekstilizstrādājumiem un apaviem, kuri importēti no Ķīnas par ievērojami zemāku vērtību, atgūstamajiem parādiem 2022. gada 31. decembrī tika piemērota negatīva korekcija 0,6 miljardu EUR apmērā. Lai noteiktu galīgās maksājamās summas, tiek veikti turpmāki precizējumi ar dalībvalstīm. Nokavējuma procenti, kas jāmaksā saistībā ar šīm lietām, pašlaik tiek lēsti 0,6 miljardu EUR apmērā.

“Atsevišķi konti” attiecas uz konstatētām maksājumtiesībām, kas nav iekļautas “A kontos”, jo dalībvalstis nav atguvušas attiecīgās summas un to nodrošinājums (t. i., garantija) nav iesniegts (vai arī nodrošinājums ir iesniegts, bet summas ir apstrīdētas). Šo maksājumtiesību summa var samazināties, pamatojoties uz informāciju, ko dalībvalstis iesniedz katru gadu. Katra gada beigās vērtības samazinājuma summas parasti veido līdzīgu procentuālo daļu no pamatsummas.

Atgūstamās summas saistībā ar ELGF un lauku attīstību

Šajā postenī galvenokārt iekļautas summas, ko dalībvalstis bija parādā 2022. gada 31. decembrī un deklarējušas un apstiprinājušas 2022. gada 15. oktobrī. Tiek aplēstas atgūstamās summas, kas izveidojās pēc minētās deklarācijas laikā līdz 2022. gada 31. decembrim. Komisija arī veic aplēsi par daļēji norakstāmām summām, kuras ir parādā saņēmēji un kuru atgūšana ir maz ticama. Tas, ka ir veikta šāda korekcija, nenozīmē, ka Komisija atsakās no tiesībām atgūt šīs summas nākotnē. Korekcijā ir arī iekļauts atskaitījums 20 % apmērā, kurš atbilst summām, ko dalībvalstis drīkst paturēt administratīvo izmaksu segšanai.

2.6.1.2. AK izstāšanās līgums

Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (ats. Nr. 2019/C 384 I/01) ("Izstāšanās līgums" jeb "IL"), kas parakstīts starp ES un AK, nosaka dažādas finansiālās saistības abām pusēm. 2022. gada 31. decembrī neto summa, kas jāsaņem no AK, pamatojoties uz šīm saistībām, sasniedza 23 871 miljonu EUR (2021. gadā — 41 753 miljoni EUR), no kuriem 9061 miljons EUR ir jāsamaksā 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma (2021. gadā — 10 913 miljoni EUR).

	140. pants	142. pants	Citi	31.12.2022	31.12.2021
<i>Summas, ko maksā AK</i>	17 029	9587	68	26 683	43 982
<i>Summas, kas maksājamas AK</i>	—	—	(2812)	(2812)	(2229)
Kopā	17 029	9587	(2744)	23 871	41 753
<i>Ilgtermiņa</i>	8465	9298	(2953)	14 810	30 839
<i>Īstermiņa</i>	8563	288	209	9061	10 913

AK daļa (139. pants)

Saskaņā ar 139. pantu Apvienotās Karalistes daļa no finansiālajām saistībām, kas izriet no IL, ir procentuālā daļa, ko aprēķina kā attiecību starp pašu resursiem, ko Apvienotā Karaliste darījusi pieejamus no 2014. līdz 2020. gadam, un pašu resursiem, ko minētajā periodā darījušas pieejamas visas dalībvalstis un Apvienotā Karaliste, kas ir koriģēta, ņemot vērā summu, kas dalībvalstīm paziņota līdz 2022. gada 1. februārim. Aprēķināts, ka galīgā Apvienotās Karalistes daļa ir 12,431681219587700 %.

Maksājumi saskaņā ar Izstāšanās līgumu

Maksājumu mehānisms, kas jāpiemēro divpusējām saistībām, ir noteikts 148. pantā. Īsumā: ES katra gada aprīlī un septembrī izraksta rēķinus, kas AK jāmaksā, un AK tos maksā katru mēnesi. Summas, kas uzrādītas attiecīgā gada aprīlī, ir jāmaksā četros vienādos ikmēneša maksājumos no attiecīgā gada jūnija līdz septembrim. Septembrī uzrādītās summas ir jāmaksā astoņos vienādos ikmēneša maksājumos no attiecīgā gada oktobra līdz nākamā gada maijam. Tā kā dažas uzrādītās summas noteikti ir balstītas uz prognozēm un aplēsēm, pārskatus atjaunina katru gadu, pamatojoties uz faktiskajiem skaitļiem.

2022. gadā saskaņā ar 136. pantu un 140.–147. pantu Apvienotajai Karalistei paziņotā kopējā summa bija 9815 miljoni EUR (2021. gadā — 11 930 miljoni EUR), no kuras 3418 miljoni EUR tika paziņoti 2022. gada aprīlī un 6397 miljoni EUR tika paziņoti 2022. gada septembrī (2021. gadā — attiecīgi 3763 miljoni EUR un 8166 miljoni EUR).

Kopējais 2022. gadā saņemto maksājumu apjoms bija 10 921 miljons EUR (2021. gadā — 6826 miljoni EUR). No šīs summas 5104 miljoni EUR attiecās uz atlikušo 2021. gada septembra pārskata daļu un tika izmaksāti piecos vienādos maksājumos laikposmā no 2022. gada janvāra līdz maijam (2021. gadā — 0,00), 3418 miljoni EUR bija saistīti ar 2022. gada aprīļa pārskatu un tika izmaksāti četros vienādos ikmēneša maksājumos laikposmā no 2022. gada jūnija līdz septembrim (2021. gadā — 3763 miljoni EUR), un 2399 miljoni EUR, kas attiecas uz 2022. gada septembra pārskatu un tika izmaksāti trīs vienādos maksājumos laikposmā no oktobra līdz decembrim (2021. gadā — 3062 miljoni EUR).

Miljonos EUR

	Atlikusī summa 2021. gada septembra pārskats: (jāsamaksā un samaksāts no	2022. gada aprīļa pārskats (jāsamaksā un samaksāts no 2022. gada jūnija līdz	2022. gada septembra pārskats: (jāsamaksā un samaksāts no 2022. gada	Kopā maksājumi 2022. gadā
140. pants	5090	4029	2437	11 556
142. pants	18	236	11	265
136. pants	29	—	7	37
147. pants	—	6	—	6
	5138	4271	2455	11 864
136. pants	—	(573)	—	(573)
141. pants	(34)	(0)	(56)	(90)
143. pants	—	(163)	—	(163)
144. pants	—	(73)	—	(73)
145. pants	—	(37)	—	(37)
146. pants	—	(7)	—	(7)
	(34)	(853)	(56)	(943)
Kopā	5104	3418	2399	10 921

2022. gada septembra rēķina atlikums gada beigās 3998 miljonu EUR apmērā ir jāsamaksā piecos vienādos ikmēneša maksājumos laikposmā no 2023. gada janvāra līdz maijam (2022. gadā — 5104 miljoni EUR).

140. pants — neizpildītās saistības

AK ir apņēmusies samaksāt ES savu daļu no neizpildītajām budžeta saistībām, kādas tās ir 2020. gada 31. decembrī (tā dēvētās "Brexit RAL") un koriģētas, ņemot vērā 140. panta prasības. 2022. gada 31. decembrī kopējā summa, kas atzīta par debitoru parādu, bija 17 029 miljoni EUR (2021. gadā — 28 620 miljoni EUR), no kuriem 8563 miljoni EUR ir jāmaksā 12 mēnešu laikā pēc attiecīgā gada beigām. Šajā tabulā ir parādītas galvenās pārmaiņas starp kopējo summu, kas atzīta par debitoru parādu 2021. gada 31. decembrī, un kopējo summu, kas atzīta par debitoru parādu 2022. gada 31. decembrī.

Miljonos EUR

AK parādsaistības 31.12.2021.	28 620
<i>Neto finanšu korekcijas saistībā ar 2014.–2020. gada vai iepriekšējiem plānošanas periodiem (ieskaitot 2021. gada atskaitījumu korekciju)</i>	(123)
<i>TPR, kas attiecas uz 2020. gadu un darīti pieejami Savienībai 2022. gadā (ieskaitot 2021. gada atskaitījumu korekciju)</i>	—
Neto maksājumi, kas saņemti no AK 2022. gadā	(11 556)
Aplēstās neizpildes korekcija	88
Kopā	17 029
<i>Ilgtermiņa</i>	8465
<i>Īstermiņa</i>	8563

Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu kopējās par debitoru parādu atzītās summas samazinājums bija 11 591 miljons EUR, un to galvenokārt veidoja 2022. gadā no AK saņemtie maksājumi (11 556 miljoni EUR).

Kopējais atskaitījums par neto finanšu korekcijām saistībā ar 2014.–2020. gada vai iepriekšējiem programmas periodiem 123,5 miljonu EUR apmērā ietver 2022. gada septembrī izrakstītās summas, kas vēl nebija iekļautas 2021. gada pārskatos (39,1 miljons EUR, kas jāsamaksā laikposmā no 2023. gada janvāra līdz maijam) un summas, par kurām rēķini jāizraksta 2023. gada septembrī un kuras jāmaksā laikposmā no 2023. gada oktobra līdz 2024. gada maijam (84,4 miljoni EUR).

Kopējais TPR atskaitījums, kas attiecas uz 2020. gadu un ir pieejams Savienībai 2022. gadā, bija nulle, jo netika veiktas nekādas korekcijas attiecībā uz jau rēķinā norādītajām summām un nebija zināmas summas, kas būtu jāiekļauj 2023. gada aprīļa vai 2023. gada septembra rēķinā.

Summa, kas jāsamaksā 12 mēnešu laikā no pārskata datuma (8563 miljoni EUR), ietver 2022. gada septembra rēķina atlikumu (4061 miljoni EUR), 2023. gada aprīlī rēķinā izrakstīto summu (2647 miljoni EUR) un summu, par kuru rēķins tiks izrakstīts 2023. gada septembrī un kura jāmaksā laikposmā no 2023. gada oktobra līdz decembrim (1855 miljoni EUR). Summa, par kuru rēķins jāizraksta 2023. gada aprīlī, sastāv no 2515 miljoniem EUR saistībā ar AK daļu aplēsto RAL izpildē 2023. gadā, un 132 miljoniem EUR saistībā ar AK daļas korekciju RAL, ko paredzēts izpildīt 2022. gadā. Summu, par kuru rēķins jāizraksta 2023. gada septembrī un kura jāmaksā laikposmā no 2023. gada oktobra līdz decembrim, veido 1887 miljoni EUR saistībā ar AK daļu no aplēsto RAL izpildes 2023. gadā un 32 miljoni EUR saistībā ar neto finanšu korekciju atskaitījumiem.

Aplēstā neizpilde ir koriģēta, ņemot vērā summu 88 miljoni EUR, lai atspoguļotu faktisko saistību atcelšanu 2021. un 2022. gadā, kā arī atlikušo *Brexit* RAL aktīvu aplēsto saistību atcelšanu 2022. gada beigās.

142. pants — Savienības saistības 2020. gada beigās

AK ir apņēmusies samaksāt ES savu daļu no Savienības saistībām, kādas tās ir 2020. gada beigās, izņemot: a) saistības ar atbilstošiem aktīviem un b) saistības, kuras attiecas uz budžeta darbību un pašu resursu pārvaldību (ieskaitot summas, kas jau segtas no neizpildītajām saistībām (sk. 140. pantu iepriekš)). Galvenā summa šeit attiecas uz ES pēcnodarbinātības pabalstu saistībām (pensijas un veselības apdrošināšana), kas pastāvēja 2020. gada 31. decembrī.

Neizpildītās 2020. gada saistības saskaņā ar 142. panta 6. punktu

Miljonos EUR

	Eiropas ierēdņu pensiju shēma	Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Neizpildītās 2020. gada saistības</i>	67 840	5168	73 008	114 507
AK daļa	8434	642	9076	14 235
PSEO/JSIS iemaksas	250	9	259	236
Kopā	8684	651	9335	14 471
<i>Ilgtermiņa</i>	8434	642	9076	14 235
<i>Īstermiņa</i>	250	9	259	236

Saskaņā ar noklusējuma maksājuma veidu, kas noteikts 142. panta 6. punktā, AK katru gadu veic iemaksas neto maksājumos, kas iepriekšējā gadā no Savienības budžeta veikti katram Eiropas ierēdņu pensiju shēmas (PSEO) saņēmējam, un Savienības budžeta saistītajām iemaksām katram kopīgās veselības apdrošināšanas shēmas (JSIS) saņēmējam vai personai, kas gūst labumu ar saņēmēja starpniecību. Iemaksas maksājamas četrās ikmēneša daļās no attiecīgā gada jūnija līdz septembrim.

AK daļa neto maksājumos, kas no Savienības budžeta 2022. gadā tika veikti PSEO un JSIS saņēmējiem, bija attiecīgi 250 miljoni EUR un 9 miljoni EUR. Šīs summas tiks paziņotas AK kā daļa no 2023. gada aprīļa rēķina (un tādējādi tās ir jāmaksā četros vienādos ikmēneša maksājumos laikposmā no 2023. gada jūnija līdz septembrim).

Turklāt 2022. gada 31. decembrī saskaņā ar 142. panta 6. punktu AK neizpildītās 2020. gada saistības, kas attiecas uz Eiropas ierēdņu pensiju shēmu (PSEO) un kopīgo veselības apdrošināšanas shēmu (JSIS), attiecīgi bija 8434 miljoni EUR un 642 miljoni EUR (2021. gadā — 13 032 miljoni EUR un 1203 miljoni EUR). PSEO un JSIS shēmas samazināšanos noteica aktuārie guvumi no izmaiņām finanšu pieņēmumos (sīkāku informāciju sk. 2.9. skaidrojumā). Jāatzīmē, ka, lai gan aktuārie guvumi (vai zaudējumi) no izmaiņām finanšu pieņēmumos ietekmē 2020. gadā neizpildīto saistību pašreizējo vērtību, kas aprēķināta, pamatojoties uz 39. SPSGS / EGN 12, tie nemaina ne pabalstu summu, kas faktiski būs jāmaksā ES, ne netieši AK iemaksas šajos maksājumos saskaņā ar 142. panta 6. punktā noteikto noklusējuma norēķinu mehānismu.

AK 2022. gada 31. decembrī nav izmantojusi pirmstermiņa norēķinu iespēju, kura paredz 2020. gada nenokārtoto PSEO un JSIS saistību apmaksu, ko aprēķina, izmantojot aktuāro novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 39. SPSGS / EGN 12, piecos vienādos maksājumos saskaņā ar 142. panta 6. punkta pēdējā daļā noteikto procedūru.

Neizpildītās 2020. gada saistības saskaņā ar 142. panta 5. punktu

Saskaņā ar 142. panta 5. punktu AK veic iemaksas saistībās attiecībā uz citām pensiju shēmām, kā tās tika ieregistrētas Savienības 2020. finanšu gada konsolidētajos pārskatos — 10 maksājumos, sākot no 2021. gada 31. oktobra (no kuriem katra gada maksājums jāveic astoņos ikmēneša maksājumos no oktobra līdz nākamā gada maijam). Šīs saistības Savienības konsolidētajos gada pārskatos 2020. finanšu gadā sasniedza 2344 miljardus EUR, kā rezultātā koriģētā AK daļa 2020. gada 31. decembrī bija 291 miljons EUR. Ņemot vērā līdz 2022. gada beigām no AK saņemtās summas kopā 40 miljonu EUR apmērā, AK vēl nenomaksātā daļa citās pensiju shēmās 2022. gada 31. decembrī samazinājās līdz 251 miljonam EUR, no kā 29 miljoni EUR ir jāizmaksā 12 mēnešu laikā pēc gada beigām.

Plašāku informāciju par darbinieku pabalstu shēmām sk. **1.5.10.** un **2.9.** skaidrojumā.

Citi panti

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Summas, ko maksā AK:		
136. pants	—	557
147. pants	68	53
	68	610
Summas, kas maksājamas AK:		
136. pants	(678)	—
141. pants	(1637)	(1818)
143. pants	(313)	(163)
144. pants	(54)	(73)
145. pants	(111)	(148)
146. pants	(20)	(27)
	(2812)	(2229)
Kopā	(2744)	(1618)
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>(2953)</i>	<i>(711)</i>
<i>Īstermiņa</i>	<i>209</i>	<i>(908)</i>

136. pants — noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz pašu resursiem

IL 136. pantā ir paredzēti noteikumi, kas piemērojami pēc 2020. gada 31. decembra attiecībā uz pašu resursiem. AK ir tiesīga saņemt vai attiecīgā gadījumā tai ir pienākums maksāt savu daļu, ja pašu resursi, kas saistīti ar finanšu gadiem līdz 2020. gadam (ieskaitot), ir jādara pieejami vai jākoriģē pēc 2020. gada 31. decembra. Tādējādi AK piemēro PVN un NKI pašu resursu korekcijas, kas saistītas ar finanšu gadiem līdz 2020. gadam (ieskaitot). Tomēr šīs PVN un NKI korekcijas tiks veiktas tikai tad, ja lēmumi par tām tiks pieņemti līdz 2028. gada 31. decembrim. Jāņem vērā arī atjauninājumi korekcijai attiecībā uz AK par 2018.–2019. gadu.

Turklāt AK ir jāmaksā tradicionālie pašu resursi, ko tā ir iekasējusi pēc 2021. gada 28. februāra, bet kas saistīti ar 2020. gadu un agrākiem gadiem. No šīs summas pēc tam jāatskaita tās daļu no kopējā apjoma, ko tā darījusi pieejamu. Atsevišķais konts tradicionālajiem pašu resursiem tiks pilnībā likvidēts 2025. gada 31. decembrī.

No 2023. gada janvāra līdz februārim Apvienotā Karaliste samaksāja nesamaksāto parādu, kas radies lietā, kurā importētāji Apvienotajā Karalistē bija izvairījušies no lielas muitas nodokļu summas, izmantojot fiktīvus un viltotus rēķinus un nepareizas muitas vērtības deklarācijas importēšanas laikā. Pamatsumma un ar to saistītie kavējuma procenti bija attiecīgi 1,6 miljardi EUR un 1,4 miljardi EUR (sk. **2.6.1.1.** skaidrojumu). AK daļa, kas noteikta Izstāšanās nolīguma 139. pantā, bija 370 miljoni EUR, un to kompensēja ar 2023. gadā no AK saņemtajiem maksājumiem.

Nesamaksātā neto summa, kas 2022. gada 31. decembrī ES ir jāsamaksā AK, ir 678 miljoni EUR, no kuriem 699 miljoni EUR AK būs jāsamaksā 12 mēnešu laikā pēc gada beigām un 1377 miljoni EUR ES būs jāsamaksā AK pēc tam.

Miljonos EUR

Summa, kas AK jāiemaksā 31.12.2021.	557
2022. gada septembrī AK izrakstītā rēķina summa	20
AK daļa par nepietiekamas novērtēšanas lietu	(370)
Maksājumi, kas AK veikti 2022. gadā	536
AK korekcija, ieskaitot koriģēto summu par 2018.–2019. gada AK korekciju atjauninājumu, kas veikts 2022. gadā (3,7 miljoni EUR).	11
PVN un NKI korekciju koriģēšana (bilances izpilde 2021. gadā)	(64)
PVN un NKI korekcijas (bilances izpilde 2022. gadā)	(1377)
AK neto tradicionālie pašu resursi pēc 2021. gada 28. februāra	8
Summa, kas AK jāiemaksā 31.12.2022.	(678)
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>(1377)</i>
<i>Īstermiņa</i>	<i>699</i>

Jāatzīmē, ka summa 699 miljonu EUR apmērā, kas AK jāmaksā nākamā 12 mēnešu laikā pēc gada beigām, ietver 370 miljonu EUR atskaitījumu saistībā ar iepriekš minēto muitas lietu. Tā kā šī summa tika apmaksāta atsevišķi no rēķina, tā netiks iekļauta 2023. gada aprīļa rēķinā.

141. pants — naudas sodi

AK ir tiesīga saņemt savu daļu no naudas sodiem, par kuriem lēmums pieņemts pirms 2020. gada 31. decembra, un arī naudas sodiem, par kuriem Savienība pieņēmusi lēmumu pēc 2020. gada 31. decembra 92. panta 1. punktā minētajā procedūrā, kad šie naudas sodi kļūst galīgi. AK būtisko naudas sodu summa, kas 2022. gada 31. decembrī vēl nebija samaksāta, ir 12,4 miljardi EUR (2020. gadā — 13,8 miljardi EUR). Samazinājums par 1,4 miljardiem EUR galvenokārt skaidrojams ar naudas sodu neto samazinājumu 1,3 miljardu EUR apmērā (0,2 miljardi EUR 2022. gadā uzlikto naudas sodu mīnus 1,5 miljardi EUR apstiprināto un samaksāto, samazināto vai atcelto naudas sodu 2022. gadā) un naudas sodu vērtības samazinājuma pieaugumu 0,1 miljarda EUR apmērā. AK daļa no AK būtiskajiem naudas sodiem, kas 2022. gada 31. decembrī vēl nav samaksāta, ir 1,5 miljardi EUR (2021. gadā — 1,7 miljardi EUR), no kuriem 5,4 miljoni EUR tiks iekļauti 2023. gada septembra rēķinā un izmaksāti AK laikposmā no 2023. gada oktobra līdz 2024. gada maijam. Turklāt AK ir tiesīga saņemt savu daļu no galīgajiem naudas sodiem, kas 2022. gada 31. decembrī bija samaksāti (7,5 miljoni EUR, kas arī iekļaujami 2023. gada septembra rēķinā un maksājami Apvienotajai Karalistei laikposmā no 2023. gada oktobra līdz 2024. gada maijam) un savu daļu no galīgajiem naudas sodiem, par kuriem izrakstīts rēķins 2022. gada septembrī, bet kuri gada beigās nav samaksāti (93,7 miljoni EUR, kas samaksāti Apvienotajai Karalistei laikposmā no 2023. gada janvāra līdz maijam). Tādējādi AK kopējā naudas sodu daļa ir 1,6 miljardi EUR (2021. gadā — 1,8 miljardi EUR), no kuriem 98,6 miljoni EUR ir jāsamaksā 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma (2021. gadā — 90,2 miljoni EUR).

143. pants — iespējamās finanšu saistības: aizdevumi finansālajai palīdzībai, ESIF, EFIA un ELM

Saskaņā ar šo pantu AK ir jāfinansē tās daļa no ES iespējamām saistībām attiecībā uz tās aizņēmumu, aizdevumu un garantiju darbībām, ja tādas rodas un ja tās netiek segtas no esošajiem garantiju fondiem — attiecībā uz saistītajām iespējamām saistībām sk. 4.1. skaidrojumu. ES atmaksās AK summas, ko AK jau iemaksājusi garantiju fondos un kas vairs nav vajadzīgas. AK ir arī tiesības uz atmaksājumiem no operācijām, attiecībā uz kurām tai ir kopējas saistības. Summa, kas maksājama AK nākamajos 12 mēnešos, 2022. gada 31. decembrī ir 313 miljoni EUR (2021. gadā — 163 miljoni EUR). Šī summa ietver AK daļu no 2022. gadā atgūtajām summām un neto ieņēmumiem (79,5 miljoni EUR), uzkrājumu pārsniegumu (216,2 miljoni EUR), korekcijas ietekmi sakarā ar aktīvu pārvaldības zaudējumu (16,9 miljoni EUR) uzskaites maiņu, kā arī vēl vienu korekciju attiecībā uz 2021. gadā atgūtajām ELM summām, kas tika identificētas saskaņotās pārbaudes procedūru laikā (7011 EUR).

144. pants — finanšu instrumenti

Saskaņā ar šo pantu ES ir apņēmusies atmaksāt AK tās daļu no atmaksājumiem, kas izriet no finanšu operācijām, kuras apstiprinātas līdz izstāšanās dienai, kā arī tās daļu no izmaksām finanšu operācijās, kas apstiprinātas pēc izstāšanās dienas. Summa, kas maksājama AK nākamajos 12 mēnešos, 2022. gada 31. decembrī ir 54 miljoni EUR (2021. gadā — 73 miljoni EUR). Šī summa ietver atskaitījumu 215 EUR apmērā, kas izriet no valūtas maiņas kursa korekcijas saistībā ar 2021. gadu.

145. pants — likvidējamā Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (likvidējamā EOTK)

AK ir tiesīga saņemt savu daļu no likvidējamās EOTK neto aktīviem 2020. gada 31. decembrī, kura jāatmaksā piecās daļās katra gada 30. jūnijā, sākot no 2021. gada. Likvidējamās EOTK neto aktīvi 2020. gada 31. decembrī bija 1,5 miljardi EUR, no kuriem AK daļa ir 184 miljoni EUR. Pēc otrās iemaksas veikšanas 2022. gadā 37 miljonu EUR apmērā 2022. gada 31. decembrī atlikusī summa ir 111 miljoni EUR (2021. gadā — 148 miljoni EUR), no kuriem 37 miljoni EUR ir jāsamaksā 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma.

146. pants — ieguldījums Eiropas Investīciju fondā (EIF)

AK ir tiesīga saņemt savu daļu no ES ieguldījuma EIF apmaksātajā akciju kapitālā, kāda tā ir 2020. gada 31. decembrī, un minētā daļa ir jāatmaksā piecās daļās katra gada 30. jūnijā, sākot no 2021. gada. ES ieguldījums EIF apmaksātajā akciju kapitālā 2020. gada 31. decembrī bija 267 miljoni EUR, no kuriem AK daļa ir 33 miljoni EUR. Pēc otrās iemaksas veikšanas 7 miljonu EUR apmērā 2022. gada 31. decembrī atlikusī summa ir 20 miljoni EUR (2021. gadā — 27 miljoni EUR), no kuriem 7 miljoni EUR ir jāsamaksā 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma.

147. pants — tiesvedība

AK ir apņēmusies samaksāt savu daļu no ES maksājumiem, kas izriet no tiesvedības saistībā ar Savienības finanšu interesēm un kam iestājas samaksas termiņš, ar noteikumu, ka fakti, kas veido minēto tiesvedību priekšmetu, notikuši ne vēlāk kā 2020. gada 31. decembrī. Ņemot vērā konta noteiktās rezerves un uzkrājumus gada beigās, kā arī faktiskos maksājumus, ko ES veikusi tiesvedības jomā 2022. gadā, aptuvenā summa, kas AK būs jāmaksā, ir 68 miljoni EUR (2021. gadā — 53 miljoni EUR), no kuriem 18 miljoni EUR ir jāsamaksā 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma.

2.6.1.3. Atgūstamās summas no naudas sodiem par konkurences noteikumu pārkāpumiem

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Atgūstamās summas no naudas sodiem, bruto summa	13 635	14 922
Provizoriski maksājumi	(2980)	(2100)
Vērtības samazinājums	(1235)	(1125)
Kopā	9420	11 698
<i>Ilgtermiņa</i>	—	—
<i>Īstermiņa</i>	9420	11 698

Uzņēmumi, kam piespriests naudas sods un kas ir iesnieguši pārsūdzību vai plāno to darīt, var veikt provizoriskus maksājumus vai uzrādīt Komisijai banku garantijas. Par kopā nesamaksātajiem naudas sodiem gada beigās ir saņemti provizoriskie maksājumi 2980 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 2100 miljoni EUR), savukārt 9066 miljoni EUR (2021. gadā — 11 067 miljoni EUR) ir saņemti kā garantijas.

Summas, kas daļēji norakstītas vērtības samazināšanās dēļ, atspoguļo Komisijas individuālo pieeju tādu naudas sodu izvērtēšanai, kuri nav samaksāti vai par kuriem nav iesniegtas garantijas un kurus Komisijas ieskatā nepiedzīs.

Iespējamās saistības tiek norādītas attiecībā uz iespēju, ka izmaksātās summas var nākties atmaksāt uzņēmumiem, kam piespriests naudas sods (sk. **4.2.1.** skaidrojumu).

2.6.1.4. Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu maksas

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Uzkrātie ienākumi	1936	2313
Nākamo periodu maksas, kas attiecas uz darījumiem, kuri nav saistīti ar komerciālu apmaiņu	315	340
Kopā	2250	2653
<i>Ilgtermiņa</i>	1011	1556
<i>Īstermiņa</i>	1239	1097

Uzkrātie ienākumi ietver 1,8 miljardus EUR (2021. gadā — 2 miljardi EUR), ko Komisija plāno atgūt kohēzijas jomā dalībvalstu iesniegto gada pārskatu izskatīšanas un pieņemšanas rezultātā. Paredzams, ka lielākā daļa šīs summas (1 miljards EUR) tiks atgūta tikai pamatā esošo programmu slēgšanas brīdī (Investīciju iniciatīvas reaģēšanai uz koronavīrusu rezultātā), un tāpēc tā ir klasificēta kā ilgtermiņa aktīvi.

2.6.2. Debitoru parādi no darījumiem, kas ir saistīti ar komerciālu apmaiņu

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa		
<i>Finanšu garantijas debitoru parāds</i>	1832	2630
<i>Nokavējuma procenti</i>	597	3052
<i>Citi debitoru parādi</i>	103	68
	2532	5750
Īstermiņa		
<i>Finanšu garantijas debitoru parāds</i>	369	485
<i>Klienti</i>	288	302
<i>Klientu parādu vērtības samazinājums</i>	(171)	(172)
<i>Nākamo periodu maksas, kas attiecas uz darījumiem, kuri saistīti ar komerciālu apmaiņu</i>	291	236
<i>Nokavējuma procenti</i>	2554	1127
<i>Citi</i>	167	345
	3497	2323
Kopā	6029	8073

Nokavējuma procenti galvenokārt attiecas uz pašu resursu lietām un uzkrātajiem procentiem par garantijām, ko snieguši sodītie uzņēmumi. Kavējuma procentu samazinājums galvenokārt ir saistīts ar pārrēķiniem, kas tika veikti pēc 2.6.1.1. skaidrojumā minētā tiesas sprieduma nepietiekamas novērtēšanas lietā. Summa, kas attiecas uz AK saistībā ar šo nepietiekamas novērtēšanas lietu, ir uzrādīta kā īstermiņa debitoru parāds (1,4 miljardi EUR), savukārt kavējuma procentu ilgtermiņa summa (0,6 miljardi EUR) attiecas tikai uz dalībvalstīm.

Finanšu garantiju līguma (FGC) debitoru daļa atspoguļo atlīdzību, ko ES nākotnē cer saņemt par sniegtajām garantijām. Lielākā daļa ES garantiju ir bez atlīdzības vai par cenām, kas ir zemākas par tirgus likmēm. Tāpēc FGC debitoru parāds ir ievērojami mazāks nekā FGC saistības (sk. 2.11.2. skaidrojumu). No kopējās FGC debitoru summas 2201 miljona EUR apmērā 2022. gada 31. decembrī 2198 miljoni EUR ir klasificēti kā finanšu aktīvi FVSD (patiesās vērtības 3. līmenis). Salīdzinot ar sākuma atlikumu 2022. gada 1. janvārī 3115 miljonu EUR apmērā, kopumā FGC debitoru parādi ir samazinājušies par 914 miljoniem EUR, no kuriem 344 miljonus EUR veidoja 2022. gadā saņemtās garantijas prēmijas un 571 miljonu EUR — nākotnē paredzamās mazākās garantijas prēmijas.

2.7. KRĀJUMI

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Zinātniskie materiāli</i>	54	58
<i>Citi</i>	28	26
Kopā	82	84

2.8. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

Miljonos EUR

	Skaidroju	31.12.2022	31.12.2021
<i>Konti valstu kasēs un centrālajās bankās</i>		21 413	20 121
<i>Norēķinu konti</i>		178	453
<i>Avansa konti</i>		8	8
<i>Pārvedumi (nauda ceļā)</i>		—	—
<i>Bankas konti budžeta izpildei</i>	2.8.1.	21 598	20 582
<i>NGEU</i>	2.8.2.	19 929	18 027
<i>Finanšu instrumenti</i>	2.8.3.	2713	2838
<i>Naudas sodi</i>	2.8.4.	914	1953
<i>Citas iestādes, aģentūras un struktūras</i>		1344	1396
<i>Trasta fondi</i>		47	65
Kopā		46 544	44 860

2.8.1. Bankas konti budžeta izpildei

Šī pozīcija ietver līdzekļus, ko Komisija tur savos bankas kontos katrā dalībvalstī un EBTA valstī (valsts kasē vai centrālajā bankā), kā arī komercbanku norēķinu kontos, avansa kontos un kā skaidras naudas līdzekļus sīkiem izdevumiem. Līdzekļu atlikums kasē 2022. gada beigās radās šādu būtisku elementu dēļ:

- gada beigās neizmantotā summa bija 10,9 miljardu EUR apmērā, no kuriem 8 miljardi EUR ir saistīti ar piešķirtajiem ieņēmumiem, 0,6 miljardi EUR ir saistīti ar *NGEU* kredītiem un 2,3 miljardi EUR ir saistīti ar maksājumu apropriācijām (tostarp 0,6 miljardi EUR ELGF);
- summa 3,2 miljardu EUR apmērā, kas pieder Komisijas pārvaldītajām aģentūru kasēm un kas gada beigās netika iztērēta;
- summa 5,2 miljardu EUR apmērā kā papildu tradicionālie pašu resursi, kas iekasēti, nav iekļauti budžetā; kā arī
- galīgo naudas sodu summa 0,5 miljarda EUR apmērā vēl nav iekļauta budžetā.

2.8.2. NGEU

NGEU glabā naudu bankas kontā Eiropas Centrālajā bankā (ECB). Ieviešot diversificēto finansēšanas stratēģiju *NGEU* instrumentā (sk. **2.11.** skaidrojumu), naudas atlikums *NGEU* instrumentā ir ievērojams un 2022. gada 31. decembrī sasniedza 19,9 miljardus EUR (2021. gadā — 18 miljardi EUR). Lielais naudas atlikums tiek turēts nolūkā nodrošināt, ka *NGEU* bankas kontā esošās summas ir pietiekamas, lai apmierinātu visas gaidāmās izmaksas un saglabātu noteiktu drošības rezervi, vienlaikus izvairoties no liekiem atlikumiem.

2.8.3. Finanšu instrumenti

Šajā kategorijā uzrādītās naudas summas galvenokārt ir saistītas ar naudas ekvivalentiem, ko pārvalda fiduciāri Komisijas vārdā, lai īstenotu noteiktu finanšu instrumentu programmas, kuras tiek finansētas no ES budžeta: 1,9 miljardi EUR 2022. gada 31. decembrī, no kuriem 0,6 miljardi EUR attiecas uz *COSME* garantiju mehānismu (*COSME LGF*) (sk. **4.1.2.** skaidrojumu). Tajā iekļauta arī 0,3 miljardi EUR nauda un naudas ekvivalenti, kas tiek glabāti KUF un gada beigās vēl nav ieguldīti vērtspapīros, un naudas ekvivalenti 0,4 miljardu EUR apmērā (īstermiņa komerciālie vērtspapīri), kas pieder EIB pārvaldītajam Inovāciju fondam (sk. **2.4.2.1.** skaidrojumu). Šī pozīcija neietver ar KUF saistīto likviditātes rezervi (0,3 miljardi EUR 2022. gada 31. decembrī), kas glabājas Komisijas centrālajā kasē. Finanšu instrumentiem piederošo naudu var izmantot tikai attiecīgās programmas.

2.8.4. Naudas sodi

Šī galvenokārt ir nauda, kas saņemta saistībā ar Komisijas piemērotajiem naudas sodiem, par kuriem ierosinātā lieta vēl joprojām tiek izskatīta. Šīs summas tiek turētas īpašos noguldījuma kontos, kas netiek izmantoti citām darbībām. Ja ir iesniegta pārsūdzība vai nav zināms, vai uzņēmums, kam piemērots naudas sods, iesniegs pārsūdzību, pamatā esošā summa **4.2.1.** skaidrojumā tiek norādīta kā iespējamās saistības. Kopš 2010. gada visus sekojošos provizoriski iekasētos naudas sodus Komisija pārvalda *BUFI* fondā, un tie tiek ieguldīti finanšu instrumentos, kas klasificēti kā finanšu aktīvi *FVSD*, kas ir neatvasināti instrumenti (sk. **2.4.2.** skaidrojumu). Naudas līdzekļu samazinājums saistībā ar naudas sodiem 2022. gada beigās ir saistīts ar to, ka 2022. gada februārī pēc ES Vispārējās tiesas sprieduma lietā *Intel Corporation / Komisija* uzņēmumam *Intel* tika atmaksāts provizoriski samaksātais naudas sods 1060 miljonu EUR apmērā.

SAISTĪBAS

2.9. PENSIJAS UN CITI DARBINIEKU PABALSTI

2.9.1. Darbinieku pabalstu shēmas neto saistības

	Eiropas ierēdņu pensiju shēma	Citas pensijas pabalstu shēmas	Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma	31.12.2022. Kopā	Miljonos EUR Kopā 31.12.2021.
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	73 126	1880	6064	81 070	122 926
<i>Plāna aktīvi</i>	Neattiecas	(63)	(390)	(453)	(460)
Neto saistības	73 126	1817	5674	80 617	122 466

Kopējo darbinieku pabalstu saistību lielais samazinājums galvenokārt izveidojās sakarā ar Eiropas ierēdņu pensiju shēmas (*PSEO*) — kas ir lielākā pastāvošā shēma — neto saistību samazinājumu. Šīs *PSEO* saistības ir samazinājušās galvenokārt aktuāro guvumu dēļ, ko radīja izmaiņas pamatā esošajos finanšu pieņēmumos (sk. **2.9.4.** skaidrojumu). To noteica straužais reālās diskonta likmes kāpums šajā gadā, kas pēc trīs gadus pēc kārtas saglabātās negatīvās vērtības atkal kļuva pozitīva. Tomēr jāņem vērā, ka, lai gan reālās diskonta likmes samazinājums ietekmē saistību apmēru gada beigās, tas nemaina to pabalstu apmēru, kas nākamajos gados būs faktiski izmaksājami saņēmējiem no ES budžeta.

No tā izrietošo saistību samazinājumu daļēji kompensēja palielinājums, ko izraisīja tas, ka gada laikā uzkrātās tiesības sakarā ar dienestu ir lielākas nekā gada laikā izmaksātie pabalsti. Palielinājumu izraisa arī gada procentu izmaksas (saistību diskonta likmes samazināšana).

Eiropas ierēdņu pensiju shēma

Šīs definētu pabalstu saistības atspoguļo to plānoto nākotnes maksājumu pašreizējo vērtību, kas ES ir jāveic, lai nokārtotu pensiju saistības, kuras radušās darbinieka dienesta laikā pašreizējā un iepriekšējos periodos. Shēma tiek turpināta, un visi maksājumi, kas katru gadu jāveic no shēmas, katru gadu tiek iekļauti ES budžetā.

Saskaņā ar Civildienesta noteikumu 83. pantu pabalstu maksājumi, kas paredzēti darbinieku pensiju shēmā, tiek veikti no ES budžeta. Shēma tiek finansēta nosacīti, un dalībvalstis kolektīvi garantē šo pabalstu maksājumus. Obligātā pensijas iemaksa tiek atskaitīta no aktīvo biedru pamatalgas, pašlaik 10,1 % apmērā. Šīs iemaksas tiek uzskatītas par gada budžeta ieņēmumiem un kopumā palīdz finansēt ES izdevumus (sk. arī **3.8.** skaidrojumu).

Pensiju shēmas saistības tika novērtētas, pamatojoties uz *PSEO* darbinieku (aktīvo darbinieku, pensionēto darbinieku, bijušo aktīvo darbinieku, kuriem piešķirta invaliditāte, un mirušo darbinieku apgādājamo) skaitu 2022. gada 31. decembrī un minētajā datumā piemērojamajām Civildienesta noteikumu normām. Šis novērtējums tika veikts saskaņā ar 39. SPSGS noteikto metodiku (un attiecīgi arī ES grāmatvedības 12. noteikumu).

Citas pensijas pabalstu shēmas

Tas attiecas uz saistībām attiecībā uz pensiju saistībām pret Komisijas, Eiropas Savienības Tiesas, Revīzijas palātas, Padomes, Eiropas Ombuda biroja un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja biroja locekļiem un bijušajiem locekļiem. Šajā pozīcijā ir ietvertas arī saistības attiecībā uz Eiropas Parlamenta deputātu pensijām.

Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma

Papildus iepriekš minētajām pensijas pabalstu shēmām tiek vērtētas arī aplēstās ES saistības par kopīgo veselības apdrošināšanas shēmu (*JSIS*) attiecībā uz veselības aprūpes izmaksām, kas jāsedz periodos, kuri seko pēc tam, kad darbinieks ir pensionējies (atskaitot darbinieku iemaksas). Kā norādīts **1.5.10.** skaidrojumā, šo saistību aprēķinā ņem vērā visu aktīvā dienesta periodu, nodrošinot, ka

pastāvīgi tiek uzskaitītas darbinieku pēcnodarbinātības plāna gan pensiju, gan veselības apdrošināšanas shēmas.

Ņemot vērā pienākumu patiesi atspoguļot pamatā esošās situācijas ekonomisko būtību, kā to prasa gan EGN, gan SPSGS, 39. SPSGS nav interpretēts stingrākā nozīmē, kad pabalsti tika attiecināti uz darbības periodiem. Ja darba izmaksas JSIS shēmā 10 gadu laikposmā pilnā apjomā uzkrātos par visiem ierēdņiem, nevis par darbinieka aktīvā dienesta periodu, šādas pieejas rezultātā definētu pabalstu saistības gada beigās būtu palielinājušās par 1,2 miljardiem EUR. Tomēr, kā jau norādīts, šāda stingrāka pieeja nebūtu saderīga ar patiesu atspoguļojuma kvalitatīvo rādītāju, tāpēc nevarētu uzskatīt, ka tā sniedz ticamu informāciju saskaņā ar EGN 1 un SPSGS "Konceptuālais satvars". Šo aplēsi ļoti ietekmē pašreizējā darbinieku administratīvā statusa izmaiņas (jo īpaši to terminētus līgumus noslēgušo dalībnieku skaits, kurus uzskata par tādiem, kas nākotnē varētu kļūt par ierēdņiem).

2.9.2. Uz darbinieku pabalstiem attiecināmo definēto pabalstu saistību pašreizējās vērtības pārmaiņas

Definētu pabalstu saistību pašreizējā vērtība ir diskontētie plānotie nākotnes maksājumi, kuri ir nepieciešami, lai nokārtotu saistības, kas radušās darbinieka dienesta laikā pašreizējā un iepriekšējos periodos.

Turpmāk ir sniegta analīze par definētu pabalstu saistību pārmaiņām kārtējā gada laikā.

	Eiropas ierēdņu pensiju shēma	Citas pensijas pabalstu shēmas	Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma	Miljonos EUR Kopā
Pašreizējā vērtība 31.12.2021.	109 679	2600	10 647	122 926
Atzīts finanšu darbības rezultātu pārskatā				
<i>Kārtējās darba izmaksas</i>	4575	118	310	5003
<i>Procentu izmaksas</i>	1096	18	106	1220
<i>Iepriekšējās darba izmaksas</i>	—	28	—	28
Atzīts neto aktīvos				
<i>Darbinieku pabalstu saistību pārrēķināšana</i>				
<i>Aktuārie (guvumi)/zaudējumi no pieredzes</i>	1226	54	(267)	1014
<i>Aktuārie (guvumi)/zaudējumi no demogrāfiskiem pieņēmumiem</i>	78	1	11	91
<i>Aktuārie (guvumi)/zaudējumi no finanšu pieņēmumiem</i>	(41 533)	(862)	(4642)	(47 036)
Citi				
<i>Samaksātie pabalsti</i>	(1996)	(78)	(102)	(2176)
Pašreizējā vērtība 31.12.2022.	73 126	1880	6064	81 070

Kārtējās darba izmaksas ir definētu pabalstu saistību pašreizējās vērtības palielinājums, kas rodas, esošajiem dalībniekiem strādājot kārtējā gadā.

Procentu izmaksas ir definēto pabalstu saistību pašreizējās vērtības palielinājums perioda laikā, kas rodas tāpēc, ka pabalsti par vienu periodu pietuvojas norēķinam.

Aktuārie guvumi un zaudējumi no pieredzes ir ietekme, ko radījusi starpība starp to, kas tika gaidīts saskaņā ar iepriekšējā gada pieņēmumiem par 2022. gadu, un to, kas faktiski noticis 2022. gadā.

Aktuārie guvumi un zaudējumi no izmaiņām aktuāra pieņēmumu vērtībās (demogrāfiskajiem mainīgajiem, piemēram, kadru mainības un mirstības, un finanšu mainīgajiem, piemēram, diskonta likmēm un paredzamajiem algu palielinājumiem) rodas, ja šos pieņēmumus atjaunina, lai tajos atspoguļotu pamatā esošo apstākļu izmaiņas.

Pabalstus (piemēram, pensijas vai medicīnisko izmaksu kompensāciju) samaksā attiecīgā gada laikā atbilstīgi shēmas noteikumiem. Šo samaksāto pabalstu iespaidā samazinās definētu pabalstu saistības.

2.9.3. Plāna aktīvi

	Citas pensijas pabalstu shēmas	Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma	Miljonos EUR Kopā
Pašreizējā vērtība 31.12.2021.	74	386	460
<i>Neto pārmaiņas plāna aktīvos</i>	<i>(11)</i>	<i>5</i>	<i>(7)</i>
Pašreizējā vērtība 31.12.2022.	63	390	453

2.9.4. Aktuāra pieņēmumi — darbinieku pabalsti

Turpmāk ir norādīti galvenie aktuāra pieņēmumi, kas izmantoti, vērtējot abas galvenās ES darbinieku pabalstu shēmas.

	2022	2021
Eiropas ierēdņu pensiju shēma		
<i>Nominālā diskonta likme</i>	<i>3,6 %</i>	<i>1,0 %</i>
<i>Paredzamais inflācijas līmenis</i>	<i>2,4 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Reālā diskonta likme</i>	<i>1,1 %</i>	<i>(1,0) %</i>
<i>Plānotais nākotnes algas pieauguma līmenis</i>	<i>1,5 %</i>	<i>1,8 %</i>
<i>Pensionēšanās vecums</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>
Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma		
<i>Nominālā diskonta likme</i>	<i>3,6 %</i>	<i>1,0 %</i>
<i>Paredzamais inflācijas līmenis</i>	<i>2,4 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Reālā diskonta likme</i>	<i>1,1 %</i>	<i>(1,0) %</i>
<i>Plānotais nākotnes algas pieauguma līmenis</i>	<i>1,6 %</i>	<i>1,9 %</i>
<i>Medicīnisko izmaksu tendenču līmenis</i>	<i>2,3 %</i>	<i>2,5 %</i>
<i>Pensionēšanās vecums</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>

Mirstības rādītāji par 2022. gadu ir balstīti uz ES civildienesta ierēdņu dzīves ilguma tabulu — EULT 2018, iekļaujot dinamisku tendenci 20 gadu perspektīvā.

Nominālo diskonta likmi nosaka kā euro valūtā izteikta nulles kupona ienesīguma vērtību (tā dzēšanas termiņš ir 18 gadi, sākot no 2022. gada decembra, PSEO un 20 gadi kopīgajai veselības apdrošināšanas shēmai). Tiek izmantots inflācijas līmenis, kas ir paredzamais inflācijas līmenis līdzvērtīgā periodā. Tas jānosaka empīriski, pamatojoties uz perspektīvām vērtībām, kas izteiktas, izmantojot indeksētas obligācijas Eiropas finanšu tirgos. Reālā diskonta likme tiek aprēķināta no nominālās diskonta likmes un paredzamā ilgtermiņa inflācijas līmeņa.

Straujais nominālo likmju pieaugums 2022. gadā izraisīja vispārēju reālās diskonta likmes pieaugumu, tādējādi mainot iepriekš novēroto negatīvo tendenci un veicinot būtisku aktuāro guvumu no finanšu pieņēmumiem šajā gadā.

2.9.5. Jutīguma analīze

Jutīguma analīzes pamatā ir simulācijas, kas, nemainot citus parametrus, maina attiecīgo pieņēmumu vērtību.

Eiropas ierēdņu pensiju shēmas jutīgums

Ja pieņēmums par diskonta likmi mainītos par 10 bāzes punktiem (0,1 %), tas radītu šādu ietekmi:

	2022		2021	
	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %

<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>(1316)</i>	<i>1352</i>	<i>(2464)</i>	<i>2544</i>
------------------------------------	---------------	-------------	---------------	-------------

Ja paredzamais algu palielinājums mainītos par 10 bāzes punktiem (0,1 %), tas radītu šādu ietekmi:

Miljonos EUR

	2022		2021	
	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>1312</i>	<i>(1280)</i>	<i>2414</i>	<i>(2345)</i>

Ja pieņemtais pensionēšanās vecums mainītos par vienu gadu, tam būtu šāda ietekme:

Miljonos EUR

	2022		2021	
	Palielinājums par vienu gadu	Samazinājums par vienu gadu	Palielinājums par vienu gadu	Samazinājums par vienu gadu
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>(727)</i>	<i>988</i>	<i>(1155)</i>	<i>1527</i>

Kopīgās veselības apdrošināšanas shēmas jutīgums

Ja pieņēmums par medicīnisko izmaksu tendenču līmeni mainītos par 10 bāzes punktiem, tas radītu šādu ietekmi:

Miljonos EUR

	2022		2021	
	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %
<i>Neto periodisko pēcnodarbinātības medicīnisko izmaksu kārtējo darba izmaksu komponenta un procentu izmaksu komponenta kopsumma</i>	<i>10</i>	<i>(10)</i>	<i>13</i>	<i>(12)</i>
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>148</i>	<i>(144)</i>	<i>317</i>	<i>(307)</i>

Ja pieņēmums par diskonta likmi mainītos par 10 bāzes punktiem (0,1 %), tas radītu šādu ietekmi:

Miljonos EUR

	2022		2021	
	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>(118)</i>	<i>121</i>	<i>(265)</i>	<i>274</i>

Ja paredzamais algu palielinājums mainītos par 10 bāzes punktiem (0,1 %), tas radītu šādu ietekmi:

Miljonos EUR

	2022		2021	
	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %	Palielinājums par 0,1 %	Samazinājums par 0,1 %
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>(23)</i>	<i>22</i>	<i>(42)</i>	<i>41</i>

Ja pieņemtais pensionēšanās vecums mainītos par vienu gadu, tam būtu šāda ietekme:

Miljonos EUR

	2022		2021	
	Palielinājums par vienu gadu	Samazinājums par vienu gadu	Palielinājums par vienu gadu	Samazinājums par vienu gadu
<i>Definētu pabalstu saistības</i>	<i>(173)</i>	<i>184</i>	<i>(317)</i>	<i>334</i>

2.10. UZKRĀJUMI

Miljonos EUR

	Summa 31.12.2021.	Papildu uzkrājumi	Neizmanto tās apvērstās summas	Izmantot ās summas	Pārvietoju mi starp kategorijā m	Aplēses pārmaiņas	Summa 31.12.2022.
<i>Tiesvedība:</i>							
<i>Lauksaimniecība</i>	354	222	(83)	(216)	—	—	277
<i>Citi</i>	22	54	(3)	(2)	(0)	0	71
<i>Kodolobjektu nojaukšana</i>	2440	—	—	(38)	—	(657)	1745
<i>Finanšu</i>	1	—	—	—	—	0	1
<i>Citi</i>	530	494	(249)	(100)	0	2	677
Kopā	3348	770	(336)	(356)	0	(654)	2771
Ilgtermiņa	2950	242	(85)	(218)	(36)	(654)	2199
Īstermiņa	398	527	(251)	(138)	36	(0)	571

Uzkrājumi ir no pagātnes notikumiem izrietošas un ticami aplēstas summas, kuras, iespējams, nākotnē būs jāizmaksā no ES budžeta.

Tiesvedība

Ši ir aplēse par summām, kas varētu būt jāmaksā pēc gada beigām saistībā ar vairākām notiekošām tiesas prāvām. Summas, kas attiecas uz lauksaimniecību, ir saistītas ar dalībvalstu tiesas prāvām pret atbilstības noskaidrošanas lēmumiem saistībā ar ELGF un ELFLA.

Kodolobjektu nojaukšana

Uzkrājumu bāze 2017. gadā tika atjaunināta atbilstoši JRC ekspluatācijas pārtraukšanas un atkritumu apsaimniekošanas programmas stratēģijai (*JRC Decommissioning & Waste Management Programme Strategy — D&WMP*), kas atjaunināta 2017. gadā. Stratēģijas, kā arī budžeta un personāla vajadzību pārskatīšana tika veikta kopā ar neatkarīgo D&WMP ekspertu grupu. Tajā ir norādītas labākās iespējamās aplēses par budžetu un personālu, kas būs vajadzīgs JRC objektu ekspluatācijas pārtraukšanai Isprā, Gēlā, Karlsrūē un Petenā.

Saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem šos uzkrājumus indeksē atbilstoši inflācijai un tad diskontē līdz to neto pašreizējai vērtībai (izmantojot euro mijmaiņas darījumu likni). Tā rezultātā 2022. gada 31. decembrī uzkrājumu kopsumma bija 1745 miljoni EUR, kuru veido summas, ko paredzēts izmantot 2023. gadā (35 miljoni EUR) un turpmāk (1710 miljoni EUR). Samazinājums salīdzinājumā ar 2021. gadu radies galvenokārt tāpēc, ka strauji pieauga diskonta likme, ko piemēro aplēstajām nākotnes izmaksām.

Jānorāda, ka būtiskas neskaidrības, ar ko ir saistīta kodolobjektu ekspluatācijas pārtraukšanas ilgtermiņa plānošana, varētu ietekmēt šo aplēsi, kas nākotnē varētu būtiski pieaugt. Galvenie neskaidrību avoti ir attiecināmi uz slēdzamā objekta stāvokli pirms ekspluatācijas pārtraukšanas, kodolmateriāliem, atkritumu apsaimniekošanas un likvidēšanas aspektiem, valstu tiesiskā regulējuma definīcijas nepietiekamību vai neesību, sarežģītiem un ilgstošiem licenču saņemšanas procesiem un nākotnes notikumiem objektu ekspluatācijas pārtraukšanas rūpnieciskajā tirgū.

2.11. FINANŠU SAISTĪBAS

Miljonos EUR

	Skaidroju ms	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa			
Finanšu saistības AC	2.11.1.	323 798	214 824
Finanšu saistības FVSD	2.4.2.2.	9	5
Finanšu garantiju saistības	2.11.2.	177	146
		323 985	214 974
Īstermiņa			
Finanšu saistības AC	2.11.1.	22 022	23 501
Finanšu saistības FVSD	2.4.2.2.	15	—
Finanšu garantiju saistības	2.11.2.	6279	7648
		28 316	31 149
Kopā		352 301	246 123

2.11.1. Finanšu saistības, kuras uzskaita amortizētajā iegādes vērtībā

Miljonos EUR

	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Aizņēmumi NGEU vajadzībām un finansiālajai palīdzībai	2.11.1.1.	344 303	236 720
Citas finanšu saistības	2.11.1.2.	1517	1605
Kopā		345 820	238 325
<i>Ilgtermiņa</i>		<i>323 798</i>	<i>214 824</i>
<i>Īstermiņa</i>		<i>22 022</i>	<i>23 501</i>

2.11.1.1. Aizņēmumi NGEU vajadzībām un finansiālajai palīdzībai

 Miljonos
EUR

	NGEU	SURE	EFSM	MB	MFA	Euratom	Kopā
Kopā 31.12.2021.	91 000	90 567	47 138	201	7464	351	236 720
Jauni aizņēmumi: nominālvērtība	150 267	8718	2200	—	7535	—	168 720
Atmaksa	(53 381)	—	(2700)	—	(10)	(23)	(56 114)
Uzskaites vērtības pārmaiņas	(4758)	(155)	(51)	0	(60)	0	(5023)
Kopā 31.12.2022.	183 129	99 130	46 587	201	14 929	327	344 303
<i>Ilgtermiņa</i>	<i>165 546</i>	<i>99 026</i>	<i>42 666</i>	<i>200</i>	<i>14 798</i>	<i>314</i>	<i>322 549</i>
<i>Īstermiņa</i>	<i>17 583</i>	<i>104</i>	<i>3921</i>	<i>1</i>	<i>131</i>	<i>14</i>	<i>21 754</i>

Aizņēmumi galvenokārt attiecas uz ilgtermiņa obligācijām, izņemot NGEU, kura ietvaros ir emitētas īstermiņa ES parādzīmes 17 miljardu EUR apmērā (2021. gadā — 20 miljardi EUR). Izņemot NGEU aizņēmumus (sk. turpmāk), visi aizņēmumi ir kompensējoši, t. i., tiem ir atbilstoši līdzvērtīgi aizdevumi (ar vienādiem noteikumiem, procentu likmēm, termiņiem utt.) — sk. **2.4.1.1.** skaidrojumu.

No NGEU aizņēmumiem tiek finansēti ANM aizdevumi, ANM neatmaksājams atbalsts un citas DFS programmas. Ir izstrādāts divgadējs aizņemšanās plāns, kas balstīts uz prognozēto aizņēmumu aizdevumiem un neatmaksājamo atbalstu. Komisija īsteno diversificētu finansēšanas stratēģiju un izmanto dažādus ilgtermiņa un īstermiņa finansēšanas instrumentus, kas ļauj tai piedāvāt saņēmējiem dalībvalstīm ilgtermiņa aizdevumus ar pievilcīgiem nosacījumiem. Pēc tam aizņēmumu izmaksas atbilstoši vienotai pieejai tiek sadalītas starp aizdevumu saņēmējiem un ieskaitītas ES budžetā (neatmaksājamam atbalstam).

Saistībā ar NGEU diversificēto finansēšanas stratēģiju Komisija emitē īstermiņa parādzīmes (3 vai 6 mēnešu), kuras var atmaksāt tajā pašā vai nākamajā gadā. 53,4 miljardi EUR rindā "Atmaksa" ANM

ietvaros attiecas uz šādiem īstermiņa aizņēmumiem. NGEU neto papildu aizņēmumi 2022. gadā bija 96,9 miljardi EUR.

Rinda "Uzskaites vērtības pārmaiņas" atbilst pārmaiņām uzkrātajos procentos un prēmiju/diskontu pārmaiņām (jaunas prēmijas/diskonti un amortizācija).

NGEU gadījumā rinda "Uzskaites vērtības pārmaiņas" galvenokārt attiecas uz 2022. gada obligāciju emisiju diskontiem. Ja kupona likmes ir zemākas par tirgus likmēm, aizņēmējs saņem mazāk par aizņēmuma nominālvērtību. Starpība ir atlaides summa. Tā tiek pakāpeniski amortizēta kā finanšu izmaksas un ir daļa no aizņēmuma faktiskās procentu likmes aprēķina.

Iepriekš minēto aizņēmumu atmaksu galu galā garantē ES budžets (sk. **2.4.1.1.** skaidrojumu) un attiecīgi katra dalībvalsts.

Aizņēmumu faktiskās procentu likmes (izteiktas kā procentu likmju diapazons)

	31.12.2022.	31.12.2021.
NGEU	no (0,49) % līdz 3,41 %	no (0,95) % līdz 0,74 %
SURE	no (0,48) % līdz 2,78 %	no (0,48) % līdz 0,77 %
EFSM	no (0,03) % līdz 3,79 %	no (0,03) % līdz 3,79 %
MB	2,95 %	2,95 %
MFA	no (0,14) % līdz 3,70 %	no (0,14) % līdz 3,70 %
Euratom	no (0,08) % līdz 1,53 %	no (0,08) % līdz 1,58 %

2.11.1.2. Citas finanšu saistības

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa		
Saistības par finanšu nomu	847	1017
Pa daļām apmaksātās ēkas	296	291
Citi	106	133
	1249	1441
Īstermiņa		
Saistības par finanšu nomu	103	103
Pa daļām apmaksātās ēkas	48	54
Atmaksājamie naudas sodi	—	—
Citi	117	6
	268	164
Kopā	1517	1605

Saistības par finanšu nomu

	Miljonos EUR			
	Nākamo periodu maksājumi			Saistības kopā
	< 1 gads	1–5 gadi	> 5 gadi	
Zeme un ēkas	97	393	447	938
Pārējie pamatlīdzekļi	6	7	—	13
Kopā 31.12.2022.	103	400	447	951
Procenti	39	124	74	237
Nākamo periodu kopējie minimālie nomas maksājumi 31.12.2022.	143	524	521	1188
Nākamo periodu kopējie minimālie nomas maksājumi 31.12.2021.	145	619	631	1 395

Šis ar nomu un ēkām saistītās summas finansēs no nākotnes budžetiem.

2.11.2. Finanšu garantiju saistības

Miljonos EUR

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Finanšu garantijas debitoru parāds (2.6.2. skaidrojums)	Finanšu garantiju Saistības	Finanšu garantijas debitoru parāds (2.6.2. skaidrojums)	Finanšu garantiju Saistības
<i>ES budžeta garantiju programmas</i>				
<i>ESIF galvojums</i>	2039	2178	2917	3618
<i>EIB ELM garantijas</i>	47	2358	106	2569
<i>EFIA garantija</i>	3	180	2	139
<i>InvestEU garantija</i>	46	332	—	—
<i>NDICI ES garantija</i>	0	203	—	4
	2134	5252	3024	6330
<i>ES Finanšu instrumentu programmas</i>				
<i>COSME</i>	0	617	0	780
<i>"Apvārsnis 2020"</i>	37	422	59	410
<i>CCS</i>	—	60	—	110
<i>Citi</i>	29	106	32	165
	66	1204	90	1464
Kopā	2201	6456	3115	7794
<i>Ilgtermiņa</i>	1832	177	2630	146
<i>Īstermiņa</i>	369	6279	485	7648

ES piemēro finanšu garantiju līgumu bruto uzrādīšanu, kur ieņēmumi, kas vēl jāsaņem saskaņā ar garantiju, tiek atzīti kā finanšu garantijas debitoru daļa (uzrāda pozīcijā "Ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi" — sk. **2.6.2.** skaidrojumu) un finanšu garantiju saistības, kas atspoguļo ES saistības par nākotnes garantijas prasību segšanu.

ESIF galvojums un *ELM* garantija joprojām ir finansiāli nozīmīgākās finanšu garantiju programmas ar finanšu garantiju saistībām attiecīgi 2178 miljonu EUR un 2358 miljonu EUR apmērā. Lai gan apmaiņā pret ESIF galvojumu ES ir tiesīga saņemt paredzamo atlīdzību 2039 miljonu EUR apmērā, kas atzīta par finanšu garantijas debitoru parādu un kas lielā mērā sedz saistības, *ELM* garantijas gadījumā paredzamie ieņēmumi ir 47 miljoni EUR, tādējādi sedzot tikai nelielu daļu no garantijas summas. Tas skaidrojams ar to, ka ES lielā mērā subsidē *ELM*. 2022. gadā tika parakstīti jauni garantiju līgumi saskaņā ar *InvestEU* un *NDICI* programmām, kā rezultātā tika atzītas jaunas finanšu garantiju saistības (sk. arī **4.1.1.** skaidrojumu).

Lielākā daļa atlikušo ES garantiju programmu, jo īpaši tās, kas paredzētas lielāka riska finansējumam MVU vai inovāciju nozarei, netiek apmaksātas. Sk. **2.4.2.1.** skaidrojumu, lai iegūtu plašāku informāciju par garantijām saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020", un **4.1.2.** skaidrojumu saistībā ar *COSME*.

2.12. PARĀDI KREDITORIEM

Miljonos EUR

	Bruto summa	Korekcijas	Neto summa 31.12.2022.	Bruto summa	Korekcijas	Neto summa 31.12.2021.
Izmaksu atlīdzināšanas prasījumi un rēķini, kas saņemti no:						
<i>Dalībvalstis</i>						
<i>ELFLA un citi lauku attīstības instrumenti</i>	80	(0)	80	30	(0)	30
<i>ERAF un KF</i>	6258	(1614)	4644	6484	(1878)	4606
<i>Citi</i>	2796	(368)	2428	3311	(596)	2715
<i>ANM (NGEU)</i>	24 629		24 629	19 118		19 118
<i>Citi</i>	1075	(170)	904	663	(58)	605
<i>Privāti un publiski subjekti</i>	1527	(467)	1060	1563	(320)	1244
Saņemtie izmaksu atlīdzināšanas prasījumi un rēķini kopā	36 366	(2620)	33 745	31 169	(2851)	28 318
ELGF	15 795	Neattiecas	15 795	15 650	Neattiecas	15 650
Pašu resursu parādi kreditoriem	3764	Neattiecas	3764	38	Neattiecas	38
Dažādi parādi kreditoriem	1679	Neattiecas	1679	2030	Neattiecas	2030
Citi	357	Neattiecas	357	335	Neattiecas	335
Kopā	57 961	(2 620)	55 341	49 223	(2 851)	46 372

Parādi kreditoriem ietver rēķinus un izmaksu atlīdzināšanas prasījumus, kas gada beigās ir saņemti, bet vēl nav samaksāti. Rēķinu/izmaksu atlīdzināšanas prasījumu saņemšanas laikā tie tiek sākotnēji atzīti atbilstīgi pieprasītajām summām. Vēlāk kreditoriem maksājamo parādu summas tiek koriģētas, lai atspoguļotu tikai summas, kas apstiprinātas pēc izmaksu izvērtēšanas, un summas, kas novērtētas kā attiecināmas. Par neattiecināmām uzskatītās summas tiek iekļautas ailē "Korekcijas"; lielākās summas attiecas uz strukturālajām darbībām.

Būtisko pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada beigām galvenokārt izraisījis ANM (NGEU) instruments, kurš tika uzsākts 2021. gadā un kurā nenomaksātie parādi kreditoriem 2022. gada 31. decembrī sasniedza 24,6 miljardus EUR. Šīs summas ir maksājumu pieprasījumi, kuri saņemti gada beigās un par kuriem vēl nebija novērtēti atskaites punkti un mērķrādītāji.

2014.–2020. gada plānošanas periodā Kopīgo noteikumu regula (ES) Nr. 2013/1303 (KNR), ko piemēro struktūrfondiem (ERAF un ESF), Kohēzijas fondam un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF), paredz, ka ES budžets tiek aizsargāts, sistemātiski saglabājot 10 % no veiktajiem starpposma maksājumiem. Līdz februārim, kas seko KNR pārskata gada beigām (no 1. jūlija līdz 30. jūnijam), kontroles ciklu pabeidz gan vadošo iestāžu veiktajās pārvaldības pārbaudēs, gan revīzijas iestāžu veiktajās revīzijās. Komisija pārbauda dalībvalstu attiecīgo iestāžu iesniegtos apliecinājuma dokumentus un pārskatus. Galīgā atlikuma apmaksa/atgūšana tiek veikta tikai pēc tam, kad šis novērtējums ir pabeigts un pārskati pieņemti. Saskaņā ar šo noteikumu aizturētā summa 2022. gada beigās sasniedza 8,8 miljardus EUR. Tiek lēsts, ka daļa no šīs summas (1,3 miljardi EUR) ir neattiecināma, pamatojoties uz informāciju, ko dalībvalstis ir norādījušas savos pārskatos, un tā ir arī iekļauta ailē "Korekcijas".

Priekšfinansējuma pieprasījumi

Papildus iepriekš minētajām summām 2022. gada beigās bija saņemti, bet līdz gada beigām vēl nebija samaksāti priekšfinansējuma pieprasījumi 3 miljardu EUR apmērā. Saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem šīs summas nav iegrāmatotas kā parādi kreditoriem.

Pašu resursu parādi kreditoriem

Pašu resursu parādi kreditoriem ir dalībvalstu iemaksas ES budžetā, kas jāatmaksā gada beigās. Budžeta grozījumi tiek īstenoti saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 10.a panta 3. punktu. Lielais atlikums 2022. gada 31. decembrī bija saistīts ar budžeta grozījuma Nr. 5/2022 pieņemšanu 2022. gada 23. novembrī. Saskaņā ar šo tiesību normu iegūtās summas tika atmaksātas dalībvalstīm 2023. gada janvārā pirmajā darbdiēnā.

2.13. UZKRĀTĀS MAKSAS UN NĀKAMO PERIODU IENĀKUMI

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Uzkrātās maksas</i>	85 870	77 819
<i>Nākamo periodu ienākumi</i>	127	126
<i>Citi</i>	167	123
Kopā	86 164	78 068

Uzkrāto maksu sadalījums ir šāds:

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>ANM (NGEU)</i>	17 188	8263
<i>ELGF</i>	25 316	25 241
<i>ELFLA un citi lauku attīstības instrumenti</i>	19 625	19 245
<i>ERAF un KF</i>	8741	10 710
<i>Citi</i>	3366	3499
<i>Citi</i>	11 633	10 859
Kopā	85 870	77 819

Uzkrātās maksas attiecas uz atzītiem izdevumiem, par kuriem Savienība vēl nav saņēmusi izmaksu atlīdzināšanas prasījumus. Attiecībā uz kohēzijas politiku samazinājums galvenokārt saistīts ar to, ka 2014.–2020. gada periods ir noslēguma posmā. Turklāt pašreizējā plānošanas perioda īstenošana ir diezgan lēna, tāpēc 2021.–2027. gada periodā uzkrātās maksas netika atzītas. No otras puses, pieaug uzkrātās maksas par ANM instrumentu, jo dalībvalstis turpina reformu un ieguldījumu īstenošanu un tiek sasniegti atskaites punkti.

NETO AKTĪVI

2.14. REZERVES

		Miljonos EUR	
	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Citas rezerves		1312	1325
Kopā		1312	1325

Šī summa galvenokārt attiecas uz likvidējamās EOTK rezervēm (865 miljoni EUR) Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīviem, kas tika izveidoti likvidējamās EOTK likvidācijas kontekstā, kā arī uz Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja rezerves fondu (293 miljoni EUR).

2.15. NO DALĪBVALSTĪM PIEPRASĀMĀS SUMMAS

		Miljonos EUR
No dalībvalstīm pieprasāmās summas 31.12.2021.		83 624
Dalībvalstīm kreditētie 2021. gada budžeta izpildes rezultāti		3227
Darbinieku pabalstu saistību pārrēķināšana		(46 048)
Citi		(115)
Gada saimnieciskās darbības rezultāti		91 949
Kopējās no dalībvalstīm pieprasāmās summas 31.12.2022.		132 637

Šī summa atspoguļo to līdz 31. decembrim radušos ES izdevumu daļu, kas jāsedz no turpmāko gadu budžetiem. Saskaņā ar uzkrājumu grāmatvedības noteikumiem daudzus izdevumus atzīst N gadā, lai gan faktiski tie var tikt apmaksāti n+1 gadā (vai vēlāk) un tādējādi finansēti, izmantojot n+1 (vai vēlāka) gada budžetu. Ja šīs saistības iekļauj finanšu pārskatos un attiecīgās summas finansē no turpmāko gadu budžetiem, gada beigās saistības ievērojami pārsniedz aktīvus. Nozīmīgākās summas, kas jāuzsver, attiecas uz aizņēmumiem saistībā ar neatmaksājamo atbalstu, kas saņemts saskaņā ar NGEU, ELGF darbībām, un darbinieku pabalstu saistībām.

Jāņem vērā arī tas, ka iepriekš minētais neietekmē budžeta izpildes rezultātu — budžeta ieņēmumiem vienmēr būtu jāsakrīt ar budžeta izdevumiem vai vajadzētu būt lielākiem par tiem, un ieņēmumu pārpalikums tiek atdots dalībvalstīm.

Darbinieku pabalstu saistību pārrēķināšana attiecas uz aktuāriem guvumiem un zaudējumiem, kas rodas šo saistību aktuāra vērtējuma rezultātā.

Ievērojamais no dalībvalstīm pieprasāmo summu pieaugums pēdējos divos gados galvenokārt ir saistīts ar aizņēmumiem saistībā ar neatmaksājamo atbalstu, kas šajā periodā ņemts saskaņā ar VDEU.

3. SKAIDROJUMI PAR FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTU PĀRSKATU

IEŅĒMUMI

AR KOMERCIĀLU APMAIŅU NESAISTĪTU DARĪJUMU IEŅĒMUMI: PAŠU RESURSI

3.1. NKI RESURSI

Pašu resursu ieņēmumi ir ES pamatdarbības ieņēmumu galvenais elements. NKI (nacionālā kopienākuma) ieņēmumi 2022. gadā ir 103 880 miljoni EUR (2021. gadā — 115 955 miljoni EUR), un tā ir visnozīmīgākā no trijām pašu resursu kategorijām. Katras dalībvalsts NKI piemēro vienotu procentu likmi. NKI ieņēmumi līdzsvaro ieņēmumus un izdevumus, t. i., finansē to budžeta daļu, kas nav apmaksāta no citiem ienākuma avotiem. NKI ieņēmumu samazinājums 2022. gadā salīdzinājumā ar 2021. gadu ir skaidrojams ar vairākiem faktoriem: budžetā iekļauts par 1,5 miljardiem EUR lielāks pārpalikums, par 6,4 miljardiem EUR palielināta muitas nodokļu prognoze, par 1,8 miljardiem EUR lielāka PVN iemaksa un lielāka Apvienotās Karalistes iemaksa saistībā ar izstāšanās nolīgumu (3,9 miljardi EUR).

3.2. TRADICIONĀLIE PAŠU RESURSI

Tradicionālie pašu resursi galvenokārt attiecas uz muitas nodokļiem, kur dalībvalstis kā iekasēšanas izmaksas patur 25 % no summām, tāpēc iepriekš minētie skaitļi ir uzrādīti pēc šā samazinājuma atskaitīšanas. Ekonomikas atveseļošanās dēļ ir ievērojami palielinājusies muitas nodokļu iekasēšana.

3.3. PVN RESURSI

PVN pašu resursus aprēķina, pamatojoties uz dalībvalstu PVN bāzēm, kas šim nolūkam ir saskaņotas atbilstīgi ES noteikumiem. Vienota piesaistīšanas likme 0,30 % apmērā tiek piemērota katras dalībvalsts kopējai PVN ieņēmumu summai, kas iekasēta par visām ar nodokli apliekamajām precēm, kas dalīta ar vidējo svērto PVN likmi. PVN bāze ir ierobežota un nepārsniedz 50 % no katras dalībvalsts NKI.

3.4. PAŠU RESURSI, KAS PAMATOJAS UZ IZLIETOTĀ PLASTMASAS IEPAKOJUMA DAUDZUMU

Vienota piesaistīšanas likme 0,80 EUR par kilogramu attiecas uz katrā dalībvalstī radītā nereciklētā izlietotā plastmasas iepakojuma svaru. Izlietoto plastmasas iepakojumu, kas konkrētajā gadā netiek reciklēts, aprēķina kā starpību starp radīto izlietoto plastmasas iepakojumu un attiecīgajā gadā dalībvalstī reciklēto izlietoto plastmasas iepakojumu. Bulgārijai, Čehijai, Igaunijai, Grieķijai, Spānijai, Horvātijai, Itālijai, Kiprai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Maltai, Polijai, Portugālei, Rumānijai, Slovēnijai un Slovākijai ir tiesības uz īpašu ikgadēju vienreizēju maksājumu samazinājumu to attiecīgajām pašu resursu, kas pamatojas uz izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, iemaksām. Šis salīdzinoši jaunais pašu resurss tika ieviests 2021. gadā, stājoties spēkā jaunajam Lēmumam par pašu resursiem 2020/2053.

AR KOMERCIĀLU APMAIŅU NESAISTĪTU DARĪJUMU IEŅĒMUMI: PĀRVIETOJUMI

3.5. NAUDAS SODI

Ieņēmumi 915 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 1 990 miljoni EUR) galvenokārt attiecas uz naudas sodiem, ko Komisija ir uzlikusi dalībvalstīm par ES tiesību aktu pārkāpumiem (640 miljoni EUR), un naudas sodiem, kas uzlikti uzņēmumiem par ES konkurences noteikumu pārkāpumiem (272 miljoni EUR).

3.6. IZDEVUMU ATGŪŠANA

Miljonos EUR

	2022	2021
Dalīta pārvaldība	1110	1 682
Tieša pārvaldība	90	61
Netieša pārvaldība	19	51
Kopā	1 219	1 794

Šī pozīcija galvenokārt atspoguļo Komisijas izdotos atgūšanas rīkojumus, kuros paredzētā summa ir iekasēta vai kompensēta (t. i., atskaitīta) no turpmākiem Komisijas grāmatvedības sistēmā iegrāmatotiem maksājumiem. Atgūšanas rīkojumi ir izdoti, lai atgūtu izdevumus, kas iepriekš izmaksāti no ES budžeta. Līdzekļu atgūšanas pamatā ir pārbaudes, revīzijas vai attiecināmības analīze, un tāpēc ar šīm operācijām aizsargā ES budžetu no izdevumiem, kas radīti, pārkāpjot tiesību aktus.

Ir iekļauti arī atgūšanas rīkojumi, kurus dalībvalstis izdevušas ELGF izdevumu saņēmējiem, kā arī uzkrāto ienākumu aplēses pārmaiņas no iepriekšējā gada beigām līdz kārtējā gada beigām.

Iepriekšējā tabulā norādītās summas rāda ieņēmumus, kas gūti pēc atgūšanas rīkojumu izdošanas. Tāpēc šie skaitļi nevar uzrādīt un neuzrāda visus pasākumus, kas tiek veikti, lai aizsargātu ES budžetu, jo īpaši saistībā ar kohēzijas politiku, kur pastāv īpaši mehānismi, ar kuriem nodrošina neattiecināmu izdevumu korekcijas un no kuriem lielākā daļa neietver atgūšanas rīkojumu izdošanu. ES budžeta aizsardzību nodrošina arī izdevumu atsaukumi un atgūtais priekšfinansējums.

Dalītā pārvaldībā atgūtās summas veido lielāko daļu no kopsummas:

Lauksaimniecība: ELGF un lauku attīstība

Saistībā ar ELGF un ELFLA summas, kas šajā pozīcijā iegrāmatotas kā gada ieņēmumi, ir gada finanšu korekcijas un atmaksājumi, ko dalībvalstis ir deklarējušas un kas ir atgūti attiecīgā gada laikā, kā arī dalībvalstu deklarēto nesamaksāto summu neto palielinājums, kas jāatgūst gada beigās un attiecas uz krāpšanu un pārkāpumiem.

Kohēzijas politika

Galvenās summas, kas saistītas ar kohēzijas politiku, ir summas, ko Komisija plāno atgūt no dalībvalstīm. Atgūšana tiks veikta pēc dalībvalstu iesniegto gada pārskatu pārbaudes un pieņemšanas 2023. gada sākumā. Atgūstamās summas būtībā ir starpība starp summām, kas sākotnēji deklarētas kā attiecināmas pārskata gadā, un summām, kas apstiprinātas kā attiecināmas dalībvalstu gada pārskatos. Maza summa nozīmē, ka dalībvalstu līmenī ieviestās kontroles ir jāvušas atklāt neattiecināmas summas jau agrīnā procesa posmā.

3.7. AK IZSTĀŠANĀS LĪGUMS

Tas attiecas uz AK neto parādsaistībām, kuras katru gadu tiek koriģētas atbilstoši prasībām Izstāšanās līgumā, kurš parakstīts pēc AK izstāšanās no Savienības 2020. gadā (sk. **2.6.1.2.** skaidrojumu). Ieņēmumi 2022. gadā bija nulle, un to vietā ir atzīti izdevumi, galvenokārt tāpēc, ka bijis liels samazinājums AK nesamaksātajiem debitoru parādiem saistībā ar pensijām un citiem darbinieku pabalstiem (142. pants), kā arī papildu summām, kas maksājamas Apvienotajai Karalistei saistībā ar pašu resursiem (136. pants).

3.8. CITI AR KOMERCIĀLU APMAIŅU NESAISTĪTU DARĪJUMU IEŅĒMUMI

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Dalībvalstu iemaksas Inovāciju fondā</i>	3192	2187
<i>Darbinieku nodokļi un iemaksas</i>	1439	1367
<i>Iemaksas no trešām valstīm</i>	1307	1056
<i>Dalībvalstu iemaksas ESI un ārējai palīdzībai</i>	204	199
<i>Aktīvu pārvešana</i>	321	356
<i>Budžeta korekcijas</i>	3246	1245
<i>Uzkrājumu koriģēšana</i>	991	65
<i>Citi</i>	695	261
Kopā	11 395	6737

Dalībvalstu iemaksas Inovāciju fondā ir ieņēmumi, kuri galvenokārt saistīti ar emisijas kvotu pārdošanu un kuri izmantojami, lai atbalstītu inovāciju mazoglekļa tehnoloģijās.

Ieņēmumi no darbinieku nodokļiem un iemaksām ir saistīti galvenokārt ar atskaitījumiem no darbinieku algām. Pensiju iemaksas un ienākuma nodoklis veido lielākās summas šajā kategorijā.

Iemaksas no trešām valstīm galvenokārt ir iemaksas no EBTA valstīm (646 miljoni EUR), kā arī trešo valstu finanšu iemaksas pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" (427 miljoni EUR) un programmā ERASMUS+ (145 miljoni EUR).

Dalībvalstu iemaksas galvenokārt attiecas uz 165 miljoniem EUR, lai finansētu bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā.

Budžeta korekcijas galvenokārt atspoguļo iepriekšējā gadā radušos budžeta pārpalikumu, kas sasniedza 3 227 miljonus EUR (2021. gadā — 1769 miljoni EUR).

Ieņēmumu pieaugums saistībā ar uzkrājumiem galvenokārt skaidrojams ar to, ka samazinājās ar kodolobjektu nojaukšanu saistītais uzkrājums (sk. **2.10.** skaidrojumu).

Citi ieņēmumi no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, ietver ITER uzņēmējvalsts un dalībnieku iemaksas "Fusion for Energy" — ITER un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajā Eiropas kopuzņēmumā (155,5 miljoni EUR), kā arī TPR atgūstamo debitoru parādu norakstīšanas korekciju (189 miljoni EUR).

IEŅĒMUMI NO DARĪJUMIEM, KAS SAISTĪTI AR KOMERCIĀLU APMAIŅU

3.9. FINANŠU IEŅĒMUMI

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Procenti par šādām kategorijām:</i>		
Novēloti maksājumi	(927)	1 529
Aizdevumi	1238	1160
Aizņēmumi	325	220
Citi	127	10
Ieņēmumi no FGC	1282	987
<i>Ieņēmumi no finanšu aktīviem vai saistībām FVSD:</i>		
Neatvasinātie instrumenti	128	324
Atvasinātie instrumenti	294	815
Dividendes	114	30
Citi	20	16
Kopā	2602	5092

Procentu ieņēmumi par novēlotiem maksājumiem galvenokārt ir saistīti ar naudas sodiem un pašu resursu iemaksām, kas nav veiktas laikus. Negatīvā summa skaidrojama ar uzkrāto kavējuma procentu ieņēmumu būtisko samazinājumu **2.6.1.1.** paskaidrojumā minētajā nepietiekamas novērtēšanas lietā — no 2021. gadā atzītajiem 1,4 miljardiem EUR līdz 0,4 miljardiem EUR 2022. gadā. Šis samazinājums 1 miljardu EUR apmērā ir 2022. gada martā pieņemtā tiesas sprieduma sekas, tāpēc tas tiek atzīts 2022. finanšu gadā.

Aizdevumu procenti galvenokārt attiecas uz EFSM (0,8 miljardi EUR), kura gadījumā neatmaksātajām summām galvenokārt ir augsta faktiskā procentu likme. Vēl 0,2 miljardi EUR attiecas uz ANM aizdevumiem: 2022. gadā ar tiem saistītajiem jaunajiem piešķirumiem bija augstākas faktiskās procentu likmes nekā iepriekšējā gadā. *SURE* aizdevumu procenti salīdzinājumā ar neatmaksāto aizdevumu summu ir zemi (0,2 miljardi EUR). Tas ir tāpēc, ka ievērojamai daļai iepriekšējo darījumu bija zemākas vai negatīvas procentu likmes. Skatīt arī **2.4.1.** skaidrojumu.

Procentu ieņēmumi no aizņēmumiem galvenokārt attiecas uz *NGEU* un *SURE* un ir saistīti ar negatīvām faktiskām procentu likmēm atsevišķiem darījumiem.

Ieņēmumi no finanšu garantiju līgumiem galvenokārt attiecas uz finanšu garantiju saistību amortizāciju. To var interpretēt kā ES atbrīvošanu no garantiju saistībām par periodu, kurā ES bija gatava kompensēt garantiju turētājiem viņu kredīta zaudējumus. Tādējādi ieņēmumu atzīšana par finanšu garantijām atspoguļo laika ritējumu un garantēto apjomu. Amortizācija attiecas uz abiem garantiju veidiem — gan garantijām, par kurām tiek saņemta atlīdzība, gan tām, par kurām ES neiekasē nekādu atlīdzību vai iekasē nominālu atlīdzību (sk. **2.11.2.** skaidrojumu). No atlīdzinātajām garantijām nozīmīgākā ir ESIF galvojums, kas sniegta EIB infrastruktūras un inovācijas investīciju platformas (*IIW*) parāda portfelim, kas no 2022. gada apvienots ar *InvestEU* parāda portfeli (sk. **4.1.1.** skaidrojumu). 2022. gadā ar ESIF galvojumu gūtie ieņēmumi saistībā ar minētajiem apvienotajiem parāda portfeļiem bija 313 miljoni EUR.

Ar finanšu garantiju līgumiem saistītos ieņēmumus 1282 EUR apmērā ar ieskatu kompensē zaudējumi no finanšu garantiju saistību vērtības samazināšanās 362 miljonu EUR apmērā saistībā ar garantiju pieprasījumiem par neto summu atmaksu (360 miljoni EUR) un nerealizētie zaudējumi no vērtības samazināšanās 1 miljona EUR apmērā (sk. **3.15.** un **6.5.** skaidrojumu). Turklāt EK ir subsidējusi finanšu garantiju programmas (514 miljoni EUR), nemaz neiekasējot garantijas prēmijas vai tās iekasējot zem tirgus likmes (**3.15.** skaidrojums). Kopumā finanšu garantiju programmu neto rezultāti ir novērtējami kā 406 miljonu EUR pārpalikums.

3.10. CITI IEŅĒMUMI, KAS SAISTĪTI AR KOMERCIĀLU APMAIŅU

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Ieņēmumi no maksas par pakalpojumu sniegšanu (aģentūras)</i>	694	689
<i>Ieņēmumi no ārvalstu valūtas maiņas</i>	330	299
<i>Preču pārdošana</i>	121	53
<i>Daļa no EIF neto rezultāta</i>	24	169
<i>Ar pamatlīdzekļiem saistīti ieņēmumi</i>	26	2
<i>Citi</i>	475	285
Kopā	1669	1497

Ieņēmumi no maksas par pakalpojumu sniegšanu galvenokārt ietver tirdzniecības atļauju izsniegšanas maksu, ko iekasē Eiropas Zāļu aģentūra, un maksu par preču zīmēm, ko iekasē Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs.

IZDEVUMI

3.11. DALĪTA PĀRVALDĪBA

	Miljonos EUR	
	2022	2021
Īstenojušas dalībvalstis		
<i>Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds</i>	41 031	40 829
<i>Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai un citi lauku attīstības instrumenti</i>	16 073	15 451
<i>Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds</i>	43 083	46 932
<i>Eiropas Sociālais fonds</i>	14 649	16 727
<i>Citi</i>	3482	4835
Kopā	118 318	124 774

Izdevumu samazinājums kohēzijas jomā (ERAF, KF, ESF) ir skaidrojams ar pāreju no iepriekšējā DFS 2014.–2020. gadam uz pašreizējo DFS 2021.–2027. gadam: par iepriekšējo plānošanas periodu deklarētās izmaksas samazinās, savukārt ar pašreizējo periodu saistītās izmaksas ir zemas galvenokārt tāpēc, ka īstenošana ir sākusies lēni.

Citi izdevumi galvenokārt ietver Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (0,8 miljardi EUR), Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (0,9 miljardi EUR), *Brexit* korekcijas rezervi (0,4 miljardi EUR), Patvēruma un migrācijas fondu (0,6 miljardi EUR), Iekšējās drošības fondu (0,4 miljardi EUR) un Eiropas palīdzības vistrūcīgākajām personām fondu (0,4 miljardi EUR).

3.12. TIEŠA PĀRVALDĪBA

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Īstenojusi Komisija</i>	78 497	48 265
<i>tostarp ANM (NGEU)</i>	69 461	42 940
<i>Īstenojušas ES izpildaģentūras</i>	14 962	14 232
<i>Īstenojuši trasta fondi</i>	568	503
Kopā	94 027	63 000

Komisijas īstenoto tiešo pārvaldības izdevumu pieaugums galvenokārt saistīts ar ANM, pētniecības politikas un ārējās darbības īstenošanu. Galvenie izdevumi attiecas uz ANM (69,5 miljardi EUR), kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir ievērojami palielinājušies, jo dalībvalstis izmanto piešķirtos līdzekļus un ir sasniegti atskaites punkti. Pārējās summas tiešā pārvaldībā galvenokārt attiecas uz pētniecības politikas īstenošanu (7,4 miljardi EUR) un ārējām darbībām, kas ietver Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu un tā priekšgājējas programmas (3,7 miljardi EUR), kā arī humānās palīdzības operācijas (1 miljards EUR).

Vēl 3,1 miljards EUR attiecas uz Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, kopējo infrastruktūras fondu viedo tīklu izveidei transporta, enerģētikas un telekomunikāciju jomā.

3.13. NETIEŠA PĀRVALDĪBA

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Īstenojušas citas ES aģentūras un struktūras</i>	3615	3154
<i>Īstenojušas trešās valstis</i>	630	890
<i>Īstenojušas starptautiskās organizācijas</i>	4650	3622
<i>Īstenojuši citi subjekti</i>	4738	3225
Kopā	13 634	10 891

No netieši pārvaldītajiem izdevumiem 6 miljardi EUR attiecas uz ārējām darbībām (galvenokārt pirmspievienošanās, humānās palīdzības, starptautiskās sadarbības un kaimiņattiecību jomu). Vēl 3,5 miljardi EUR ir saistīti ar Eiropas konkurētspējas uzlabošanu (tādās jomās kā pētniecība, satelītu kosmosa programmas un izglītība).

3.14. PERSONĀLA UN PENSIJU IZMAKSAS

	Miljonos EUR	
	2022	2021
Personāla izmaksas	7957	7377
Pensiju izmaksas	6251	5040
Kopā	14 209	12 417

Pensiju izmaksas atspoguļo to pārmaiņu elementus, kas radušās pēc darbinieku pabalstu saistību aktuāra vērtējuma un nav atzītas neto aktīvos. Tāpēc tās neparāda faktiskos pensiju maksājumus gadā, kas ir daudz mazāki — 2,2 miljardi EUR.

3.15. FINANŠU IZMAKSAS

	Miljonos EUR	
	2022	2021
Procentu izdevumi:		
Aizņēmumi	1912	1209
Aizdevumi	161	146
Finanšu noma	50	56
Citi	31	103
FGC — subsidētā atlīdzība	514	233
Neto zaudējumi no vērtības samazināšanās:		
FGC	362	947
Aizdevumi un debitoru parādi	2108	1244
Zaudējumi no finanšu aktīviem vai saistībām FVSD:		
Neatvasinātie instrumenti	2344	210
Atvasinātie instrumenti	126	40
Citi	29	13
Kopā	7637	4201

Procentu izdevumi no aizņēmumiem galvenokārt ir no EFSM (0,8 miljardi EUR), NGEU (0,9 miljardi EUR) un SURE (0,2 miljardi EUR). Procentu likmes SURE aizņēmumiem ir ievērojami zemākas nekā citām programmām, jo ievērojamai daļai no tām ir zemākas vai negatīvas procentu likmes. Negatīvās faktiskās procentu likmes dažiem iepriekšējiem SURE darījumiem arī izskaidro procentu izdevumus par aizdevumiem (kompensējoša aizdošana ar negatīvām procentu likmēm).

Sīkāku informāciju par izdevumiem, kas saistīti ar finanšu garantijām, sk. 3.9. skaidrojumā.

Neto zaudējumi no aizdevumu un debitoru parādu vērtības samazināšanās galvenokārt attiecas uz 2022. gadā atzīto papildu vērtības samazinājumu 2,1 miljarda EUR apmērā MFA un Euratom aizdevumiem Ukrainai (sk. 2.4.1.1. un 6.5. skaidrojumu).

Galvenie zaudējumi no finanšu aktīviem vai saistībām FVSD neatvasinātajos instrumentos, ir no KUF parāda vērtspapīriem (1,1 miljards EUR) un Inovāciju fonda (0,5 miljardi EUR). Obligāciju tirgus cenas 2022. gadā samazinājās procentu likmju pieauguma dēļ. Tas ir negatīvi ietekmējis ES portfeļos turēto obligāciju patieso vērtību, kā rezultātā tika atzīti galvenokārt nerealizētie patiesās vērtības zaudējumi.

3.16. CITI IZDEVUMI

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Administratīvie un IT izdevumi</i>	2321	2105
<i>Uzkrājumu koriģēšana</i>	769	583
<i>Ar pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi</i>	1518	1205
<i>Zemes un ēku apsaimniekošanas izdevumi</i>	686	591
<i>Zaudējumi no ārvalstu valūtas maiņas</i>	427	171
<i>Operatīvās nomas izdevumi</i>	411	447
<i>Naudas sodu samazināšana ar Tiesas lēmumu</i>	1 378	15
<i>Citi</i>	832	645
Kopā	8342	5762

Summa, kas norādīta rindā "Naudas sodu samazināšana ar Tiesas lēmumu", ietver 997 miljonus EUR saistībā ar 2018. gada janvārī *Qualcomm* uzliktā naudas soda atcelšanu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu tirgū. ES Vispārējā tiesa 2022. gada jūnijā anulēja naudas sodu, un Komisija nepārsūdzēja Tiesas spriedumu, kā rezultātā 2022. gada pārskatos naudas soda debitoru parāds tika norakstīts.

To pētniecības un izstrādes izdevumu kopējā summa, kuri atzīti kā izdevumi 2022. gadā, ir šāda:

	Miljonos EUR	
	2022	2021
<i>Pētniecības izmaksas</i>	430	401
<i>Nekapitalizētās izstrādes izmaksas</i>	133	122
Kopā	563	523

3.17. PĀRSKATU SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM — DAUDZGADU FINANŠU SHĒMAS (DFS) IZDEVUMU KATEGORIJĀM

	Miljonos EUR								
	Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	Kohēzija un vērtības	Dabas resursi un vide	Migrācija un robežu pārvaldība	Noturība, drošība un aizsardzība	Kaimiņattiecības un pasaule	Eiropas publiskā pārvalde	Nav piešķirta DFS izdevumu kategorija*	Kopā
NKI resursi	—	—	—	—	—	—	—	103 880	103 880
Tradicionālie pašu resursi	—	—	—	—	—	—	—	23 495	23 495
PVN	—	—	—	—	—	—	—	19 666	19 666
Jauni pašu resursi	—	—	—	—	—	—	—	6337	6337
Naudas sodi	—	—	—	—	—	—	—	915	915
Izdevumu atgūšana	62	620	468	4	0	63	0	2	1219
AK izstāšanās līgums	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Citi	1173	140	345	0	657	206	1896	6977	11 395
Ieņēmumi no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu	1236	761	813	4	657	269	1896	161 271	166 908
Finanšu ieņēmumi	1471	18	1	—	0	362	6	743	2602
Citi	111	(25)	(12)	(0)	(3)	67	480	1052	1669
Ieņēmumi no darījumiem, kas ir saistīti ar komerciālu apmaiņu	1582	(7)	(11)	(0)	(3)	429	486	1795	4271
Ieņēmumi kopā	2817	754	802	4	654	699	2382	163 067	171 179
Izdevumi, ko īstenojušas dalībvalstis:									
ELGF	—	—	(41 031)	—	—	—	—	—	(41 031)
ELFLA un citi lauku attīstības instrumenti	—	—	(16 073)	—	—	—	—	—	(16 073)
ERAF un KF	—	(43 083)	—	—	—	—	—	—	(43 083)
Citi	—	(14 649)	—	—	—	—	—	—	(14 649)
Citi	—	(764)	(755)	(862)	(72)	(132)	—	(898)	(3482)
Īstenojusi EK, izpildaģentūras un trasta fondi	(12 765)	(73 573)	(906)	(459)	(303)	(5802)	(12)	(208)	(94 027)
Īstenojušas citas ES aģentūras un struktūras	(2848)	(494)	(90)	(1018)	(210)	(25)	(111)	1180	(3615)
Īstenojušas trešās valstis un starptautiskās organizācijas	(418)	(114)	(5)	(241)	(163)	(4334)	(1)	(5)	(5281)
Īstenojuši citi subjekti	(225)	(2799)	(1)	(6)	(57)	(1653)	(0)	2	(4738)
Personāla un pensiju izmaksas	(493)	(15)	(2)	(0)	(3)	(157)	(12 006)	(1531)	(14 209)
Finanšu izmaksas	(882)	(11)	(6)	(0)	(0)	(574)	(210)	(5953)	(7637)
AK izstāšanās līgums	—	—	—	—	—	—	—	(6961)	(6961)
Citi izdevumi	(2195)	(168)	(305)	(19)	(8)	(281)	(3421)	(1946)	(8342)
Izdevumi kopā	(19 825)	(135 670)	(59 174)	(2604)	(816)	(12 957)	(15 761)	(16 321)	(263 128)
Gada saimnieciskās darbības rezultāti	(17 008)	(134 916)	(58 372)	(2600)	(163)	(12 258)	(13 379)	146 746	(91 949)

** Sadaļa "Nav piešķirta DFS izdevumu kategorija" ietver konsolidēto subjektu budžeta izpildi un konsolidācijā izslēgtās summas, ārpusbudžeta darbības un nepiešķirtās programmas ar individuāli nenozīmīgām summām.*

Ieņēmumu un izdevumu norādīšana pa DFS izdevumu kategorijām balstās uz aplēsēm, jo ne visas saistības tiek piesaistītas kādai DFS izdevumu kategorijai.

4. IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS UN AKTĪVI

Iespējamās saistības ir ES iespējamās nākotnes maksājumu saistības, kas var rasties pagātnes notikumu dēļ vai juridiski saistošu apņemšanos rezultātā, bet kas būs atkarīgas no nākotnes notikumiem, kurus ES pilnībā nekontrolē. Tās galvenokārt attiecas uz sniegtajām garantijām un juridiskiem riskiem. **Visas iespējamās saistības, izņemot tās, kas saistītas ar naudas sodiem, garantijām un finanšu instrumentiem līdz līmenim, kādā tos sedz no fondiem (sk. 2.4.2.1. skaidrojumu), nākamajos gados nepieciešamības gadījumā finansēs no ES budžeta (un tādējādi arī no ES dalībvalstu līdzekļiem).**

Informāciju par ES budžeta garantijām, ko spiedz, lai segtu NGEU un finansiālās palīdzības aizņēmumus, sk. 2.4.1.1., kā arī 2.11.1.1. skaidrojumā. Šī informācija agrāk tika sniegta šajā iedaļā, bet, tā kā šādu garantiju pieprasījumi būtu atkarīgi no piešķirto aizdevumu saistību nepildīšanas, par ko sīkāk izklāsts ietverts 2.4.1.1. skaidrojumā, atzīts, ka attiecīgo informāciju piemērotāk ir sniegt minētajā skaidrojumā.

4.1. ES budžeta sniegtās garantijas

4.1.1. Garantijas, kas sniegtas saskaņā ar ES budžeta garantiju programmām (nominālas)

Miljonos EUR

31.12.2022.				Miljonus EUR
	Sniegtās garantijas			Nodrošinātie līdzekļi*
	Maksimālai	Parakstīts	Izmaksāts	
EIB ELM garantijas	30 599	30 599	20 909	2710
ESIF galvojums	25 793	24 615	21 084	8571
EFIA garantija	1176	522	446	728
InvestEU garantija	21 280	2108	324	1722
NDICI Ārējās darbības garantija	27 020	4515	156	1067
Kopā	105 869	62 359	42 919	14 798

* EIB ELM garantijām nodrošinātie aktīvi 2,7 miljardu EUR apmērā attiecas arī uz aizņēmumiem saskaņā ar iepriekšējo MFA un Euratom (sk. 4.1.2. skaidrojumu).

	31.12.2021.			Nodrošinātie līdzekļi*
	Sniegtās garantijas			
	Maksimālais apjoms	Parakstīts	Izmaksāts	
EIB ELM garantijas	33 026	33 026	20 835	2700
ESIF galvojums	25 826	24 730	20 358	8602
EFIA garantija	1391	611	535	796
NDICI Ārējās darbības garantija	200	200	200	—
Kopā	60 442	58 566	41 928	12 098

** EIB ELM garantijām nodrošinātie aktīvi 2,7 miljardu EUR apmērā attiecas arī uz aizņēmumiem saskaņā ar iepriekšējo MFA un Euratom (sk. 4.1.2. skaidrojumu).

Iepriekšējās tabulās ir parādīts, cik lielā mērā iespējamie nākotnes maksājumi, kas saistīti ar EIB grupai vai citām finanšu iestādēm sniegtajām garantijām, ietekmē ES budžetu. Izmaksātās summas ir summas, kas jau piešķirtas galasaņēmējiem, savukārt parakstītās summas ietver šīs izmaksātās summas plus nolīgumus, kuri jau ir parakstīti ar saņēmējiem vai finanšu starpniekiem, bet kuros paredzētās summas vēl nav izmaksātas (19 440 miljoni EUR). Maksimālais apjoms ir kopējā garantija, ko ES budžets un tādējādi ES dalībvalstis ir apņēmušās segt, jo, lai atklātu maksimālo ietekmi uz ES 2022. gada 31. decembrī, ir jāiekļauj arī darbības, kas ir apstiprinātas parakstīšanai, bet vēl nav parakstītas (43 510 miljoni EUR).

Budžeta garantiju programmas tiek nodrošinātas ar uzkrājumiem, kas pakāpeniski tiek veidoti no budžeta un tiek glabāti kopējā uzkrājumu fondā (KUF) kā likviditātes spilvens, lai segtu turpmākos garantiju pieprasījumus (sk. 2.4.2.1. skaidrojumu). Nodrošinātās summas 2022. gada 31. decembrī sasniedza 14 798 miljonus EUR (2021. gadā — 12 098 miljoni EUR). Sk. 6.2. skaidrojumu par pasākumiem, kas veikti nolūkā nodrošināt, ka uzkrājumi ir pietiekami, lai segtu garantiju pieprasījumus vidējā termiņā. Jebkuri zaudējumi, kas radušies saistībā ar budžeta garantiju programmām, pārsniedzot rezervētos uzkrājumus, jebkurā gadījumā būtu jāsedz no turpmākajiem budžetiem.

EIB ELM garantijas

No ES budžeta garantē aizdevumus, kurus EIB parakstījusi un piešķīrusi no EIB pašu resursiem trešām valstīm. 2022. gada 31. decembrī neapmaksāto un ar ES galvojumu segto aizdevumu kopējais apjoms sasniedza 20 909 miljonus EUR. No ES budžeta garantē:

- 20 482 miljonus EUR, izmantojot KUF nodalījumu "Garantiju fonds ārējai darbībai"; kā arī
- 427 miljonus EUR tieši aizdevumiem, kas piešķirti dalībvalstīm pirms pievienošanās.

Sniegtajās garantijās 2022. gada 31. decembrī ir iekļauti parakstītie, bet neizmaksātie aizdevumi 2,1 miljarda EUR apmērā, kuru turpmākā izmaksa ir atkarīga no ES apstiprinājuma.

ES ELM garantija Eiropas Investīciju bankas piešķirtajiem aizdevumiem ir ierobežota līdz 65 % no nesamaksātā atlikuma par nolīgumiem, kas noslēgti pēc 2007. gada (pilnvaras 2007.–2013. gadam un 2014.–2021. gadam). Attiecībā uz nolīgumiem, kas noslēgti pirms 2007. gada, ES garantijas apjoms ir ierobežots līdz procentuālajai daļai no atļauto kredītlīniju maksimālā apjoma, vairumā gadījumu 65 %, bet arī 70 %, 75 % vai 100 % apmērā. Ja maksimālais apjoms netiek sasniegts, ES garantija sedz visu summu.

Ar Lēmumu (ES) 2018/412 tika izveidotas privātā sektora aizdevumu pilnvaras projektiem, kuru mērķis ir nodrošināt bēgļu, migrantu, uzņemšanu un tranzīta kopienu ilgtermiņa ekonomisko noturību saskaņā ar EIB noturības iniciatīvu (*ERI*). Savienības budžets tiek atlīdzināts par risku, kas uzņemts saistībā ar garantijām, kuras piešķirtas EIB finansēšanas darbībām saskaņā ar *ERI* privāto pilnvaru, kas izskaidro prēmiju, kas jāsaņem par ELM garantiju, kura citādi ir bezatlīdzības garantija (sk. **2.11.2.** skaidrojumu).

ELM 2014.–2020. gada pilnvaru termiņš, kas beidzās 2021. gadā, bija pēdējais Garantiju fonda pilnvaru termiņš ārējām darbībām. Uz jaunajām EIB pilnvarām attiecas Ārējās darbības garantija, kas izveidota ar *NDICI* regulu.

ES garantiju maksājumus veic no KUF nodalījuma "Garantiju fonds ārējai darbībai". 2022. gada laikā ir izmaksāti garantiju pieprasījumi 190 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 93 miljoni EUR).

Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) galvojums

ESIF iniciatīvas nolūks ir palielināt EIB grupas spēju uzņemties risku, tādējādi ļaujot EIB veikt vairāk ieguldījumu ES. ESIF mērķis ir atbalstīt papildu ieguldījumus ES un mazu uzņēmumu piekļuvi finansējumam. ES budžets nodrošina galvojumu līdz 26 miljardiem EUR ("ESIF ES galvojums") saskaņā ar līgumu starp ES un EIB, turpmāk "ESIF nolīgums", lai aizsargātu EIB no zaudējumiem, kas tai varētu rasties saistībā ar tās finansēšanas un ieguldīšanas darbībām.

ESIF darbības tiek veiktas divās platformās — Infrastruktūras un inovācijas investīciju platforma (*IIW*), ko īsteno EIB (ESIF ES galvojums 19,250 miljonu EUR apmērā), un MVU platforma (*SMEW*), ko īsteno EIF (ESIF ES galvojums 6 750 miljonu EUR apmērā), un abām platformām ir parāda portfelis un kapitāla portfelis. EIF darbojas saskaņā ar nolīgumu ar EIB, pamatojoties uz EIB galvojumu, kuru savukārt garantē ar ESIF ES galvojumu atbilstīgi ESIF nolīgumam. Lai uzlabotu ES garantijas efektivitāti un palielinātu tās spēju uzņemties risku, 2022. gadā stājās spēkā divu ESIF parāda portfeļu apvienošana ar *InvestEU*. Visi garantiju pieprasījumi, atgūtie līdzekļi un atgūtās summas tiek sadalītas starp ESIF un *InvestEU* garantiju, pamatojoties uz faktiskajiem garantētajiem piešķirumiem.

ES un EIB ir atšķirīgas lomas saistībā ar ESIF. ESIF ir izveidots EIB sastāvā, kas finansē darbības (parāda vērtspapīros veiktie ieguldījumi un kapitālieguldījumi), un šajā nolūkā aizņemas nepieciešamos līdzekļus kapitāla tirgos. EIB grupa neatkarīgi pieņem investīciju lēmumus un pārvalda darbības saskaņā ar saviem noteikumiem un procedūrām. ES nodrošina galvojumu šīm darbībām un sedz EIB radušos zaudējumus līdz šā galvojuma maksimālajam apjomam.

Lai nodrošinātu, ka ESIF ietvaros veiktās investīcijas paliek vērstas uz īpašo mērķi pievērsties tirgus nepilnībām un ka tās ir atbilstīgas ES galvojuma aizsardzībai, ir ieviesta speciāla pārvaldības struktūra, kas ietver Investīciju komiteju, kuras locekļi ir neatkarīgi eksperti un kura pārbauda katra projekta, ko *IIW* daļā ierosinājusi EIB, atbilstību ES galvojuma saņemšanai, un ESIF valdi, kas nodrošina programmas pārraudzību.

Tā kā kontroles kritēriji un grāmatvedības prasības attiecībā uz konsolidāciju, kas noteiktas ES grāmatvedības noteikumos (un SPSGS), nav izpildīti, attiecīgie garantētie aktīvi netiek uzskaitīti ES konsolidētajos gada pārskatos.

ES galvojums, kas piešķirts EIB grupai ESIF ietvaros, tiek uzskaitīts kā finanšu garantiju saistības attiecībā uz *IIW* parāda portfeli un *SMEW* parāda portfeli (sk. **2.11.2.** skaidrojumu) un kā atvasinājums (finanšu aktīvi vai saistības patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā) attiecībā uz abiem pašu kapitāla portfeļiem (sk. **2.4.2.2.** skaidrojumu). Minētajā ESIF galvojumā ir iekļauta tā programma *COSME*, *H2020*, *CCS-LGF* un *EaSI* darbību daļa, ko sedz ESIF ES galvojums *SMEW* parāda portfeli.

2022. gadā no KUF nodalījuma "ESIF galvojuma fonds" tika izmaksāti garantiju pieprasījumi 21 miljona EUR apmērā (2021. gadā — 0,00).

Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai (EFIA)

Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai, kas izveidots ar EFIA regulu, ir iniciatīva, kuras mērķis ir atbalstīt ieguldījumus Āfrikā un Eiropas kaimiņvalstīs, tādējādi veicinot ilgtspējīgas attīstības sasniegšanu un pievēršoties konkrētiem migrācijas sociāli ekonomiskajiem pamatcēloņiem. Saskaņā ar EFIA regulu ES bija pilnvarota darīt pieejamas garantijas 1,5 miljardu EUR apmērā (ko vēl palielina ar ārējām iemaksām) īstenošanas partneriem saistībā ar to ieguldīšanas un finansēšanas darbībām, lai mazinātu to ieguldījumu riskus. EFIA garantiju nodrošina KUF (sk. **2.4.2.1.** skaidrojumu). 2022. gada 31. decembrī spēkā esoši bija septiņpadsmit EFIA garantiju līgumi, kuru kopējais garantijas maksimālais apjoms bija 1 176 miljons EUR, savukārt darījumu partneru parakstītās un ES garantētās darbības saskaņā ar šiem līgumiem bija 522 miljoni EUR. Par vienu no EFIA garantiju līgumiem (ar garantijas maksimālo apjomu 145 miljoni EUR), kura gadījumā ES garantē valūtas riska ieguldījumu fonda kapitāla atbilstību, garantijas pieprasījuma gadījumā ES ir atlīdzinājuma tiesības saņemt līdzekļu daļu samaksātās summas vērtībā.

NDICI Ārējās darbības garantija

Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs) izveidoja Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē" ("instruments"), tostarp Eiropas fondu Ilgtspējīgai attīstībai plus ("EFIA+") un Ārējās darbības garantiju DFS 2021.–2027. gadam par tā laikposmu. *NDICI* regulas mērķis ir palielināt ES ārējo darbību saskaņotību un efektivitāti, tādējādi uzlabojot dažādu ārējās darbības politikas jomu īstenošanu.

Ārējās darbības garantija atbalsta EFIA+ darbības, uz kurām attiecas budžeta garantijas, makrofinansiālā palīdzība un aizdevumi trešām valstīm. To nodrošina KUF (sk. **2.4.2.1.** skaidrojumu).

2022. gada 31. decembrī bija parakstīti seši budžeta garantiju nolīgumi, kuru kopējais maksimālais apjoms bija 27,0 miljardi EUR, tostarp 2022. gada aprīlī ar EIB parakstītais garantiju nolīgums (*ELM* programmas pēctece), kura kopējais maksimālais apjoms bija līdz 26,7 miljardiem EUR. Līdz 2022. gada 31. decembrim saskaņā ar šo nolīgumu tika parakstītas operācijas 4,5 miljardu EUR apmērā, no kuriem tika izmaksāti 156 miljoni EUR.

InvestEU garantija

InvestEU regula (ES) 2021/523 ļauj Komisijai sniegt garantijas līdz 26,2 miljardu EUR apmērā, lai atbalstītu finanšu iestāžu finansējumu un ieguldījumus. Mērķis ir palīdzēt sasniegt Savienības mērķus četrās iekšējās politikas jomās: ilgtspējīga infrastruktūra, pētniecība, inovācijas un digitalizācija, mazie un vidējie uzņēmumi un sociālie ieguldījumi un prasmes. Komisija pakāpeniski atliek naudu ("nodrošinājumu") no *InvestEU* budžeta, lai izveidotu kapitāla rezervi garantiju pieprasījumiem. *InvestEU* regula paredz nodrošinājuma likmi 40 % apmērā no ES garantijas 2022. gada 31. decembrī.

Komisija 2022. gada martā parakstīja pirmo *InvestEU* garantijas nolīgumu ar EIB grupu par kopējo maksimālo summu 19,6 miljardu EUR apmērā, kas tika palielināta par 0,3 miljardiem EUR, kuri iegūti no vairākām ES programmām, kas apvienotas ar *InvestEU* garantiju (finansējuma apvienošanas darbības). 2022. gada 31. decembrī ES garantija sedza parakstītās operācijas par kopējo summu 2,1 miljards EUR, no kuriem 324 miljoni EUR bija izmaksāti. Turklāt ir noslēgti pieci garantiju līgumi ar citiem īstenošanas partneriem par kopējo summu 1,4 miljardi EUR, un saistībā ar tiem vēl nebija garantētu darbību.

Papildus ES budžetam dalībvalstis un EEZ valstis var sniegt ieguldījumu programmā *InvestEU* no kohēzijas politikas, ANM vai valsts līdzekļiem. Tā ir papildu ES garantijas summa ar nodrošinājuma likmi, kas tiek noteikta katrā gadījumā atsevišķi. Komisija vispirms paraksta iemaksu nolīgumu ar dalībvalsti vai EEZ valsti un pēc tam garantijas nolīgumu ar īstenošanas partneri. 2022. gada 31. decembrī Komisija ir parakstījusi iemaksu nolīgumus ar piecām dalībvalstīm par 1,7 miljardiem EUR (no kuriem 0,3 miljardi EUR ir kompensējošas garantijas), bet tā vēl nav parakstījusi garantijas nolīgumus ar īstenošanas partneriem.

AK saistības, kas izriet no tās izstāšanās no ES

Saskaņā ar Izstāšanās līguma 143. pantu AK ir jāatmaksā Savienībai tās daļa no iespējamām finanšu saistībām, kas saistītas ar ESIF, EFIA un EIB ārējo aizdevumu pilnvaru operācijām, kuras apstiprinātas līdz izstāšanās dienai, proti, 2020. gada 31. janvārim. Saskaņā ar 143. pantu attiecībā uz garantijas pieprasījumu par finanšu operāciju, kas apstiprināta pirms izstāšanās dienas, AK ir jāatmaksā Savienībai tās daļa no maksājumiem, ko Savienība veikusi minēto operāciju ietvaros, ja vien to nevar segt ar AK daļu no uzkrājumiem, kas tiek turēti garantiju fondā, ja piemērojams.

Attiecībā uz EIB ārējo aizdevumu pilnvaru aizdevumiem (*ELM*) ES budžeta garantijas vērtība izstāšanās dienā līdz izstāšanās dienai apstiprinātajām operācijām bija 33,7 miljardi EUR. 2022. gada 31. decembrī tā bija mainījusies līdz 24,6 miljardiem EUR. 27,6 miljardi EUR). AK daļa no šīm iespējamām saistībām 2022. gada 31. decembrī tādējādi ir 3,1 miljardi EUR (2021. gada 31. decembrī — 3,4 miljardi EUR). Tomēr, kā minēts iepriekš, jebkuras neizpildītās saistības par šiem aizdevumiem vispirms sedz no KUF nodalījuma "Garantiju fonds ārējai darbībai", un no AK summas tiks pieprasītas tikai tad, ja AK uzkrājums šim fondam, kas 2022. gada 31. decembrī ir 305 miljoni EUR, nebūs pietiekams.

Attiecībā uz ESIF operācijām ES budžeta garantijas vērtība izstāšanās dienā līdz izstāšanās dienai apstiprinātajām operācijām bija 23,5 miljardi EUR. 2022. gada 31. decembrī tā bija mainījusies līdz 18,6 miljardiem EUR. 18,8 miljardi EUR). AK daļa no šīm iespējamām saistībām 2022. gada 31. decembrī tādējādi ir 2,3 miljardi EUR. Visus garantiju pieprasījumus ESIF ietvaros vispirms sedz no KUF nodalījuma "ESIF galvojuma fonds", un no AK summas tiks pieprasītas tikai tad, ja AK uzkrājums šim fondam, kas 2022. gada 31. decembrī ir 1,0 miljards EUR, nebūs pietiekams.

Tā kā līdz izstāšanās dienai īstenošanas partneri nebija apstiprinājuši nevienu operāciju saistībā ar EFIA garantiju, AK šajā ziņā nav saistību.

AK daļa no 2022. gadā veiktajiem maksājumiem par operācijām, kas apstiprinātas izstāšanās datumā vai pēc tās un līdz 2022. gada 31. decembrim, sasniedza 51 miljonus EUR (34 miljonus EUR ESIF un 17 miljonus EUR *ELM* vajadzībām), attiecīgi samazinot AK uzkrājumus. AK maksājamā summa 2023. gadā, 313 miljoni EUR (sk. **2.6.1.2.** skaidrojumu).

4.1.2. Garantijas, kas sniegtas ES finanšu instrumentu programmu ietvaros (nominālās)

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
"Apvārsnis 2020"	2649	2590
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments	648	568
COSME	674	782
Citi	604	653
Kopā	4576	4593

Summas iepriekš minētajā tabulā atspoguļo saskaņā ar ES finanšu instrumentu programmām sniegto garantiju atlikušās nominālās summas.

Kā minēts FR 210. panta 1. punktā, ar finanšu instrumentu un ES finanšu saistībām saistītie budžeta izdevumi **nekādā gadījumā nepārsniedz tiem noteikto attiecīgo budžeta saistību summu**, tādējādi nepieļaujot iespējamās saistības, kas būtu jāsedz no budžeta. Praksē tas nozīmē, ka šīm saistībām pretī ir postenis bilances aktīvu pusē vai tās tiek segtas ar nenokārtotām budžeta saistībām, kas vēl nav iekļautas izdevumos.

COSME aizdevumu garantiju mehānisms (*LGF*) galvenokārt sastāv no maksimālā apjoma ierobežotām garantijām attiecībā uz portfeļiem ar augstāka riska parāda finansēšanu (galvenokārt aizdevumiem), ko finanšu starpnieki piedāvā MVU. COSME *LGF* ES vārdā īsteno EIF.

Sīkāku informāciju par programmu "Apvārsnis 2020" un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu sk. arī **2.4.2.1.** skaidrojumā.

AK saistības, kas izriet no tās izstāšanās no ES

Attiecībā uz ES iespējamām saistībām par summām, kas apstiprinātas līdz izstāšanās dienai saistībā ar ES finanšu instrumentiem, ieskaitot iepriekš minētās summas, ja kāda no šīm saistībām īstenojas, tā tiks segta no ES budžeta, izmantojot fiduciārajos kontos turēto naudu. Tādējādi no AK principā netiks

pieprasītas nekādas summas, izņemot tās daļu no budžeta RAL, kā izklāstīts IL 140. pantā (sk. 2.6.1.2. skaidrojumu).

4.2. Tiesvedības rezultātā iespējamās saistības

4.2.1. Tiesvedības naudas sodu jomā

2022. gada 31. decembrī iespējamās saistības naudas sodu jomā bija 2 990 miljoni EUR (2021. gadā — 2111 miljoni EUR). Šīs summas galvenokārt attiecas uz tādiem Komisijas piemērotiem naudas sodiem par konkurences noteikumu pārkāpumiem, kurus attiecīgie uzņēmumi ir provizoriski samaksājuši un par kuriem ir iesniegta pārsūdzība vai par kuriem nav zināms, vai tie tiks pārsūdzēti. Iespējamās saistības saglabājas, līdz Tiesa pieņem galīgo lēmumu lietā, vai arī līdz pārsūdzības perioda beigām. Saņemtie procenti par provizoriskajiem maksājumiem ir iekļauti gada saimnieciskās darbības rezultātā un arī kā iespējamās saistības, lai atspoguļotu Komisijas tiesību uz šīm summām nenoteiktību.

Ja ES zaudēs kādā no šiem procesiem, kas saistīti ar uzliktajiem naudas sodiem, summas, kas provizoriski saņemtas, tiks atmaksātas uzņēmumiem, neradot ietekmi uz budžetu. Naudas soda summa tiek atzīta kā budžeta ieņēmumi tikai tad, kad naudas sods ir nepārsūdzams (FR 107. pants).

Palielinājums par 1,2 miljardiem EUR galvenokārt ir saistīts ar pagaidu maksājuma saņemšanu no sodīta uzņēmuma (0,9 miljardi EUR), kas 2022. gadā atsauc savu garantiju, lai to aizstātu ar naudas maksājumu.

4.2.2. Citas tiesvedības

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Lauksaimniecība	194	79
Kohēzija	—	210
Citi	2909	1153
Kopā	3103	1443

Lauksaimniecība

Šīs ir iespējamās saistības pret dalībvalstīm saistībā ar ELGF un lauku attīstības atbilstības lēmumiem līdz Tiesas spriedumam. Saistību galīgā apjoma un tā gada noteikšana, kurā sekmīgas apelācijas rezultātā summas tiks izmaksātas no budžeta, būs atkarīga no tiesas procesa ilguma.

Kohēzija

Šīs ir iespējamās saistības pret dalībvalstīm saistībā ar kohēzijas politikas darbībām, attiecībā uz kurām vēl nav noteikts mutiskās uzklaušanās datums vai Tiesa nav sagatavojusi spriedumu.

Citas tiesvedības

Šī pozīcija attiecas uz prasībām, kas pašlaik iesniegtas pret ES par zaudējumu atlīdzināšanu, citiem juridiskiem strīdiem un lēstiem tiesāšanās izdevumiem. Jāņem vērā, ka prasībā par zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar LESD 340. pantu prasības iesniedzējam ir jāpierāda, ka iestāde ir izdarījusi pietiekami nopietnu tādas tiesību normas pārkāpumu, ar kuru personām tiek piešķirtas tiesības, kā arī iesniedzējam faktiski nodarītais kaitējums un tieša cēloņsakarība starp nelikumīgo rīcību un kaitējumu. Ievērojamais pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada beigām galvenokārt attiecas uz zaudējumu atlīdzināšanas prasību pret Eiropas Komisiju par lēmumu, ar kuru aizliegta uzņēmumu apvienošana, tāpēc norādītā summa attiecas uz prasīto summu, jo nav ticamas aplēses.

AK saistības, kas izriet no tās izstāšanās no ES

Saskaņā ar IL 147. pantu Apvienotajai Karalistei ir jāsedz tās daļa no maksājumiem, kas vajadzīgi, lai izpildītu Savienības iespējamās saistības, kurām iestājas termiņš, sakarā ar tiesvedību par Savienības finanšu saistībām, ar nosacījumu, ka minēto tiesvedību priekšmetu veidojošie fakti notikuši ne vēlāk kā 2020. gada 31. decembrī. Paredzamā maksimālā AK maksājamā summa šeit ir 384 miljoni EUR

(2021. gadā — 179 miljoni EUR). Attiecībā uz tiesvedību, kurā tiek uzskatīts par iespējamu, ka summas tiks samaksātas no ES budžeta (sk. **2.10.** skaidrojumu), AK daļa ir iekļauta kā daļa no kopējās summas, ko maksā AK — sīkāku informāciju sk. **2.6.1.2.** skaidrojumā.

4.3. IESPĒJAMIE AKTĪVI

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Saņemtās garantijas:</i>		
<i>izpildes garantijas</i>	282	287
<i>Citas garantijas</i>	6	8
<i>Citi iespējamie aktīvi</i>	19	98
Kopā	307	393

Izpildes garantijas tiek pieprasītas, lai nodrošinātu, ka ES finansējuma saņēmēji izpilda pienākumus, kas noteikti saņēmēju līgumos ar ES.

5. BUDŽETA UN JURIDISKĀS SAISTĪBAS

Šajā skaidrojumā sniegta informācija par budžeta procesu un nākotnes finansējuma vajadzībām, nevis saistībām, kuras pastāv 2022. gada 31. decembrī.

Daudzgaļu finanšu shēmā (DFS), par kuru vienojušās dalībvalstis, ir definētas programmas un noteikti saistību apropriāciju izdevumu kategoriju maksimālie apjomi un maksājumu apropriāciju kopsumma, kuras robežās ES var uzņemties budžeta un juridiskās saistības un galu galā veikt maksājumus septiņu gadu periodā, — sk. 1.1. tabulu budžeta izpildes pārskatu skaidrojumos.

Juridiskās saistības atbilst parakstītajām programmām, projektiem, nolīgumiem vai līgumiem, kas ES tādējādi ir juridiski saistoši. Juridiskas saistības ir akts, ar kuru kredītrīkotājs noslēdz vai nodibina saistību (ES vajadzībām), kas rada maksājumu (FR 2. panta 37. punkts).

Budžeta saistības principā uzņemas pirms juridisko saistību uzņemšanās, bet attiecībā uz dažām daudzgaļu programmām/projektiem tas ir otrādi — attiecīgās budžeta saistības uzņemas gada maksājumu veidā vairāku gadu laikā, ja to paredz pamataktis. Piemēram, attiecībā uz kohēziju Kopīgo noteikumu regulas (KNR) (Regula (ES) 2021/1060) 86. pantā noteikts, ka Komisijas lēmums, ar ko pieņem programmu, veido juridiskas saistības Finanšu regulas nozīmē, taču Savienības budžeta saistības attiecībā uz katru programmu uzņemas gada maksājumu veidā par katru fondu laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim. Citos juridiskajos pamatos var būt ietverti līdzīgi noteikumi. Šā iemesla dēļ var būt summas, kuras ES ir likumīgi apņēmusies maksāt, bet budžeta saistību uzņemšanās vēl nav notikusi — sk. **5.2.** skaidrojumu turpmāk.

Ja budžeta saistību uzņemšanās ir notikusi, bet turpmāki maksājumi vēl nav veikti, neizpildīto saistību summa tiek dēvēta par “*reste à liquider*” (RAL). Tās var būt programmas vai projekti, nereti daudzgadēji, kuri ir parakstīti, bet par kuriem maksājumi tiks veikti tikai vēlākos gados. Tie atspoguļo maksājumu saistības turpmākajiem gadiem. Tā kā finanšu pārskatus sagatavo, izmantojot uzkrāšanas principu, bet budžeta izpildes pārskatus sagatavo, pamatojoties uz naudas plūsmas principu, daļa no kopējās nesamaksātās summas (RAL) jau ir iekļauta izdevumos un bilancē atzīta kā saistības (sk. **2.12.** un **2.13.** skaidrojumu). Šo izdevumu aprēķins tiek veikts, pamatojoties uz saņemtajiem izmaksu atlīdzināšanas prasījumiem / rēķiniem vai programmas vai projekta īstenošanas aplēsēm, ja līdz pārskata datumam ES vēl nav iesniegti prasījumi. Tiklīdz ar RAL saistītie maksājumi ir veikti, saistību atzīšana bilancē tiek pārtraukta. RAL daļa, kas vēl nav iekļauta izdevumos, nav iekļauta saistībās, bet ir norādīta turpmāk, sk. **5.1.** skaidrojumu.

Tādējādi turpmāk sniegtā informācija atspoguļo summas 2022. gada 31. decembrī, kuras ES ir apņēmusies maksāt, pamatojoties uz līgumisko vienošanos izpildi, un tāpēc tās plānots finansēt no nākamajiem ES budžetiem.

Miljonos EUR

	Skaidrojums	31.12.2022.	31.12.2021.
Neizpildītās budžeta saistības, kas vēl nav iekļautas izdevumos	5.1.	364 503	266 526
Būtiskas juridiskās saistības	5.2.	406 284	135 181
Kopā		770 787	401 707

5.1. NEIZPILDĪTĀS BUDŽETA SAISTĪBAS, KAS VĒL NAV IEKĻAUTAS IZDEVUMOS

Miljonos EUR

	31.12.2022.	31.12.2021.
Neizpildītās budžeta saistības, kas vēl nav iekļautas izdevumos	364 503	266 526

Iepriekš norādītā summa ir budžeta RAL ("reste à liquider") 452 821 miljonu EUR apmērā (sk. 6.4. tabulu budžeta izpildes pārskatu skaidrojumos), no kā atskaitītas saistītās summas, kuras jau iekļautas bilancē kā saistības un finanšu darbības rezultātu pārskatā kā izdevumi. Budžeta RAL ir summa, kas raksturo neizpildītās saistības, par kurām vēl nav veikti maksājumi un/vai kuras vēl nav atceltas. Tā ir parasta parādība saistībā ar daudzgadu programmām. Ievērojamais pieaugums salīdzinājumā ar 2021. gadu ir saistīts ar pēdējo ANM budžeta saistību uzņemšanos (sk. arī 5.2. skaidrojumu turpmāk).

Jānorāda, ka kopējie neatmaksātie priekšfinansējuma avansa maksājumi 2022. gada 31. decembrī bija 100,5 miljardi EUR (sk. 2.5. skaidrojumu). Tas atspoguļo budžeta saistības, kas samaksātas, samazinot RAL, taču samaksātās summas joprojām tiek uzskatītas par piederīgām ES, nevis saņēmējam līdz brīdim, kad tiek izpildītas attiecīgās līgumsaistības. Tādējādi tās ir kā iepriekš aprakstītās RAL, kas vēl nav iekļautas izdevumos.

5.2. BŪTISKAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS

Miljonos EUR

	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija</i>	298 948	—
<i>Dabas resursi un vide</i>	82 372	17 662
<i>Migrācija un robežu pārvaldība</i>	8368	—
<i>ANM (NGEU) neatmaksājamās atbalsta saistības</i>	—	99 530
<i>ITER</i>	5855	6121
<i>Kosmosa programmas</i>	3548	4189
<i>Zvejas nolīgumi</i>	265	412
<i>HorizonEU</i>	322	382
<i>EURATOM</i>	362	445
<i>Brexit korekcijas rezerve</i>	296	3072
<i>Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments</i>	1811	—
<i>ES Solidaritātes fonds</i>	700	—
<i>Operatīvās nomas saistības</i>	2539	2492
<i>Citas līgumsaistības</i>	896	876
Kopā	406 284	135 181

Šīs summas atspoguļo ilgtermiņa juridiskās saistības, kuras gada beigās nebija iekļautas budžeta saistību apropriācijās. Šie saistošie pienākumi tiks iekļauti budžetā un samaksāti turpmākajos gados.

Noteiktas svarīgas programmas (sk. turpmāk) var īstenot, izmantojot gada maksājumus, saskaņā ar FR 112. panta 2. punktu. Tas ļauj ES uzņemt juridiskas saistības (parakstīt dotāciju nolīgumus, deleģēšanas nolīgumus un iepirkuma līgumus), pārsniedzot konkrētajā gadā pieejamās saistību apropriācijas. Tādējādi par būtisku pašreizējās DFS kopējā piešķiruma summu jau varētu būt uzņemtas saistības. Tas jo īpaši attiecas uz turpmāk aprakstītajām programmām.

Dalītas pārvaldības fondi

Tās ir juridiskās saistības, ko ES ir apņēmusies maksāt, pieņemot darbības programmas, kas saistītas ar dalītu pārvaldību. Komisijas lēmums, ar ko pieņem darbības programmu, ir finansēšanas lēmums FR 110. panta nozīmē, un, sākot no brīža, kad par to tiek informēta attiecīgā dalībvalsts, — juridiskas saistības minētās regulas nozīmē.

Kopīgo noteikumu regulas (KNR) 86. panta 2. punktā attiecībā uz dalītas pārvaldības fondiem noteikts:

“Savienības budžeta saistības attiecībā uz katru programmu Komisija uzņemas gada maksājumu veidā par katru fondu laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim.”

Summas, kas norādītas tabulas pirmajās trijās rindīnās, attiecas uz DFS 2021.–2027. gadam 2.A izdevumu kategoriju (ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija), 3. izdevumu kategoriju (dabas resursi un vide) un 4. izdevumu kategoriju (migrācija un robežu pārvaldība). Tās parāda nesamaksātās summas, ko ES iekļaus budžetā un samaksās pēc 2022. gada 31. decembra.

NGEU (ANM) neatmaksājamās atbalsta saistības

ANM ir galvenā ES atveseļošanas instrumenta *NGEU* programma. Tā tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 12. februāra Regulu (ES) 2021/241. Tā finansē reformas un ieguldījumus dalībvalstīs no koronavīrusa pandēmijas sākuma 2020. gada februārī līdz 2026. gadam. Regulas (ES) 2021/241 23. pants atļauj gada maksājumu izmantošanu. Juridiskās saistības, kas šīs programmas ietvaros parakstītas līdz 2022. gada 31. decembrim, veido aptuveni 70 % no kopējās neatmaksājamā ANM atbalsta summas saskaņā ar regulas 11. pantu. 2022. gada 31. decembrī tās ir pilnībā segtas ar budžeta saistībām.

ITER — Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors

Šīs saistības ir paredzētas *ITER* iekārtu turpmāko finansējuma vajadzību apmierināšanai laikposmā līdz 2027. gadam. ES (Euratom), tostarp dalībvalstu un Šveices, ieguldījums *ITER International* tiek nodrošināts ar Kodolsintēzes enerģijas aģentūras starpniecību. Šī summa atspoguļo perspektīvo finansējumu atbilstīgi DFS 2021.–2027. gadam, kas izveidota ar Padomes Lēmumu (Euratom) 2021/281 (2021. gada 22. februāris), ar kuru groza Lēmumu 2007/198/Euratom, ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām, un ar kuru ir atļauts izmantot gada maksājumus. *ITER* tika izveidots, lai pārvaldītu *ITER* iekārtas, sekmētu *ITER* iekārtu ekspluatāciju, veicinātu sabiedrības izpratni par kodolsintēzes enerģiju un tās pieņemšanu un veiktu jebkuras citas darbības, kas ir vajadzīgas tā mērķa sasniegšanai. *ITER* ir iesaistīta ES kopā ar dažādām citām valstīm.

Kosmosa programmas

Kosmosa programma ietver šādus komponentus: *Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus*, *Govsatcom* un *SSA*. Nozīmīgākie ir *Galileo*, kas izstrādā Eiropas Globālo navigācijas satelītu sistēmu, un *Copernicus*, kas ir saistīts ar Eiropas Zemes novērošanu. Šīs saistības uzņemas uz laikposmu līdz 2027. gadam. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis, OV L 170/69, 2021. gada 12. maijs), Komisija parakstīja iemaksu nolīgumus ar Eiropas Kosmosa aģentūru (EKA), *EUMETSAT*, *Mercator* un Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centru. Regulas (ES) 2021/696 11. panta 6. punkts atļauj gada maksājumu izmantošanu.

Zvejas nolīgumi

Šie nolīgumi ir saistības, kas uzņemtas ar trešām valstīm par darbībām saskaņā ar starptautiskiem zvejas nolīgumiem līdz 2026. gadam. Uzņemtās saistības ir balstītas uz Padomes lēmumiem par katru trešo valsti (piemēram, nolīgums starp ES un Seišelu salu Republiku un tā īstenošanas protokols; OV L 60, 28.2.2020.) un tiek uzskatītas par īpašiem starptautiskiem līgumiem ar daudzgadu tiesībām un pienākumiem.

Pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”

Tās ir summas, kas paredzētas pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa” dažādu kosmosa komponentu iepriekšējām un turpmākā posma darbībām. Šīs saistības uzņemas uz laikposmu līdz 2027. gadam. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis) (OV L 170/1, 12.5.2021.), Komisija parakstīja iemaksu nolīgumu ar EKA. Regulas (ES) 2021/695 12. panta 8. punkts atļauj gada maksājumu izmantošanu.

EURATOM

Padomes Regula (Euratom) 2021/765 (2021. gada 10. maijs), ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” un atceļ Regulu (Euratom) 2018/1563 (OV L 167I, 12.05.2021., 81. lpp.). Regulas 4. pantā ir paredzēta gada iemaksu izmantošana.

Tā kā *Euratom* programmas vispārējais mērķis ir īstenot kodolpētniecības un mācību pasākumus, uzsvāru liekot uz nepārtrauktu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanu, kā arī sniegt ieguldījumu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” mērķu sasniegšanā, tostarp saistībā ar

enerģētikas pārkārtošanu; *Euratom* programma piešķir pētniecības dotācijas konkursa kārtībā, izsludinot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus un piešķirot tās konkrētiem saņēmējiem.

Brexit korekcijas rezerve (BKR)

Brexit korekcijas rezerves (BKR) mērķis ir novērst ekonomiskās un sociālās sekas, ko radīja Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības (ES) 2020. gada februārī. Tā tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 6. oktobra Regulu (ES) 2021/1755. Atklātā summa atspoguļo juridiskās saistības, kas vēl jāīsteno BKR atbalstīto pasākumu ietvaros. Šeit ir atklāta tikai tā juridisko saistību daļa, kas vēl nav segta ar budžeta saistībām.

Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (ESSF)

Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (ESSF) tika izveidots, lai reaģētu uz lielām dabas katastrofām un paustu Eiropas solidaritāti katastrofu skartajiem reģioniem Eiropā. ESSF ir izveidots ar Padomes 2002. gada 11. novembra Regulu (EK) Nr. 2012/2002, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 661/2014 un Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 30. marta Regulu (ES) Nr. 461/2020. Norādītā summa ir juridiskās saistības, kas vēl nav segtas ar budžeta saistībām.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI 2)

EISI 2 sniedz finansiālu palīdzību Eiropas tīkliem, atbalstot kopēju interešu projektus tādās jomās kā transporta, telesakaru un enerģētikas infrastruktūra. EISI programmas juridiskās saistības aptver īstenošanas laikposmu no 2021. līdz 2027. gadam EISI enerģētikas instrumentam (ar iespēju to pagarināt). Šo saistību juridiskais pamats ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 7. jūlija Regula (ES) 2021/1153, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014 (Dokuments attiecas uz EEZ)", kuras 4. panta 5. punktā noteikts, ka "Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumus pa diviem vai vairākiem gadiem".

Operatīvās nomas saistības

Minimālās summas, par kurām saskaņā ar pamatā esošajiem līgumiem ir saistības tās samaksāt atlikušajā nomas līguma darbības laikā, ir šādas:

Miljonos EUR

	Minimālie nomas maksājumi			Kopā
	< 1 gads	1–5 gadi	> 5 gadi	
Ēkas	449	1040	1005	2493
IT materiāli un cits aprīkojums	12	27	7	46
Kopā	461	1067	1012	2539

Saistībā ar Apvienotās Karalistes paziņojumu par tās nodomu izstāties no Eiropas Savienības un pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1718 (2018. gada 14. novembris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2004/726, Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) mītnesvieta 2019. gada martā tika pārcelta no Londonas uz Amsterdamu. Aģentūra 2019. gada 2. jūlijā vienojās ar ēkas īpašnieku un kopš tā laika savas telpas ēkā izīrē apakšīrniekam ar nosacījumiem, kas atbilst pamatnomas nosacījumiem, ieskaitot apakšnomas termiņu, kas ilgst līdz EMA pamatnomas termiņa beigām 2039. gada jūnijā.

Iepriekšējā tabulā norādītās summas ietver 366 miljonus EUR, kas vēl ir jāsaņem saskaņā ar pamatnomas līgumu. Paredzams, ka maksājumus par tādu pašu summu saņems apakšīrnieks saskaņā ar neatceļamo apakšnomas līgumu.

Citas līgumsaistības

Norādītās summas atbilst saistībām par summām, kas jāmaksā līgumu darbības laikā. Visbūtiskākā šeit iekļautā summa attiecas uz līgumu (JMO2) par Komisijas ēku Luksemburgā (505 miljoni EUR).

6. FINANŠU RISKĀ PĀRVALDĪBA

Turpmāk atklātā informācija par ES finanšu risku pārvaldību attiecas uz:

- aizņēmumu un aizdevumu darbībām saistībā ar finansiālo palīdzību, ko sniedz Komisija ar *NGEU*, *EFSM*, *MB*, *MFA*, *SURE* un *Euratom* darbību starpniecību;
- Komisijas veiktajām kases operācijām ES budžeta izpildei, tostarp naudas sodu saņemšanai;
- aktīviem, kas tiek turēti kopējā uzkrājumu fondā budžeta garantijām, likvidējamā EOTK un *BUFI* portfelī;
- finanšu instrumentiem, ko finansē no ES budžeta; kā arī
- ES budžeta garantiju programmām.

6.1. FINANŠU RISKU VEIDI

ES ir pakļauta un pārvalda šādus galvenos finanšu riskus, kas izriet no tās finanšu instrumentiem:

Tirgus risks ir risks, ka tirgus cenu izmaiņu dēļ var svārstīties finanšu instrumenta patiesā vērtība vai nākotnes naudas plūsmas. Tirgus risks ietver ne tikai iespējamus zaudējumus, bet arī iespējamo peļņu. Tas ietver valūtas risku, procentu likmes risku un citas cenas risku (piemēram, kapitāla risku).

- Valūtas risks ir risks, ka ES darbības vai ieguldījumu vērtību ietekmēs valūtas kursa pārmaiņas. Šo risku rada tas, ka mainās vienas valūtas cena attiecībā pret otru valūtu.
- Procentu likmes risks ir iespējamība, ka procentu likmju kāpuma dēļ samazināsies vērtspapīra, jo īpaši obligācijas, vērtība. Parasti augstākas procentu likmes izraisa nemainīgas likmes obligāciju cenu kritumu un otrādi kā arī
- Citas cenas risks ir risks, ka finanšu instrumenta patiesā vērtība vai nākotnes naudas plūsmas svārstīsies tirgus cenu izmaiņu dēļ (kas nav tās, kas rodas no procentu likmes riska vai valūtas riska), vai nu šīs izmaiņas rada faktori, kas ir specifiski atsevišķam finanšu instrumentam vai tā emitentam, vai faktori, kas ietekmē visus līdzīgos tirgū tirgotos finanšu instrumentus.

Kreditrisks ir risks ciest zaudējumus, kurus rada parādnieka/aizņēmēja neveikts maksājums par aizdevumu vai citu kredītlīniju (pamatsummas vai procentu, vai abu summu maksājums) vai citu līgumsaistību nepildīšana. Saistību neizpildes gadījumi ietver atmaksas kavēšanu, aizņēmēja atmaksas pārstrukturēšanu un bankrotu.

Likviditātes risks ir risks, ka ES struktūrai būs grūtības izpildīt pienākumus attiecībā uz finanšu saistībām, par kurām norēķinus veic ar naudas vai citu finanšu aktīvu iemaksu.

6.2. RISKĀ PĀRVALDĪBAS POLITIKA

Finanšu instrumentu novērtēšana

Šādas finanšu aktīvu un saistību klases netiek novērtētas to patiesajā vērtībā: nauda un naudas ekvivalenti, aizdevumi, ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi, kas nav finanšu garantiju līguma debitoru parādi, ja tie klasificēti kā finanšu aktīvi *FVSD*, aizņēmumi, finanšu garantiju līgumi un citas finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā. Šo finanšu aktīvu un saistību uzskaites vērtība tiek uzskatīta par pamatotu tuvinājumu to patiesajai vērtībai.

Aizņēmumu un aizdevumu darbības attiecībā uz finansiālo palīdzību un *NGEU*

Aizņēmumu un aizdevumu darījumus veic ES saskaņā ar attiecīgajām Padomes regulām, Padomes un Eiropas Parlamenta lēmumiem un, ja piemērojams, ar iekšējām pamatnostādņēm. Ir izstrādātas rakstiskas procedūru rokasgrāmatas, kas aptver tādas konkrētas jomas kā aizņēmumi un aizdevumi, un tās izmanto attiecīgās funkcionālās vienības. Tiek regulāri noteikti un novērtēti finanšu un darbības riski un pārbaudīta atbilstība iekšējām pamatnostādņēm un procedūrām.

Aizdevumu darbības, izņemot *NGEU*, tiek finansētas, izmantojot kompensējošus aizņēmumus, tāpēc neveidojas atvērtas procentu likmju vai valūtas pozīcijas. Aizdevumiem, kas izdoti saskaņā ar *NGEU*, netiek izmantota kompensējošo darbību pieeja, kā tas tiek darīts attiecībā uz citiem finansiālās palīdzības instrumentiem. Tā vietā *NGEU* ir izstrādāta diversificēta finansēšanas stratēģija, kas apvieno plašu finansēšanas instrumentu klāstu. Diversificētās finansēšanas stratēģijas vajadzībām ir izstrādātas un ieviestas efektīvas riska pārvaldības pamatnostādnes un procedūras *NGEU* instrumentam, kas ikdienā aktīvi risina saistītos riskus.

NGEU risku pārvaldība

Līdz ar *NGEU* darbības uzsākšanu 2021. gadā Komisija iecēla galveno riska ekspertu, izveidoja atbilstošu pārvaldības struktūru un pieņēma augsta līmeņa riska un atbilstības politiku ("*HLRCP*"), kas attiecas uz *NGEU* aizņemšanās, parāda pārvaldības un aizdevumu operācijām ("*NGEU* darbības"). *HLRCP* ietver atbilstošu riska pārvaldības un atbilstības sistēmu, lai pārraudzītu riskus un atbilstības jautājumus, kas rodas, īstenojot *NGEU* aizņemšanās, parāda pārvaldības un aizdevumu operācijas¹⁶. Tā nodrošina visaptverošu sistēmu *NGEU* darbībām piemērojamām riska pārvaldības pamatnostādņēm, identificējot visus būtiskos riskus, kas rodas, īstenojot *NGEU* darbības. *HLRCP* darbības joma nesniedzas tālāk par to risku un atbilstības jautājumu pārraudzību, kas izriet tikai no *NGEU* darbību īstenošanas.

Ar Lēmumu C(2021) 2502 tika izveidots galvenā riska eksperta ("*CRO*") amats un Riska un atbilstības komiteja ("*RCC*"). Gan *CRO*, gan *RCC* funkcijas tika sīkāk aprakstītas *HLRCP*. Tā papildina *NGEU* pārvaldības sistēmu, kā paredzēts Lēmumā C(2021)2502¹⁷, un sīkāk nosaka galvenās funkcijas un pienākumus, kas saistīti ar *NGEU* darbību riska pārvaldības un atbilstības sistēmu.

CRO uzdevums ir nodrošināt, ka *NGEU* darbību īstenošanā izmantotās sistēmas un procesi ir izstrādāti tā, lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu aizsardzību un pareizu darbību finanšu pārvaldību. *CRO* sagatavo *HLRCP*, lai nodrošinātu, ka ar *NGEU* darbībām saistītie riski tiek pienācīgi identificēti, pārvaldīti un kontrolēti, un pārbauda, vai *HLRCP* tiek īstenota visaptveroši un konsekventi.

CRO, ko atbalsta *RCC*, ievieš riska pārvaldības sistēmu, izmantojot iekšējās riska politikas un procedūras. *RKK* ir Komisijas iekšējā komiteja, kuras uzdevums ir atbalstīt *CRO* tā pienākumu izpildē. *RCC* izstrādā atzinumus par jautājumiem, kas saistīti ar *NGEU* darbības riska pārvaldības sistēmu.

Visbeidzot, *RCC* atskaitās par budžetu atbildīgajam Akadēmijas loceklim par Lēmuma C(2022)9700 4. nodaļā noteiktajiem pienākumiem. *CRO* veic savas funkcijas patstāvīgi un ir autonoms, pildot uzticētos uzdevumus un pienākumus.

Saistībā ar *NGEU* darbībām riska pārvaldības modelis "trīs aizsardzības līnijas" tika izmantots, lai: i) nodrošinātu pienācīgu pilnvaru un pienākumu nodalīšanu; ii) skaidri noteiktu kompetences robežas; un iii) nodrošināt atšķirīgus pienākumus un atbildību saistībā ar riska pārvaldību un kontroli.

Kase

Komisijas kases operāciju pārvaldības noteikumi un principi ir noteikti Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (kas grozīta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2016/804) un Finanšu regulā.

¹⁶ https://commission.europa.eu/system/files/2022-01/high_level_risk_and_compliance_policy_hlrcp_formatted.pdf

¹⁷ Lēmums C(2021)2502 tika atcelts un aizstāts ar Lēmumu C(2022)9700.

Saskaņā ar iepriekš minētajām regulām ir piemērojami turpmāk izklāstītie pamatprincipi.

- Pašu resursus maksā dalībvalstis, veicot iemaksas kontā, ko šajā nolūkā Komisijas vārdā atver valsts kasē vai centrālajā bankā. Iepriekš minētos kontus Komisija drīkst izmantot tikai, lai apmierinātu savas vajadzības pēc naudas līdzekļiem.
- Pašu resursus dalībvalstis maksā savas valsts valūtā, turpretī Komisijas maksājumi galvenokārt tiek veikti euro.
- Komisijas vārdā atvērtos bankas kontus nedrīkst pārtērēt. Šis ierobežojums neattiecas uz Komisijas pašu resursu kontiem gadījumā, ja nav izpildītas saistības attiecībā uz aizdevumiem, par ko noslēgts līgums vai kas garantēti saskaņā ar ES Padomes regulām un lēmumiem, un ar konkrētiem nosacījumiem arī gadījumos, kad prasības pēc naudas līdzekļiem pārsniedz kontos esošos naudas līdzekļus kā arī
- Bankas kontos turētos līdzekļus, kas ir citās valūtās, nevis euro, izmanto maksājumiem tajās pašās valūtās vai periodiski konvertē euro.

Papildus pašu resursu kontiem Komisija atver citus bankas kontus centrālajās bankās un komercbankās, lai veiktu maksājumus un saņemtu citus ieņēmumus, kas nav dalībvalstu iemaksas budžetā.

Kases un maksājumu operācijas lielā mērā ir automatizētas un balstītas uz mūsdienīgām informācijas sistēmām. Tiek piemērotas īpašas procedūras, lai garantētu sistēmu drošību un nodrošinātu pienākumu sadali saskaņā ar Finanšu regulu, Komisijas iekšējās kontroles standartiem un revīzijas principiem.

Komisijas kases un maksājumu operāciju pārvaldību reglamentē rakstveida pamatnostādņu un procedūru kopums, kura mērķis ir samazināt darbības un finanšu risku un nodrošināt atbilstošu kontroles līmeni. Tie aptver dažādas darbības jomas (piemēram, maksājumu izpildi un naudas pārvaldību, naudas plūsmas prognozēšanu, darbības nepārtrauktību utt.), turklāt pamatnostādņu un procedūru ievērošana regulāri tiek pārbaudīta.

Aktīvu pārvaldība

Dažādu ar aktīvu pārvaldības darbībām saistīto risku kontrole balstās uz īpašām pārvaldības un darba procedūrām, kas pieņemtas pēc salīdzinošās novērtēšanas, piemērojot augstākos standartus, ko pieņemušas līdzīgas starptautiskas iestādes. Šīs procedūras, par kurām tika veiktas dažādas iekšējas un ārējas revīzijas, nodrošina pareizu aktīvu pārvaldību.

Komisija ir ieviesusi atbilstošu pārvaldību, lai pārskatītu un apstiprinātu tehniskos un stratēģiskos lēmumus saistībā ar aktīvu pārvaldības darbībām. Aktīvu pārvaldības darbības pārrauga divas komitejas — Riska komiteja, ko veido *BUDG* ĢD pārstāvji, un Aktīvu pārvaldības padome, ko veido *BUDG* ĢD, *ECFIN* ĢD un *FISMA* ĢD pārstāvji. Tehniskus lēmumus apspriež un apstiprina Riska komitejā, savukārt stratēģiskus lēmumus pirms galīgā apstiprinājuma saņemšanas no *BUDG* ĢD ģenerāldirektora, saskaņojot ar grāmatvedi, apstiprina Riska komiteja un Aktīvu pārvaldības padome.

Aktīvu pārvaldība garantē skaidru lēmumu pieņemšanas deleģēšanu un atbildības sadalījumu, pienācīgu pienākumu nodalīšanu starp sekretariātu, riska pārvaldības nodaļu un atbalsta pakalpojumu nodaļu, skaidri definētas funkcijas un labi izstrādātas un dokumentētas procedūras un procesus, kā arī kontroli un līdzsvaru visos līmeņos. Atbilstības procedūras nodrošina sistēmu atbilstoši noteikumiem attiecībā uz rīcības kodeksiem, lai pārvaldītu iespējamās personīgo interešu konfliktus, kā arī noteikumiem, lai pārvaldītu iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas riskus.

Aktīvu pārvaldības pamatnostādnes un iekšējie ieguldījumu ierobežojumi nodrošina stabilu iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu aktīvu aizsardzību. Jo īpaši aktīvi vērtspapīru veidā tiek glabāti mūsu turētājbankā saskaņā ar labāko tirgus praksi, savukārt skaidra nauda un noguldījumi tiek izvietoti finanšu iestādēs ar augstu kredītvērtējumu. Finanšu aktīvu aizsardzību nodrošina arī pienākumu nošķiršana starp komandu, kas ir atbildīga par vērtspapīru darījumu iniciēšanu, un atbalsta pakalpojumu nodaļas komandu, kas ir atbildīga par norēķiniem un bankas datu saskaņošanu. Papildu kontroles līmeni nodrošina grāmatvedības komanda ikmēneša slēgšanas saskaņošanas procesā, kad vērtspapīru portfelis tiek saskaņots ar vērtspapīru turētāja pārskatu. Jebkuras norēķinu neatbilstības un darījuma partneru izraisītus maksājumu kavējums katru dienu pārbauda atbalsta pakalpojumu nodaļas komanda, veicot bankas datu saskaņošanu. Lai uzraudzītu, kā tiek ievērota kontroles sistēma, attiecīgajām ieinteresētajām personām periodiski tiek sniegts izsmeljošs pārvaldīto aktīvu darbības un riska rādītāju kopums.

Aktīvu pārvaldības pamatnostādņēs, riska un investīciju stratēģijās ir noteikti konkrēti limiti un ierobežojumi, lai ierobežotu portfeļa kredītrisku, kas ir ierobežots līdz investīcijas pakāpei, izņemot attiecībā uz ES dalībvalstu kredītrisku.

Kopējais uzkrājumu fonds

Ar Komisijas 2020. gada 25. marta Lēmumu C(2020) 1896 par KUF (AMG) aktīvu pārvaldības pamatnostādņēm KUF finanšu pārvaldnieka pienākumi un uzdevumi tika deleģēti Budžeta ģenerāldirektorāta (BUDG ĢD) ģenerāldirektoram. KUF tiek turēts atsevišķi no citiem BUDG ĢD pārvaldītajiem portfeļiem. Fonds kā atsevišķa juridiska persona nepastāv.

KUF tiek pārvaldīts saskaņā ar aktīvu pārvaldības pamatnostādņēm. Mērķis ir nodrošināt nepieciešamo likviditāti, lai pilnībā un ātri apmierinātu visas prasītās aizplūdes, piemēram, garantiju pieprasījumus, un nodrošināt kapitāla saglabāšanu fonda ieguldījumu periodā ar augstu ticamības līmeni.

Lai sasniegtu iepriekš aprakstīto vispārējo mērķi, KUF finanšu pārvaldnieks pārvalda aktīvus saskaņā ar piesardzības noteikumiem un pareizas finanšu pārvaldības principiem un saskaņā ar Komisijas grāmatveža noteiktajiem noteikumiem un procedūrām. Ir izstrādātas rakstveida procedūru rokasgrāmatas, kas aptver tādas konkrētas jomas kā kases operāciju pārvaldība, un tās izmanto attiecīgās funkcionālās vienības. Tiek regulāri noteikti un novērtēti finanšu un darbības riski un pārbaudīta atbilstība iekšējām pamatnostādņēm un procedūrām.

KUF portfeli veido tā, lai nodrošinātu augstu diversifikācijas pakāpi starp atbilstīgo aktīvu klasēm, ģeogrāfiskajiem apgabaliem, emitentiem un termiņiem nolūkā pārvaldīt portfeļa vērtības svārstības.

Tā kā vienīgais darījuma partneris visiem spēkā esošajiem regulētā tirgū netirgotajiem valūtas nākotnes līgumiem 2022. gada 31. decembrī bija Banque de France, šajā datumā nebija nodrošināti nekādi kredītkvalitātes uzlabojumi, piemēram, nodrošinājums, savstarpējo prasījumu ieskaita līgumi vai garantijas. Maksimālais kredītrisks ārvalstu valūtas atvasinātajiem instrumentiem ar pozitīvu patieso vērtību pārskata perioda beigās ir vienāds ar uzskaites vērtību bilancē.

Naudas sodi

Provizoriski iekasēti naudas sodi: noguldījumi

Summas, kas saņemtas pirms 2010. gada, paliek tādu banku kontos, kuras ir īpaši izvēlētas provizoriski iekasētu naudas sodu noguldījumu turēšanai. Bankas tiek izvēlētas atbilstīgi Finanšu regulā noteiktajām konkursa procedūrām. Līdzekļu izvietojanu konkrētās bankās nosaka saskaņā ar iekšējo riska pārvaldības politiku, kurā definētas kredītreitinga prasības un līdzekļu apjoms, kādu var izvietot un kas ir proporcionāls darījuma partnera pašu kapitālam. Tiek regulāri noteikti un novērtēti finanšu un darbības riski un pārbaudīta atbilstība iekšējai politikai un procedūrām.

Provizoriski iekasēti naudas sodi: BUFI portfelis

Sākot no 2010. gada, piemēroto un provizoriski iekasēto naudas sodu summas iegulda īpaši izveidotā BUFI portfelī. Portfeļa galvenais mērķis ir samazināt ar finanšu tirgiem saistītos riskus un nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem subjektiem, piemērojot garantētu atdevi, ko aprēķina uz vienas un tās pašas bāzes, naudas soda nominālajai summai. Tomēr minimālā garantētā atdeve, ko piemēro subjektiem pirms jaunās Finanšu regulas stāšanās spēkā 2018. augustā, ir nulle. Aktīvu pārvaldību provizoriski iekasētajiem naudas sodiem veic Komisija saskaņā ar iekšējām aktīvu pārvaldības pamatnostādņēm. Ir izstrādātas procedūru rokasgrāmatas, kas aptver tādas konkrētas jomas kā kases operāciju pārvaldība, un tās izmanto attiecīgās funkcionālās vienības. Tiek regulāri noteikti un novērtēti finanšu un darbības riski un pārbaudīta atbilstība iekšējām pamatnostādņēm un procedūrām.

Aktīvu pārvaldības darbību mērķis ir ieguldīt Komisijai provizoriski samaksātos naudas sodus tā, lai:

- nodrošinātu līdzekļu vieglu pieejamību vajadzības gadījumā, vienlaikus
- cenšoties parastos apstākļos panākt atdevi, kas vidēji atbilst BUFI kritērija atdevei, atskaitot radušās izmaksas un saglabājot naudas sodu nominālvērtību.

Ieguldījumi ir ierobežoti un būtībā attiecas tikai uz šādām kategorijām: termiņnoguldījumi dalībvalstu centrālajās bankās, valsts parāds aģentūrās, valstij pilnībā piederošās vai valsts garantētās bankās vai pārvalstiskās iestādēs, kā arī obligācijas, parādzīmes un noguldījumu sertifikāti, ko emitējušas valsts vai pārvalstiskas iestādes.

Saņemtās finanšu garantijas

Ievērojamas summas no finanšu iestāžu piešķirtām garantijām Komisija tur saistībā ar naudas sodiem, ko tā piemēro uzņēmumiem par ES konkurences noteikumu pārkāpumiem (sk. **2.6.1.3.** skaidrojumu). Uzņēmumi, kuriem tiek uzlikts naudas sods, nodrošina šādas garantijas kā alternatīvu provizoriska maksājuma veikšanai. Garantijas tiek pārvaldītas atbilstīgi iekšējai riska pārvaldības politikai. Tiek regulāri noteikti un novērtēti finanšu un darbības riski un pārbaudīta atbilstība iekšējai politikai un procedūrām.

ES budžeta garantiju programmas

Finanšu regulas X sadaļā ir iekļauti vairāki drošības pasākumi, lai aizsargātu ES budžetu pret finanšu riskiem, ko rada budžeta garantiju izmantošana. Tos var iedalīt četrās pamatkategorijās.

1. Pasākumi iespējamo saistību apjoma ierobežošanai

Pirmkārt, ES garantijas apjoms vienmēr ir ierobežots skaidri noteiktā veidā. Finanšu regulā ir noteikts, ka finanšu saistības un kopējie neto maksājumi no budžeta nedrīkst pārsniegt budžeta garantijas apjomu, kas apstiprināts ar tās pamataktu. Iespējamās saistības, ko rada budžeta garantija, var pārsniegt finanšu aktīvus, kas paredzēti ES finanšu saistību segšanai, tikai tad, ja tas ir paredzēts attiecīgajā pamataktā saskaņā ar tajā izklāstītajiem īpašajiem nosacījumiem.

Otrkārt, ES garantēto darījumu / finanšu produktu vēlamā riska profilu iespēju robežās nosaka ex ante, t. i., pirms garantiju nolīgumu parakstīšanas.

2. Īstenošanas partneru atlases pasākumi

Budžeta garantiju programmas tiek īstenotas kopā ar uzticamiem, pilāru novērtētiem partneriem. Tas cita starpā nodrošina šo īstenošanas partneru (IP) grāmatvedības, finanšu un riska pārvaldības sistēmu uzticamību. Turklāt šie IP piešķir pašu resursus, nodrošinot pienācīgu interešu saskaņošanu ar Savienību.

3. Pasākumi, kas nodrošina pietiekamu ex ante budžeta spēju absorbēt garantiju pieprasījumus

Budžeta garantiju programmas ir nodrošinātas ar uzkrātiem aktīviem, kas tiek glabāti KUF. Uzkrājumu likme katras programmas pamataktā ir noteikta tādā līmenī, lai budžeta apropriāciju plānošana veidotu uzkrājumu, kas ļautu segt zaudējumus bez budžeta traucējumiem. Tādējādi uzkrājumi ir pietiekami, lai segtu paredzamos un līdz zināmam līmenim arī neparedzētos šo budžeta garantiju zaudējumus.

Pēc tam Komisija (katru gadu) nodrošinās uzkrājumu likmes atbilstību, kā noteikts pamataktā, un tās saskanību ar Finanšu regulas principiem un finanšu plānojumu.

4. Pasākumi, lai risinātu realizētos zaudējumus, kas pārsniedz ex ante aplēses

Finanšu regulā ir ieviesti divi agrīnās brīdināšanas sliekšņi (t. i., kad 50 % un 30 % no nodrošinājuma mērķa paliek pieejami). Šie brīdināšanas sliekšņi ļauj Komisijai paredzēt iespējamo uzkrājumu izsmelšanu pirms budžeta garantijas izbeigšanās un ļauj Komisijai izvērtēt, vai tā var izņēmuma kārtā ierosināt papildu uzkrājumus.

Ja uz laiku ir nepieciešama papildu likviditāte, ir ieviestas tādas procedūras kā pārskaitījumi starp KUF nodalījumiem un centrālās kases likviditātes izmantošana, kā arī pieejamo budžeta līdzekļu (saistību un maksājumu apropriāciju) izmantošana.

Turklāt 2020. gadā tika izveidota no budžeta garantijām izrietošo iespējamo saistību vadības komiteja, kas darbojas budžeta komisāra pakļautībā. Tā iejaucas jautājumos, kas attiecas uz budžeta garantijām un finansiālo palīdzību, radot iespējamās saistības pret budžetu, kas rodas, īstenojot Finanšu regulas X sadaļu, tostarp tos noteikumus, kas paredzēti Iekšējos noteikumos par Savienības vispārējā budžeta izpildi. Tas ietver riska pārvaldības sistēmu, attiecīgos kopējos standarta līgumu horizontālos noteikumus un integrēto pārskatu sniegšanu, lai noteiktu korporatīvās prasības iespējamo saistību ilgtspējīgai pārvaldībai.

Finanšu instrumentu programmas

Jau daudzus gadus ES budžeta izpildē tiek izmantotas finanšu instrumentu programmas. Sīkāku informāciju par attiecīgajām summām sk. **2.4.2.** skaidrojumā.

Lielākajai daļai finanšu instrumentu kopīgs ir tas, ka to īstenošana tiek deleģēta EIB grupai (tostarp EIF) vai citām finanšu iestādēm, pamatojoties uz nolīgumu starp Komisiju un finanšu iestādi. Nolīgumi, kas parakstīti ar šīm finanšu iestādēm, ietver stingrus nosacījumus un starpnieku saistības, lai nodrošinātu pienācīgu ES naudas pārvaldību un pārskatu iesniegšanu. Kad ir pausta apņemšanās veikt finanšu iemaksu kādā no instrumentiem, līdzekļi tiek pārvesti uz īpaši izveidotu bankas kontu, ko atvērusi finanšu iestāde savā vārdā, bet pārstāvēt Komisiju (t. i., fiduciāro kontu). Atkarībā no attiecīgā instrumenta finanšu iestāde var izmantot šajā fiduciārajā kontā esošos līdzekļus aizdevumu sniegšanai, parāda instrumentu emitēšanai, investīcijām pašu kapitāla instrumentos vai garantiju pieprasījumu segšanai. Parasti ieņēmumi no finanšu instrumentiem tiek atmaksāti ES budžetā.

Attiecībā uz šiem finanšu instrumentiem risks ir ierobežots un nepārsniedz maksimālo apjomu, kas ir norādīts pamatā esošajos nolīgumos kā instrumentam budžetā paredzētā summa. Tā kā Komisija bieži uzņemas "pirmās kārtas zaudējumu daļu" un instrumenti ir paredzēti, lai finansētu riskantākus saņēmējus (kam ir grūtības iegūt finansējumu no komerciāliem aizdevējiem), ir iespējams, ka ES budžetam radīsies kādi zaudējumi.

6.3. VALŪTAS RISKS

ES finanšu instrumentu valūtas risks gada beigās: neto pozīcija

Miljonos
EUR

	31.12.2022.						
	USD	GBP	PLN	SEK	Citi	EUR	Kopā
Finanšu aktīvi							
<i>Finanšu aktīvi AC**</i>	83	6	—	—	12	151	251
<i>Finanšu aktīvi FVSD</i>							
<i>Neatvasinātie instrumenti</i>	843	25	—	20	98	29 088	30 073
<i>Atvasinātie instrumenti</i>	(483)	—	—	—	—	1467	984
<i>Debitoru parādi**</i>	89	111	14	0	17	5453	5684
<i>Nauda un naudas ekvivalenti</i>	84	13	1031	473	1421	43 522	46 544
	616	155	1 045	493	1548	79 681	83 537
Finanšu saistības							
<i>Finanšu garantiju saistības</i>	(793)	(0)	(37)	(12)	(164)	(5450)	(6456)
<i>Finanšu saistības FVSD</i>	(1)	—	—	8	19	(50)	(25)
	(795)	(0)	(37)	(4)	(146)	(5500)	(6481)
Kopā	(179)	154	1 008	489	1403	74 181	77 056

Miljonos
EUR

	31.12.2021.						
	USD	GBP	PLN	SEK	Citi	EUR	Kopā
Finanšu aktīvi							
Finanšu aktīvi AC**	63	18	—	—	7	88	176
Finanšu aktīvi FVSD							
Neatvasinātie instrumenti	934	51	—	23	75	23 141	24 223
Atvasinātie instrumenti	(646)	—	—	—	—	1474	828
Debitoru parādi**	109	98	108	4	88	7372	7780
Nauda un naudas ekvivalenti	85	24	1014	591	1692	41 455	44 860
	545	192	1121	618	1862	73 529	77 866
Finanšu saistības							
Finanšu garantiju saistības	(1047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6418)	(7794)
Finanšu saistības FVSD	(1)	—	—	—	(4)	—	(5)
	(1048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6418)	(7798)
Kopā	(503)	192	1059	599	1611	67 111	70 068

*Izņemot aizdevumus ANM (NGEU) un finansiālajai palīdzībai.

**Izņemot atliktās maksas.

Ja euro kurss pret citām valūtām būtu paaugstinājies vai pazeminājies par 10 %, tam uz saimnieciskās darbības rezultātu būtu bijusi šāda ietekme:

Miljonos EUR

Valūtas maiņas kursa paaugstināšanās (+)/ pazemināšanās (-)	USD	GBP	PLN	SEK
+10 %	16	(14)	(92)	(44)
-10 %	(20)	17	112	54

Miljonos EUR

Valūtas maiņas kursa paaugstināšanās (+)/ pazemināšanās (-)	USD	GBP	PLN	SEK
+10 %	46	(17)	(96)	(54)
-10 %	(56)	21	118	67

Aizņēmumu un aizdevumu darbības attiecībā uz NGEU un finansiālo palīdzību

Finanšu aktīvi un saistības patlaban ir tikai euro valūtā, tāpēc ES nav ārvalstu valūtas riska.

Kase

Dalībvalstu samaksātie pašu resursi valūtās, kas nav euro, tiek turēti pašu resursu kontos saskaņā ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (kas grozīta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2016/804). Kad tie ir vajadzīgi maksājumu veikšanai, tos konvertē euro. Šo līdzekļu pārvaldības procedūras nosaka iepriekš minētā regula. Atsevišķos gadījumos šos līdzekļus izmanto tieši, lai veiktu maksājumus tajās pašās valūtās.

Komisijai komercbankās ir vairāki konti ES valūtās, kas nav euro, tostarp konti ASV dolāros, Lielbritānijas mārciņās un Šveices frankos, lai veiktu maksājumus šajās valūtās. Šos kontus papildina atkarībā no veicamo maksājumu summas, tāpēc to atlikumi nav pakļauti valūtas riskam.

Ja dažādi ieņēmumi (ieņēmumi, kas nav pašu resursi) tiek saņemti valūtās, kas nav euro, tos pārskaita uz Komisijas kontiem attiecīgajās valūtās, ja tie ir vajadzīgi maksājumu izpildei, vai konvertē euro un pārskaita uz euro kontiem. Avansa konti, kuri tiek turēti valūtās, kas nav euro, tiek papildināti atkarībā no aplēsto vietējo īstermiņa maksājumu vajadzībām attiecīgajā valūtā. Šo kontu atlikumi tiek uzturēti atbilstoši to attiecīgajam maksimālajam līmenim.

Naudas sodi

Visus naudas sodus piemēro, maksā vai provizoriski sedz euro valūtā, un tāpēc tie nerada ārvalstu valūtas risku, ja tie tiek turēti BUFI fondā.

Budžeta garantijas

Budžeta garantijas parasti tiek paplašinātas ar maksimālo robežu, kas noteikta euro valūtā. Tomēr daži pamatdarījumi var būt denominēti citās valūtās (ASV dolāros vai citās vietējās valūtās).

Valūtas risks ir daļa no apsvērumiem, kas tiek ņemti vērā, nosakot uzkrājumu veidošanas vajadzības.

Kopējais uzkrājumu fonds

KUF valūtas šobrīd ir gan euro, gan ASV dolāri. Valūtas risku pārvalda, noslēdzot atvasināto instrumentu līgumus (regulētā tirgū netirgoti ārvalstu valūtas nākotnes līgumi), kas ierobežo ASV dolāros veikto investīciju portfeļa tirgus vērtību. Neierobežota ārvalstu valūtas riska maksimālais limits ir noteikts 1 % apmērā no kopējās portfeļa vērtības kritērija un gada stratēģijas piešķirumu ietvaros. Tādējādi, ja ASV dolāru investīciju tirgus vērtība pieaug vai samazinās, pārsniedzot 1 % robežu vai nokrītoties zem tās, rodas līdzsvarojoša tirdzniecība (jauns regulētā tirgū netirgots nākotnes līgums ar tādu pašu vai pretējo virzienu), attiecīgi koriģējot vai apvēršot pozīciju, kuras risks tiek ierobežots.

Aizdevumi, kurus ES pārņem fondam izdoto pieprasījumu rezultātā pēc tam, kad aizdevuma saņēmējs neveic maksājumus (sk. **2.4.1.2.** skaidrojumu), tiek īstenoti to oriģinālajā valūtā un tāpēc rada ES valūtas risku. Tā kā pastāv pārņemto aizdevumu atmaksas grafika nenoteiktība, nav pasākumu, kas kompensētu ārvalstu valūtas svārstības (risku ierobežošanas darbības).

6.4. PROCENTU LIKMES RISKS

Nākamajā tabulā parādīts parāda vērtspapīru un biržā tirgotu fondu jutīgums pret procentu likmēm, atklājot, kā procentu likmju izmaiņas par +/- 100 bāzes punktiem (1 %) ietekmētu ES saimnieciskās darbības rezultātu.

	Palielinājums (+) / samazinājums (–) bāzes punktos	Miljonos EUR Saimnieciskās darbības rezultāts
2022. gads: Finanšu aktīvi FVSD	+100 -100	(741) 784
2021. gads: Finanšu aktīvi FVSD	+100 -100	(622) 660

Jutīgums pret konkrēta obligāciju portfeļa procentu likmju izmaiņām palielinās līdz ar portfeļa termiņu. Galveno Komisijas pārvaldīto aktīvu portfeļu termiņš ir aprakstīts turpmāk.

Aizņēmumu un aizdevumu darbības attiecībā uz NGEU un finansiālo palīdzību

Eiropas Savienībai savas aizņēmumu un aizdevumu darbības veida dēļ ir ievērojami aktīvi un saistības, par kuriem tiek maksāti procenti. Tomēr finansiālās palīdzības instrumentiem, izņemot NGEU, procentu likmes riska nav, jo aizņēmumi tiek kompensēti ar līdzvērtīgiem aizdevumiem ar tādiem pašiem nosacījumiem (kompensējošās darbības).

NGEU instruments nepiemēro stingru kompensējošo darbību pieeju, un tāpēc procentu likmes risks ir jāsedz, ieviešot procedūras un mehānismus, kas mazina procentu likmes risku. NGEU diversificētās finansēšanas stratēģijas pamatprincips ir sadalīt finansējuma izmaksas un visas citas ar NGEU saistītās izmaksas saņēmējiem (lai segtu aizdevumus) un ES budžetam (neatmaksājamam atbalstam) pārredzamā veidā. NGEU programma tiek vadīta saskaņā ar pilnīgas izmaksu atgūšanas un bezpeļņas darbības principiem. Tāpēc ES nodod tālāk tirgū iegūto finansējumu visrentablākajā un taisnīgākajā veidā, pamatojoties uz ikdienas procentu aprēķiniem. Tas nodrošina, ka dalībvalstis sedz visas ar aizdevumiem un aizņēmumiem saistītās izmaksas, kas radušās Savienībai.

NGEU glabā skaidru naudu, lai saglabātu noteiktu drošības rezervi kā daļu no diversificētās finansēšanas stratēģijas, vienlaikus izvairoties no liekiem atlikumiem. NGEU naudas līdzekļi tiek glabāti Eiropas

Centrālajā bankā. No 2022. gada 4. aprīļa visiem naudas atlikumiem tiek piemērota eiro naudas tirgus īstermiņa procentu likme. Iepriekš skaidras naudas atlikumam tika piemērota ECB noguldījumu iespējas likme, kas bija -0,5 %. Pamatojoties uz savstarpēju vienošanos, tikai naudas atlikumam virs 20 miljardiem EUR ECB tika piemēroti negatīvi procenti. Pamatojoties uz NGEU izmaksu sadales metodoloģiju, procenti, kas nav attiecināti uz aizdevumiem vai neatmaksājamo atbalstu, tiek rēķināti aizdevumu saņēmējiem un ES budžetam kā likviditātes pārvaldības izmaksas, kas var būt pozitīvas vai negatīvas atkarībā no naudas atlikumiem piemēroto procentu likmju izmaiņām.

Kase

Izņemot aizņēmumus, kas saistīti ar NGEU programmu, Komisija neaizņemas naudu savu darbības izdevumu finansēšanai. Papildus NGEU procentu likmēm tiek aprēķināti procenti par atlikumiem dažādos banku kontos. Tāpēc Komisija ir ieviesusi pasākumus, lai nodrošinātu, ka gūtie procentu ienākumi (pozitīvi vai negatīvi) no tās bankas kontiem regulāri atbilst tirgus procentu likmēm, kā arī to iespējamajām svārstībām.

Konti, kas ir atvērti dalībvalstu valsts kasēs pašu resursu ieņēmumiem, nesāņem procentu ienākumus un ir bezmaksas. Par kontu atlikumiem valstu centrālajās bankās (pašu resursi un citi) var saņemt atlīdzību saskaņā ar katrā iestādē piemērotajām oficiālajām likmēm. Negatīvu procentu vides periodā (līdz 2022. gada septembrim) dažas no šiem kontiem piemērotajām procentu likmēm bija negatīvas. Naudas pārvaldības procedūras tiek pielāgotas atbilstoši tirgus procentu nosacījumiem, lai pēc iespējas samazinātu šajos kontos turētos atlikumus, kad tiek piemēroti negatīvi procenti, un atbilstoši banku nosacījumiem tiek ievēroti attiecīgi maksimālie līmeņi. Pašu resursu kontus no negatīvas procentu likmes ietekmes aizsargā atbilstīgi Padomes Regulai (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (kas grozīta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2016/804).

Par komercbanku kontos turētajiem diennakts atlikumiem katru dienu maksā procentus. To pamatā ir mainīgas tirgus likmes, kurām piemēro līgumā noteikto peļņas normu (pozitīvu vai negatīvu). Komercbanku piemērotās likmes parasti ir noteiktas nulles līmenī operatīvajiem atlikumiem līdz noteiktam maksimālajam apjomam.

Naudas sodi

Provizoriski iekasētie naudas sodi tiek ieguldīti ilgtermiņa obligāciju portfeli ar vidējo portfeļa termiņu 1,33 gadi.

Kopējais uzkrājumu fonds

KUF līdzekļi tiek ieguldīti ilgtermiņa obligāciju portfeli un uzņēmumu biržā tirgotos fondos ar kopējo vidējo portfeļa termiņu 3,17 gadi.

Likvidējamā EOTK

Likvidējamās EOTK summas tiek ieguldītas ilgtermiņa obligāciju portfeli ar vidējo portfeļa termiņu 3,17 gadi.

6.5. KREDĪTRISKS

Maksimālā kredītriska darbība

	Miljonos EUR 31.12.2022.	Miljonos EUR 31.12.2021.
Finanšu aktīvi		
Aizdevumi	204 354	163 568
Nauda un naudas ekvivalenti	46 544	44 860
Ar komerciālu apmaiņu saistīti debitoru parādi*	5684	7780
Finanšu aktīvi FVSD: parāda vērtspapīri	24 647	19 326
Finanšu aktīvi FVSD: atvasinātie instrumenti	984	828
Sniegtās garantijas un aizdevumu saistības		
FGC	55 502	55 267
Aizdevumu saistības	8	—
Kopā 31.12.2022.	337 723	291 628

*izņemot atliktās maksas

Turklāt ES ir netieši pakļauta kredītriskam, ko rada ieguldījumi NTF, biržā tirgotos fondos un apvienotos parāda vērtspapīru portfeļos (sk. **2.4.2.1.** piezīmi), kas var ietekmēt to cenas (sk. **6.7.** piezīmi).

Aizdevumi: kredītkvalitāte

Miljonos
EUR

31.12.2022.					
	1. posms	2. posms	3. posms	POCI	Kopā
Kredītreitings					
<i>Augstākā un augsta kategorija</i>	12 849	—	—	—	12 849
<i>Augšējā vidējā kategorija</i>	62 240	—	—	—	62 240
<i>Apakšējā vidējā kategorija</i>	106 537	—	—	—	106 537
<i>Neieguldījumu kategorija (t. sk. noklusējuma)</i>	11 923	13 094	29	114	25 160
Bruto uzskaites vērtība	193 549	13 094	29	114	206 786
<i>Mīnus zaudējumu atskaitījumi</i>	(55)	(2361)	(27)	13	(2431)
Neto uzskaites vērtība	193 494	10 732	2	126	204 354

Miljonos
EUR

31.12.2021.					
	1. posms	2. posms	3. posms	POCI	Kopā
Kredītreitings					
<i>Augstākā un augsta kategorija</i>	10 379	—	—	—	10 379
<i>Augšējā vidējā kategorija</i>	58 991	—	—	—	58 991
<i>Apakšējā vidējā kategorija</i>	79 672	—	—	—	79 672
<i>Neieguldījumu kategorija (t. sk. noklusējuma)</i>	8819	5965	29	48	14 860
Bruto uzskaites vērtība	157 861	5 965	29	48	163 903
<i>Mīnus zaudējumu atskaitījumi</i>	(10)	(299)	(26)	—	(336)
Neto uzskaites vērtība	157 851	5665	3	48	163 568

Četru iepriekš minēto riska kategoriju pamatā principā ir ārējā reitinga aģentūru vērtējuma kategorijas, un tās atbilst šādiem vērtējumiem:

- augstākā un augsta kategorija: *Moody's* P-1, no Aaa līdz Aa3; *S&P* A-1+, A-1, no AAA līdz AA-; *Fitch* F1+, F1, no AAA līdz AA- un līdzvērtīgs;
- augšējā vidējā kategorija: *Moody's* P-2, no A1 līdz A3; *S&P* A-2, no A+ līdz A-; *Fitch* F2, no A+ līdz A- un līdzvērtīgs;
- apakšējā vidējā kategorija: *Moody's* P-3, no Baa1 līdz Baa3, *S&P* A-3, no BBB+ līdz BBB-; *Fitch* F3, no BBB+līdz BBB- un līdzvērtīgs;
- neieguldījumu kategorija: *Moody's* kategorija, kas nav augstākā, no Ba1 līdz C; *S&P* B, C, D, no BB+ līdz D; *Fitch* B, C, D, no BB+ līdz D un līdzvērtīgs.
- Jāņem vērā, ka ES šo ārējā reitinga aģentūru kategorijas izmanto kā atskaites punktu īpaši attiecībā uz finanšu instrumentiem un komercbankām, bet pēc atsevišķu gadījumu analīzes ES var glabāt summas kādā no iepriekš minētajām riska kategorijām pat tad, ja viena vai vairākas no iepriekš minētajām kredītreitinga aģentūrām ir pazeminājušas atbilstošā darījuma partnera reitingu.

Ieguldījumi ārpus ieguldījuma kategorijas galvenokārt ir finansiālās palīdzības aizdevumi finansiālās grūtībās nonākušām partnervalstīm, kā arī dažām dalībvalstīm, kuru kredītvērtējums atbilst šīs kategorijas augšējai robežai. Visi dalībvalstīm veiktie aizdevumi ir 1. posmā. 2. posms ietver MFA un

Euratom aizdevumus Ukrainai 11,9 miljardu EUR apmērā. POCI aizdevumi ir pārņēmtie aizdevumi no ESIF un *ELM* programmām.

Aizņēmumu un aizdevumu darbības attiecībā uz NGEU un finansiālo palīdzību

Pakļaušana kredītriskam tiek pārvaldīta, iegūstot valsts garantijas *Euratom* gadījumā (sk. **2.4.1.1.** skaidrojumu).

Aizdevumi, kas Ukrainai piešķirti ārkārtas MFA programmas ietvaros (6 miljardi EUR, kas izmaksāti 2022. gadā), vispirms tiek segti no to KUF nodalījuma un pēc tam arī no papildu dalībvalstu garantijām.

Aizdevumi, ko piešķir dalībvalstīm saskaņā ar instrumentu *SURE*, ir balstīti uz sistēmu, ko veido dalībvalstu brīvprātīgas garantijas, kuras ir 25 % no maksimālā apjoma, kas pieejama saistītajai finansiālajai palīdzība.

Debitoru saistību nepildīšanas gadījumā un lai izpildītu visus saistītos parādus, Komisija var izmantot aktīvus, kas tiek glabāti KUF (attiecībā uz MFA un *Euratom* aizdevumiem trešām valstīm), kā arī aicināt dalībvalstis, vienlaikus ievērojot pašu resursu maksimālo apjomu (sk. **6.6.** skaidrojumu).

Aizdevumi: zaudējumu no vērtības samazināšanās uzkrājumu pārmaiņas

Miljonos EUR

	1. posms	2. posms	3. posms	POCI	Kopā
Zaudējumu uzkrājumi 1.1.2022.	10	299	26	—	336
<i>Pāreja uz 1. posmu</i>	—	—	—	—	—
<i>Pāreja uz 2. posmu</i>	(0)	1	(1)	—	0
<i>Pāreja uz 3. posmu</i>	(1)	(0)	1	—	—
<i>Jauni aizdevumi</i>	9	763	—	—	772
<i>Atzīšanas pārtraukšana — atmaksas</i>	(0)	—	—	—	(0)
<i>Atzīšanas pārtraukšana — norakstījumi</i>	—	—	(2)	—	(2)
<i>Zaudējumu uzkrājumu pārrēķins</i>	37	1298	3	(13)	1326
<i>Citi</i>	—	—	—	—	—
Zaudējumu atskaitījumi 31.12.2022.	55	2361	27	(13)	2431

Papildu zaudējumu no vērtības samazināšanās uzkrājumi 2. posmā galvenokārt attiecas uz MFA un *Euratom* aizdevumiem Ukrainai (sk. **2.4.1.1.** paskaidrojumu).

Aizdevumi: posmu noteikšanas novērtējums

Kā minēts nozīmīgajā grāmatvedības politikā, vērtības samazināšanās uzkrājumi amortizētajā iegādes vērtībā novērtētajiem finanšu aktīviem, kas nav debitoru parādi, ir atkarīgi no posma, kurā finanšu aktīvs ir klasificēts.

Sadalījums pa posmiem galvenokārt ir atkarīgs no darījuma partnera kredītreitinga. Posmu noteikšanas modelis balstās uz relatīvu kredītriska novērtējumu, tas ir, ES var būt dažādi aizdevumi ar vienu un to pašu darījuma partneri dažādos posmos atkarībā no darījuma partnera kredītriska to izsniegšanas brīdī. ES, kam ir unikāls institucionālais statuss, aizdodu naudai savām dalībvalstīm vai grūtībās nonākušām valdībām. Tā rezultātā ES piemēro arī kvalitatīvu kredītriska novērtējumu, pamatojoties uz grūtībās nonākušu aizņēmēju ekonomiskās situācijas uzraudzību.

1. posms — nav būtiska kredītriska pieauguma

Aizdevumi darījumu partneriem, kuru kredītreitings ir ieguldījumu kategorijā (t. i., starp AAA (Aaa) un BBB– (Baa3) pēc S&P/Fitch (Moody's) reitingu skalas vai līdzvērtīga ārējā vai iekšējā reitinga) pārskata datumā, tiek uzskatīti par zemu kredītreitingu riska aizdevumiem un tādējādi tiek turēti 1. posmā, izņemot gadījumus, ja to termiņš ir ilgāks par 30 dienām (sk. 2. posmu). Turklāt visi aizdevumi, kuriem nav bijis būtisks kredītriska pieaugums, kā noteikts turpmāk, tiek klasificēti 1. posmā. Finanšu aktīviem 1. posmā vērtības samazināšanās uzkrājumi tiek noteikti 12 mēnešu paredzamo kredītzaudējumu (ECL) līmenī.

2. posms — būtisks kredītreitinga pieaugums

Lai noteiktu, vai kopš kredītriska izveidošanas ir bijis būtisks pieaugums un — līdz ar to — vai tas ir pārcelts uz 2. posmu, ES piemēro kvantitatīvo un kvalitatīvo novērtējumu kombināciju.

Visi aizdevumi, kuriem līgumā noteikto maksājumu kavējums ir no 31 līdz 90 dienām, tiek pārvietoti uz 2. posmu.

Darījumu partneriem, kuru kredītreitingi sākotnējās atzīšanas datumā ir no AAA (Aaa) līdz BB– (Ba3): ja vien nav piemērojams zema riska gadījums (iepriekš 1. posmā), pasliktināšanos uzskata par būtisku, ja starpība starp reitingu sākuma brīdī un reitingu pārskata datumā ir vienāda ar vai lielāka par 3 pakāpēm.

Darījumu partneriem ar kredītreitingiem B+ (B1) vai B (B2) sākotnējās atzīšanas datumā: pasliktināšanās tiek uzskatīta par būtisku, ja starpība starp sākotnējo vērtējumu un pašreizējo reitingu ir vienāda ar vai lielāka par 2 pakāpēm.

Darījumu partneriem, kuru kredītreitings ir B– (B3) vai zemāks (CCC/Caa diapazonā): pasliktināšanās tiek uzskatīta par būtisku, ja starpība starp sākotnējo reitingu un pašreizējo reitingu pārskata datumā ir vienāda ar vai lielāka par 1 pakāpi.

Aizdevumi, kas izsniegti pirms pārejas uz pārskatītajiem EGN 11 (t. i., 2021. gada 1. janvāra), par kuriem bez nevajadzīgām izmaksām un pūlēm nav pieejama informācija par kredītrisku sākotnējās atzīšanas brīdī, tiek klasificēti 2. posmā.

Aizdevumiem 2. posmā vērtības samazināšanās uzkrājumi tiek noteikti darbības laikā paredzamo kredītzaudējumu līmenī.

3. posms — aizdevumi ar samazinātu kredītvēsturi

Aizdevumi tiek klasificēti 3. posmā, ja to atmaksas termiņš ir 90 dienas vai kad pēc aizdevuma izsniegšanas notiek viens vai vairāki notikumi, kas negatīvi ietekmē šā finanšu aktīva aplēstās nākotnes naudas plūsmas. Piemēram, aizdevums tiek klasificēts 3. posmā, ja:

- kļūst ticams, ka aizņēmējam tiks piemērota maksātnespējas procedūra vai tiks veikta cita veida finansiāla reorganizācija;
- aizņēmējam ir D reitinga klase, ko publicējusi ārējā reitinga aģentūra; kā arī
- aizņēmējs nepilda nekādas finansiālas saistības pret ES vai finansiālās palīdzības aizdevumu gadījumā, ja aizņēmējs nepilda saistības pret jebkuru citu starptautisku organizāciju, kas finansē programmu.

Aizdevumiem 3. posmā vērtības samazināšanās uzkrājumi tiek noteikti darbības laikā paredzamo kredītzaudējumu līmenī.

Iegādāts vai izsniegts ar kredītvēsturi (POCI)

ES glabā arī "iegādātus vai izsniegtus aizdevumus ar kredītvēsturi" (POCI). Tie ir neatmaksāti aizdevumi, par kuriem ES ir samaksājusi garantiju pieprasījumu īstenošanas partnerim. Saistībā ar šiem aizdevumiem visas tiesības ir pārņēmusi ES. ES tos atzīst savā bilanci patiesajā vērtībā sākotnējās atzīšanas brīdī. ES tos klasificē kā POCI aizdevumus un aprēķina vērtības samazināšanās uzkrājumus, pamatojoties uz darbības laika ECL. Saskaņā ar attiecīgajiem nolīgumiem, kas noslēgti starp ES un īstenošanas partneriem, ES vārdā tiek veiktas piedziņas procedūras, lai atgūtu visas nesamaksātās summas.

Aizdevumi: ECL novērtējums

ECL novērtējums ir ar varbūtību svērts starpības novērtējums starp līgumā noteiktajām naudas plūsmām un paredzamajām naudas plūsmām. ES šajā aplēsē izmanto šādus kredītriska parametrus:

- saistību nepildīšanas varbūtība (PD);
- saistību nepildīšanas zaudējumi (LGD); kā arī
- riska darījums, kurā netiek pildītas saistības (EAD).

PD ir procentuālā daļa, un tā atspoguļo iespējamību, ka darījuma partneris nepildīs savas finansiālās saistības vai nu nākamo 12 mēnešu laikā (izmanto "12 mēnešu ECL"), vai atlikušajā saistību spēkā esamības laikā (izmanto "darbības laika ECL").

LGD ir procentuālā daļa, kas parāda paredzamo naudas iztrūkumu, t. i., riska darījuma daļu, kas tiks zaudēta pēc saistību nepildīšanas, ņemot vērā atgūtos līdzekļus un nodrošinājumus. Lai novērtētu valdību riska darījumu LGD, ES ņem vērā tās vēlamā kreditora de facto statusu.

EAD ir neapmaksātais riska darījums (summa) saistību neizpildes brīdī.

Aplēstās naudas plūsmas finanšu aktīva paredzamajā darbības laikā tiek diskontētas ar faktisko procentu likmi.

ES uzskata par saprātīgu un pamatotu uz nākotni vērstu informāciju, kas ir pieejama bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm, un vajadzības gadījumā pielāgo modeļa parametrus.

Nauda un naudas ekvivalenti: kredītqualitāte

	Miljonos EUR	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kreditreitingi		
<i>Augstākā un augsta kategorija</i>	40 769	40 716
<i>Augšējā vidējā kategorija</i>	3675	3650
<i>Apakšējā vidējā kategorija</i>	1343	306
<i>Neieguldījumu kategorija</i>	757	189
Bruto uzskaites vērtība	46 544	44 860
<i>Mīnus zaudējumu uzkrājumi</i>	—	—
Neto uzskaites vērtība	46 544	44 860

Kase

Iepriekš tabulā norādītās naudas un naudas ekvivalentu summas galvenokārt attiecas uz skaidru naudu, ko pārvalda Komisijas kase. Lielākā daļa Komisijas kases līdzekļu saskaņā ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (kas grozīta ar Padomes Regulu 804/2016) par pašu resursiem tiek turēti kontos, kurus dalībvalstis atvērušas savu pašu resursu iemaksu veikšanai (galvenokārt NKI, PVN un TPR). Visi šie konti ir atvērti dalībvalstu valsts kasē vai valsts centrālajā bankā. Šīs iestādes nodrošina Komisijai zemāko kredīta (vai darījuma partnera) risku, jo risku uzņemas dalībvalstis. Attiecībā uz Komisijas kases līdzekļiem komercbankās, kurus tur maksājumu izpildes vajadzībām, — šos kontus papildina nepieciešamības brīdī, un tos automātiski pārvalda kases naudas pārvaldības sistēma. Katrā kontā tur naudas apjomu minimālā līmenī, kas atbilst vidējai no šāda konta veikto ikdienas maksājumu summai. Tā rezultātā šajos kontos diennaktī turētās kopsummas vienmēr ir nelielas (vidēji kopumā mazāk par 54 miljoniem EUR, un šī summa ir sadalīta starp aptuveni 25 kontiem), tādējādi nodrošinot, ka risks Komisijai ir ierobežots. Šīs summas ir jāskata kontekstā ar dienas vispārējiem līdzekļu atlikumiem kasē, kuri 2022. gadā bija robežās no 7 miljarda EUR līdz 38 miljardiem EUR, un vispārējais no Komisijas bankas kontiem veikto maksājumu apmērs 2022. gadā pārsniedza 175 miljardus EUR.

Turklāt komercbanku atlasei piemēro īpašas pamatnostādnes, lai vēl vairāk samazinātu darījuma partnera risku, kas pastāv Komisijai:

- Visas komercbankas tiek izvēlētas konkursa kārtībā. Minimālais ilgtermiņa kredītreitings, kas nepieciešams, lai piedalītos konkursā, ir S&P A– vai līdzvērtīgs. Īpašos un pienācīgi pamatotos gadījumos ir pieņemams arī zemāks līmenis;
- Papildus minimālajām kredītreitinga prasībām, kas noteiktas uzaicinājumos uz konkursu, piemērotās darījuma partnera riska pārvaldības politikas ietvaros tiek uzraudzīti reitingi un noteikts maksimālo riska darījumu apjoms katrai finanšu iestādei. Šo maksimālo līmeni — maksimālo kopējo riska darījumu apjomu skaidrā naudā, noguldījumos un finanšu garantijās vienam darījuma partnerim — aprēķina, ņemot vērā finanšu sektora uzņēmuma kredīspēju (ilgtermiņa kredītreitingu) un kapitalizāciju. EK darījuma partnera riski tiek regulāri uzraudzīti un par tiem tiek ziņots; kā arī
- delegācijās ārpus ES avansa konti tiek turēti vietējās bankās, kuras tiek izvēlētas, izmantojot vienkāršotu konkursa procedūru. Reitinga prasības ir atkarīgas no vietējās situācijas un var būtiski atšķirties pa valstīm. Lai ierobežotu risku, šo kontu atlikumi tiek turēti zemākajā iespējamajā līmenī (ņemot vērā darbības vajadzības), tie tiek regulāri papildināti, un piemēroto maksimālo apjomu katru gadu pārskata.

NGEU

Finansiālās palīdzības aizdevuma un aizņēmuma instrumenti parasti neglabā nekādus neizpildītus naudas atlikumus finansiālās palīdzības aizdevumu pamatā esošā kompensēšanas principa dēļ. Tomēr, ieviešot NGEU instrumentā diversificētu finansēšanas stratēģiju, NGEU glabā naudu nolūkā nodrošināt, ka NGEU bankas kontā turētās summas ir pietiekamas, lai apmierinātu visas gaidāmās izmaksas un saglabātu noteiktu drošības rezervi, vienlaikus izvairoties no liekiem atlikumiem. Nauda tiek ieskaitīta bankas kontā ECB, līdz ar to kredītrisks ir ļoti zems.

Provizoriski iekasēti naudas sodi: noguldījumi

Tādu naudas sodu noguldījumi komercbankās, kas provizoriski iekasēti pirms 2010. gada, 2022. gadā ir ievērojami samazinājušies. Šie noguldījumi tiek atlasīti konkursa kārtībā, un tiek piemērota iepriekš aprakstītā darījuma partnera riska politika.

Debitoru parādi: kredītkvalitāte

	Nav iestājies	Kavēts 0– 30 dienas	Kavēts 31– 90 dienas	Kavēts 91 dienas līdz 1 gadam	Kavēts > 1 gads	Miljonos EUR Kopā
Bruto uzskaites vērtība	1613	18	14	21	1992	3658
Mīnus zaudējumu atskaitījumi	(2)	(2)	(5)	(13)	(150)	(172)
Neto uzskaites vērtība 31.12.2022.	1 611	16	9	8	1842	3486
Bruto uzskaites vērtība	2785	15	9	578	1 453	4840
Mīnus zaudējumu atskaitījumi	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Neto uzskaites vērtība 31.12.2021.	2783	14	5	560	1 305	4667

Šajā tabulā norādītās summas neietver atliktās maksas un FGC debitoru daļu, kas noteikta FVSD (sk. 2.6.2. skaidrojumu), jo uz tām neattiecas vērtības samazināšanās prasības.

Finanšu aktīvi FVSD — parāda vērtspapīri: kredītkvalitāte

Kopējais uzkrājumu fonds

KUF portfeļa vidējais svērtais kredītreitings ir A– (S&P vai līdzvērtīgs).

Provizoriski iekasēti naudas sodi: BUFI portfelis

Attiecībā uz valsts parāda vērtspapīros veiktajiem ieguldījumiem no provizoriski iekasētiem naudas sodiem, kas piemēroti no 2010. gada, Komisija uzņemas kredītrisku. Portfeļa vidējais svērtais kredītreitings ir AA+ (S&P vai līdzvērtīgs).

Saņemtās finanšu garantijas

Šādu garantiju pieņemšanai piemērotā riska pārvaldības politika nodrošina Komisijai augstu kredītkvalitāti. Minētā politika ietver maksimālās pakļautības kredītriskam noteikšanu attiecībā uz konkrētu finanšu nozares subjektu, pamatojoties uz tā kredītreitingu un subjekta kapitāla līmeni, kas uzskaitīts tā SFPS finanšu pārskatos. Tiek regulāri pārskatīta piešķirto garantiju atbilstība piemērojamajām politikas prasībām.

Likvidējamā EOTK

Portfeļa vidējais svērtais kredītreitings ir A (S&P vai līdzvērtīgs).

Finanšu aktīvi FVSD — atvasinātie instrumenti: kredītkvalitāte

Atvasinātie aktīvi galvenokārt attiecas uz galvojumiem pašu kapitāla portfeļiem un uz regulētā tirgū netirgotiem valūtas nākotnes līgumiem. Tāpēc kredītrisks ir ierobežots ar darījuma partnera saistību

neizpildes risku. Par pašu kapitāla garantiju norēķināsies ar ES īstenošanas partneri — EIB grupu, kuras reitings ir AAA. Vienīgais darījuma partneris visiem spēkā esošajiem regulētā tirgū netirgotajiem valūtas nākotnes līgumiem 2022. gada 31. decembrī bija Banque de France, līdz ar to šajā datumā netika izpildīti nekādi kredītkvalitātes uzlabojumi, piemēram, nodrošinājums, savstarpējo prasījumu ieskaita līgumi vai garantijas.

Finanšu garantiju līgumi: kredītkvalitāte

Miljonos EUR

	31.12.2022.			31.12.2021.		
	1. posms	2. posms	Kopā	1. posms	2. posms	Kopā
Ilgtermiņa reitings						
Augstākā un augsta kategorija	0	4	4	0	1	1
Augšējā vidējā kategorija	3	—	3	2	—	2
Apakšējā vidējā kategorija	23	—	23	219	—	219
Neieguldījumu kategorija	24 124	31 339	55 463	3964	51 079	55 043
Pārvalda kolektīvi / nav novērtēti	7	2	9	2	—	2
Kopā	24 157	31 345	55 502	4187	51 080	55 267

Finanšu garantiju līgumi: zaudējumu uzkrājumu pārmaiņas

Miljonos EUR

	1 posms	2. posms	Kopā
Zaudējumu uzkrājumi 1.1.2022.	485	7048	7533
Pāreja uz 2. posmu	(3)	3	—
Pāreja uz 1. posmu	2855	(2855)	—
Palielinājumi	170	45	215
Garantiju atbrīvošana	(9)	(1)	(10)
Pārvērtēšana	(2298)	(1110)	(3409)
Zaudējumu uzkrājumi 31.12.2022.	1199	3130	4330
Finanšu garantiju saistību uzskaites summa 31.12.2022.	3194	3263	6456

* Pārskaitījumi no 1. posma / 2. posma un uz to tiek novērtēti, izmantojot sākuma atlikuma vērtības samazināšanās uzkrājumu, savukārt summas izmaiņas, kas izriet no posma maiņas (t. i., novērtēšana 12 mēnešos vai darbības laika ECL), ir daļa no atkārtotas novērtēšanas.

Finanšu garantiju līgumi: posmu noteikšanas politikas

Galvenais riska rādītājs FGC sadalei pa posmiem ir garantētā parāda kredītreitings. Posmu noteikšanas modelis salīdzina kredītreitingu sākumā ar kredītreitingu pārskata datumā. Portfeļa garantijām tiek ņemts vērā garantētā portfeļa vidējais svērtais kredītreitings.

1. posms — nav būtiska kredītriska pieauguma

FGC ar kredītreitingiem ieguldījumu kategorijā (t. i., starp AAA (Aaa) un BBB– (Baa3) pēc S&P/Fitch (Moody's) reitingu skalas vai līdzvērtīga ārējā vai iekšējā reitinga) pārskata datumā tiek uzskatīti par tādiem, kam ir zems kredītrisks neatkarīgi no to sākotnējā kredītreitinga un kas tiek turēti 1. posmā. Turklāt visi FGC, kas nebija pakļauti būtiska kredītriska pieaugumam, kā noteikts tālāk, tiek klasificēti 1. posmā. FGC 1. posmā vērtības samazināšanās uzkrājumi tiek noteikti 12 mēnešu ECL līmenī.

2. posms — būtisks kredītreitinga pieaugums

Šāda kredītreitinga pasliktināšanās tiek uzskatīta par būtisku un noved pie FGC pārklassificēšanas uz 2. posmu:

- garantijām, kuru kredītreitings ir no AAA (Aa1) līdz BB– (Ba3) pēc S&P/Fitch (Moody's) reitingu skalas vai līdzvērtīga ārējā vai iekšējā reitinga sākotnējās atzīšanas brīdī, reitinga pasliktināšanās tiek uzskatīta par būtisku, ja starpība starp sākotnējo reitingu un pārskata datumā esošo ir vienāda ar vai augstāka par 3 pakāpēm garantijām, kas attiecas uz vienu parāda instrumentu, un par 2 pakāpēm garantijām, kas attiecas uz parāda portfeli;
- garantijām, kuru kredītreitings sākotnējās atzīšanas brīdī ir no B+ (B1) vai B (B2), reitinga pasliktināšanās tiek uzskatīta par būtisku, ja starpība starp sākotnējo reitingu un reitingu pārskata datumā ir vienāda ar vai lielāka par 2 pakāpēm garantijām, kas attiecas uz vienu parāda instrumentu, un par 1 pakāpi garantijām, kas attiecas uz parāda portfeli; kā arī

- garantijām, kuru kredītreitings sākotnējā atzīšanas brīdī ir no B– (B3) vai zemāks, reitinga pasliktināšanās tiek uzskatīta par būtisku, ja starpība starp sākotnējo reitingu un reitingu pārskata datumā ir vienāda ar vai lielāka par 1 pakāpi (viens parāds un portfelis).

Ja informācija par kredītreitingu nav pieejama, bet sākotnējās atzīšanas brīdī ir veikts paredzamo ikgadējo atlīdzību aprēķins, faktiskais prasību līmenis salīdzinājumā ar sākotnējo plānošanu arī tiek uzskatīts par saprātīgu riska rādītāju SICR novērtēšanai.

Papildus iepriekš minētajiem kritērijiem ES var piemērot kvalitatīvu SICR novērtējumu, pamatojoties uz pieejamo papildu, saprātīgu un pamatotu informāciju.

FGC, kas radās pirms pārejas uz pārskatītajiem EGN 11 (t. i., pirms 2021. gada 1. janvāra), par kuru sākotnējās atzīšanas brīdī nav pieejama informācija par kredītrisku bez pārmērīgām izmaksām un pūlēm, klasificē 2. posmā.

Attiecībā uz FGC 2. posmā vērtības samazināšanās uzkrājumi tiek noteikti darbības laikā paredzamo kredītzaudējumu līmenī.

Klasifikāciju 3. posmā un POCI nepiemēro attiecībā uz FGC.

2022. gadā ESIF galvojumi 2,8 miljardu EUR apmērā tika pārceltas no 2. posma uz 1. posmu, jo garantētā portfeļa vidējais kredītrisks (ņemot vērā arī apvienošanas ar *InvestEU* parāda portfeļiem ietekmi — skatīt 4.1.1. paskaidrojumu) ir samazinājies. Tā rezultātā tika pārvērtēti un samazināti ESIF galvojumi ECL, jo vērtības samazināšanās uzkrājums 2022. gada beigās tiek novērtēts, izmantojot 12 mēnešu ECL, salīdzinot ar mūža ECL 2021. gada beigās. No 1,1 miljarda EUR pārvērtēšanas, kā rezultātā 2. posmā tika samazināts ECL garantijām, 0,6 miljardi EUR attiecas uz ESIF MVU logu. No neatmaksātajiem ECL par 2. posma garantijām 3,1 miljarda EUR apmērā 2022. gada 31. decembrī 2,4 miljardi EUR attiecas uz ELM garantijām (sk. 4.1.1. skaidrojumu). Tas ietver mūža ECL 1,1 miljardu EUR apmērā par EIB riska darījumiem Ukrainā (4,1 miljards EUR, no kuriem 0,5 miljardi EUR vēl nav izmaksāti), ko garantē ES.

Budžeta garantijas

Savienība galvenokārt ir pakļauta kredītriskam, veicot darījumus, kurus tā garantē. Pasliktinoties pamatā esošo darījumu kredītkvalitātei, saistību neizpildes gadījumi kļūst arvien biežāki, un līdz ar to ir vajadzīgas arī ES garantijas.

Lai uzraudzītu un pārvaldītu šo risku, Komisija palaužas uz kredītriska modeli, lai novērtētu iespējamus zaudējumus, cita starpā izmantojot īstenošanas partneru sniegtos datus. Šo modeļu rezultāti tiek interpretēti un apvienoti ar ekspertu vērtējumu, lai iegūtu riska novērtējumu, kas atbilst darījuma būtībai un attiecīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem.

6.6. LIKVIDITĀTES RISKS

Neatvasināto instrumentu finanšu saistību termiņu analīze dalījumā pa atlikušajiem līgumā noteiktajiem termiņiem

	Nediskontētās līgumā noteiktās naudas plūsmas				Miljonos EUR Uzskaites
	< 1 gads	1–5 gadi	> 5 gadi	Kopā	
<i>Aizņēmumi</i>	(23 204)	(80 495)	(280 075)	(383 774)	(344 303)
<i>Parādi kreditoriem</i>	(55 341)	—	—	(55 341)	(55 341)
<i>Citi</i>	(318)	(711)	(771)	(1800)	(1517)
Kopā 31.12.2022.	(78 862)	(81 206)	(280 846)	(440 914)	(401 161)
<i>Aizņēmumi</i>	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
<i>Parādi kreditoriem</i>	(46 372)	—	—	(46 372)	(46 372)
<i>Citi</i>	(218)	(830)	(890)	(1938)	(1605)
Kopā 31.12.2021.	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Atvasināmo instrumentu finanšu saistību termiņu analīze dalījumā pa atlikušajiem līgumā noteiktajiem termiņiem

Miljonos EUR

	Nediskontētās līgumā noteiktās naudas plūsmas				Uzskaites vērtība
	< 1 gads	1–5 gadi	> 5 gadi	Kopā	
Atvasināto instrumentu maksāšanas pozīcija	(504)	(8)	—	(512)	
Atvasināto instrumentu saņemšanas pozīcija	487	—	—	487	
Neto naudas plūsmas 31.12.2022.	(17)	(8)	—	(25)	(20)
Atvasināto instrumentu maksāšanas pozīcija	(646)	(5)	—	(651)	
Atvasināto instrumentu saņemšanas pozīcija	648	—	—	648	
Neto naudas plūsmas 31.12.2021.	2	(5)	—	(3)	(3)

Izsniegto finanšu garantiju līgumu termiņa analīze pēc agrākā laikposma, kurā garantiju varēja pieprasīt

Miljonos EUR

	Garantijas maksimālā summa				Uzskaites vērtība
	< 1 gads	1–5 gadi	> 5 gadi	Kopā	
FGC 31.12.2022.	(65 109)	(13 332)	(4902)	(83 343)	(6456)
FGC 31.12.2021.	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7794)

Aizņēmumu darbības NGEU vajadzībām un finansiālajai palīdzībai

Pirmā iespēja atmaksāt aizņēmumus finansiālajai palīdzībai ir savlaicīga ar to saistītā finansiālā palīdzība un NGEU aizdevumu atmaksas iekasēšana. Taču pastāv papildu drošības pasākumi, kas būtu piemērojami kreditoru maksājumu saistību nepildīšanas vai aizņēmēju maksājumu kavējumu gadījumā.

MFA un Euratom aizdevumiem trešām valstīm KUF nodalījumā "Garantiju fonds ārējai darbībai" ir paredzēta likviditātes rezerve. Tāpēc šā fonda pieejamie aktīvi vispirms tiktu izmantoti, lai atmaksātu saistītos aizņēmumus (bet tikai pēc sākotnējās vērtības pie Euratom trešās puses galvotājiem — sk. 6.4. skaidrojumu). Ja kādā brīdī izrādīsies, ka ar pieejamiem līdzekļiem nepietiek, lai segtu faktiskos zaudējumus, Komisija aktivizēs pasākumus, lai nodrošinātu papildu resursus (piemēram, īslaicīgi izmantos Komisijas kases likviditāti, izmantos pagaidu pārskaitījumus un/vai papildu izdevumus no ES budžeta). Aizdevumi, kas Ukrainai piešķirti saskaņā ar ārkārtas MFA programmu (2022. gadā izmaksāti 6 miljardi EUR), ir segti ne tikai no to daļas KUF, bet arī ar papildu dalībvalstu garantijām, ja KUF summa nebūtu pietiekama (skatīt 2.4.1.1. paskaidrojumu).

Attiecībā uz NGEU Komisija var arī piemērot aktīvu naudas līdzekļu pārvaldību un īstermiņa aizņēmumus, lai apkalpotu ES parādus.

Visiem finansiālās palīdzības aizņēmumiem, kā arī NGEU aizņēmumiem Komisija var pieprasīt resursus līdz pieejamajai pašu resursu rezervei, lai segtu ES parādus. Tiesību aktos par pašu resursiem ir noteikts pašu resursu maksimālais apjoms, lai segtu ikgadējās apropriācijas maksājumiem 1,40 % apmērā no dalībvalstu NKI, kā arī papildu pagaidu palielinājumu par 0,6 procentpunktiem NGEU vajadzībām. 2022. gada budžetā kopumā bija iekļauti pašu resursi, lai finansētu izdevumus 1,01 % apmērā no NKI. Tas nozīmē, ka 2022. gada 31. decembrī šo saistību segšanai bija pieejama rezerve 0,99 % apmērā. Šajā nolūkā ES ir tiesības vērsties pie visām dalībvalstīm, lai nodrošinātu ES juridiskā pienākuma izpildi pret aizdevējiem.

Visbeidzot aizdevumi, ko piešķir dalībvalstīm saskaņā ar instrumentu SURE, ir balstīti uz sistēmu, ko veido dalībvalstu brīvprātīgas garantijas, kuras ir 25 % no maksimālā apjoma, kas pieejama saistītajai finansiālajai palīdzībai. Pirms dalībvalstu sniegto garantiju pieprasīšanas Komisijai ir jāizvērtē iespējas izmantot rezervi, kas līdz pašu resursu maksimālajai summai ir pieejama maksājumu apropriācijām, tādā mērā, kādā Komisija to uzskata par ilgtspējīgu, citā starpā ņemot vērā kopējās iespējamās Savienības saistības un Savienības vispārējā budžeta ilgtspēju. Šāda izskatīšana neietekmē to, ka sniegtās garantijas ir neatsaucamas, beznosacījumu un sniegtas pēc pieprasījuma.

Kase

ES budžeta principi nodrošina, lai vispārējie naudas resursi gadam vienmēr būtu pietiekami visu maksājumu veikšanai. Faktiski dalībvalstu kopējās iemaksas apvienojumā ar dažādiem ieņēmumiem ir vienādas ar maksājumu apropriāciju summu budžeta gadam. Tomēr dalībvalstu iemaksas tiek saņemtas kā 12 mēneša maksājumi gada laikā un ir balstītas uz pieņemto budžetu, savukārt maksājumi ir atkarīgi no operatīvajām vajadzībām. Turklāt saskaņā ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas grozīta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2016/804) dalībvalstu iemaksas saistībā ar budžeta grozījumiem, kas tiek apstiprināti konkrētā mēnesī (N), kļūst pieejamas tikai N+1 mēnesī (ja tās apstiprinātas līdz konkrētā mēneša 16. datumam) vai N+2 mēneša pirmajā darbdienā (ja tās apstiprinātas konkrētā mēneša 16. datumā vai vēlāk), savukārt saistītās maksājumu apropriācijas ir pieejamas uzreiz.

Lai nodrošinātu, ka pieejamie kases resursi vienmēr ir pietiekami, lai segtu katrā mēnesī veicamos maksājumus, tiek ieviesta regulāra naudas līdzekļu prognozēšanas kārtība. Vajadzības gadījumā no dalībvalstīm avansā var pieprasīt pašu resursus vai papildu finansējumu, nepārsniedzot noteiktus ierobežojumus un ievērojot konkrētus nosacījumus, kas paredzēti Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 609/2014, kas grozīta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2016/804. Operatīvo vajadzību un pēdējos gados pieredzēto vispārējo budžeta ierobežojumu dēļ ir vairāk jāuzrauga maksājumu ritms gada laikā. Papildus iepriekš minētajam Komisijas ikdienas kases operāciju kontekstā automatizēti naudas pārvaldības rīki nodrošina pietiekamu likviditāti ikvienā Komisijas bankas kontā katru dienu.

Naudas sodi

BUFI fondu, kurā iegulda provizoriski samaksāto naudas sodu, pārvalda, ievērojot principu, ka aktīviem jābūt pietiekami likvīdiem un izmantojamiem attiecīgajām saistībām. Portfelis sastāv galvenokārt no vērtspapīriem ar augstu likviditāti, ko var pārdot, lai segtu īstermiņa izejošās naudas plūsmas. Turklāt tās naudas, naudas ekvivalentu un vērtspapīru īpatsvars, kam termiņš ir līdz vienam gadam, ir 56 %.

Budžeta garantijas

Finanšu garantiju termiņa analīzē tiek izmantota piesardzīga pieeja, saskaņā ar kuru garantijas maksimālā summa tiek attiecināta uz agrāko laikposmu, kurā garantija var tikt pieprasīta. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa ES garantiju tiek sniegtas pēc pirmā pieprasījuma, pirmajam laikposmam tiek piešķirta ievērojama summa. Taču varbūtība, ka ES tiks pieprasītas visas garantijas par visu summu pirmajā laikposmā, ir maza. Turklāt summa, ko ES pieļauj zaudēt, bieži vien ir daudz zemāka par garantijas maksimālo apjomu, tāpēc likviditātes riska apmērs ir jāskata kopsakarā ar garantijas saistību uzskaites vērtību.

Iespējamo saistību riska pārvaldības sistēmas galvenais mērķis ir nodrošināt, lai ES budžets jebkurā laikā spētu īstenot savu saistību izpildi, vienlaikus netraucējot normālu budžeta izpildi. Tas ietver arī ar budžeta garantijām saistītā likviditātes riska mazināšanu, t. i., risku, ka Savienībai nepietiks līdzekļu, lai laikus izpildītu visas ar garantiju saistītās maksājumu saistības (kas pēc tam varētu izraisīt, piemēram, citu izdevumu izspiešanu un maksājumu atlikšanu uz nākamajiem budžeta gadiem).

Šajā ziņā katra budžeta garantija ir nodrošināta ar pietiekamiem uzkrājumiem, kas iemaksāti KUF, lai nodrošinātu, ka vienmēr ir pietiekami daudz likviditātes garantiju pieprasījumu savlaicīgai samaksai.

ES regulāri uzrauga katras budžeta garantiju programmas nodrošinājuma likmes atbilstību un katru gadu ziņo¹⁸ par savām aplēsēm, vai šīs summas ir pietiekamas, lai ar konkrētu noteiktības līmeni nosegtu risku nākamajiem pieciem gadiem.

Turklāt ir ieviestas papildu drošības procedūras (pagaidu pārskaitījumi starp KUF nodalījumiem un centrālās kases likviditātes izmantošana), lai nodrošinātu pietiekamu likviditāti.

Kopējais uzkrājumu fonds

KUF tiek pārvaldīts, ievērojot principu, ka aktīviem jābūt pietiekami likvīdiem un izmantojamiem attiecīgajām saistībām. Portfelis sastāv no likvīdiem aktīviem, ko var pārdot, lai pēc vajadzības segtu īstermiņa izejošās naudas plūsmas. Turklāt tās naudas, naudas ekvivalentu un vērtspapīru īpatsvars, kam termiņš ir līdz vienam gadam, ir 18 %.

¹⁸ Piemēram, darba dokumentā XI, kurš pievienots budžeta projektam un kurā sniegta informācija par budžeta garantiju, kopējā uzkrājumu fonda īstenošanu un to iespējamo saistību ilgtspējības novērtējumu, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības saskaņā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktu.

Atvasināto instrumentu līgumu norēķins ir norādīts bruto vērtībā un ir balstīts uz līgumā noteikto termiņu. Saistības tiek pildītas, pārdodot ASV dolāros denominētos aktīvus un/vai veicot mijmaiņas darījumus, kā rezultātā var rasties naudas aizplūde ārvalstu valūtas maiņas kursu starpības dēļ. Attiecībā uz nodrošinājuma vai drošības rezerves prasībām nav nepieciešama likviditātes pārvaldība, jo pašreizējais risks ierobežošanas darījuma partneris piekrīt strādāt ar Komisiju bez jebkādam prasībām attiecībā uz nodrošinājumu vai drošības rezervi.

6.7. CITAS CENAS RISKS

2022. gada 31. decembrī ES ir pakļauta citas cenas riskiem (pašu kapitāla riskam), ko rada nekotēti kapitālieguldījumi (piemēram, riska kapitāls un citi ieguldījumu fondi), naudas tirgus fondi (piemēram, EIB vienotais fonds) un ieguldījumi apvienotos portfeļos (sk. **2.4.2.1.** skaidrojumu), kā arī izsniedzot garantijas, kas sedz nekotētus kapitālieguldījumus un kvazikapitāla ieguldījumus un ko uzskata par atvasinātajiem instrumentiem patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā (sk. **2.4.2.2.** skaidrojumu).

Pašu kapitāla cenas risks ir risks, ka kapitālieguldījumu patiesās vērtības mainās pašu kapitāla cenu un/vai garantijas kapitālieguldījumu vērtības izmaiņu rezultātā. Iepriekš minēto instrumentu 10 % vērtības palielināšanās vai samazināšanās ietekme uz pārpalikumu vai deficītu būtu šāda:

	Miljonos EUR	
	10 %	(10) %
<i>Kapitālieguldījumi</i>	253	(253)
<i>NTF, biržā tirgoti fondi un ieguldījumi apvienotajos portfeļos</i>	290	(290)
<i>Garantijas pašu kapitālam*</i>	469	(469)
Kopā 31.12.2022.	1012	(1012)
<i>Kapitālieguldījumi</i>	238	(238)
<i>NTF, biržā tirgoti fondi un ieguldījumi apvienotajos portfeļos</i>	251	(251)
<i>Garantijas pašu kapitālam*</i>	415	(415)
Kopā 31.12.2021.	905	(905)

* Pašu kapitāla garantiju risks ir balstīts uz nosacīto summu, ko sedz garantija.

ES iegulda nekotētos aktīvos vai izsniedz garantiju nekotētiem aktīviem, kuru vērtības nav publiski pieejamas. Lielāko daļu šo finanšu instrumentu īsteno pilnvarotie subjekti, kas ir nozares eksperti un regulāri novērtē un uzrauga šos aktīvus.

7. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA PAR SAISTĪTĀM PERSONĀM

7.1. SAISTĪTĀS PERSONAS

ES saistītās personas ir ES konsolidētie subjekti, asociētie uzņēmumi un šo subjektu augstākie vadītāji. Tā kā darījumi starp šiem subjektiem notiek ES parasto darbību ietvaros, tad atbilstīgi ES grāmatvedības noteikumiem attiecībā uz šādiem darījumiem nav nepieciešamas īpašas informācijas atklāšanas prasības.

7.2. AUGSTĀKAJIEM VADĪTĀJIEM PIEŠKIRTĀS SUMMAS

Lai sniegtu informāciju par saistīto personu darījumiem attiecībā uz ES augstāko vadību, šādas personas ir iedalītas piecās kategorijās.

1. **kategorija** — Eiropadomes priekšsēdētājs, Komisijas priekšsēdētājs un Eiropas Savienības Tiesas priekšsēdētājs;

2. **kategorija** — Komisijas priekšsēdētāja vietnieks un ES Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, kā arī pārējie Komisijas priekšsēdētāja vietnieki;

3. **kategorija** — Padomes ģenerālsekretārs, Komisijas locekļi, Eiropas Savienības Tiesas tiesneši un ģenerālvokāti, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs un locekļi, ombuds un Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs;

4. **kategorija** — Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētājs un locekļi;

5. **kategorija** — iestāžu un aģentūru augstāko kategoriju ierēdņi.

Kopsavilkums par tiem piešķirtajām summām ir sniegts turpmāk, un papildinformāciju var atrast tīmekļa vietnē Europa publicētajos Civildienesta noteikumos, kas ir oficiāls dokuments, kurā aprakstītas visu ES ierēdņu tiesības un pienākumi. Augstākie vadītāji nav saņēmuši no ES aizdevumus ar atvieglotiem noteikumiem.

AUGSTĀKAJAI VADĪBAI PIEŠKIRTĀS FINANŠU SUMMAS

EUR

Piešķirtās summas (vienam darbiniekam)	1. kategorijā	2. kategorijā	3. kategorijā	4. kategorijā	5. kategorijā
Pamatalga (mēnesī)	31 251,88	28 307,86– 29 440,18	22 646,29– 25 477,07	24 458,00– 26 043,24	14 399,72– 22 646,29
Uzturēšanās/ekspatriācijas pabalsts	15 %	15 %	15 %	15 %	no 0–4 % līdz 16 %
Ģimenes pabalsti:					
Mājsaimniecība (% no algas)	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21
Apgādājams bērns	459,32	459,32	459,32	459,32	459,32
Pirmsskola	112,21	112,21	112,21	112,21	112,21
Izglītība vai	311,65	311,65	311,65	311,65	311,65
izglītība ārpus darbavietas	623,30	623,30	623,30	623,30	623,30
Pabalsts tiesnešiem, kuri pilda priekšsēdētāja funkcijas	Neattiecas	Neattiecas	715,05	Neattiecas	Neattiecas
Reprezentācijas pabalsts	1693,58	1088,45	715,05	Neattiecas	Neattiecas
Ikgadējie ceļa izdevumi	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Atmaksā
Pārvedumi dalībvalstīm:					
Pabalsts izglītībai*	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
% no algas*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% no algas bez KK	ne vairāk par 25 %	ne vairāk par 25 %	ne vairāk par 25 %	ne vairāk par 25 %	ne vairāk par 25 %
Reprezentācijas izdevumi	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Neattiecas	Neattiecas
Sākot pildīt pienākumus:					
Iekārtošanās izdevumi (1.–4. kategorija: divu mēnešu pamatalga)	62 503,76	56 615,72– 58 880,36	45 292,58– 50 954,15	48 915,99– 52 086,47	Atmaksā
Ģimenes ceļa izdevumi	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā
Pārceļšanās izdevumi	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā
Beidzot pildīt pienākumus:					
Izdevumi par iekārtošanos citā dzīvesvietā (1.–4. kategorija: viena mēneša pamatalga)	31 251,88	28 307,86– 29 440,18	22 646,29– 25 477,07	24 458,00– 26 043,24	Atmaksā
Ģimenes ceļa izdevumi	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā
Pārceļšanās izdevumi	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā	Atmaksā
Pāreja (% no algas)**	no 40 % līdz 65 %	no 40 % līdz 65 %	no 40 % līdz 65 %	no 40 % līdz 65 %	Neattiecas
Veselības apdrošināšana	Sedz	Sedz	Sedz	Sedz	Sedz
Pensija (% no algas, pirms nodokļiem)	Ne vairāk par 70 %	Ne vairāk par 70 %	Ne vairāk par 70 %	Ne vairāk par 70 %	Ne vairāk par 70 %
Atskaitījumi:					
Kopienas nodoklis	no 8 % līdz 45 %	no 8 % līdz 45 %	no 8 % līdz 45 %	no 8 % līdz 45 %	no 8 % līdz 45 %
Veselības apdrošināšana (% no algas)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Īpaša algas nodeva	7 %	7 %	7 %	7 %	no 6 % līdz 7 %
Pensijas atskaitījums	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	10,1 %
Personu skaits gada beigās	3	8	93	27	112

* Tiek piemērots korekcijas koeficients (KK).

** Maksā pirmos trīs gadus pēc aizbraukšanas.

8. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Šo provizorisko pārskatu iesniegšanas dienā Komisijas grāmatvedei nedz bija zināmas, nedz tika ziņots par būtiskām problēmām, kas būtu atsevišķi jāatspoguļo šajā sadaļā. Finanšu pārskati un attiecīgi skaidrojumi tika sagatavoti, izmantojot visjaunāko pieejamo informāciju, un tā ir atspoguļota šajā dokumentā.

9. KONSOLIDĀCIJAS DARBĪBAS JOMA

KONTROLĒTIE SUBJEKTI (54)

1. Iestādes un padomdevējas struktūras (11)

<i>Eiropas Parlaments</i>	<i>Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs</i>
<i>Eiropadome</i>	<i>Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja</i>
<i>Eiropas Komisija</i>	<i>Eiropas Ombuds</i>
<i>Eiropas Revīzijas palāta</i>	<i>Eiropas Reģionu komiteja</i>
<i>Eiropas Savienības Tiesa</i>	<i>Eiropas Savienības Padome</i>
<i>Eiropas Ārējās darbības dienests</i>	

2. ES aģentūras (41)

2.1. Izpildaģentūras (6)

<i>Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra (EACEA)</i>	<i>Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra (EISMEA)</i>
<i>Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra (HaDEA)</i>	<i>Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra (ERCEA)</i>
<i>Eiropas Pētniecības izpildaģentūra (REA)</i>	<i>Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra (CINEA)</i>

2.2. Decentralizētas aģentūras (35)

<i>Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA)</i>	<i>Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA)</i>
<i>Eiropas Zāļu aģentūra (EMA)</i>	<i>Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra (ERA)</i>
<i>Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (ECHA)</i>	<i>Kopienas Augu šķirņu birojs (CPVO)</i>
<i>Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE)</i>	<i>Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (EFCA)</i>
<i>Eiropas Vides aģentūra (EVA)</i>	<i>Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO)</i>
<i>Eiropas Banku iestāde (EBA)</i>	<i>Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (EASA)</i>
<i>Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra (EUAA)</i>	<i>Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI)</i>
<i>Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra (ENISA)</i>	<i>Eiropas Izglītības fonds (ETF)</i>
<i>Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūra (CEPOL)</i>	<i>Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (Eurofound)</i>
<i>Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra (EUSPA)</i>	<i>Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs (EMCDDA)</i>
<i>Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust)</i>	<i>Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (EiROPOLS)</i>
<i>Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (EU-OSHA)</i>	<i>Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA)</i>
<i>Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC)</i>	<i>Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde (EAAPI)</i>
<i>Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (CEDEFOP)</i>	<i>Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs (CdT)</i>
<i>Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER)</i>	<i>Eiropas kopuzņēmums ITER un kodolsintēzes enerģijas attīstība ("Fusion for Energy")</i>
<i>Atbalsta aģentūra Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādei (BEREC birojs)</i>	<i>Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (eu-LISA)</i>
<i>Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (Frontex)</i>	<i>Eiropas Prokuratūra (EPPO)</i>
<i>Eiropas Darba iestāde (EDI)</i>	

3. Citi kontrolētie subjekti (2)

<i>Likvidējamā Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (likvidējamā EOTK)</i>	<i>Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT)</i>
---	---

B. ASOCIĒTIE UZŅĒMUMI (1)

<i>Eiropas Investīciju fonds (EIF)</i>
--

MAZIE SUBJEKTI

Pamatojoties uz to nebūtisko ietekmi, turpmāk uzskaitītie subjekti nav konsolidēti ES 2022. gada konsolidētajos finanšu pārskatos, izmantojot pašu kapitāla metodi.

MAZIE SUBJEKTI (8)

Kopuzņēmums "Aprite biobāzēta Eiropa" (kopuzņēmums CBE)

Kopuzņēmums "Tīra aviācija" (CAJU)

Kopuzņēmums "Tīrs ūdeņradis" (Clean H2 JU)

Kopuzņēmums "Eiropas dzelzceļš" (EU-RAIL JU)

Kopuzņēmums "Inovācijas veselības aprūpes iniciatīva" (IHI JU)

Kopuzņēmums "Svarīgas digitālās tehnoloģijas" (KDT JU)

Kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas ATM pētniecība 3" (SESAR 3 JU)

Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmums (EuroHPC)

Iepriekš minēto subjektu gada pārskati ir publiski pieejami to attiecīgajās tīmekļa vietnēs.

BUDŽETA IZPILDES PĀRSKATI UN SKAIDROJUMI

Jāņem vērā, ka, tā kā skaitļi ir noapaļoti līdz miljoniem euro, daži finanšu dati šajās budžeta tabulās var nesakrist.

SATURA RĀDĪTĀJS

1.	ES BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTS	156
2.	BUDŽETA UN FAKTISKO SUMMU SALĪDZINĀJUMA PĀRSKATI	157
3.	BUDŽETA IZPILDES PĀRSKATU SKAIDROJUMI	159
3.1.	ES BUDŽETA SISTĒMA.....	159
3.2.	DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM	159
3.3.	SĪKI IZSTRĀDĀTAS DFS IZDEVUMU KATEGORIJAS (PROGRAMMAS).....	162
3.4.	NextGenerationEU.....	162
3.5.	GADA BUDŽETS	163
3.6.	IEŅĒMUMI.....	165
3.7.	BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTA APRĒĶINS	166
3.8.	SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTU SASKAŅOJUMS AR BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTIEM	168
4.	2022. GADA ES BUDŽETA IZPILDE	170
5.	ES BUDŽETA IEŅĒMUMU IZPILDE	171
5.1.	KOPSAVILKUMS PAR ES BUDŽETA IEŅĒMUMU IZPILDI	171
6.	ES BUDŽETA IZDEVUMU IZPILDE	172
6.1.	DFS: SAISTĪBU UN MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU SADALĪJUMS UN PĀRMAIŅAS	172
6.2.	DFS: SAISTĪBU APROPRIĀCIJU IZPILDE.....	173
6.3.	DFS: MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU IZPILDE.....	174
6.4.	DFS: NEIZPILDĪTO SAISTĪBU (RAL) PĀRMAIŅAS.....	175
6.5.	DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA GADIEK, KAD TĀS RADUŠĀS.....	176
6.6.	DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA APROPRIĀCIJU VEIDIEM	177
6.7.	SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: SAISTĪBU UN MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU SADALĪJUMS UN PĀRMAIŅAS	178
6.8.	SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: SAISTĪBU APROPRIĀCIJU IZPILDE.....	185
6.9.	SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU IZPILDE.....	192
6.10.	SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: NEIZPILDĪTO SAISTĪBU (RAL) PĀRMAIŅAS.....	200
6.11.	SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA GADIEK, KAD TĀS RADUŠĀS.....	207
6.12.	SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA APROPRIĀCIJU VEIDIEM	211
7.	BUDŽETA IZPILDE PA IESTĀDĒM	217
7.1.	BUDŽETA IEŅĒMUMU IZPILDE	217
7.2.	SAISTĪBU APROPRIĀCIJU IZPILDE.....	218
7.3.	MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU IZPILDE.....	219
8.	AGENTŪRU BUDŽETA IZPILDE.....	220
8.1.	BUDŽETA IEŅĒMUMI	220

8.2.	SAISTĪBU UN MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS	Aģentūra.....	221
------	-------------------------------------	---------------	-----

1. ES BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTS

Miljonos EUR

Skaidr	2022	2021
a Ieņēmumi finanšu gadā	245 265	239 596
b Maksājumi no kārtējā gada apropriācijām	(239 157)	(226 175)
c Maksājumu apropriācijas, kas pārnestas uz N+1 gadu	(2452)	(4 244)
d To neizmantoto apropriāciju atcelšana, kas pārnestas no N-1 gada	80	265
e Piešķirto ieņēmumu attīstība (B)-(A)	(1121)	(6338)
<i>Neizmantotās apropriācijas kārtējā gada beigās (A)</i>	<i>15 152</i>	<i>14 032</i>
<i>Neizmantotās apropriācijas iepriekšējā gada beigās (B)</i>	<i>14 032</i>	<i>7 694</i>
f Valūtas kursa starpības attiecīgajā gadā	(97)	126
Budžeta izpildes rezultāti	2 519	3 230

ES budžeta izpildes rezultāti tiks atdoti dalībvalstīm 2023. gadā, samazinot summas, kas tām jāmaksā. Tos aprēķina saskaņā ar 1. panta 1. punktu Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 608/2014, ar ko nosaka pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus. Plašāka informācija pieejama 3.7. sadaļā "Budžeta izpildes rezultātu aprēķins".

- Ieņēmumi finanšu gadā — 5.1. tabula "Kopsavilkums par ES budžeta ieņēmumu izpildi", 8. aile "Ieņēmumi kopā".
- Maksājumi no kārtējā gada apropriācijām: 6.3. tabula "DFS — maksājumu apropriāciju īstenošana", 2. aile "Maksājumi no pieņemtā budžeta" un 4. aile "Maksājumi no piešķirtajiem ieņēmumiem".
- Maksājumu apropriācijas, kas pārnestas uz N+1 gadu: 6.3. tabula "DFS — maksājumu apropriāciju īstenošana", 7. aile "Automātiski pārnestas" un 8. aile "Pārnestas atbilstoši lēmumam".
- Tādu neizmantoto maksājumu apropriāciju anulēšana, kas pārnestas no N-1 gada: ņem vērā pārnesto maksājumu apropriāciju (automātiski pārnesto un ar lēmumu pārnesto) summu iepriekšējā gada beigās un kārtējā gada "Maksājumus no pārnestajām apropriācijām", kā norādīts 6.3. tabulas "DFS — maksājumu apropriāciju īstenošana" 3. ailē.
- Kopējo piešķirto ieņēmumu apropriāciju attīstība gada beigās: aprēķina starpību starp piešķirto ieņēmumu apropriāciju summu iepriekšējā gada beigās (pluss) un piešķirto ieņēmumu apropriāciju summu kārtējā gada beigās (kā norādīts 6.3. tabulas "DFS — maksājumu apropriāciju īstenošana" 9. ailē – mīnuss), lai iegūtu piešķirto ieņēmumu neto izmaiņas kārtējā gadā.
- Valūtas kursa starpības ietver realizētās un nerealizētās valūtas kursa starpības.

2. BUDŽETA UN FAKTISKO SUMMU SALĪDZINĀJUMA PĀRSKATI

Budžeta ieņēmumi

Miljonos EUR

	Sākotnēji pieņemtais budžets	Galīgais pieņemtais budžets	Konstatētās maksājumtie sības	Ieņēmumi
1 Pašu resursi	157 701	153 928	157 320	155 758
11 — cukura nodevas	0	0	(1)	(1)
12 — muitas nodokļi	17 913	23 765	27 419	25 857
13 — PVN	19 071	19 714	19 666	19 666
14 — NKI	114 719	104 088	103 880	103 880
16 — NKI samazināšana, pamatojoties uz dažām dalībvalstīm piešķirto ieguldījumu	—	—	19	19
17 — izlietotais plastmasas iepakojums	5997	6361	6337	6337
2 Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas	0	2980	3233	3227
3 Administratīvie ieņēmumi	1791	1791	2656	2607
4 Finanšu ieņēmumi, nokavējuma procenti un naudas sodi	115	454	16 635	596
5 Budžeta garantijas, aizņēmumu un aizdevumu darbības	0	0	62 203	62 203
6 Ieņēmumi, iemaksas un atmaksātāie līdzekļi saistībā ar Savienības rīcībpolitikām	10 997	10 884	26 689	20 874
Kopā	170 603	170 038	268 736	245 265
tajā skaitā NextGenerationEU (NGEU)	—	—	62 409	62 409

Budžeta izdevumi: saistības pa daudzgadu finanšu shēmas (DFS) izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

DFS izdevumu kategorija	Sākotnēji pieņemtais budžets	Galīgais pieņemtais budžets	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	21 775	21 845	33 071	27 330
2 Kohēzija, noturība un vērtības	56 039	67 805	325 372	218 907
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	49 709	61 314	76 068	74 632
2.b Noturība un vērtības	6330	6491	249 303	144 275
3 Dabas resursi un vide	56 235	56 681	75 200	68 142
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	40 369	40 369	41 687	41 182
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3091	3410	3520	3446
5 Drošība un aizsardzība	1785	1813	1851	1840
6 Kaimiņattiecības un pasaule	17 170	17 670	20 364	20 153
7 Eiropas publiskā pārvalde	10 620	10 783	12 075	11 664
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	4421	4485	5041	4850
O Ārpus DFS	—	—	6692	3006
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	2799	2219	3531	2602
Kopā	169 516	182 227	481 676	357 091
tajā skaitā NextGenerationEU (NGEU)	—	—	277 772	162 702

Budžeta izdevumi: maksājumi pa daudzgadu finanšu shēmas (DFS) izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

DFS izdevumu kategorija	Sākotnēji pieņemtais budžets	Galīgais pieņemtais budžets	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	21 474	20 606	29 379	25 174
2 Kohēzija, noturība un vērtības	62 053	63 140	129 654	126 570
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	56 351	57 610	75 546	73 015
2.b Noturība un vērtības	5702	5531	54 108	53 555
3 Dabas resursi un vide	56 602	55 782	59 271	58 276
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	40 393	40 356	41 674	41 152
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3078	3373	3642	3368
5 Drošība un aizsardzība	1238	1159	1192	1154
6 Kaimiņattiecības un pasaule	12 916	13 156	14 902	14 521
7 Eiropas publiskā pārvalde	10 620	10 783	13 149	11 583
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	4421	4485	5724	4801
O Ārpus DFS	—	—	6830	72
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	2623	2040	3351	2602
Kopā	170 603	170 038	261 370	243 321
tajā skaitā NextGenerationEU (NGEU)	—	—	64 292	63 456

Budžeta izdevumi: neizpildītās saistības pa daudzgadu finanšu shēmas (DFS) pozīcijām

 Miljonos
EUR

DFS izdevumu kategorija	Neizpildītās saistības, kas pārnestas no 2021. gada	No 2021. gada pārnesto neizpildīto saistību likvidācija	Jaunas neizpildītās saistības no 2022. gada	Kopā neizpildītās saistī- cijas
	1	2	3	4=1+2+3
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	48 717	(19 897)	21 309	50 130
2 Kohēzija, noturība un vērtības	209 033	(89 435)	181 482	301 081
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	152 840	(66 138)	67 599	154 302
2.b Noturība un vērtības	56 193	(23 297)	113 883	146 779
3 Dabas resursi un vide	43 691	(16 188)	25 957	53 459
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	334	(124)	147	357
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3 980	(1515)	1543	4008
5 Drošība un aizsardzība	2397	(790)	1455	3061
6 Kaimiņattiecības un pasaule	32 535	(9906)	14 333	36 962
7 Eiropas publiskā pārvalde	1076	(1076)	1048	1048
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	684	(684)	654	654
O Ārpus DFS	147	(20)	2944	3071
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	—	—	0	0
Kopā	341 575	(138 826)	250 071	452 821
tajā skaitā NextGenerationEU (NGEU)	89 907	(34 847)	134 072	189 132
neskaitot NextGenerationEU (NGEU)	251 668	(103 979)	116 000	263 689

3. BUDŽETA IZPILDES PĀRSKATU SKAIDROJUMI

3.1. ES BUDŽETA SISTĒMA

Budžeta konti tiek turēti atbilstīgi Finanšu regulai (FR). Vispārējais budžets ir instruments, ar kuru katru gadu nosaka un apstiprina Savienības ieņēmumus un izdevumus saskaņā ar maksimālajiem apjomiem un citiem noteikumiem, kas paredzēti DFS, atbilstoši tiesību aktiem par daudzgadu programmām, kas pieņemtas saskaņā ar minēto shēmu.

3.2. DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM

Miljonos EUR
pašreizējās
cenās

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	20 919	21 278	21 727	20 984	21 272	21 847	22 077	150 704
2. Kohēzija, noturība un vērtības	6364	67 806	70 137	72 367	74 993	66 536	70 283	428 486
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	1769	61 345	62 939	64 683	66 479	56 725	58 639	372 579
2.b Noturība un vērtības	4595	6461	7198	7684	8514	9811	11 644	55 907
3. Dabas resursi un vide tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	56 841	56 965	57 295	57 449	57 558	57 332	57 557	400 997
4. Migrācija un robežu pārvaldība	40 368	40 639	40 693	41 649	41 782	41 913	42 047	289 091
5. Drošība un aizsardzība	1791	3360	3814	3866	4387	4315	4465	25 998
6. Kaimiņattiecības un pasaule	1696	1896	1946	2004	2243	2435	2705	14 925
7. Eiropas publiskā pārvalde	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
	8216	8528	8772	9006	9219	9464	9786	62 991
Saistību apropriācijas	114 493	179 765	182 667	184 273	187 881	179 725	185 377	1 214 181
Maksājumu apropriācijas kopā	163 496	170 558	168 575	168 853	172 230	175 674	179 187	1 198 573

Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka DFS 2021.–2027. gadam, tika pieņemta 2020. gada 17. decembrī¹⁹. Iepriekšējā tabulā ir norādīti DFS maksimālie apjomi pašreizējās cenās²⁰ saskaņā ar fiksēto gada deflatoru 2 % apmērā atbilstīgi DFS regulas 4. panta 2. punktā noteiktajam. Kā paredzēts Padomes Regulā (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, saistību apropriāciju gadījumā summas iedala atbilstīgi kategorijām; maksājumu apropriāciju gadījumā maksimālo apjomu piemēro tikai kopējā līmenī. 2022. gads bija otrais finanšu gads, uz kuru attiecās DFS 2021.–2027. gadam.

¹⁹ Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).

²⁰ Finanšu shēmas 2023. gadam tehniskās korekcijas saskaņā ar 4. pantu Padomes Regulā (ES, Euratom) 2021/365, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, COM(2022) 266 final, 7.6.2022.

2022. gada pasākumi

Komisija 2021. gada 7. jūnijā pieņēma paziņojumu par DFS tehniskajām korekcijām 2022. gadam²¹. Tika īstenotas konkrētām programmām paredzētas korekcijas (atbilstīgi DFS regulas 5. panta 2. punktam), noteiktām DFS regulas II pielikumā minētām programmām piešķirot papildu piešķirumus un attiecīgi uz augšu koriģējot saistību un maksājumu apropriāciju maksimālos apjomus. Ieņēmumi no naudas sodiem, kas uzlikti saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1/2003²² un Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004²³ un iekļauti 2020. gada budžetā, bija mazāki par pantā noteikto minimālo sliekšni 1,5 miljardu EUR apmērā 2018. gada cenās. Tāpēc minimālā robežvērtība nodrošināja 2022. gada korekcijas kopējo apjomu 2018. gada cenās. Korekcijas summa pašreizējās cenās bija 1,624 miljardi EUR. Galvenā ietekme 2022. gadā galvenokārt skāra 1. pozīciju (0,59 miljardi EUR), 2.b pozīciju (0,89 miljardi EUR) un 4. pozīciju (0,15 miljardi EUR).

Neizmantoto 2021. gada saistību apropriāciju pārplānošana programmām dalītā pārvaldībā saskaņā ar DFS regulas 7. pantu tika īstenota, veicot īpašu DFS korekciju, kas paredzēta Komisijas 2022. gada 28. janvāra paziņojumā²⁴, koriģējot DFS maksimālos apjomus un veicot attiecīgu grozījumu budžetā 2022. gadam. 2021. gadā neizmantotie un nepārnestie piešķirumi vienādās proporcijās tika pārnesti uz katru gadu no 2022. līdz 2025. gadam. Kopējais pārnese no 2021. gada sasniedza 49 miljardus EUR, kas 2022. gadā galvenokārt ietekmēja 2.a pozīciju (46,4 miljardi EUR), 3. pozīciju (1,8 miljardi EUR), 4. pozīciju (0,7 miljardi EUR) un 5. pozīciju (0,1 miljards EUR). Galvenā ietekme 2022. gadā galvenokārt skāra 2.a pozīciju (11,6 miljardi EUR), 3. pozīciju (0,4 miljardi EUR), 4. pozīciju (0,2 miljardi EUR) un 5. pozīciju (0,02 miljardi EUR).

Kopējais saistību apropriāciju maksimālais apjoms 2022. gadam bija 179 765 miljoni EUR, savukārt maksājumu apropriāciju attiecīgais maksimālais apjoms bija 170 558 miljoni EUR.

Saskaņā ar LESD 312. panta 3. punktu DFS nosaka saistību apropriāciju gada maksimālos apjomus pa izdevumu kategorijām ("kategorijas") un maksājumu apropriāciju gada maksimālos apjomus. DFS izdevumu kategorijas atbilst Savienības galvenajām darbības nozarēm. Turpmāk ir sniegts paskaidrojums par dažādažām DFS 2021.–2027. gadam izdevumu kategorijām.

DFS 2021.–2027. gadam summa ir 1211 miljardi EUR (1074 miljardi EUR 2018. gada cenās), ieskaitot Eiropas Attīstības fondu (EAF). Turklāt *NextGenerationEU* nodrošina papildu summu 806,9 miljardu EUR apmērā (750 miljardus EUR 2018. gada cenās) līdz 2023. gadam saistībās un līdz 2026. gadam maksājumos.

Ikgadējā budžeta procedūrā budžeta nomenklatūra tiek strukturēta pēc politikas "kopām", nodrošinot papildu skaidrību par to, kā atsevišķas izdevumu programmas veicina Savienības politikas mērķu sasniegšanu.

1. izdevumu kategorija — Vienotais tirgus, inovācijas un digitālā joma

Šajā kategorijā ir iekļautas galvenās ES programmas, kas atbalsta pētniecības un inovācijas, digitālās pārveides, stratēģiskās infrastruktūras, vienotā tirgus stiprināšanas un stratēģiskus kosmosa projektus. Šajā kategorijā ir ietvertas šādas programmas: "Apvārsnis Eiropa", *InvestEU* fonds, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments, Vienotā tirgus programma un Eiropas Kosmosa programma.

Programmas, kas saņem iemaksas no *NGEU* (ārējie piešķirtie ieņēmumi) šajā kategorijā: pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" un *InvestEU* fonds.

2. izdevumu kategorija — Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi

Šī kategorija ir sadalīta divās apakškategorijās: Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija (2.a) un Noturība un vērtības (2.b).

Izdevumi šajā kategorijā ir paredzēti, lai stiprinātu noturību un kohēziju starp ES dalībvalstīm. Finansējums palīdz samazināt atšķirības ES reģionos un starp tiem, dalībvalstu iekšienē un starp tām, kā

²¹ Finanšu shēmas 2022. gadam tehniskās korekcijas saskaņā ar 4. pantu Padomes Regulā (ES, Euratom) 2021/365, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, COM(2021) 365 final, 7.6.2021.

²² Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā ([OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.](#)).

²³ Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula) ([OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.](#)).

²⁴ Daudzgadu finanšu shēmas korekcijas saskaņā ar 7. pantu Padomes Regulā (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, COM(2022) 80 final, 28.2.2022.

arī veicina ilgtspējīgu teritoriālo attīstību (Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Sociālais fonds Plus). Tas arī atbalsta Savienības solidaritāti un veicina sadarbību gatavībai uz katastrofām un to risināšanai (Savienības civilās aizsardzības mehānisms un *rescEU*). Turklāt programmas šajā kategorijā cenšas padarīt ES noturīgāku pret pašreizējiem un nākotnes izaicinājumiem, ieguldot zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā, jaunatnē (Erasmus), veselībā (EU4Health) un darbībā, lai aizsargātu ES vērtības (tiesiskums, tiesības un vērtības), un veicināt kultūras daudzveidību ("Radošā Eiropa").

Šajā kategorijā ir iekļauts ANM, kas darbojas, izmantojot lielāko daļu no *NGEU* nodrošinātā finansējuma laikposmā no 2021. līdz 2023. gadam. Citas programmas, kas saņem iemaksas no *NGEU* (ārējie piešķirtie ieņēmumi) šajā kategorijā, ir šādas: *REACT-EU*, Savienības civilās aizsardzības mehānisms (*rescEU*). Visaptverošu pārskatu par ANM darbībām sk. iedaļas "Gada būtiskākās norises finanšu jomā" **2.2.** un **2.3.** sadaļā.

3. izdevumu kategorija — Dabas resursi un vide

Izdevumi saskaņā ar šo kategoriju tiek ieguldīti ilgtspējīgā lauksaimniecībā (kopējā lauksaimniecības politika) un zivsaimniecības un jūrniecības politikā (Eiropas Jūrniecības, zivsaimniecības un akvakultūras fonds), kā arī programmās, kas veltītas vides aizsardzībai un klimata pasākumiem (*LIFE* programma, Taisnīgas pārkārtošanās fonds).

Programmas, kas saņem iemaksas no *NGEU* (ārējie piešķirtie ieņēmumi) šajā kategorijā: lauku attīstība, Taisnīgas pārkārtošanās fonds.

4. izdevumu kategorija — Migrācija un robežu pārvaldība

Programmas (Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds, Integrētās robežu pārvaldības fonds) un decentralizētās aģentūras (piemēram, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (Frontex) un Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra), ko finansē saskaņā ar šo kategoriju, cenšas risināt problēmas, kas saistītas ar migrāciju un ES ārējo robežu pārvaldību un patvēruma sistēmas aizsardzību ES ietvaros.

5. izdevumu kategorija — Drošība un aizsardzība

Šī kategorija atspoguļo pieaugošo vajadzību pēc sadarbības Savienības līmenī, lai novērstu drošības apdraudējumus un palielinātu tās stratēģisko autonomiju. Tajā ir iekļautas programmas, kuru uzdevums ir uzlabot Eiropas pilsoņu drošību un drošumu (Iekšējās drošības fonds), stiprināt Eiropas aizsardzības spējas (Eiropas Aizsardzības fonds) un nodrošināt instrumentus, kas nepieciešami, lai risinātu iekšējās un ārējās drošības problēmas.

6. izdevumu kategorija — Kaimiņattiecības un pasaule

Programmas šajā kategorijā pastiprina ES sociāli ekonomisko ietekmi tās kaimiņvalstīs, jaunattīstības valstīs un pārējā pasaulē. Jaunajā *NDICI* "Eiropa pasaulē" ir apvienoti vairāki bijušie ES ārējā finansējuma instrumenti, tostarp sadarbība ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīm, ko iepriekš finansēja Eiropas Attīstības fonds. Šajā kategorijā ir iekļauta atbalsta sniegšana valstīm, kas gatavojas pievienoties ES (pirmspievienošanās atbalsts), un Savienības humānās palīdzības programma.

7. izdevumu kategorija — Eiropas publiskā pārvalde

Šī izdevumu kategorija attiecas uz visu iestāžu administratīvajiem izdevumiem, pensijām un Eiropas skolām.

Īpašie instrumenti

ES budžeta elastības mehānismi ļauj ES mobilizēt nepieciešamos līdzekļus, lai reaģētu uz neparedzētiem notikumiem, piemēram, dabas katastrofām un ārkārtas situācijām. To darbības joma, finanšu piešķirums un darbības nosacījumi paredzēti DFS regulā un Iestāžu nolīgumā. Tie nodrošina, ka budžeta resursi var reaģēt uz mainīgajām prioritātēm, lai katrs euro tiktu izmantots tur, kur tas visvairāk vajadzīgs.

Ikgadējā budžeta nomenklatūrā un izpildē tie ir norādīti kā "īpašie instrumenti", jo tos var mobilizēt, pārsniedzot DFS izdevumiem maksimāli noteiktos apjomus gan attiecībā uz saistību, gan maksājumu apropriācijām.

3.3. SĪKI IZSTRĀDĀTAS DFS IZDEVUMU KATEGORIJAS (PROGRAMMAS)

DFS izdevumu kategorijas ir sadalītas sīkākās izdevumu kategorijās, kas atbilst galvenajām izdevumu programmām (piemēram, "Apvārsnis 2020", "Erasmus+" utt.). Juridiskais pamats budžeta izpildei tiek pieņemts šajā programmu līmenī. Programmas ir parastais formāts, kas tiek izmantots ziņošanai par īstenošanu un rezultātiem. Tabulas par katru programmu ir pieejamas budžeta izpildes pārskatos (sk. **6.7.–6.12.** tabulu tālāk).

3.4. NextGenerationEU

Tā kā neatmaksājamam atbalstam (dotācijām) ir paredzēts 421,1 miljards EUR, *NGEU* būtiski ietekmē ES kopējos gada budžetus no 2021. līdz 2026. gadam un to izpildi. 2021. gadā šī summa tika pilnībā iekļauta kā piešķirto ieņēmumu apropriācijas. Visas saistības par neatmaksājamo atbalstu tiks reģistrētas līdz 2023. gada 31. decembrim, un tās tiks izpildītas ar maksājumiem līdz 2026. gada 31. decembrim saskaņā ar EURI regulas 3. panta 4. un 9. punktu²⁵.

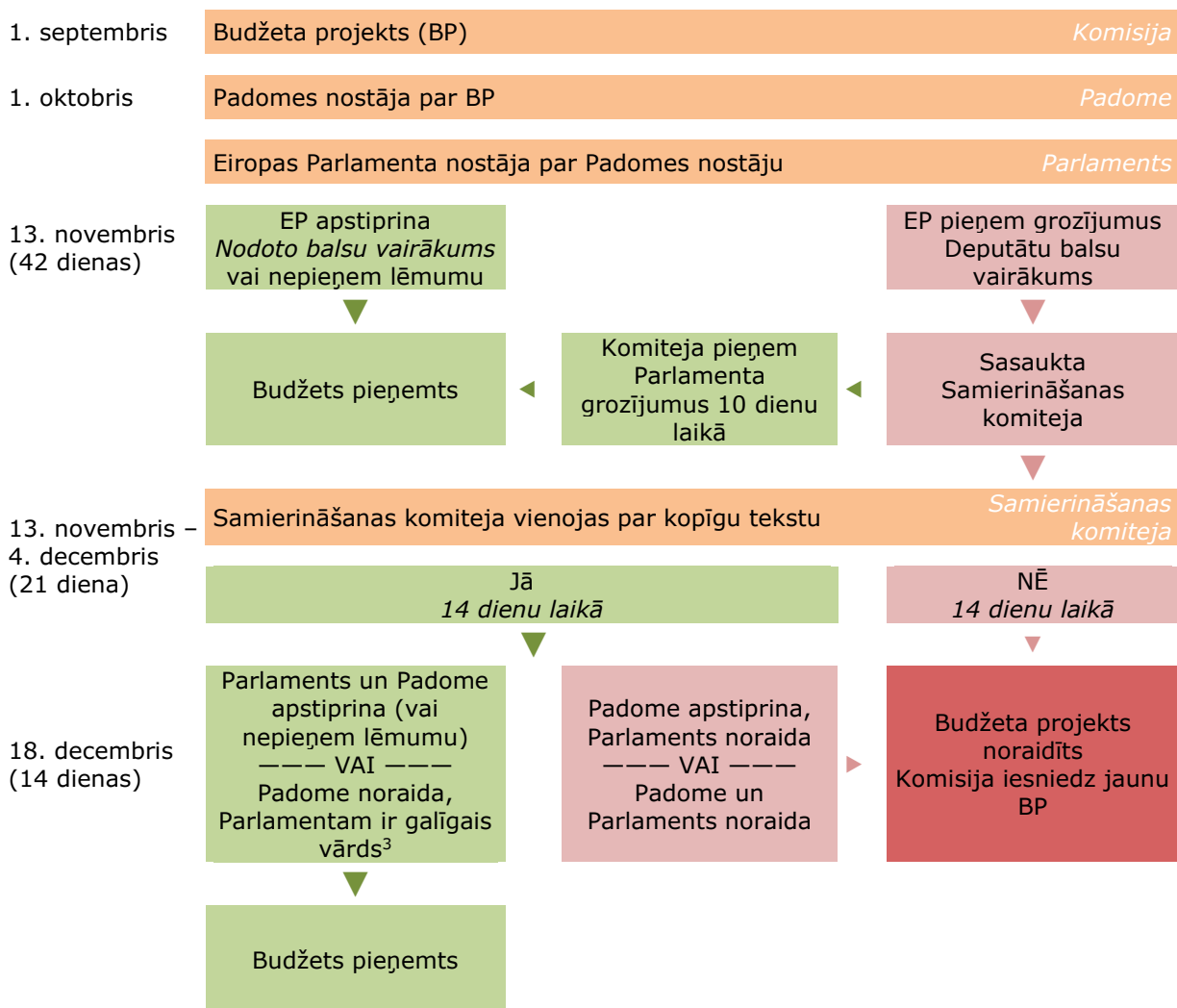
Visaptverou pārskatu par *NGEU* darbībām sk. iedaļas "Gada būtiskākās norises finanšu jomā" **2.2.** un **2.3.** sadaļā.

²⁵ Padomes Regula (ES) 2020/2094 (2020. gada 14. decembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes.

3.5. GADA BUDŽETS

Budžeta pieņemšanas procedūra ir noteikta Līguma par ES darbību 314. pantā. Turpmāk sniegtajā diagrammā ir norādīti budžeta pieņemšanas termiņi un posmi.

Līguma grafiks¹

- 1) Praksē visas trīs iestādes cenšas iesniegt savus attiecīgos dokumentus agrāk attiecīgajā gadā, lai process noritētu netraucēti.
- 2) Samierināšanas komitejas sastāvā ir Padomes locekļi vai viņu pārstāvji un vienāds skaits locekļu, kuri pārstāv Eiropas Parlamentu. Komisija piedalās Samierināšanas komitejas sēdēs un uzņemas jebkuru iniciatīvu, kas vajadzīga, lai tuvinātu Eiropas Parlamenta un Padomes nostājas.
- 3) Eiropas Parlaments apstiprina kopīgo tekstu un tad 14 dienu laikā no Padomes noraidījuma izlemj (ar tā deputātu balsu vairākumu un 3/5 nodoto balsu) apstiprināt visus grozījumus vai to daļu.

Komisijas budžeta struktūru veido administratīvās un darbības apropriācijas. Pārējām iestādēm ir tikai administratīvās apropriācijas. Turklāt budžetā ir nodalītas divu veidu apropriācijas — nediferencētās un

diferencētās. Nediferencētās apropriācijas izmanto, lai finansētu vienam gadam paredzētas darbības (tās atbilst gada pārskata principam). Diferencētās apropriācijas izmanto, lai gada pārskata principu saskaņotu ar vajadzību pārvaldīt daudzgadu darbības. Diferencētās apropriācijas tiek iedalītas saistību un maksājumu apropriācijās:

- **saistību apropriācijas** — sedz to juridisko saistību kopējās izmaksas, kas uzņemtas kārtējā finanšu gadā par darbībām, kuru ilgums ir vairāki gadi. Tomēr budžeta saistības darbībām, kuru ilgums pārsniedz vienu finanšu gadu, var tikt sadalītas vairākiem gadiem atbilstošos gada maksājumos, ja tas paredzēts pamataktā;
- **maksājumu apropriācijas** — sedz izdevumus par saistībām, kas radušās kārtējā finanšu gadā un/vai iepriekšējos finanšu gados.

Pārskatos šāda veida finansējums tiek sagrupēts divos galvenajos posteņos:

- galīgā pieņemtās budžeta apropriācijas; kā arī
- papildu apropriācijas, kurās iekļauti:
 - pārnesumi no iepriekšējā gada (Finanšu regula ļauj dažos gadījumos pārnest neiztērētās summas no iepriekšējā gada uz kārtējo gadu); kā arī
 - piešķirtie ieņēmumi, kas izriet no atlīdzinājumiem, trešo personu / valstu iemaksām ES programmās un trešo personu vajadzībām veiktā darba; tie ir tieši piešķirti attiecīgajām izdevumu budžeta pozīcijām un veido trešo finansējuma pīlāru.

Visi finansējuma veidi kopā veido pieejamās apropriācijas.

3.6. IEŅĒMUMI

3.6.1. Pašu resursu ieņēmumi

Lielākā daļa ieņēmumu ir no pašu resursiem, kas sastāv no turpmāk minētajām kategorijām.

- (1) Tradicionālie pašu resursi (TPR): 2022. gadā veidoja aptuveni 16 % no pašu resursu ieņēmumiem.
- (2) Uz pievienotās vērtības nodokli (PVN) balstīti resursi: 2022. gadā veidoja aptuveni 13 % no pašu resursu ieņēmumiem.
- (3) Uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu balstīti resursi: 2022. gadā veidoja aptuveni 4 % no pašu resursu ieņēmumiem.
- (4) Uz nacionālā kopienākuma (NKI) balstīti resursi: 2022. gadā veidoja aptuveni 67 % no pašu resursu ieņēmumiem.

Padomes Lēmumā (ES, Euratom) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par ES pašu resursu sistēmu (2020. gada Lēmums par pašu resursiem) ir noteiktas pašu resursu kategorijas un noteiktas to aprēķināšanas metodes. Lēmums stājas spēkā 2021. gada 1. jūnijā un tika piemērots ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra.

2020. gada Lēmums par pašu resursiem nosaka, ka kopējā pašu resursu summa, kas Savienībai piešķirta gada maksājumu apropriāciju segšanai, nepārsniedz 1,40 % no visu dalībvalstu NKI summas. Turklāt lēmums pilnvaro Komisiju izņēmuma kārtā Savienības vārdā īslaicīgi aizņemt kapitāla tirgos līdz 750 miljardiem EUR 2018. gada cenās, lai novērstu Covid-19 pandēmijas sekas, izmantojot atvēršanas instrumentu NextGenerationEU. Pašu resursu maksimālais apjoms maksājumu apropriācijām tiks īslaicīgi palielināts par 0,6 procentpunktiem, lai segtu visas saistības, kas izriet no šī izņēmuma.

No 2021. gada ES budžeta "citi ieņēmumi" ietver Apvienotās Karalistes finanšu iemaksas, kas izriet no finansiālā norēķina saskaņā ar AK izstāšanās līgumu.

3.6.2. Tradicionālie pašu resursi (TPR)

TPR sastāv no muitas nodokļiem, ko dalībvalstis ES vārdā iekasē no uzņēmējiem par importu no trešām valstīm. Tomēr dalībvalstis patur 25 %, lai segtu iekasēšanas izmaksas. Visas konstatētās TPR summas jāiegrāmato vienā no šiem kompetento iestāžu kontiem:

- parastajos kontos, kas paredzēti Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 6. panta 3. punktā: visas atgūtās vai garantētās summas;
- atsevišķos kontos, kas paredzēti minētajā pantā: visas summas, kuras vēl nav atgūtas un/vai nav garantētas; šajā kontā var iegrāmatot arī tās summas, kas ir garantētas, bet apstrīdētas.

Dalībvalstīm ar savas valsts kases vai valsts centrālās bankas starpniecību jāiegrāmato TPR Komisijas kontā ne vēlāk kā pirmajā darbdienā pēc 19. datuma otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā tika konstatētas maksājumtiesības (vai atsevišķa konta gadījumā — atgūtas attiecīgās summas).

3.6.3. Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

PVN pašu resursus aprēķina, pamatojoties uz dalībvalstu PVN bāzēm, kas šim nolūkam ir saskaņotas atbilstīgi ES noteikumiem. Vienota piesaistīšanas likme 0,30 % apmērā tiek piemērota katras dalībvalsts kopējai PVN ieņēmumu summai, kas iekasēta par visām ar nodokli apliekamajām precēm, kas dalīta ar vidējo svērto PVN likmi. PVN bāze ir ierobežota un nepārsniedz 50 % no katras dalībvalsts NKI.

3.6.4. Nereciklēts izlietots plastmasas iepakojums

Vienota piesaistīšanas likme 0,80 EUR par kilogramu attiecas uz katrā dalībvalstī radītā nereciklētā izlietotā plastmasas iepakojuma svaru. Izlietoto plastmasas iepakojumu, kas konkrētajā gadā netiek reciklēts, aprēķina kā starpību starp radīto izlietoto plastmasas iepakojumu un attiecīgajā gadā dalībvalstī reciklēto izlietoto plastmasas iepakojumu. Bulgārijai, Čehijai, Igaunijai, Grieķijai, Spānijai, Horvātijai, Itālijai, Kiprai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Maltai, Polijai, Portugālei, Rumānijai, Slovēnijai un Slovākijai ir tiesības uz īpašu ikgadēju vienreizēju maksājumu samazinājumu to attiecīgajām pašu resursu, kas pamatojas uz izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, iemaksām.

3.6.5. Nacionālais kopienākums (NKI)

Resursus, kuru pamatā ir nacionālais kopienākums (NKI), izmanto, lai finansētu to budžeta daļu, ko nesedz citi ieņēmumu avoti. Katras dalībvalsts NKI piemēro vienotu piesaistīšanas likmi, ko nosaka saskaņā ar ES noteikumiem.

3.6.6. Bruto samazinājums

Laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam šādas dalībvalstis gūst labumu no to ikgadējo uz NKI balstīto iemaksu bruto samazinājuma; Austrija — 565 miljoni EUR, Dānija — 377 miljoni EUR, Vācija — 3671 miljons EUR, Nīderlande — 1921 miljoni EUR un Zviedrija — 1069 miljoni EUR. Šos bruto samazinājumus nosaka 2020. gada cenās, un tos finansē visas dalībvalstis.

3.6.7. Iepriekšējo finanšu gadu pašu resursu korekcijas

PVN resursus un NKI resursus nosaka, pamatojoties uz attiecīgo bāzu prognozēm, ko izstrādā budžeta projekta sagatavošanas laikā. Šīs prognozes pēc tam pārskata un atjaunina attiecīgajā budžeta gadā, veicot budžeta grozījumus. Pozitīvās vai negatīvās starpības starp summām, kas dalībvalstīm ir jāmaksā, ņemot vērā faktiskās bāzes, un summām, kas ir faktiski samaksātas, pamatojoties uz (pārskatītajām) prognozēm, Komisija pieprasa dalībvalstīm nodrošināt līdz pirmajai marta darb dienai trešajā gadā, kurš seko attiecīgajam budžeta gadam. Faktiskajās PVN un NKI bāzēs joprojām var veikt korekcijas turpmākajos četros gados, ja vien netiek sniegta atruna. Šīs atrunas atspoguļo potenciālās prasības dalībvalstīm par precīzi nenosakāmām summām, jo to finansiālo ietekmi nevar precīzi aplēst. Ja ir iespējams noteikt precīzu summu, attiecīgie PVN un NKI resursi tiek pieprasīti saistībā ar PVN un NKI atlikumiem vai izmantojot atsevišķus līdzekļu pieprasījumus. Plastmasas pašu resursa prognoze tiek koriģēta līdzīgā veidā. Tomēr starpības starp summām, kas dalībvalstīm ir jāmaksā saskaņā ar to gada pārskatiem un izpildes datiem, un summām, kas ir faktiski samaksātas, pamatojoties uz (pārskatītajām) pozitīvajām vai negatīvajām prognozēm, Komisija pieprasa dalībvalstīm nodrošināt līdz pirmajai jūnija darb dienai trešajā gadā, kurš seko attiecīgajam budžeta gadam. Faktiskajās bāzēs joprojām var veikt korekcijas turpmākajos piecos gados, ja vien netiek sniegta atruna.

3.7. BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTA APRĒĶINS

ES budžeta izpildes rezultāts tiek atdots dalībvalstīm nākamā gada laikā, samazinot summas, kas dalībvalstīm jāmaksā attiecīgajā gadā.

Pašu resursu summas, ko ieģrāmato kontos, ir summas, ko gada laikā dalībvalstu valdības ieskaita Komisijas vārdā atvērtajos kontos. Pārpalikuma gadījumā ieņēmumos tiek iekļauts arī budžeta izpildes rezultāts iepriekšējā finanšu gadā. Pārējie ieņēmumi, kurus grāmato kontos, ir summas, kas faktiski saņemtas gada laikā.

Lai aprēķinātu gada budžeta izpildes rezultātu, izdevumos tiek iekļauti maksājumi, kas tiek veikti no gada maksājumu apropriācijām, kā arī visas attiecīgā gada apropriācijas, ko pārnes uz nākamo gadu. Maksājumi, kas veikti no gada apropriācijām, ir maksājumi, ko grāmatvedis veic līdz finanšu gada 31. decembrim. ELGF gadījumā maksājumi ir tie, ko dalībvalstis veikušas laikposmā no N-1 gada 16. oktobra līdz N gada 15. oktobrim, ar nosacījumu, ka grāmatvedim par saistībām un apstiprinājumu ir paziņots līdz N+1 gada 31. janvārim. Par ELGF izdevumiem pēc kontroles veikšanas dalībvalstīs var pieņemt atbilstības lēmumu.

Budžeta izpildes rezultātos ietver divus elementus: ES rezultātu un Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) ietilpstošo EBTA valstu līdzdalības rezultātus. Saskaņā ar 1. panta 1. punktu Regulā Nr. 608/2014, ar ko nosaka pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus, minētais rezultāts atspoguļo starpību starp:

- kopējiem ieņēmumiem, kas saņemti attiecīgajā finanšu gadā, kā arī
- kopējiem maksājumiem, kas veikti no kārtējā gada apropriācijām, pieskaitot tādu attiecīgā gada apropriāciju kopsummu, kuras pārnestas uz nākamo gadu.

Aprēķinā iegūtajam skaitlim pieskaita vai no tā atņem šādas vērtības:

- no iepriekšējiem gadiem pārnesto atcelto maksājumu apropriāciju neto atlikumu un visus maksājumus, kas euro kursa svārstību dēļ pārsniedz nediferencētās apropriācijas, kas pārnestas no iepriekšējā gada;
- piešķirto ieņēmumu attīstību; kā arī
- gada laikā iegrāmatotos neto valūtas maiņas kursa guvumus vai zaudējumus.

No iepriekšējā finanšu gada pārnestās apropriācijas attiecībā uz trešo personu iemaksām un darbu trešo personu uzdevumā, kuras atbilstoši definīcijai nekad netiek anulētas, ir iekļautas kā papildu apropriācijas attiecīgajam finanšu gadam. Ar to ir skaidrojama atšķirība starp pārnestajām apropriācijām no iepriekšējā gada N gada budžeta izpildes pārskatos un tām, kas pārnestas uz nākamo gadu N – 1 budžeta izpildes pārskatos. Saistību apropriācijas, kas ir atkārtoti pieejamas pēc maksājumu atmaksas kontā, netiek ņemtas vērā, aprēķinot budžeta izpildes rezultātu.

Pārnestās maksājumu apropriācijas ietver automātiskus pārnesumus un pārnesumus atbilstoši lēmumam. Tādu neizmantoto maksājumu apropriāciju atcelšana, kuras ir pārnestas no iepriekšējā gada, ietver tādu apropriāciju atcelšanu, kuras ir pārnestas automātiski un atbilstoši lēmumam.

3.8. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTU SASKAŅOJUMS AR BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTIEM

Miljonos EUR

	2022	2021
GADA SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI	91 949	(42 100)
Ieņēmumi		
<i>Kārtējā gadā konstatētās, bet vēl neiekasētās maksājumtiesības</i>	<i>(5 978)</i>	<i>(7 068)</i>
<i>Iepriekšējos gados konstatētās un kārtējā gadā iekasētās</i>	<i>74 088</i>	<i>64 356</i>
<i>Uzkrātie ieņēmumi (neto)</i>	<i>2072</i>	<i>(5 434)</i>
	70 182	51 854
Izdevumi		
<i>Uzkrātie izdevumi (neto)</i>	<i>45 648</i>	<i>53 108</i>
<i>Iepriekšējo gadu izdevumi, kas samaksāti kārtējā gadā</i>	<i>(2053)</i>	<i>(1046)</i>
<i>Priekšfinansējuma neto ietekme</i>	<i>21 659</i>	<i>(47 608)</i>
<i>Maksājumu apropriācijas, kas pārnestas uz nākamo gadu</i>	<i>(2660)</i>	<i>(4 449)</i>
<i>Maksājumi, kas veikti no pārnestajām apropriācijām, un neizmantoto</i>	<i>3331</i>	<i>(4 047)</i>
<i>Uzkrājumu pārmaiņas</i>	<i>3 650</i>	<i>1 032</i>
<i>Citi</i>	<i>(2139)</i>	<i>(3 577)</i>
	24 118	(6587)
Saimnieciskās darbības rezultāti aģentūrām un likvidējamajai	168	61
GADA BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTS	2 519	3 230

Saskaņā ar Finanšu regulu gada saimnieciskās darbības rezultātus aprēķina, pamatojoties uz uzkrājumu grāmatvedības principiem un ES grāmatvedības noteikumiem, bet budžeta izpildes rezultāti ir balstīti uz mainītiem naudas plūsmas grāmatvedības noteikumiem. Tā kā saimnieciskās darbības rezultātu un budžeta izpildes rezultātu nosaka vieni un tie paši pamatā esošie darījumi (izņēmums ir pārējie (nebudžeta) aģentūru un likvidējamās EOTK ieņēmumu un izdevumu avoti, ko iekļauj tikai saimnieciskās darbības rezultātos), gada saimnieciskās darbības rezultāta saskaņošana ar gada budžeta izpildes rezultātu kalpo kā noderīga saskaņotības pārbaude.

Saskaņošanas posteņi — ieņēmumi

Faktiskie finanšu gada budžeta ieņēmumi atbilst ieņēmumiem, kas ir iekasēti par maksājumtiesībām, kuras konstatētas attiecīgā gada laikā, un summām, kas iekasētas par iepriekšējos gados konstatētajām maksājumtiesībām. Tāpēc kārtējā gadā konstatētās, bet vēl neiekasētās maksājumtiesības saskaņošanas nolūkā atskaita no saimnieciskās darbības rezultātiem, jo tās nav daļa no budžeta ieņēmumiem. Turpretim iepriekšējos gados konstatētās un kārtējā gadā iekasētās maksājumtiesības saskaņošanas nolūkā jāpieskaita saimnieciskās darbības rezultātiem.

Uzkrātos ieņēmumus galvenokārt veido ar finanšu korekcijām, pašu resursiem, procentiem un dividendēm saistītas summas. Ņem vērā tikai neto ietekmi, t. i., kārtējā gadā uzkrātos ieņēmumus, no kuriem atskaitīti iepriekšējā gadā uzkrātie ieņēmumi.

Saskaņošanas posteņi — izdevumi

Uzkrātos izdevumus galvenokārt veido uzkrātie izdevumi gada beigu noslēguma mērķiem, t. i., attiecināmie izdevumi, kuri radušies ES līdzekļu saņēmējiem, bet par kuriem vēl nav paziņots Komisijai. Ņem vērā tikai neto ietekmi, t. i., kārtējā gadā uzkrātos izdevumus, no kuriem atskaitīta iepriekšējā gadā uzkrāto izdevumu apvērse. Kārtējā gadā veikti maksājumi, kas attiecas uz iepriekšējos gados iegētajiem rēķiniem, ir iekļauti kārtējā gada budžeta izdevumos un šā iemesla dēļ saskaņošanas nolūkos ir jāpieskaita saimnieciskās darbības rezultātiem.

Priekšfinansējuma neto ietekme ir šādu elementu apvienojums: 1) jaunā priekšfinansējuma summas, kas samaksātas kārtējā gadā un atzītas par attiecīgā gada budžeta izdevumiem, un 2) priekšfinansējuma summu dzēšana ar kārtējā gadā apstiprinātajām attiecināmajām izmaksām. Pēdējais no tiem ir izdevumi uzkrājumu izteiksmē, bet ne budžeta kontos, jo samaksas brīdī sākotnējā priekšfinansējuma maksājums jau tika uzskatīts par budžeta izdevumiem.

Papildus maksājumiem, kas veikti uz attiecīgā gada apropriāciju pamata, minētā gada apropriācijas, kas pārnestas uz nākamo gadu, arī ir jāņem vērā, aprēķinot attiecīgā gada budžeta izpildes rezultātus (saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 608/2014 1. panta 1. punktu). Tas pats attiecas arī uz budžeta maksājumiem, kas veikti kārtējā gadā no apropriācijām, kuras pārnestas no iepriekšējiem gadiem, un uz neizmantoto maksājumu apropriāciju atcelšanu.

Uzkrājumu pārmaiņas attiecas uz gada beigu aplēsēm finanšu pārskatos (galvenokārt darbinieku pabalsti), kuras neietekmē budžeta kontus. Citas saskaņojamās summas ietver dažādus elementus, piemēram, aktīvu amortizāciju/nolietojumu, aktīvu iegādi, kapitāla nomas maksājumus un finansiālo līdzdalību, kuriem ir atšķirīga budžeta un uzkrājumu grāmatvedība.

Saskaņošanas postenis — aģentūru un likvidējamās EOTK saimnieciskās darbības rezultāts

Gada budžeta izpildes rezultāts ir nekonsolidēts skaitlis un neietver pārējos (nebudžeta) konsolidēto aģentūru un likvidējamās EOTK ieņēmumu un izdevumu avotus (sk. **6.** skaidrojumu). Lai saskaņotu gada saimnieciskās darbības rezultātu — konsolidētu skaitli, kas ietver šīs summas — ar gada budžeta izpildes rezultātu, kā saskaņojamo posteni norāda visu aģentūru un likvidējamās EOTK konsolidēto gada saimnieciskās darbības rezultātu.

4. 2022. GADA ES BUDŽETA IZPILDE

Sk. iedaļas "Gada būtiskākās norises finanšu jomā" 3. sadaļu "Budžeta izpildes kopsavilkums" par 2022. gada budžeta izpildi attiecībā uz ieņēmumiem un izdevumiem, neizpildītajām saistībām un budžeta izpildes rezultātiem.

5. ES BUDŽETA IEŅĒMUMU IZPILDE

5.1. KOPSAVILKUMS PAR ES BUDŽETA IEŅĒMUMU IZPILDI

 Miljonos
EUR

Sadaļa	Ienākumu apropriācijas		Konstatētās maksājumtiesības			Ieņēmumi			Ieņēmumi % no budžeta	Nav samaksāts
	Sākotnēji pieņemtais budžets	Galīgais pieņemtais budžets	Kārtējā gada	Pārnestās summas	Kopā	Par kārtējā gada maksājumtie sībām	Par pārnestajām maksājumti esībām	Kopā		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
1 Pašu resursi	157 701	153 928	155 083	2237	157 320	155 073	686	155 758	101 %	1562
11 — cukura nodevas	0	0	(1)	(0)	(1)	(1)	—	(1)	—	(0)
12 — muitas nodokļi	17 913	23 765	25 181	2237	27 419	25 171	686	25 857	109 %	1562
13 — PVN	19 071	19 714	19 666	—	19 666	19 666	—	19 666	100 %	—
14 — NKI	114 719	104 088	103 880	—	103 880	103 880	—	103 880	100 %	—
16 — NKI samazināšana, pamatojoties uz dažām dalībvalstīm piešķirto ieguldījumu	—	—	19	—	19	19	—	19	—	—
17 — izlietotais plastmasas iepakojums	5997	6361	6337	—	6337	6337	—	6337	100 %	—
2 Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas	0	2980	3227	7	3233	3227	—	3227	108 %	7
3 Administratīvie ieņēmumi	1791	1791	2581	75	2656	2554	53	2607	146 %	49
4 Finanšu ieņēmumi, nokavējuma procenti un naudas sodi	115	454	(226)	16 861	16 635	(949)	1544	596	131 %	16 039
5 Budžeta garantijas, aizņēmumu un aizdevumu darbības	0	0	62 203	—	62 203	62 203	—	62 203	—	—
6 Ieņēmumi, iemaksas un atmaksātie līdzekļi saistībā ar Savienības rīcībpolitikām	10 997	10 884	20 402	6287	26 689	14 952	5922	20 874	192 %	5815
Kopā	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8205	245 265	144 %	23 471

6. ES BUDŽETA IZDEVUMU IZPILDE

6.1. DFS: SAISTĪBU UN MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU SADALĪJUMS UN PĀRMAIŅAS

 Miljonos
EUR

DFS izdevumu kategorija	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		Pieejamās apropriācijas kopā	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		Pieejamās apropriācijas kopā
	Sākotnēji pieņemtā budžets	Budžeta grozījumi un pārvietoju mi	Galīgais pieņemtā budžets	Pārnes tās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi		Sākotnēji pieņemtā budžets	Budžeta grozījumi un pārvietoju mi	Galīgais pieņemtā budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8625	29 379
2 Kohēzija, noturība un vērtības	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1088	63 140	27	66 487	129 654
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	49 709	11 605	61 314	—	14 754	76 068	56 351	1259	57 610	3	17 934	75 546
2.b Noturība un vērtības	6330	161	6491	0	242 812	249 303	5702	(171)	5531	25	48 553	54 108
3 Dabas resursi un vide	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2797	59 271
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	40 369	(0)	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3091	319	3410	2	108	3520	3078	294	3373	27	242	3642
5 Drošība un aizsardzība	1785	28	1813	—	38	1851	1238	(79)	1159	5	28	1192
6 Kaimiņattiecības un pasaule	17 170	500	17 670	2237	456	20 364	12 916	240	13 156	1048	698	14 902
7 Eiropas publiskā pārvalde	10 620	163	10 783	22	1269	12 075	10 620	163	10 783	1085	1281	13 149
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	4421	64	4485	22	534	5041	4421	64	4485	695	544	5724
O Ārpus DFS	—	—	—	—	6692	6692	—	—	—	—	6830	6830
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	2799	(580)	2219	1303	10	3531	2623	(583)	2040	1303	8	3351
Kopā	169 516	12 711	182 227	4481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4335	86 996	261 370

6.2. DFS: SAISTĪBU APROPRIĀCIJU IZPILDE

Miljonos EUR

DFS izdevumu kategorija	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	33 071	21 843	230	5257	27 330	83 %	—	5738	5738	2	—	1	3
2 Kohēzija, noturība un vērtības	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1002	—	82	1084
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	76 068	60 159	—	14 473	74 632	98 %	159	199	359	996	—	82	1078
2.b Noturība un vērtības	249 303	6485	0	137 790	144 275	58 %	0	105 022	105 022	5	—	1	6
3 Dabas resursi un vide	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6275	6763	123	10	161	295
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3520	3395	2	50	3446	98 %	16	58	74	0	—	0	0
5 Drošība un aizsardzība	1851	1809	—	30	1840	99 %	3	7	11	0	—	0	1
6 Kaimiņattiecības un pasaule	20 364	17 633	2237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Eiropas publiskā pārvalde	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	5041	4445	21	384	4850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
O Ārpus DFS	6692	—	—	3006	3006	45 %	—	3686	3686	—	—	—	—
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	3531	1299	1303	—	2602	74 %	746	3	749	173	—	7	180
Kopā	481 676	179 425	4469	173 196	357 091	74 %	1451	121 520	122 971	1351	12	252	1614

6.3. DFS: MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU IZPILDE

 Miljonos
EUR

DFS izdevumu kategorija	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnests apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnests	no piešķirta jiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirta jiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnests	no piešķirta jiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	29 379	20 471	132	4570	25 174	86 %	112	4052	4164	23	15	3	41
2 Kohēzija, noturība un vērtības	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2995	3071	10	3	1	14
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	75 546	57 600	1	15 414	73 015	97 %	3	2520	2523	7	2	0	8
2.b Noturība un vērtības	54 108	5455	23	48 077	53 555	99 %	73	475	548	3	2	0	5
3 Dabas resursi un vide	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
tostarp: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3642	3292	26	49	3368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
5 Drošība un aizsardzība	1192	1130	5	19	1154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Kaimiņattiecības un pasaule	14 902	13 049	1032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30
7 Eiropas publiskā pārvalde	13 149	9832	959	792	11 583	88 %	923	485	1407	50	105	4	158
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	5724	3870	598	333	4801	84 %	596	208	805	40	76	3	119
O Ārpus DFS	6830	—	—	72	72	1 %	—	6757	6757	—	—	—	—
Solidaritātes mehānismi													
S Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	3351	1294	1303	5	2602	78 %	746	3	749	0	—	—	0
Kopā	261 370	167 321	4163	71 837	243 321	93 %	2452	15 152	17 604	287	151	7	445

6.4. DFS: NEIZPILDĪTO SAISTĪBU (RAL) PĀRMAIŅAS

Miljonos EUR

DFS izdevumu kategorija	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības				Kārtējā gada saistības				Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtās saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6011)	(10)	21 309	50 130
2 Kohēzija, noturība un vērtības	209 033	(288)	89 146	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	152 840	(155)	65 983	86 703	74 632	(7032)	(1)	67 599	154 302
2.b Noturība un vērtības	56 193	(133)	(23 163)	32 896	144 275	(30 392)	(0)	113 883	146 779
3 Dabas resursi un vide	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	—	147	357
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3980	(50)	(1464)	2465	3446	(1903)	—	1543	4008
5 Drošība un aizsardzība	2397	(21)	(769)	1607	1840	(385)	(0)	1455	3061
6 Kaimiņattiecības un pasaule	32 535	(1205)	(8701)	22 629	20 153	(5820)	(0)	14 333	36 962
7 Eiropas publiskā pārvalde	1076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1048	1048
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	684	(86)	(598)	—	4850	(4203)	7	654	654
O Ārpus DFS	147	(9)	(11)	127	3006	(62)	—	2944	3071
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	—	—	—	—	2602	(2602)	—	0	0
Kopā	341 575	(2520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

6.5. DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA GADIEM, KAD TĀS RADUŠĀS

	Miljonos EUR								
	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kopā
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	634	612	1364	2072	5400	8895	9823	21 329	50 130
2 Kohēzija, noturība un vērtības	2129	528	6063	8997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Dabas resursi un vide	1484	1100	1017	1275	2349	6638	13 640	25 957	53 459
4 Migrācija un robežu pārvaldība	17	26	105	170	559	1025	562	1543	4008
5 Drošība un aizsardzība	28	9	111	134	204	320	801	1455	3061
6 Kaimiņattiecības un pasaule	1152	814	1365	2492	3943	4452	8411	14 333	36 962
7 Eiropas publiskā pārvalde	—	—	—	—	0	—	0	1048	1048
O Ārpus DFS	—	—	—	—	—	0	127	2944	3071
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Kopā	5445	3090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821

Jaunās Komisijas izveide ietvēra dienestu iekšējo reorganizāciju. Saistīto darījumu pārdales rezultātā notika nesamaksātās summas pārbīde pa gadiem. Neizpildīto saistību kopējā summa nemainās.

6.6. DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA APROPRIĀCIJU VEIDIEM

Miljonos EUR

	No 2021. gada pārnestās saist.	No budžeta apropriācijām				No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
		Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājamā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājamā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1 Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7377	(100)	5257	4945	7588	50 130
2 Kohēzija, noturība un vērtības	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
2.a Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	91 481	(143)	60 159	57 554	93 943	61 360	(13)	14 473	15 461	60 358	154 302
2.b Noturība un vērtības	4088	(120)	6485	5460	4993	52 105	(14)	137 790	48 095	141 786	146 779
3 Dabas resursi un vide	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2837	(5)	11 396	2051	12 178	53 459
tajā skaitā: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	334	(6)	40 552	40 523	357	—	—	629	629	0	357
4 Migrācija un robežu pārvaldība	3760	(49)	3397	3297	3811	219	(2)	50	71	197	4008
5 Drošība un aizsardzība	2364	(21)	1809	1128	3025	33	(0)	30	27	36	3061
6 Kaimiņattiecības un pasaule	31 666	(1181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Eiropas publiskā pārvalde	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1048
tajā skaitā: iestāžu administratīvie izdevumi	630	(22)	4465	4468	606	53	(56)	384	333	48	654
O Ārpus DFS	—	—	—	—	—	147	(9)	3006	72	3071	3071
S Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	—	—	2602	2602	0	—	—	—	—	—	0
Kopā	216 522	(2298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

6.7. SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: SAISTĪBU UN MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU SADALĪJUMS UN PĀRMAIŅAS

Miljonos EUR

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		Pieejamās apropriācijas kopā
	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	12 239	1	12 240	230	5244	17 714	12 559	(439)	12 120	96	5961	18 178
Euratom	271	(1)	270	—	80	350	314	(44)	270	25	123	417
eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	710	—	710	—	23	733	668	(107)	561	1	51	613
Citas darbības	—	—	—	—	690	690	—	—	—	—	371	371
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	17	—	17	—	—	17	16	(8)	9	—	—	9
Fonds InvestEU	1197	—	1197	—	4677	5874	1032	25	1057	1	1717	2775
EISI — transports	1758	40	1799	—	17	1816	1886	79	1966	1	19	1986
EISI — enerģija	800	(3)	797	—	14	811	589	43	632	1	12	646
EISI — digitalizācija	283	(34)	249	—	2	251	257	(124)	133	1	4	138
"Digitālā Eiropa"	1248	(15)	1233	—	31	1264	849	(83)	766	7	21	794
Decentralizētās aģentūras	192	14	206	—	13	219	192	(1)	191	—	13	204
Citas darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	7	—	7	—	0	7	26	(5)	21	—	0	21
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	24	(1)	22	—	4	26	23	2	25	—	1	26
Vienotais tirgus	614	74	688	—	45	733	580	(39)	541	8	57	605
ES krāpšanas apkarošana	24	—	24	—	1	26	31	(3)	28	—	1	29
Nodokļu sistēma	37	—	37	—	4	41	36	(8)	28	0	4	32
Muita	130	—	130	—	8	139	115	(5)	109	0	8	118
Decentralizētās aģentūras	120	(4)	116	—	12	128	120	(4)	116	—	12	128
Citas darbības	10	(0)	10	—	0	10	9	0	9	—	0	9

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		
	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietoju mi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamā s apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietoju mi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnes tās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	17	—	17	—	—	17	13	(6)	8	—	—	8
Eiropas kosmosa programma	2008	—	2008	—	127	2135	2088	(135)	1953	5	248	2206
Decentralizētās aģentūras	68	—	68	—	2	70	68	(5)	64	—	2	65
Izmēģinājuma projekti un sagatavošanās darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8625	29 379
2 Reģionālā attīstība (ERAF) *	30 174	7255	37 429	—	7983	45 412	29 597	2583	32 181	1	11 625	43 807
Kohēzijas fonds	4865	1581	6446	—	657	7102	11 162	(1675)	9488	0	745	10 233
Kohēzijas fonda iemaksas EISI — transportam	1494	—	1494	—	12	1507	1851	—	1851	—	4	1855
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	3	—	3	—	0	3	3	(0)	3	—	0	3
Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+) *	13 174	2769	15 943	—	6102	22 045	13 736	350	14 087	2	5559	19 647
Atbalsts Kipras turku kopienai	34	—	34	—	1	35	37	6	42	0	0	43
Eiropas atveseļošana un noturība	119	—	119	—	239 943	240 062	112	(14)	98	2	47 196	47 296
“Perikls IV”	1	—	1	—	0	1	1	(0)	1	—	0	1
ES atveseļošana	145	(71)	74	—	1	75	145	(71)	74	2	1	76
RescEU	101	253	354	0	1959	2313	187	62	249	—	329	578
EU4Health	840	(0)	839	—	22	861	353	(163)	190	4	10	204
Ārkārtas atbalsts Savienībā (ESI)	—	—	—	—	377	377	8	126	134	—	377	512
Decentralizētās aģentūras	291	(6)	284	—	42	327	276	(6)	270	—	42	311
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	12	2	14	—	—	14	11	2	12	—	—	12
Nodarbinātība un sociālā inovācija	106	(19)	88	—	11	99	87	(0)	87	2	11	100
Erasmus+	3402	4	3406	—	394	3800	3301	(20)	3281	8	519	3807

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		Pieejamās apropriācijas kopā
	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnes tās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Eiropas Solidaritātes korpus (ESC)	141	—	141	—	20	161	116	16	132	4	22	158
“Radošā Eiropa”	407	—	407	—	19	426	400	(88)	313	2	22	337
Tiesiskums	44	—	44	—	9	53	38	1	39	1	10	49
Tiesības un vērtības	215	—	215	—	2	217	170	(17)	154	1	2	157
Decentralizētās aģentūras	246	(2)	245	—	4	249	238	(3)	235	—	4	239
Citas darbības	9	—	9	—	3	11	7	(1)	6	—	3	9
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	35	—	35	—	0	36	52	(4)	48	—	0	48
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	183	—	183	—	5	187	164	1	165	—	4	169
Kopā 2. izdevumu kategorija: Kohēzija, noturība un vērtības	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1088	63 140	27	66 487	129 654
3 Lauksaimniecības garantijas	40 369	0	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
Citas dabas resursu un vides progr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	12 728	—	12 728	—	6072	18 800	14 680	(775)	13 905	0	1623	15 528
Jūrniecība un zivsaimniecība	972	162	1134	—	76	1210	732	3	736	1	183	919
Zivsaimniecība (IZPN un RZPO)	159	0	159	—	—	159	166	(7)	159	—	—	159
Decentralizētās aģentūras	29	—	29	—	1	30	29	—	29	—	1	30
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	—	1	—	—	1	6	(1)	5	—	—	5
Vide un klimats (LIFE)	756	—	756	—	10	765	529	(1)	528	5	8	542
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	1160	283	1443	—	10 867	12 310	1	0	1	—	175	177
Aizdevuma mehānisms saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu	—	—	—	—	167	167	—	—	—	—	167	167
Decentralizētās aģentūras	54	—	54	—	7	61	54	—	54	—	7	61
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	8	—	8	—	0	8	11	(2)	9	—	0	9
Kopā 3. izdevumu kategorija: Dabas resursi un vide	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2797	59 271

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		Pieejamās apropriācijas kopā
	Sākotnēji pieņemtā budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamā s apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtā budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā budžets	Pārnes tās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
4 Patvērums, migrācija un integrācija	1119	279	1399	2	10	1411	1292	194	1486	26	9	1521
Decentralizētās aģentūras	154	12	166	—	26	192	154	6	160	—	26	186
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—	0	0
Robežu pārvaldība (IBMF) — Robežu pārvaldība un vīzas	671	85	756	—	8	764	511	135	646	1	143	790
Robežu pārvaldība (IBMF) — Muitas aprīkojums	138	—	138	—	—	138	136	1	137	0	—	137
Decentralizētās aģentūras	1 009	(57)	952	—	64	1016	986	(42)	944	—	64	1 008
Kopā 4. izdevumu kategorija: Migrācija un robežu pārvaldība	3091	319	3410	2	108	3520	3078	294	3373	27	242	3642
5 Iekšējās drošības fonds (IDF)	227	27	254	—	5	259	241	(28)	213	1	5	219
Kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	99	—	99	—	—	99	40	(3)	37	—	—	37
Kodoldrošība un kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	44	—	44	—	1	45	65	(24)	41	2	1	44
Decentralizētās aģentūras	216	1	217	—	10	226	216	1	217	—	10	226
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	0	—	0	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	22	—	22	—	0	22	21	—	21	—	0	21
Eiropas aizsardzība (pētniecība)	318	—	318	—	7	326	178	(18)	160	1	4	165
Eiropas aizsardzība (ar pētniecību nesaistīts)	627	—	627	—	15	642	379	(23)	356	1	8	364
Militārā mobilitāte	232	—	232	—	—	232	98	16	114	1	—	115
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā 5. izdevumu kategorija: Drošība un aizsardzība	1785	28	1813	—	38	1851	1238	(79)	1159	5	28	1192
6 Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	12 717	(94)	12 622	1864	258	14 744	7892	451	8343	990	307	9640
Kodoldrošības instruments (EINS)	39	—	39	0	3	42	33	(16)	16	1	3	20
Humānā palīdzība (HUMA)	1806	636	2442	39	24	2505	2092	306	2398	45	24	2467

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		Pieejamās apropriācijas kopā
	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamā s apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtā s budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā s budžets	Pārnes tās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	362	—	362	—	25	387	334	50	384	0	25	409
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)	69	—	69	4	—	73	52	(22)	30	1	—	31
Citas darbības	72	(22)	50	—	1	51	47	(7)	40	—	1	41
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	95	—	95	—	1	95	95	(1)	94	—	0	95
Pirmspievienošanās palīdzība (IPA III)	2012	(19)	1992	331	145	2468	2372	(521)	1851	11	338	2200
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 6. izdevumu kategorija: Kaimiņattiecības un pasaule	17 170	500	17 670	2237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 Darbinieku pensijas	2086	77	2162	—	236	2398	2086	77	2162	—	236	2398
(Pensijas bijušajiem deputātiem)	11	1	12	—	—	12	11	1	12	—	—	12
Eiropas Parlaments	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	1
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	8	—	8	—	—	8	8	—	8	—	—	8
Eiropadome un Padome	13	0	13	—	—	13	13	0	13	—	—	13
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	6	—	6	—	—	6	6	—	6	—	—	6
Komisija	0	0	0	—	—	0	0	0	0	—	—	0
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	0	0	0	—	—	0	0	0	0	—	—	0
EST	207	9	215	—	25	240	207	9	215	2	25	242
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	2625	3	2629	—	91	2719	2625	3	2629	0	91	2719
ERP	253	8	261	—	71	332	253	8	261	39	71	371
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	14	1	15	—	0	15	14	1	15	2	0	17
Ombuds	3	(0)	2	—	—	2	3	(0)	2	—	—	2
(Pensijas bijušajiem locekļiem)												
EDAU												
Eiropas skolas												
Štata darbinieku atalgojums												
Ārštata darbinieku atalgojums												
Deputāti — algas un pabalsti												
Deputāti — pagaidu pabalsti												

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		
	Sākotnēji pieņemtā budžeta	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā budžeta	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtā budžeta	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtā budžeta	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Darbinieku piesaistīšanas izmaksas	30	1	31	—	1	33	30	1	31	2	1	35
Dienesta attiecību izbeigšanās	8	0	9	—	—	9	8	0	9	—	—	9
Mācību izmaksas	18	(0)	17	—	6	23	18	(0)	17	12	6	36
Sociālā joma un mobilitāte	22	(1)	22	—	28	50	22	(1)	22	14	29	64
Informācijas un komunikācijas tehnoloģija	252	3	255	—	106	362	252	3	255	163	106	525
Īre un pirkumi	310	(21)	289	—	49	337	310	(21)	289	18	49	356
Saistībā ar ēkām	106	25	131	—	32	164	106	25	131	51	32	215
Drošība	66	(2)	64	—	15	79	66	(2)	64	32	15	111
Komandējumi un reprezentācija	51	(1)	50	—	4	53	51	(1)	50	12	4	65
Sanāksmes, komitejas, konferences	26	(13)	13	—	2	15	26	(13)	13	4	2	20
Oficiālais Vēstnesis	3	(1)	2	—	—	2	3	(1)	2	1	—	3
Publikācijas	10	3	13	—	3	17	10	3	13	7	3	24
Informācijas iegūšana	4	(0)	4	—	0	4	4	(0)	4	2	0	6
Pētījumi un izmeklēšanas	4	(1)	3	—	0	3	4	(1)	3	4	0	8
Vispārējās iekārtas, transportlīdzekļi, mēbeles	17	4	20	—	12	32	17	4	20	13	12	44
Lingvistiskie ārpakalpojumi	27	4	31	—	41	72	27	4	31	4	41	76
Citi administratīvie izdevumi	18	(1)	17	—	14	31	18	(1)	17	8	14	38
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	0	(0)	0	—	—	0
Citu iestāžu administratīvie izdevumi	4421	64	4485	22	534	5041	4421	64	4485	695	544	5724
Kopā 7. izdevumu kategorija: Eiropas publiskā pārvalde	10 620	163	10 783	22	1269	12 075	10 620	163	10 783	1085	1281	13 149
O Inovāciju fonds (IF)	—	—	—	—	6570	6570	—	—	—	—	6705	6705
Citas darbības	—	—	—	—	122	122	—	—	—	—	124	124
Kopā O izdevumu kategorija: Ārpus DFS	—	—	—	—	6692	6692	—	—	—	—	6830	6830

Programma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas			Budžeta apropriācijas			Papildu apropriācijas		
	Sākotnēji pieņemtais budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtais budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā	Sākotnēji pieņemtais budžets	Budžeta grozījumi un pārvietojumi	Galīgais pieņemtais budžets	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi	Pieejamās apropriācijas kopā
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
S Solidaritāte un ārkārtas palīdzība (SEAR)	1299	(580)	718	12	1	732	1299	(580)	718	12	1	732
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	201	—	201	—	8	210	25	(2)	23	—	7	30
Brexit korekcijas rezerve	1299	—	1299	1291	—	2590	1299	—	1299	1291	—	2590
Kopā S izdevumu kategorija: Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	2799	(580)	2219	1303	10	3531	2623	(583)	2040	1303	8	3351
Kopā	169 516	12 711	182 227	4481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4335	86 996	261 370

* Šajā DFS programmā ir iekļauts papildu finansējums no *NextGenerationEU* paketei *REACT-EU*. Sk. budžeta izpildes pārskatu skaidrojumu 1.1. nodaļu "Daudzgaļu finanšu shēma 2021.–2027. gadam". Punktā par 2. kategoriju ir sīki aprakstīts šīs DFS programmas ieguldījums *REACT-EU* paketē.

6.8. SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: SAISTĪBU APROPRIĀCIJU IZPILDE

Miljonos EUR

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	17 714	12 239	230	2840	15 309	86 %	—	2404	2404	1	—	0	1
Euratom	350	270	—	26	296	85 %	—	54	54	—	—	0	0
eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	733	710	—	16	726	99 %	—	7	7	0	—	—	0
Citas darbības	690	—	—	61	61	9 %	—	629	629	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	17	17	—	—	17	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Fonds InvestEU	5874	1197	—	2151	3348	57 %	—	2526	2526	0	—	—	0
EISI — transports	1816	1799	—	2	1801	99 %	—	15	15	0	—	—	0
EISI — enerģija	811	797	—	4	801	99 %	—	10	10	0	—	—	0
EISI — digitalizācija	251	249	—	—	249	99 %	—	2	2	0	—	—	0
"Digitālā Eiropa"	1264	1233	—	31	1264	100 %	—	—	—	0	—	0	0
Decentralizētās aģentūras	219	206	—	10	216	98 %	—	4	4	—	—	—	—
Citas darbības	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	7	7	—	—	7	97 %	—	0	0	0	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	26	22	—	3	25	96 %	—	1	1	0	—	—	0
Vienotais tirgus	733	688	—	21	709	97 %	—	24	24	0	—	0	0
ES krāpšanas apkarošana	26	24	—	0	25	96 %	—	1	1	0	—	1	1
Nodokļu sistēma	41	37	—	1	38	93 %	—	3	3	0	—	—	0
Muita	139	130	—	4	134	97 %	—	4	4	0	—	—	0
Decentralizētās aģentūras	128	116	—	7	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0
Citas darbības	10	10	—	0	10	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	17	17	—	—	17	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Eiropas kosmosa programma	2135	2008	—	77	2086	98 %	—	50	50	—	—	—	—

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Decentralizētās aģentūras	70	68	—	2	70	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagatavošanās darbības	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	33 071	21 843	230	5257	27 330	83 %	—	5738	5738	2	—	1	3
2 Reģionālā attīstība (ERAF) *	45 412	36 556	—	7799	44 355	98 %	151	155	306	722	—	29	751
Kohēzijas fonds	7102	6220	—	601	6822	96 %	—	11	11	225	—	44	270
Kohēzijas fonda iemaksas EISI — transportam	1507	1494	—	12	1507	100 %	—	0	0	—	—	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	3	3	—	—	3	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+) *	22 045	15 886	—	6060	21 946	100 %	8	33	41	49	—	9	58
Atbalsts Kipras turku kopienai	35	34	—	1	35	100 %	—	0	0	0	—	(0)	0
Eiropas atveseļošana un noturība	240 062	119	—	136 396	136 515	57 %	—	103 547	103 547	0	—	0	0
“Perikls IV”	1	1	—	0	1	97 %	—	0	0	0	—	—	0
ES atveseļošana	75	74	—	0	74	99 %	—	1	1	—	—	—	—
RescEU	2313	354	0	760	1114	48 %	0	1198	1199	0	—	—	0
EU4Health	861	839	—	21	860	100 %	—	1	1	0	—	(0)	0
Ārkārtas atbalsts Savienībā (ESI)	377	—	—	343	343	91 %	—	35	35	—	—	0	0
Decentralizētās aģentūras	327	284	—	15	299	92 %	—	27	27	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	14	13	—	—	13	96 %	—	—	—	1	—	—	1
Nodarbinātība un sociālā inovācija	99	86	—	3	90	90 %	—	7	7	2	—	1	2
Erasmus+	3800	3406	—	211	3617	95 %	—	183	183	—	—	0	0
Eiropas Solidaritātes korpuss (ESC)	161	141	—	13	155	96 %	—	6	6	—	—	—	—
“Radošā Eiropa”	426	407	—	13	419	98 %	—	6	6	—	—	—	—

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Tiesiskums	53	44	—	6	49	94 %	—	3	3	—	—	—	—
Tiesības un vērtības	217	215	—	1	216	99 %	—	1	1	0	—	—	0
Decentralizētās aģentūras	249	245	—	3	247	99 %	—	2	2	—	—	—	—
Citas darbības	11	8	—	1	9	78 %	—	2	2	1	—	—	1
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	36	35	—	—	35	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	187	181	—	3	184	98 %	—	2	2	2	—	—	2
Kopā 2. izdevumu kategorija: Kohēzija, noturība un vērtības	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1002	—	82	1084
3 Lauksaimniecības garantijas	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
Citas dabas resursu un vides progr.	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	18 800	12 728	—	5689	18 416	98 %	—	222	222	0	—	161	161
Jūrniecība un zivsaimniecība	1210	1131	—	75	1206	100 %	3	1	4	0	—	0	0
Zivsaimniecība (IZPN un RZPO)	159	159	—	—	159	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Decentralizētās aģentūras	30	29	—	1	29	98 %	—	1	1	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Vide un klimats (LIFE)	765	755	—	3	758	99 %	—	7	7	0	—	0	0
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	12 310	1327	—	4982	6309	51 %	—	5885	5885	116	—	—	116
Aizdevuma mehānisms saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu	167	—	—	11	11	7 %	—	156	156	—	—	—	—
Decentralizētās aģentūras	61	54	—	7	61	100 %	—	0	0	—	—	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	8	8	—	—	8	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Kopā 3. izdevumu kategorija: Dabas resursi un vide	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6275	6763	123	10	161	295
4 Patvēruma, migrācija un integrācija	1411	1391	2	9	1401	99 %	8	2	10	0	—	—	0
Decentralizētās aģentūras	192	166	—	18	184	96 %	—	8	8	—	—	0	0

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	0	0
Robežu pārvaldība (IBMF) —	764	748	—	8	756	99 %	8	0	8	0	—	0	0
Robežu pārvaldība un vīzas	138	138	—	—	138	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Robežu pārvaldība (IBMF) —	1016	952	—	16	967	95 %	—	48	48	—	—	0	0
Muitas aprīkojums													
Decentralizētās aģentūras													
Kopā 4. izdevumu kategorija: Migrācija un robežu pārvaldība	3520	3395	2	50	3446	98 %	16	58	74	0	—	0	0
5 Iekšējās drošības fonds (IDF)	259	251	—	4	255	98 %	3	1	5	0	—	(0)	0
Kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	99	99	—	—	99	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Kodoldrošība un kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	45	44	—	0	44	99 %	—	0	0	0	—	0	0
Decentralizētās aģentūras	226	217	—	4	221	98 %	—	6	6	—	—	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	22	22	—	0	22	99 %	—	0	0	0	—	0	0
Eiropas aizsardzība (pētniecība)	326	318	—	7	326	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Eiropas aizsardzība (ar pētniecību nesaistīts)	642	627	—	15	642	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Militārā mobilitāte	232	232	—	—	232	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā 5. izdevumu kategorija: Drošība un aizsardzība	1851	1809	—	30	1840	99 %	3	7	11	0	—	0	1
6 Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	14 744	12 589	1864	146	14 598	99 %	34	113	146	(0)	0	0	0
Kodoldrošības instruments (EINS)	42	39	0	2	41	98 %	0	1	1	(0)	0	—	0
Humānā palīdzība (HUMA)	2505	2442	39	16	2497	100 %	—	7	7	—	—	—	—
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	387	362	—	25	387	100 %	—	0	0	0	—	(0)	0
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)	73	68	4	—	72	99 %	1	—	1	(0)	0	—	0

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnēstās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnēstā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnēstā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Citas darbības	51	50	—	—	50	99 %	—	1	1	0	—	—	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	95	95	—	0	95	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Pirmspievienošanās palīdzība (IPA III)	2468	1989	331	94	2413	98 %	4	51	55	(0)	0	—	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 6. izdevumu kategorija: Kaimiņattiecības un pasaule	20 364	17 633	2237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Darbinieku pensijas	2398	2162	—	236	2398	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropas Parlaments	12	12	—	—	12	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropadome un Padome	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Komisija	8	8	—	—	8	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) EST	13	13	—	—	13	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) ERP	6	6	—	—	6	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Ombuds	0	0	—	—	0	100 %	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) EDAU	0	0	—	—	0	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Eiropas skolas	240	215	—	19	235	98 %	—	6	6	0	—	—	0
Štata darbinieku atalgojums	2719	2629	—	36	2665	98 %	—	55	55	0	—	—	0
Ārštata darbinieku atalgojums	332	253	—	33	286	86 %	—	38	38	8	—	0	8
Deputāti — algas un pabalsti	15	15	—	0	15	100 %	—	0	0	0	—	(0)	0
Deputāti — pagaidu pabalsti	2	2	—	—	2	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Darbinieku piesaistīšanas izmaksas	33	31	—	0	32	97 %	—	1	1	0	—	—	0
Dienesta attiecību izbeigšanās	9	9	—	—	9	100 %	—	—	—	0	—	—	0

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārņestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārņestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārņestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Mācību izmaksas	23	17	—	3	21	89 %	—	2	2	0	—	0	0
Sociālā joma un mobilitāte	50	22	—	17	39	78 %	—	11	11	0	—	0	0
Informācijas un komunikācijas tehnoloģija	362	255	—	59	314	87 %	—	47	47	0	—	0	0
Īre un pirkumi	337	289	—	34	323	96 %	—	14	14	0	—	—	0
Saistībā ar ēkām	164	131	—	21	152	93 %	—	12	12	0	—	—	0
Drošība	79	64	—	12	76	96 %	—	3	3	0	—	0	0
Komandējumi un reprezentācija	53	50	—	2	51	96 %	—	2	2	0	—	0	0
Sanāksmes, komitejas, konferences	15	12	—	1	13	86 %	—	1	1	1	—	0	1
<i>Oficiālais Vēstnesis</i>	2	2	—	—	2	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Publikācijas	17	13	—	3	16	95 %	—	1	1	0	—	0	0
Informācijas iegūšana	4	4	—	0	4	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Pētījumi un izmeklēšanas	3	3	—	0	3	96 %	—	0	0	0	—	0	0
Vispārējas iekārtas, transportlīdzekļi, mēbeles	32	20	—	5	25	79 %	—	7	7	0	—	—	0
Lingvistiskie ārpakalpojumi	72	31	—	33	64	89 %	—	8	8	0	—	0	0
Citi administratīvie izdevumi	31	17	—	11	28	93 %	—	2	2	0	—	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Citu iestāžu administratīvie izdevumi	5041	4445	21	384	4850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
Kopā 7. izdevumu kategorija: Eiropas publiskā pārvalde	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
O Inovāciju fonds (IF)	6570	—	—	2953	2953	45 %	—	3617	3617	—	—	—	—
Citas darbības	122	—	—	53	53	43 %	—	69	69	—	—	—	—
Kopā O izdevumu kategorija: Ārpus DFS	6692	—	—	3006	3006	45 %	—	3686	3686	—	—	—	—
S Solidaritāte un ārkārtas palīdzība (SEAR)	732	18	12	—	30	4 %	700	1	702	—	—	—	—
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	210	28	—	—	28	13 %	—	1	1	173	—	7	180

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Brexit korekcijas rezerve	2590	1253	1291	—	2544	98 %	46	—	46	—	—	—	—
Kopā S izdevumu kategorija: Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	3531	1299	1303	—	2602	74 %	746	3	749	173	—	7	180
Kopā	481 676	179 425	4469	173 196	357 091	74 %	1451	121 520	122 971	1351	12	252	1614

* Šajā DFS programmā ir iekļauts papildu finansējums no *NextGenerationEU* paketei *REACT-EU*. Sk. budžeta izpildes pārskatu skaidrojumu 1.1. nodaļu "Daudz gadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam". Punktā par 2. kategoriju ir sīki aprakstīts šīs DFS programmas ieguldījums *REACT-EU* paketē.

6.9. SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU IZPILDE

Miljonos EUR

Programma		Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
			no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1	Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	18 178	12 048	87	2698	14 834	82 %	71	3260	3331	1	9	2	12
	Euratom	417	253	21	12	286	68 %	16	111	127	1	4	0	4
	eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	613	560	1	44	605	99 %	1	7	8	0	0	—	0
	Citas darbības	371	—	—	64	64	17 %	—	306	306	—	—	—	—
	Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	9	8	—	—	8	90 %	—	—	—	1	—	—	1
	Fonds InvestEU	2775	1057	1	1605	2663	96 %	0	112	112	0	—	0	0
	EISI — transports	1986	1965	1	8	1974	99 %	0	11	11	0	0	—	0
	EISI — enerģija	646	630	1	12	643	100 %	2	0	2	0	0	(0)	0
	EISI — digitalizācija	138	132	1	4	137	99 %	0	1	1	0	0	—	0
	"Digitālā Eiropa"	794	754	7	21	782	98 %	9	—	9	3	0	0	3
	Decentralizētās aģentūras	204	191	—	10	201	98 %	—	4	4	—	—	—	—
	Citas darbības	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
	Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	21	14	—	—	14	67 %	—	0	0	7	—	—	7
	Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	26	24	—	0	25	95 %	—	1	1	0	—	—	0
	Vienotais tirgus	605	533	7	19	560	92 %	6	37	43	1	1	0	3
	ES krāpšanas apkarošana	29	22	—	1	23	78 %	—	1	1	6	—	—	6
Nodokļu sistēma	32	27	0	1	28	87 %	0	3	3	1	0	—	1	
Muita	118	109	0	4	113	96 %	0	4	4	0	—	—	0	
Decentralizētās aģentūras	128	116	—	7	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0	

Programma		Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi				Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas				
			no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
2	Citas darbības	9	9	—	0	9	96 %	—	0	0	0	—	—	0
	Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	8	7	—	—	7	91 %	—	—	—	1	—	—	1
	Eiropas kosmosa programma	2206	1948	5	59	2012	91 %	5	189	193	0	1	0	1
	Decentralizētās aģentūras	65	64	—	2	65	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	Izmēģinājuma projekti un sagatavošanās darbības	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
	Kopā 1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	29 379	20 471	132	4570	25 174	86 %	112	4052	4164	23	15	3	41
	Reģionālā attīstība (ERAF) *	43 807	32 175	1	10 283	42 459	97 %	1	1342	1343	5	0	(0)	5
	Kohēzijas fonds	10 233	9487	0	521	10 009	98 %	0	224	224	0	0	—	0
	Kohēzijas fonda iemaksas EISI — transportam	1855	1851	—	4	1855	100 %	—	0	0	0	—	0	0
	Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	3	2	—	0	2	69 %	—	—	—	1	—	—	1
	Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+) *	19 647	14 084	0	4606	18 690	95 %	2	953	956	0	1	0	1
	Atbalsts Kipras turku kopienai	43	42	0	0	42	98 %	1	0	1	0	0	0	0
	Eiropas atveseļošana un noturība	47 296	96	1	47 178	47 275	100 %	2	18	20	0	0	0	0
	“Perikls IV”	1	1	—	0	1	81 %	—	0	0	0	—	—	0
ES atveseļošana	76	45	2	0	47	61 %	29	1	30	—	0	—	0	
RescEU	578	233	—	320	553	96 %	16	8	25	(0)	—	0	0	
EU4Health	204	186	3	9	198	97 %	4	1	4	0	1	0	1	
Ārkārtas atbalsts Savienībā (ESI)	512	134	—	324	458	90 %	—	53	53	0	—	0	0	

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Decentralizētās aģentūras	311	270	—	15	284	91 %	—	27	27	0	—	—	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	12	11	—	—	11	95 %	—	—	—	1	—	—	1
Nodarbinātība un sociālā inovācija	100	85	2	4	91	91 %	1	7	9	0	0	0	1
Erasmus+	3807	3269	8	198	3474	91 %	13	321	333	0	0	0	0
Eiropas Solidaritātes korpuss (ESC)	158	128	4	2	134	84 %	4	21	25	0	0	0	0
"Radošā Eiropa"	337	310	2	13	325	96 %	2	9	11	(0)	0	0	0
Tiesiskums	49	38	1	9	48	97 %	1	1	1	0	0	(0)	0
Tiesības un vērtības	157	153	1	1	154	98 %	1	1	2	0	0	—	0
Decentralizētās aģentūras	239	235	—	3	237	99 %	—	2	2	0	—	0	0
Citas darbības	9	6	—	1	7	82 %	—	2	2	0	—	—	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	48	48	—	—	48	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	169	164	—	2	166	98 %	—	3	3	1	—	—	1
Kopā 2. izdevumu kategorija: Kohēzija, noturība un vērtības	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2995	3071	10	3	1	14
3 Lauksaimniecības garantijas	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
Citas dabas resursu un vides progr.	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	15 528	13 839	0	1406	15 244	98 %	0	217	217	67	0	—	67
Jūrniecība un zivsaimniecība	919	734	1	183	918	100 %	1	0	1	0	0	(0)	0
Zivsaimniecība (IZPN un RZPO)	159	159	—	—	159	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizētās	30	29	—	1	29	98 %	—	1	1	—	—	—	—

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
aģentūras													
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Vide un klimats (LIFE)	542	522	5	3	530	98 %	6	6	12	0	0	0	0
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	177	1	—	167	169	95 %	—	8	8	—	—	(0)	(0)
Aizdevuma mehānisms saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu	167	—	—	1	1	1 %	—	166	166	—	—	—	—
Decentralizētās aģentūras	61	54	—	7	61	100 %	—	0	0	—	—	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	9	9	—	—	9	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Kopā 3. izdevumu kategorija: Dabas resursi un vide	59 271	55 198	682	2396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
4 Patvērums, migrācija un integrācija	1521	1449	25	5	1480	97 %	2	4	6	35	0	—	36
Decentralizētās aģentūras	186	148	—	18	166	89 %	—	8	8	12	—	0	12
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	0	0
Robežu pārvaldība (IBMF) — Robežu pārvaldība un vīzas	790	630	1	10	641	81 %	1	133	134	15	0	—	15
Robežu pārvaldība (IBMF) — Muitas aprikojums	137	137	0	—	137	100 %	0	—	0	0	—	—	0
Decentralizētās aģentūras	1008	928	—	16	944	94 %	—	48	48	16	—	0	16
Kopā 4. izdevumu kategorija: Migrācija un robežu pārvaldība	3642	3292	26	49	3368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
5 Iekšējās drošības fonds (IDF)	219	192	1	2	196	89 %	1	3	4	19	0	—	19

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnests apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	37	37	—	—	37	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Kodoldrošība un kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	44	39	2	1	41	94 %	2	0	2	0	0	—	1
Decentralizētās aģentūras	226	217	—	4	221	98 %	—	6	6	—	—	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	—	—	—	—	—	—	—	—	0	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	21	18	—	0	18	87 %	—	0	0	3	—	—	3
Eiropas aizsardzība (pētniecība)	165	158	1	4	163	99 %	1	—	1	(0)	0	0	0
Eiropas aizsardzība (ar pētniecību nesaistīts)	364	355	1	8	364	100 %	1	—	1	(0)	0	—	0
Militārā mobilitāte	115	114	1	—	114	100 %	0	—	0	0	—	—	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā 5. izdevumu kategorija: Drošība un aizsardzība	1192	1130	5	19	1154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	9640	8275	977	149	9400	98 %	68	159	226	0	13	0	13
Kodoldrošības instruments (EINS)	20	16	1	3	19	97 %	1	—	1	0	0	—	0
Humānā palīdzība (HUMA)	2467	2391	45	10	2446	99 %	7	14	21	(0)	0	—	0
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	409	383	0	25	408	100 %	0	0	1	0	0	0	0
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)	31	29	1	—	30	96 %	1	—	1	0	0	—	0
Citas darbības	41	35	—	—	35	84 %	—	1	1	6	—	—	6
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	—	—	0	66 %	—	—	—	0	—	—	0

Programma		Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi				Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas				
			no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	95	93	—	0	93	98 %	—	0	0	2	—	—	2
	Pirmspievienošanās palīdzība (IPA III)	2200	1829	8	253	2090	95 %	17	85	101	6	2	—	8
	Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0
	Kopā 6. izdevumu kategorija: Kaimiņattiecības un pasaule	14 902	13 049	1032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30
7	Darbinieku pensijas	2398	2162	—	236	2398	100 %	—	0	0	—	—	(0)	(0)
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropas Parlaments	12	12	—	—	12	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropadome un Padome	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) Komisija	8	8	—	—	8	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) EST	13	13	—	—	13	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) ERP	6	6	—	—	6	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) Ombuds	0	0	—	—	0	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	(Pensijas bijušajiem locekļiem) EDAU	0	0	—	—	0	100 %	—	—	—	—	—	—	—
	Eiropas skolas	242	215	2	18	236	97 %	0	6	6	0	—	(0)	0
	Štata darbinieku atalgojums	2719	2629	—	36	2665	98 %	0	55	55	0	0	—	0
	Ārštata darbinieku atalgojums	371	210	35	32	277	75 %	42	39	81	8	4	0	13
	Deputāti — algas un pabalsti	17	15	1	0	16	90 %	0	0	0	0	1	(0)	1
	Deputāti — pagaidu pabalsti	2	2	—	—	2	100 %	—	—	—	0	—	—	0

Programma	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnests apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Darbinieku piesaistīšanas izmaksas	35	28	2	0	30	87 %	3	1	4	0	0	—	0
Dienesta attiecību izbeigšanās	9	9	—	—	9	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Mācību izmaksas	36	8	11	2	20	57 %	9	4	13	0	2	0	2
Sociālā joma un mobilitāte	64	13	12	10	35	55 %	9	19	27	0	2	0	2
Informācijas un komunikācijas tehnoloģija	525	129	160	30	319	61 %	126	76	202	0	4	0	4
Īre un pirkumi	356	289	18	33	340	95 %	0	16	16	0	0	—	0
Saistībā ar ēkām	215	71	49	12	132	62 %	60	21	81	0	2	—	2
Drošība	111	38	30	5	73	66 %	26	11	36	0	1	—	1
Komandējumi un reprezentācija	65	38	4	1	44	67 %	11	2	13	0	8	0	8
Sanāksmes, komitejas, konferences	20	5	1	1	7	36 %	7	2	9	1	3	0	4
Oficiālais Vēstnesis	3	2	1	—	2	84 %	0	—	0	—	0	—	0
Publikācijas	24	8	7	2	17	68 %	6	2	8	0	0	0	0
Informācijas iegūšana	6	3	2	0	4	71 %	2	0	2	0	0	—	0
Pētījumi un izmeklēšanas	8	1	4	—	5	63 %	3	0	3	0	0	0	0
Vispārējas iekārtas, transportlīdzekļi, mēbeles	44	6	12	3	22	49 %	14	8	22	0	1	—	1
Lingvistiskie ārpakalpojumi	76	27	4	31	63	82 %	4	9	13	0	0	0	1
Citi administratīvie izdevumi	38	12	7	8	27	71 %	5	6	11	0	1	0	1
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	—	—	0	91 %	—	—	—	0	—	—	0
Citu iestāžu administratīvie izdevumi	5724	3870	598	333	4801	84 %	596	208	805	40	76	3	119

Programma		Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
			no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Kopā 7. izdevumu kategorija: Eiropas publiskā pārvalde	13 149	9832	959	792	11 583	88 %	923	485	1407	50	105	4	158
O	Inovāciju fonds (IF)	6705	—	—	21	21	0 %	—	6685	6685	—	—	—	—
	Citas darbības	124	—	—	52	52	42 %	—	72	72	—	—	—	—
	Kopā O izdevumu kategorija: Ārpus DFS	6830	—	—	72	72	1 %	—	6757	6757	—	—	—	—
S	Solidaritāte un ārkārtas palīdzība (SEAR)	732	18	12	—	30	4 %	700	1	702	—	—	—	—
	Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	30	22	—	5	28	94 %	0	1	2	0	—	—	0
	Brexit korekcijas rezerve	2590	1253	1291	—	2544	98 %	46	—	46	—	—	—	—
	Kopā S izdevumu kategorija: Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	3351	1294	1303	5	2602	78 %	746	3	749	0	—	—	0
	Kopā	261 370	167 321	4163	71 837	243 321	93 %	2452	15 152	17 604	287	151	7	445

* Šajā DFS programmā ir iekļauts papildu finansējums no *NextGenerationEU* paketei *REACT-EU*. Sk. budžeta izpildes pārskatu skaidrojumu 1.1. nodaļu "Daudz gadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam". Punktā par 2. kategoriju ir sīki aprakstīts šīs DFS programmas ieguldījums *REACT-EU* paketē.

6.10. SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: NEIZPILDĪTO SAISTĪBU (RAL) PĀRMAIŅAS

Miljonos EUR

Programma	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības				Kārtējā gada saistības				Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtas saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	27 571	(385)	(11 472)	15 714	15 309	(3362)	(9)	11 939	27 653
<i>Euratom</i>	317	(24)	(103)	191	296	(183)	(0)	112	303
eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	1313	(0)	(518)	795	726	(86)	(1)	639	1433
Citas darbības	106	(8)	(44)	54	61	(20)	—	41	95
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	22	(1)	(8)	13	17	(0)	—	17	30
Fonds <i>InvestEU</i>	4053	(30)	(2368)	1655	3348	(295)	—	3053	4708
EISI — transports	7183	(147)	(1956)	5079	1801	(18)	—	1783	6862
EISI — enerģija	3904	(68)	(640)	3197	801	(3)	—	798	3994
EISI — digitalizācija	436	(5)	(133)	298	249	(4)	—	245	543
"Digitālā Eiropa"	1140	(0)	(523)	616	1264	(258)	—	1006	1622
Decentralizētās aģentūras	36	—	(36)	—	216	(165)	—	51	51
Citas darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	52	(1)	(13)	38	7	(2)	—	5	43
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	41	(2)	(21)	17	25	(3)	—	22	39
Vienotais tirgus	950	(54)	(418)	478	709	(141)	(0)	567	1045
ES krāpšanas apkarošana	33	(0)	(18)	15	25	(5)	—	19	34
Nodokļu sistēma	33	(1)	(20)	12	38	(8)	—	30	42
Muita	122	(3)	(89)	31	134	(24)	—	110	141
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	123	(123)	—	0	0
Citas darbības	6	(0)	(4)	2	10	(5)	—	5	7
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	16	(1)	(7)	8	17	(0)	—	17	25
Eiropas kosmosa programma	1369	(4)	(757)	608	2086	(1254)	—	831	1439

Programma	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības					Kārtējā gada saistības			
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtās saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Decentralizētās aģentūras	15	—	(15)	—	70	(50)	—	20	20
Izmēģinājuma projekti un sagatavošanās darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	48 717	(733)	(19163)	28 820	27 330	(6011)	(10)	21 309	50 130
2 Reģionālā attīstība (ERAF) *	84 149	(86)	(37 813)	46 250	44 355	(4645)	(0)	39 710	85 960
Kohēzijas fonds	18 402	(16)	(9327)	9059	6822	(682)	(0)	6140	15 198
Kohēzijas fonda iemaksas EISI — transportam	7026	(29)	(1844)	5152	1507	(11)	—	1496	6648
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	7	(1)	(2)	4	3	—	—	3	6
Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+) *	43 257	(23)	(16 996)	26 238	21 946	(1694)	(0)	20 252	46 489
Atbalsts Kipras turku kopienai	117	(2)	(40)	75	35	(3)	(0)	32	107
Eiropas atveseļošana un noturība	51 801	(4)	(21 231)	30 566	136 515	(26 045)	—	110 470	141 037
“Perikls IV”	1	(0)	(0)	1	1	(0)	—	0	1
ES atveseļošana	2	(0)	(2)	—	74	(45)	—	29	29
RescEU	596	(8)	(164)	425	1114	(389)	(0)	725	1150
EU4Health	412	(11)	(108)	293	860	(90)	—	770	1063
Ārkārtas atbalsts Savienībā (ESI)	191	(14)	(135)	43	343	(324)	—	19	62
Decentralizētās aģentūras	20	—	—	20	299	(284)	—	15	35
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	(0)	(1)	0	—	—	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	9	(0)	(7)	1	13	(4)	—	9	10
Nodarbinātība un sociālā inovācija	187	(12)	(73)	102	90	(18)	—	72	174
Erasmus+	1765	(37)	(887)	840	3617	(2587)	—	1030	1870
Eiropas Solidaritātes korpuss (ESC)	148	(3)	(36)	109	155	(98)	—	57	166
“Radošā Eiropa”	400	(12)	(216)	173	419	(109)	—	310	483
Tiesiskums	75	(13)	(20)	41	49	(27)	—	22	63

Programma	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības					Kārtējā gada saistības			Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtās saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Tiesības un vērtības	156	(5)	(73)	78	216	(82)	—	134	213
Decentralizētās aģentūras	33	(2)	(3)	28	247	(235)	—	13	41
Citas darbības	10	(0)	(6)	4	9	(1)	—	8	12
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	83	(2)	(47)	34	35	(1)	—	34	68
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	187	(8)	(115)	63	184	(50)	—	134	197
Kopā 2. izdevumu kategorija: Kohēzija, noturība un vērtības	209 033	(288)	89 146	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
3 Lauksaimniecības garantijas	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	—	147	357
Citas dabas resursu un vides progr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	38 215	(17)	(14 599)	23 598	18 416	(645)	(0)	17 771	41 369
Jūrniecība un zivsaimniecība	2922	(38)	(849)	2035	1206	(68)	(0)	1138	3173
Zivsaimniecība (IZPN un RZPO)	23	—	(14)	10	159	(145)	—	14	24
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	29	(29)	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	9	(0)	(5)	4	1	—	—	1	5
Vide un klimats (LIFE)	2154	(29)	(495)	1629	758	(34)	—	724	2353
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	8	(5)	(1)	1	6309	(168)	—	6142	6143
Aizdevuma mehānisms saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu	—	—	—	—	11	(1)	—	10	10
Decentralizētās aģentūras	3	—	(3)	1	61	(58)	—	3	3
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	24	(2)	(8)	14	8	(1)	—	7	21
Kopā 3. izdevumu kategorija: Dabas resursi un vide	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
4 Patvērums, migrācija un integrācija	2363	(19)	(861)	1482	1401	(618)	—	783	2265
Decentralizētās aģentūras	20	(20)	—	—	184	(166)	—	18	18
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	(0)	—	—	—	—	—	—	—
Robežu pārvaldība (IBMF) — Robežu pārvaldība un vīzas	1141	(11)	(313)	817	756	(329)	—	427	1244

Programma	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības					Kārtējā gada saistības			
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtās saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Robežu pārvaldība (IBMF) — Muitas aprīkojums	135	—	(63)	72	138	(73)	—	65	137
Decentralizētās aģentūras	321	(0)	(227)	94	967	(717)	—	250	344
Kopā 4. izdevumu kategorija: Migrācija un robežu pārvaldība	3980	(50)	(1464)	2465	3446	(1903)	—	1543	4008
5 Iekšējās drošības fonds (IDF)	360	(16)	(124)	221	255	(72)	—	183	403
Kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	377	—	(37)	340	99	—	—	99	439
Kodoldrošība un kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	315	(2)	(35)	278	44	(6)	—	38	316
Decentralizētās aģentūras	0	(0)	—	—	221	(221)	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	24	(2)	(12)	10	22	(7)	—	15	25
Eiropas aizsardzība (pētniecība)	329	(0)	(159)	170	326	(4)	(0)	321	492
Eiropas aizsardzība (ar pētniecību nesaistīts)	762	(1)	(290)	472	642	(74)	—	568	1040
Militārā mobilitāte	226	—	(113)	113	232	(1)	—	230	343
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	2	—	—	2	—	—	—	—	2
Kopā 5. izdevumu kategorija: Drošība un aizsardzība	2397	(21)	(769)	1607	1840	(385)	(0)	1455	3061
6 Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	23 453	(1023)	(6082)	16 349	14 598	(3319)	(0)	11 279	27 629
Kodoldrošības instruments (EINS)	128	(8)	(17)	103	41	(2)	—	39	142
Humānā palīdzība (HUMA)	1084	(7)	(655)	422	2497	(1791)	(0)	706	1128
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	178	(20)	(79)	79	387	(329)	—	58	136
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)	65	(0)	(29)	36	72	(1)	—	71	107
Citas darbības	0	(0)	—	0	50	(35)	—	15	16
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	2	(0)	(0)	1	—	—	—	—	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	154	(8)	(67)	79	95	(26)	—	69	148

Programma	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības					Kārtējā gada saistības			
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtas saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Pirmspievienošanās palīdzība (IPA III)	7471	(139)	(1773)	5559	2413	(318)	—	2096	7655
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 6. izdevumu kategorija: Kaimiņattiecības un pasaule	32 535	(1205)	(8701)	22 629	20 153	(5820)	(0)	14 333	36 962
7 Darbinieku pensijas	—	—	—	—	2398	(2398)	—	0	0
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropas Parlaments	—	—	—	—	12	(12)	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropadome un Padome	—	—	—	—	1	(1)	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Komisija	—	—	—	—	8	(8)	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) EST	—	—	—	—	13	(13)	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) ERP	—	—	—	—	6	(6)	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Ombuds	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) EDAU	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Eiropas skolas	2	—	(2)	—	235	(234)	—	1	1
Štata darbinieku atalgojums	0	(0)	—	—	2665	(2665)	(0)	0	0
Ārštata darbinieku atalgojums	39	(4)	(35)	—	286	(242)	(0)	43	43
Deputāti — algas un pabalsti	2	(1)	(1)	—	15	(15)	—	0	0
Deputāti — pagaidu pabalsti	—	—	—	—	2	(2)	—	—	—
Darbinieku piesaistīšanas izmaksas	2	(0)	(2)	—	32	(28)	—	4	4
Dienesta attiecību izbeigšanās	—	—	—	—	9	(9)	—	—	—
Mācību izmaksas	12	(2)	(11)	—	21	(10)	—	11	11
Sociālā joma un mobilitāte	15	(3)	(13)	0	39	(23)	—	16	16
Informācijas un komunikācijas tehnoloģija	163	(4)	(160)	—	314	(159)	—	155	155
Īre un pirkumi	18	(0)	(18)	—	323	(321)	—	2	2
Saistībā ar ēkām	51	(2)	(49)	—	152	(83)	—	69	69

Programma	Iepriekšējā gada beigās neizpildītās saistības					Kārtējā gada saistības			
	No iepriekšējā gada pārnestās saist.	Saist. atcelš./pārvērtēšana/Anulēšana	Maksājumi	Gada beigās neizpildītās saist.	Gada laikā uzņemtās saist.	Maksājumi	Tādu saistību anulēšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās neizpildītās saist.	Kopā neizpildītās saistības gada beigās
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Drošība	32	(1)	(30)	—	76	(43)	—	33	33
Komandējumi un reprezentācija	12	(8)	(4)	—	51	(40)	—	11	11
Sanāksmes, komitejas, konferences	4	(3)	(1)	—	13	(6)	—	7	7
<i>Oficiālais Vēstnesis</i>	1	(0)	(1)	—	2	(2)	—	0	0
Publikācijas	7	(0)	(7)	—	16	(9)	—	7	7
Informācijas iegūšana	2	(0)	(2)	—	4	(3)	—	2	2
Pētījumi un izmeklēšanas	4	(0)	(4)	—	3	(1)	—	3	3
Vispārējas iekārtas, transportlīdzekļi, mēbeles	13	(1)	(12)	—	25	(10)	—	15	15
Lingvistiskie ārpakalpojumi	4	(0)	(4)	—	64	(59)	—	5	5
Citi administratīvie izdevumi	8	(1)	(7)	—	28	(20)	—	8	8
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	(0)	(0)	0	—	—	—	—	0
Citu iestāžu administratīvie izdevumi	684	(86)	(598)	—	4850	(4203)	7	654	654
Kopā 7. izdevumu kategorija: Eiropas publiskā pārvalde	1076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1048	1048
O Inovāciju fonds (IF)	138	(3)	(10)	125	2953	(10)	—	2943	3068
Citas darbības	8	(7)	(0)	2	53	(52)	—	1	3
Kopā O izdevumu kategorija: Ārpus DFS	147	(9)	(11)	127	3006	(62)	—	2944	3071
S Solidaritāte un ārkārtas palīdzība (SEAR)	—	—	—	—	30	(30)	—	—	—
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	—	—	—	—	28	(28)	—	0	0
Brexit korekcijas rezerve	—	—	—	—	2544	(2544)	—	—	—
Kopā S izdevumu kategorija: Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	—	—	—	—	2602	(2602)	—	0	0
Kopā	341 575	(2520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

* Šajā DFS programmā ir iekļauts papildu finansējums no *NextGenerationEU* paketei *REACT-EU*. Sk. budžeta izpildes pārskatu skaidrojumu 1.1. nodaļu "Daudz gadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam". Punktā par 2. kategoriju ir sīki aprakstīts šis DFS programmas ieguldījums *REACT-EU* paketē.

6.11. SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA GADIEM, KAD TĀS RADUŠĀS

Miljonos EUR									
Programma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kopā
1 Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	384	388	716	1267	2475	4668	5814	11 941	27 653
<i>Euratom</i>	24	3	2	22	32	74	34	112	303
eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	—	—	—	—	—	296	498	639	1433
Citas darbības	0	—	1	6	10	13	24	41	95
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	0	1	3	2	8	17	30
Fonds <i>InvestEU</i>	155	98	131	111	157	241	762	3053	4708
EISI — transports	6	109	99	308	1664	1975	918	1783	6862
EISI — enerģija	35	3	390	270	890	1057	552	798	3994
EISI — digitalizācija	2	2	5	24	23	34	208	245	543
"Digitālā Eiropa"	—	—	0	0	0	0	615	1006	1622
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	—	51	51
Citas darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	0	2	22	14	5	43
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	—	—	—	0	1	2	14	22	39
Vienotais tirgus	28	10	20	25	65	96	217	585	1045
ES krāpšanas apkarošana	0	—	0	1	1	5	8	19	34
Nodokļu sistēma	—	—	—	0	0	2	10	30	42
Muita	—	—	0	0	0	2	28	110	141
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Citas darbības	—	—	—	—	—	—	2	5	7
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	0	0	1	4	3	17	25
Eiropas kosmosa programma	—	—	1	37	74	402	94	831	1439
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	—	20	20
Izmēģinājuma projekti un sagatavošanās darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un	634	612	1364	2072	5400	8895	9823	21 329	50 130
2 Reģionālā attīstība (ERAF)	1204	17	3059	4663	8258	14 118	14 931	39 710	85 960
Kohēzijas fonds	167	—	1046	1594	2598	2451	1203	6140	15 198
Kohēzijas fonda iemaksas EISI — transportam	293	355	577	598	1234	1600	495	1496	6648
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	0	1	—	2	1	3	6
Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+)	458	135	1356	2060	3147	6355	12 725	20 252	46 489
Atbalsts Kipras turku kopienai	3	14	2	3	11	16	24	32	107
Eiropas atveseļošana un noturība	—	—	0	0	3	9	30 554	110 470	141 037

Miljonos EUR

Programma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kopā
"Perikls IV"	—	—	—	—	0	0	0	0	1
ES atveseļošana	—	—	—	—	—	—	—	29	29
RescEU	—	0	1	2	16	191	215	725	1150
EU4Health	0	0	2	6	15	22	218	799	1063
Ārkārtas atbalsts Savienībā (ESI)	—	—	—	—	—	20	22	19	62
Decentralizētās aģentūras	—	—	1	4	1	4	9	15	35
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	0	—	—	—	—	—	—	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	—	—	—	—	0	0	1	9	10
Nodarbinātība un sociālā inovācija	1	1	2	3	19	26	50	72	174
Erasmus+	0	1	1	34	121	312	372	1030	1870
Eiropas Solidaritātes korpus (ESC)	2	—	0	8	31	36	31	57	166
"Radošā Eiropa"	—	—	0	5	13	43	111	310	483
Tiesiskums	0	—	7	5	6	8	15	22	63
Tiesības un vērtības	—	4	5	5	9	21	33	134	213
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	1	27	13	41
Citas darbības	0	—	—	0	0	1	3	8	12
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	0	—	1	5	13	15	34	68
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	1	0	1	3	7	18	34	134	197
Kopā 2. izdevumu kategorija: Kohēzija, noturība un vērtības	2129	528	6063	8997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Lauksaimniecības garantijas	—	—	—	16	39	59	96	147	357
Citas dabas resursu un vides progr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	1332	1042	783	784	1388	5383	12 887	17 771	41 369
Jūrniecība un zivsaimniecība	56	1	137	174	650	856	163	1138	3173
Zivsaimniecība (IZPN un RZPO)	—	—	1	—	—	2	7	14	24
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	1	2	1	—	1	5
Vide un klimats (LIFE)	96	58	96	300	270	326	484	724	2353
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	—	—	—	—	—	—	1	6142	6143
Aizdevuma mehānisms saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās	—	—	—	—	—	—	—	10	10
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	1	3	3
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	0	0	1	0	11	2	7	21
Kopā 3. izdevumu kategorija: Dabas resursi un vide	1484	1100	1017	1275	2349	6638	13 640	25 957	53 459
4 Patvērums, migrācija un integrācija	—	17	98	135	316	645	272	783	2265
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	—	18	18
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Miljonos EUR

Programma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kopā
Robežu pārvaldība (IBMF) — Robežu pārvaldība un vīzas	17	9	8	36	243	381	124	427	1244
Robežu pārvaldība (IBMF) — Muitas aprikojums	—	—	—	—	—	—	72	65	137
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	94	250	344
Kopā 4. izdevumu kategorija: Migrācija un robežu pārvaldība	17	26	105	170	559	1025	562	1543	4008
5 Iekšējās drošības fonds (IDF)	1	1	20	25	47	95	32	183	403
Kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	2	8	63	64	64	66	73	99	439
Kodoldrošība un kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	25	1	27	44	49	85	48	38	316
Decentralizētās aģentūras	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	0	0	0	0	0	2	6	15	25
Eiropas aizsardzība (pētniecība)	—	—	—	—	—	—	170	321	492
Eiropas aizsardzība (ar pētniecību nesaistīts)	—	—	—	—	42	71	359	568	1040
Militārā mobilitāte	—	—	—	—	—	—	113	230	343
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	0	1	—	—	—	2
Kopā 5. izdevumu kategorija: Drošība un aizsardzība	28	9	111	134	204	320	801	1455	3061
6 Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	803	589	1010	1757	2325	3356	6509	11 279	27 629
Kodoldrošības instruments (EINS)	2	3	8	19	16	25	30	39	142
Humānā palīdzība (HUMA)	0	0	0	1	26	55	341	706	1128
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	—	0	2	2	18	24	33	58	136
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)	—	—	—	—	3	—	33	71	107
Citas darbības	—	—	—	—	—	—	0	15	16
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	0	0	0	0	—	—	—	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	0	—	1	1	7	25	44	69	148
Pirmspievienošanās palīdzība (IPA III)	346	222	343	712	1549	968	1421	2096	7655
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā 6. izdevumu kategorija: Kaimiņattiecības un pasaule	1152	814	1365	2492	3943	4452	8411	14 333	36 962
7 Darbinieku pensijas	—	—	—	—	—	—	—	0	0
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropas Parlaments	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Eiropadome un Padome	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Komisija	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) EST	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) ERP	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) Ombuds	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem) EDAU	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eiropas skolas	—	—	—	—	—	—	—	1	1

										Miljonos EUR
Programma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kopā	
Štata darbinieku atalgojums	—	—	—	—	—	—	—	0	0	
Ārštata darbinieku atalgojums	—	—	—	—	—	—	—	43	43	
Deputāti — algas un pabalsti	—	—	—	—	—	—	—	0	0	
Deputāti — pagaidu pabalsti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Darbinieku piesaistišanas izmaksas	—	—	—	—	—	—	—	4	4	
Dienesta attiecību izbeigšanās	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mācību izmaksas	—	—	—	—	—	—	—	11	11	
Sociālā joma un mobilitāte	—	—	—	—	—	—	0	16	16	
Informācijas un komunikācijas tehnoloģija	—	—	—	—	—	—	—	155	155	
Īre un pirkumi	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Saistībā ar ēkām	—	—	—	—	—	—	—	69	69	
Drošība	—	—	—	—	—	—	—	33	33	
Komandējumi un reprezentācija	—	—	—	—	—	—	—	11	11	
Sanāksmes, komitejas, konferences	—	—	—	—	—	—	—	7	7	
<i>Oficiālais Vēstnesis</i>	—	—	—	—	—	—	—	0	0	
Publikācijas	—	—	—	—	—	—	—	7	7	
Informācijas iegūšana	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Pētījumi un izmeklēšanas	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
Vispārējās iekārtas, transportlīdzekļi, mēbeles	—	—	—	—	—	—	—	15	15	
Lingvistiskie ārpakalpojumi	—	—	—	—	—	—	—	5	5	
Citi administratīvie izdevumi	—	—	—	—	—	—	—	8	8	
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	—	—	—	—	0	—	—	—	0	
Citu iestāžu administratīvie izdevumi	0	0	0	0	0	0	0	654	654	
Kopā 7. izdevumu kategorija: Eiropas publiskā pārvalde	—	—	—	—	0	—	0	1048	1048	
O Inovāciju fonds (IF)	—	—	—	—	—	—	125	2943	3068	
Citas darbības	—	—	—	—	—	0	2	1	3	
Kopā O izdevumu kategorija: Ārpus DFS	—	—	—	—	—	0	127	2944	3071	
S Solidaritāte un ārkārtas palīdzība (SEAR)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	—	—	—	—	—	—	—	0	0	
<i>Brexit</i> korekcijas rezerve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopā S izdevumu kategorija: Solidaritātes mehānismi Savienībā	—	—	—	—	—	—	—	0	0	
Kopā	5445	3090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821	

Jaunās Komisijas izveide ietvēra dienestu iekšējo reorganizāciju. Saistīto darījumu pārdales rezultātā notika nesamaksātās summas pārbīde pa gadiem. Neizpildīto saistību kopējā summa nemainās.

6.12. SĪKI IZKLĀSTĪTA DFS: NEIZPILDĪTĀS SAISTĪBAS PA APROPRIĀCIJU VEIDIEM

Miljonos EUR

Izdevumu kategorija	No budžeta apropriācijām					No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
1 Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"	22 848	(325)	12 469	12 020	22 971	4723	(68)	2840	2814	4681	27 653
Euratom	261	(12)	270	273	245	57	(11)	26	12	59	303
eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	1268	(1)	710	544	1433	45	—	16	60	0	1433
Citas darbības	0	0	—	—	—	106	(8)	61	64	95	95
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	22	(1)	17	8	30	0	0	0	0	0	30
Fonds InvestEU	2006	(28)	1197	850	2325	2048	(2)	2151	1813	2383	4708
EISI — transports	7050	(142)	1799	1920	6787	132	(5)	2	54	75	6862
EISI — enerģija	3852	(66)	797	639	3944	52	(1)	4	5	50	3994
EISI — digitalizācija	433	(5)	249	136	541	3	(0)	—	1	2	543
"Digitālā Eiropa"	1109	(0)	1233	750	1592	30	(0)	31	32	30	1622
Decentralizētās aģentūras	36	—	206	192	49	—	—	10	8	1	51
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	52	(1)	7	14	43	0	0	0	0	0	43
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	36	(2)	22	22	34	5	(0)	3	3	5	39
Vienotais tirgus	924	(53)	688	542	1017	26	(1)	21	18	28	1045
ES krāpšanas apkarošana	33	(0)	24	23	34	0	—	0	0	0	34
Nodokļu sistēma	31	(1)	37	27	40	2	(0)	1	1	2	42
Muita	121	(3)	130	111	137	1	(0)	4	2	3	141
Decentralizētās aģentūras	—	—	116	116	—	—	—	7	7	0	0
Citas darbības	6	(0)	10	9	7	0	(0)	0	0	—	7
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	16	(1)	17	7	25	0	0	0	0	0	25
Eiropas kosmosa programma	1222	(1)	2008	1961	1268	147	(2)	77	50	172	1439
Decentralizētās aģentūras	15	—	68	65	18	—	—	2	0	2	20

Izdevumu kategorija	No budžeta apropriācijām					No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Kopā 1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7377	(100)	5257	4945	7588	50 130
2 Reģionālā attīstība (ERAF)	49 100	(74)	36 556	31 267	54 315	35 049	(13)	7799	11 192	31 644	85 960
Kohēzijas fonds	13 421	(16)	6220	9495	10 130	4981	(0)	601	514	5068	15 198
Kohēzijas fonda iemaksas EISI — transportam	7023	(29)	1494	1854	6634	3	(0)	12	1	14	6648
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	7	(1)	3	2	6	0	0	0	0	0	6
Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+)	21 930	(23)	15 886	14 936	22 858	21 326	(0)	6060	3755	23 631	46 489
Atbalsts Kipras turku kopienai	113	(2)	34	40	104	4	(0)	1	2	3	107
Eiropas atveseļošana un noturība	141	(3)	119	97	160	51 660	(1)	136 396	47 178	140 877	141 037
“Perikls IV”	1	(0)	1	1	1	0	—	0	0	0	1
ES atveseļošana	2	(0)	74	47	29	—	—	0	0	0	29
RescEU	432	(5)	354	225	557	164	(3)	760	328	593	1150
EU4Health	402	(10)	839	192	1039	10	(1)	21	6	24	1063
Ārkārtas atbalsts Savienībā (ESI)	191	(14)	—	135	43	0	—	343	324	19	62
Decentralizētās aģentūras	19	—	284	269	34	0	—	15	15	0	35
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	(0)	—	1	0	0	0	0	0	0	0
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	9	(0)	13	11	10	0	(0)	—	0	—	10
Nodarbinātība un sociālā inovācija	180	(12)	86	87	167	7	(0)	3	4	6	174
Erasmus+	1526	(29)	3406	3257	1646	239	(8)	211	217	225	1870
Eiropas Solidaritātes korpuss (ESC)	144	(3)	141	133	149	4	(0)	13	1	16	166
“Radošā Eiropa”	386	(11)	407	313	469	14	(1)	13	12	14	483
Tiesiskums	74	(13)	44	44	60	0	(0)	6	3	3	63
Tiesības un vērtības	156	(5)	215	154	212	1	(0)	1	1	1	213
Decentralizētās aģentūras	31	(1)	245	235	40	1	(1)	3	3	0	41
Citas darbības	10	(0)	8	7	11	0	(0)	1	0	1	12

Izdevumu kategorija	No budžeta apropriācijām					No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	83	(2)	35	48	68	0	—	—	—	0	68
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	186	(8)	181	165	194	1	(0)	3	0	3	197
Kopā 2. izdevumu kategorija: Kohēzija, noturība un vērtības	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
3 Lauksaimniecības garantijas	334	(6)	40 552	40 523	357	—	—	629	629	0	357
Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	35 914	(17)	12 728	14 000	34 625	2300	—	5689	1244	6745	41 369
Jūrniecība un zivsaimniecība	2397	(38)	1131	917	2573	525	(0)	75	0	600	3173
Zivsaimniecība (IZPN un RZPO)	23	—	159	159	24	0	0	0	0	0	24
Decentralizētās aģentūras	—	—	29	29	—	—	—	1	1	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	9	(0)	1	5	5	0	0	0	0	0	5
Vide un klimats (LIFE)	2148	(29)	755	528	2347	6	(0)	3	2	7	2353
Taisnīgas pārkārtošanās fonds	3	(1)	1327	1	1327	5	(4)	4982	167	4816	6143
Aizdevuma mehānisms saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu	0	0	—	—	—	—	—	11	1	10	10
Decentralizētās aģentūras	3	—	54	54	3	0	—	7	6	0	3
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	24	(2)	8	9	21	0	0	0	0	0	21
Kopā 3. izdevumu kategorija: Dabas resursi un vide	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2837	(5)	11 396	2051	12 178	53 459
4 Patvērums, migrācija un integrācija	2335	(18)	1393	1460	2250	28	(1)	9	19	16	2265
Decentralizētās aģentūras	20	(20)	166	148	18	—	—	18	18	—	18
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	(0)	—	—	—	0	0	0	0	0	—
Robežu pārvaldība (IBMF) — Robežu pārvaldība un vīzas	949	(11)	748	624	1063	192	(0)	8	18	181	1244
Robežu pārvaldība (IBMF) — Muitas aprīkojums	135	—	138	137	137	0	0	0	0	0	137
Decentralizētās aģentūras	321	(0)	952	928	344	0	—	16	16	—	344

Izdevumu kategorija	No budžeta apropriācijām					No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Kopā 4. izdevumu kategorija: Migrācija un robežu pārvaldība	3760	(49)	3397	3297	3811	219	(2)	50	71	197	4008
5 Iekšējās drošības fonds (IDF)	352	(16)	251	191	396	9	(0)	4	5	8	403
Kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	377	—	99	37	439	0	0	0	0	0	439
Kodoldrošība un kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšana	315	(2)	44	41	316	0	—	0	0	0	316
Decentralizētās aģentūras	0	(0)	217	217	—	—	—	4	4	—	—
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	1	—	—	—	1	0	0	0	0	0	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	24	(2)	22	18	25	0	—	0	0	0	25
Eiropas aizsardzība (pētniecība)	322	(0)	318	161	479	7	(0)	7	2	12	492
Eiropas aizsardzība (ar pētniecību nesaistīts)	746	(1)	627	348	1024	17	—	15	15	16	1040
Militārā mobilitāte	226	—	232	114	343	0	0	0	0	0	343
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	2	—	—	—	2	0	0	0	0	0	2
Kopā 5. izdevumu kategorija: Drošība un aizsardzība	2364	(21)	1809	1128	3025	33	(0)	30	27	36	3061
6 Kaimiņattiecības, attīstība un starptautiskā sadarbība	23 259	(1004)	14 452	9285	27 423	194	(18)	146	115	206	27 629
Kodoldrošības instruments (EINS)	127	(8)	39	19	139	1	—	2	—	3	142
Humānā palīdzība (HUMA)	1052	(3)	2481	2418	1113	31	(4)	16	28	15	1128
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	146	(20)	362	372	116	32	(0)	25	37	20	136
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)	65	(0)	72	30	107	0	0	0	0	0	107
Citas darbības	0	(0)	50	35	16	0	0	0	0	0	16
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	2	(0)	—	0	1	0	0	0	0	0	1
Darbības saskaņā ar Komisijas prerogatīvām	154	(8)	95	92	148	0	—	0	0	0	148
Pirmspievienošanās palīdzība (IPA III)	6860	(138)	2320	1829	7213	610	(1)	94	261	442	7655

Izdevumu kategorija	No budžeta apropriācijām					No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Kopā 6. izdevumu kategorija: Kaimiņattiecības un pasaule	31 666	(1181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Darbinieku pensijas	—	—	2162	2162	—	—	—	236	236	0	0
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	—	—	12	12	—	0	0	0	0	0	—
Eiropas Parlaments	—	—	1	1	—	0	0	0	0	0	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	—	—	8	8	—	0	0	0	0	0	—
Eiropadome un Padome	—	—	13	13	—	0	0	0	0	0	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	—	—	6	6	—	0	0	0	0	0	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
Ombuds	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
(Pensijas bijušajiem locekļiem)	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
EDAU	0	—	215	216	0	2	—	19	20	1	1
Eiropas skolas	0	(0)	2629	2629	0	—	—	36	36	—	0
Štata darbinieku atalgojums	38	(4)	253	244	42	2	(1)	33	33	1	43
Deputāti — algas un pabalsti	2	(1)	15	15	0	—	—	0	0	—	0
Deputāti — pagaidu pabalsti	—	—	2	2	—	0	0	0	0	0	—
Darbinieku piesaistīšanas izmaksas	2	(0)	31	30	3	0	—	0	1	0	4
Dienesta attiecību izbeigšanās	—	—	9	9	—	0	0	0	0	0	—
Mācību izmaksas	11	(2)	17	18	9	1	(0)	3	3	2	11
Sociālā joma un mobilitāte	8	(1)	22	20	9	7	(1)	17	15	8	16
Informācijas un komunikācijas tehnoloģija	143	(3)	255	269	126	20	(0)	59	50	29	155
Īre un pirkumi	18	(0)	289	306	0	0	—	34	33	2	2
Saistībā ar ēkām	39	(2)	131	109	60	12	(0)	21	23	9	69
Drošība	28	(1)	64	65	26	4	(0)	12	8	7	33
Komandējumi un reprezentācija	11	(8)	50	42	11	0	(0)	2	2	0	11
Sanāksmes, komitejas, konferences	3	(3)	12	6	7	1	(0)	1	1	0	7

Izdevumu kategorija	No budžeta apropriācijām					No piešķirto ieņēmumu apropriācijām					Kopējās neizpildītās saist. 2022. gada beigās
	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	No 2021. gada pārnestās saist.	Korekcijas	Uzņ. saistības	Veiktie maksājumi	Atlikusī maksājāmā summa	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
<i>Oficiālais Vēstnesis</i>	1	(0)	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Publikācijas	6	(0)	13	14	6	1	(0)	3	3	1	7
Informācijas iegūšana	2	(0)	4	4	2	0	(0)	0	0	0	2
Pētījumi un izmeklēšanas	4	(0)	3	5	3	0	—	0	0	0	3
Vispārējas iekārtas, transportlīdzekļi, mēbeles	11	(1)	20	17	14	2	(0)	5	5	2	15
Lingvistiskie ārpakalpojumi	4	(0)	31	31	4	1	(0)	33	32	2	5
Citi administratīvie izdevumi	6	(1)	17	18	5	2	(0)	11	9	4	8
Izmēģinājuma projekti un sagat. darbības	0	(0)	—	0	0	0	0	0	0	0	0
Citu iestāžu administratīvie izdevumi	630	(22)	4465	4468	606	53	(56)	384	333	48	654
Kopā 7. izdevumu kategorija: Eiropas publiskā pārvalde	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1048
O Inovāciju fonds (IF)	0	0	—	—	—	138	(3)	2953	21	3068	3068
Citas darbības	0	0	—	—	—	8	(7)	53	52	3	3
Kopā O izdevumu kategorija: Ārpus DFS	0	0	—	—	—	147	(9)	3006	72	3071	3071
S Solidaritāte un ārkārtas palīdzība (SEAR)	—	—	30	30	—	0	0	0	0	0	—
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	—	—	28	28	0	0	0	0	0	0	0
Brexit korekcijas rezerve	—	—	2544	2544	—	0	0	0	0	0	—
Kopā S izdevumu kategorija: Solidaritātes mehānismi Savienībā un ārpus tās (īpašie instrumenti)	—	—	2602	2602	0	0	0	0	0	0	0
Kopā	216 522	(2298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

7. BUDŽETA IZPILDE PA IESTĀDĒM

7.1. BUDŽETA IEŅĒMUMU IZPILDE

Miljonos
EUR

Iestāde	Ienākumu apropriācijas		Konstatētās maksājumtiesības			Ieņēmumi			Ieņēmumi % no budžeta	Nav samaksāts
	Sākotnēji pieņemtais budžets	Galīgais pieņemtais budžets	Kārtējā gada	Pārnestās summas	Kopā	Par kārtējā gada maksājumtiesīb ām	Par pārnestajā m maksājumti esībām	Kopā		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
Eiropas Parlaments	181	181	236	27	263	234	16	250	138 %	13
Eiropadome un Padome	61	61	95	2	97	93	1	94	154 %	3
Komisija	170 195	169 630	242 422	25 437	267 859	236 217	8187	244 404	144 %	23 455
Tiesa	63	63	63	0	63	63	0	63	99 %	0
Revīzijas palāta	25	25	25	0	25	25	0	25	102 %	0
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	13	13	19	0	19	19	0	19	141 %	0
Reģionu komiteja	11	11	14	0	14	14	0	14	124 %	—
Ombuds	1	1	1	0	1	1	0	1	104 %	—
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	2	2	2	0	2	2	0	2	100 %	—
Eiropas Ārējās darbības dienests	50	50	393	0	393	392	0	392	782 %	1
Kopā	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8205	245 265	144 %	23 471

Tāpat kā iepriekšējos gados, konsolidētie pārskati par ES vispārējā budžeta izpildi ietver visu iestāžu budžeta izpildi, jo ES budžetā ir paredzēts atsevišķs budžets katrai iestādei.

Aģentūru budžets un tā izpilde nav konsolidēti ES budžetā un nav iekļauti ES budžeta ziņojumos. Tomēr Komisijas subsīdija, kas izmaksāta aģentūrām, ir daļa no ES budžeta. Šajā gada pārskatu budžeta daļā ir ņemta vērā tikai subsīdija, kas izmaksāta no Komisijas budžeta aģentūrām.

Saistībā ar EĀDD jānorāda, ka papildus savam budžetam tas arī saņem iemaksas no Komisijas 221,7 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 193,6 miljoni EUR) un EAF mantojuma un trasta fondiem 19,6 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 18,7 miljoni EUR). No šīm iemaksām sedz delegācijās esošo Komisijas darbinieku izmaksas, ko finansē no EAF un trasta fondiem, tajā skaitā piešķirtos ieņēmumus, kuri gūti gada laikā no šīm iemaksām.

7.2. SAISTĪBU APROPRIĀCIJU IZPILDE

 Miljonos
EUR

Iestāde	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestā	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Eiropas Parlaments	2275	2151	21	45	2218	97 %	—	46	46	10	1	0	11
Eiropadome un Padome	683	599	0	43	641	94 %	0	29	29	13	0	0	13
Komisija	476 635	174 981	4448	172 812	352 241	74 %	1451	121 371	122 821	1311	11	252	1573
Tiesa	469	461	0	1	462	98 %	0	0	0	7	0	0	7
Revīzijas palāta	162	160	0	0	160	98 %	1	0	1	2	0	0	2
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	162	147	0	9	155	96 %	0	1	1	6	0	0	6
Reģionu komiteja	113	109	0	2	111	98 %	0	1	1	1	0	0	1
Ombuds	12	12	0	—	12	97 %	0	—	—	0	0	—	0
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	20	20	0	0	20	98 %	0	0	0	0	0	—	0
Eiropas Ārējās darbības dienests	1144	787	—	285	1072	94 %	0	72	72	0	—	0	0
Kopā	481 676	179 425	4469	173 196	357 091	74 %	1451	121 520	122 971	1351	12	252	1614

7.3. MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJU IZPILDE

Miljonos EUR

Iestāde	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi					Uz 2023. gadu pārnestās apropriācijas			Likvidējamās apropriācijas			
		no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestajām	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	%	no galīgā pieņemtā budžeta	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā	no galīgā pieņemtā budžeta	no pārnestajām	no piešķirtajiem ieņēmumiem	Kopā
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13
Eiropas Parlaments	2665	1801	344	42	2 187	82 %	372	57	429	10	37	2	49
Eiropadome un Padome	745	521	54	41	616	83 %	77	30	107	13	8	1	22
Komisija	255 646	163 451	3565	71 504	238 520	93 %	1855	14 944	16 799	247	75	4	326
Tiesa	499	423	26	1	450	90 %	37	0	38	7	4	0	12
Revīzijas palāta	171	152	8	0	160	94 %	9	0	9	2	0	0	2
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	183	134	16	5	155	85 %	12	5	17	6	5	0	11
Reģionu komiteja	128	97	12	1	110	86 %	12	1	14	1	3	0	4
Ombuds	14	11	2	—	13	93 %	0	—	0	0	0	—	0
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	21	18	1	0	19	88 %	2	0	2	0	0	—	1
Eiropas Ārējās darbības dienests	1299	713	136	242	1091	84 %	74	115	189	0	18	0	19
Kopā	261 370	167 321	4163	71 837	243 321	93 %	2452	15 152	17 604	287	151	7	445

8. AĢENTŪRU BUDŽETA IZPILDE

Aģentūru ieņēmumi un izdevumi, kas norādīti 8.1. un 8.2. ziņojumā turpmāk, kā tādi nav konsolidēti ES budžetā. Šajā gada pārskatu budžeta daļā ir ņemta vērā tikai subsīdija, kas izmaksāta no Komisijas budžeta aģentūrām.

ES budžeta izpildes ziņojumos attiecīgā gadījumā iekļauj subsīdiju, kas izmaksāta no ES budžeta aģentūrām kā saistību un maksājumu apropriācijas.

Turpmāk norādītajos aģentūru ziņojumos ir sniegts pārskats par aģentūrām — gan decentralizētajām (zināmas arī kā “tradicionālās aģentūras”), gan izpildaģentūrām, un par to ieņēmumiem (8.1.) un izdevumiem (8.2.).

Citi ieņēmumu un to saistīto izdevumu avoti nav pievienoti ES budžeta kontos. Katra aģentūra uzrāda savu gada pārskatu kopumu.

8.1. BUDŽETA IEŅĒMUMI

Miljonos EUR

Aģentūra	Finansēju ma DFS izdevumu	Galīgais pieņemtais budžets	Saņemtie ieņēmumi
Energoregulatoru sadarbības aģentūra	1	25	25
Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai	4	297	339
Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestāde	1	7	8
Kopienas Augu šķirņu birojs	Neattiecas	21	18
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra	2b	16	16
Eiropas Patvēruma atbalsta birojs	4	172	175
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	1	224	174
Eiropas Banku iestāde	1	50	51
Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra	4	693	705
Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs	2.b	96	103
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	2.b	19	18
Eiropas Ķīmikāliju aģentūra	1	115	123
Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra	1, 2.a, 3,	56	56
Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra	2.b, 6	61	59
Eiropas Vides aģentūra	3	85	81
Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra	3	29	35
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde	2.b	135	135
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds	2.b	22	22
Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra	1, 2.b	42	42
Eiropas Inovācijas padome un MVU izpildaģentūra	1, 2.a	45	46
Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts	2.b	8	8
Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts	1	436	449
Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde	1	35	35
Eiropas Darba iestāde	2.b	35	26
Eiropas Jūras drošības aģentūra	1	87	116
Eiropas Zāļu aģentūra	2.b	422	436
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs	5	18	19
Eiropas Prokuratūra	2.b	108	51
Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra	1	59	59
Eiropas Pētniecības izpildaģentūra	1, 3	99	99
Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde	1	68	68
Eiropas Izglītības fonds	2.b	22	24
Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās	2.b	95	56
Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra	1	24	24
Eiropas Savienības Aģentūra tiesībsaizsardzības sadarbībai	5	193	201
Eiropas Savienības Tiesībsaizsardzības apmācības aģentūra	5	11	14
Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra	1	35	35
Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra	1	65	1157
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra	2.b	26	26
Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs	Neattiecas	287	304
Kopuzņēmums “Fusion for Energy”	1	605	831
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs	7	50	44

Kopā	4997	6316
	Miljonos EUR	
Aģentūru ieņēmumu veids	Sajemtās summas	
Komisijas subsīdijas	3133	
Ienākumi no maksām	867	
Citi ienākumi	2316	
Kopā	6316	

8.2. SAISTĪBU UN MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS Aģentūra

Miljonos EUR

Aģentūra	Saistību apropriācijas		Maksājumu apropriācijas	
	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtas saistības	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi
Energoregulatoru sadarbības aģentūra	25	25	31	24
Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai	378	291	367	268
Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestāde	8	8	10	8
Kopienas Augu šķirņu birojs	22	19	21	19
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra	17	16	22	17
Eiropas Patvēruma atbalsta birojs	219	182	207	154
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	297	218	310	170
Eiropas Banku iestāde	51	50	58	51
Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra	707	694	956	559
Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs	113	103	172	121
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	19	19	19	18
Eiropas Ķīmikāliju aģentūra	123	118	137	115
Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra	56	54	59	52
Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra	59	59	66	59
Eiropas Vides aģentūra	89	72	109	72
Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra	36	31	41	23
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde	151	151	149	134
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds	23	23	27	22
Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra	42	41	47	43
Eiropas Inovācijas padome un MVU izpildaģentūra	46	46	49	43
Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts	9	8	11	9
Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts	410	384	454	440
Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde	35	35	42	39
Eiropas Darba iestāde	35	33	39	22
Eiropas Jūras drošības aģentūra	123	109	137	110
Eiropas Zāļu aģentūra	452	431	539	410
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs	20	19	21	20
Eiropas Prokuratūra	51	50	58	45
Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra	59	59	62	59
Eiropas Pētniecības izpildaģentūra	99	98	107	100
Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde	69	67	75	67
Eiropas Izglītības fonds	25	23	26	23
Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai	62	55	67	54

Miljonos
EUR

Aģentūra	Saistību apropriācijas		Maksājumu apropriācijas	
	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi
krimināllietās				
Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra	39	39	44	25
Eiropas Savienības Aģentūra tiesībsardzības sadarbībai	210	198	238	188
Eiropas Savienības Tiesībsardzības apmācības aģentūra	28	19	31	17
Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra	39	37	39	35
Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra	3801	645	2209	1321
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra	26	25	34	26
Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs	564	346	585	324
Kopuzņēmums "Fusion for Energy"	981	704	844	766
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs	50	44	54	45
Kopā	9667	5649	8577	6119

 Miljonos
EUR

Izdevumu veids	Saistību apropriācijas		Maksājumu apropriācijas	
	Kopā pieejamās apropriācijas	Uzņemtās saistības	Kopā pieejamās apropriācijas	Veiktie maksājumi
Administratīvie	512	486	636	458
Darbības	7410	3452	6161	3958
Personāls	1745	1711	1780	1702
Kopā	9667	5649	8577	6119

GLOSĀRIJS

aktuāra pieņēmumi

Pieņēmumi, kurus izmanto, lai aprēķinātu nākotnes notikumu izmaksas, kas ietekmē pensiju saistības.

aktuārie guvumi un zaudējumi

Definētu pabalstu shēmas gadījumā — aktuārā deficīta vai pārpalikuma izmaiņas. To cēlonis ir atšķirības starp iepriekšējiem aktuāra pieņēmumiem un faktiskajiem notikumiem un aktuāra pieņēmumu izmaiņu sekas.

administratīvās apropriācijas

Administratīvās apropriācijas sedz iestāžu un subjektu darbības izmaksas (personāls, ēkas, biroja aprīkojums).

pieņemtais budžets

Budžeta projekts kļūst par pieņemto budžetu, tiklīdz to apstiprina budžeta lēmēj institūcija un par galīgi pieņemtu atzīst Eiropas parlamenta priekšsēdētājs.

budžeta grozījumi

Lēmums, kas pieņemts budžeta gadā, lai grozītu (palielinātu, samazinātu, pārvietotu) tā gada pieņemtā budžeta aspektus.

no dalībvalstīm pieprasāmās summas

Tie ir pārskata periodā radušies izdevumi, kas būs jāfinansē no nākamajiem budžetiem, t. i., no ES dalībvalstīm. Tie rodas, līdzās pastāvot uz uzkrājumiem balstītiem finanšu pārskatiem un naudas līdzekļos balstītam budžetam.

gada darbības pārskats (GDP)

Gada darbības pārskatos tiek norādīti darbības rezultāti, cita starpā atsaucoties uz izvirzītajiem mērķiem, saistītajiem riskiem un iekšējās kontroles struktūru. Komisijai kopš 2001. gada budžeta pieņemšanas un visām Eiropas Savienības iestādēm kopš 2003. gada ir noteikts, ka "deleģētajam kredītrīkotājam" jāiesniedz savai iestādei gada darbības pārskats par savu pienākumu izpildi kopā ar informāciju par finansēm un pārvaldību.

apropriācijas

Budžeta finansējums. Budžetā ir paredzētas gan saistības, gan maksājumi (nauda vai bankas pārskaitījumi saņēmējiem). Saistību un maksājumu apropriācijas bieži atšķiras (diferencētas apropriācijas), jo saistības par daudzgadu programmām un projektiem parasti pilnībā uzņemas tajā gadā, kurā tiek pieņemti lēmumi par tiem, un tiek apmaksātas gadu gaitā, turpinoties programmu un projektu īstenošanai. Nediferencētas apropriācijas attiecas uz administratīvajiem izdevumiem, lauksaimniecības tirgus atbalstu un tiešajiem maksājumiem, un saistību apropriācijas ir vienādas ar maksājumu apropriācijām.

piešķirtie ieņēmumi

Īpašie ieņēmumi konkrētu izdevumu posteņu finansēšanai. Ārējo piešķirto ieņēmumu galvenais avots ir trešo valstu finanšu iemaksas Savienības finansētajās programmās. Galvenais iekšējo piešķirto ieņēmumu avots ir ieņēmumi no trešām personām par precēm, pakalpojumiem vai darbu, kas veikts pēc to pieprasījuma; ieņēmumi no nepareizi samaksāto summu atmaksas un ieņēmumi no publikāciju un filmu pārdošanas.

pārdošanai pieejami finanšu aktīvi

Visi finanšu aktīvi (izņemot atvasinātos instrumentus), kuri atbilstoši starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem tiek novērtēti to patiesajā vērtībā un kuru patiesās vērtības izmaiņas atzīst neto aktīvu rezervē līdz to atzīšanas pārtraukšanai (vai vērtības samazinājumam).

budžeta pozīcija

Ciktāl tas attiecas uz budžeta struktūru, ieņēmumi un izdevumi tiek budžetā atspoguļoti saskaņā ar saistošo nomenklatūru, kas atspoguļo katra posteņa būtību un mērķi, kā to nosaka budžeta lēmēj institūcija. Atsevišķie virsraksti (sadaļa, nodaļa, pants vai pozīcija) sniedz oficiālu nomenklatūras aprakstu.

apropriāciju atcelšana

Neizmantotās apropriācijas, kuras vairs nevar izmantot.

apropriāciju pārvešana

Izņēmums no gada pārskata principa tiktāl, ciktāl apropriācijas, kuras konkrētajā budžeta gadā nav bijis iespējams izmantot, var, ievērojot stingrus nosacījumus, izņēmuma kārtā tikt pārnestas izmantošanai nākamajā gadā.

saistības

Juridiski saistoši apliecinājumi piešķirt finansējumu, ja ir izpildīti noteikti nosacījumi. ES apņemas atlīdzināt savu daļu no ES finansēta projekta izmaksām. Šodienas saistības ir rītdienas maksājumi. Šodienas maksājumi ir vakardienas saistības.

saistību apropriācijas

Saistību apropriācijas sedz juridisko saistību (līgumu, dotāciju nolīgumu/lēmumu), kuras varētu tikt parakstītas kārtējā finanšu gadā, kopējās izmaksas.

kārtējās darba izmaksas

Shēmas saistību pieaugums, ko rada darbs kārtējā finanšu gadā.

saistību atcelšana

Akts, ar kuru tiek atceltas iepriekšējās saistības (vai to daļa).

definētu pabalstu shēma

Pensijas shēma vai cita pensijas pabalsta shēma, kuras noteikumos ir noteikti pabalsti neatkarīgi no maksājamām iemaksām un kurās pabalsti nav tieši saistīti ar ieguldījumiem shēmā. Shēma var būt finansēta vai nefinansēta.

atvasinātie instrumenti

Finanšu instrumenti, kuru vērtība ir saistīta ar kāda cita finanšu instrumenta, rādītāja vai preces vērtības izmaiņām. Atšķirībā no primārā finanšu instrumenta (piemēram, valdības obligācijas) turētāja, kuram ir neierobežotas tiesības saņemt naudu (vai kādu citu saimniecisko labumu) nākotnē, atvasinātā instrumenta turētājam ir tikai ierobežotas tiesības saņemt šādu labumu. Atvasinātā instrumenta piemērs ir regulētā tirgū netirgots valūtas nākotnes līgums.

tieša pārvaldība

Budžeta izpildes režīms. Tiešā pārvaldībā budžetu tieši izpilda Komisijas dienesti, izpildaģentūras vai trasta fondi.

diskonta likme

Likme, ko izmanto, lai pielāgotu naudas laika vērtībai. Diskontēšana ir metode, ko izmanto, lai salīdzinātu izmaksas un ieguvumus, kas rodas dažādos laika periodos.

faktiskā procentu likme

Likme, ar kuru diskontē aplēstos nākotnes naudas ieņēmumus vai maksājumus visā finanšu aktīva vai finanšu saistību paredzamajā dzīves ciklā, lai iegūtu aktīva vai saistību neto uzskaites vērtību.

finanšu aktīvi un saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Visi finanšu aktīvi un saistības, kas atbilst starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem un novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā.

finanšu aktīvi vai saistības patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā

Visi finanšu aktīvi vai saistības, kuri atbilstoši starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem tiek novērtēti to patiesajā vērtībā un kuru patiesās vērtības izmaiņas atzīst pārpalikuma vai deficīta aprēķinā par attiecīgo periodu (t. i., atvasinātie instrumenti).

finanšu korekcija

Finanšu korekciju mērķis ir aizsargāt ES budžetu no neatbilstoši veiktu izdevumu sloga. Attiecībā uz izdevumiem dalītā pārvaldībā par neatbilstoši veiktu maksājumu atgūšanas uzdevumu galvenokārt ir atbildīga dalībvalsts.

“Apstiprināta” finanšu korekcija ir tāda, kuru attiecīgā dalībvalsts ir pieņēmusi. “Izlemtā” finanšu korekcija ir ar Komisijas lēmumu pieņemta, un tā vienmēr ir neto korekcija, saskaņā ar kuru dalībvalstij ir jāatmaksā nepareizi izmaksāti līdzekļi ES budžetā, tādējādi attiecīgajai dalībvalstij tiek galīgi samazināts piešķirtais finansējums. Šajā publikācijā apstiprinātās un izlemtās finanšu korekcijas ir iekļautas kā viena kategorija.

“Īstenota” finanšu korekcija ir tāda, ar kuru ir labots konstatētais pārkāpums.

netieša pārvaldība

Budžeta izpildes režīms. Netiešās pārvaldības režīmā Komisija piešķir budžeta izpildes uzdevumus struktūrām, ko reglamentē ES tiesību akti vai valsts tiesību akti.

pārtraukšana un apturēšana

Ja Komisija savā darbā vai pamatojoties uz revīzijas iestāžu sniegto informāciju, konstatē, ka dalībvalsts nav novērsusi nopietnus trūkumus pārvaldības un kontroles sistēmās un/vai nav labojusi deklarētos un apstiprinātos neatbilstoši veiktos izdevumus, tā var pārtraukt vai apturēt maksājumus.

pārkāpums

Pārkāpums ir darbība, kas neatbilst piemērojamiem ES vai dalībvalsts noteikumiem un kam ir potenciāli negatīva ietekme uz ES finanšu interesēm. Pārkāpumi var būt līdzekļus pieprasījušo saņēmēju vai par maksājumu veikšanu atbildīgo iestāžu rīcības rezultāts. Jēdziens “pārkāpums” ir plašāks nekā “krāpšana”, kas ir rīcība, kuru var kvalificēt kā noziedzīgu nodarījumu.

likvidējamās apropriācijas

Neizmantotās apropriācijas, kuras jāatceļ finanšu gada beigās. Likvidēšana nozīmē uz apropriāciju attiecināmās izdevumu radīšanas un/vai saistību uzņemšanās atļaujas daļēju vai pilnīgu atcelšanu. Tikai kopuzņēmumiem, kā norādīts to finanšu noteikumos, visas neizmantotās apropriācijas var iekļaut ieņēmumu un izdevumu aplēsē par maksimāli trijiem nākamajiem finanšu gadiem (t. s. “N+3” noteikums). Tāpēc KU likvidējamās apropriācijas var atkal aktivizēt līdz pat “N+3” finanšu gadam.

neizpildītās saistības

Tāpat kā *reste à liquider (RAL)* atspoguļo summu, par kādu ir uzņemtas budžeta saistības, bet sekojošais maksājums vēl nav izdarīts. Tās parāda ES maksājumu saistības turpmākajos gados un izriet tieši no daudzgadu programmu pastāvēšanas un saistību un maksājumu apropriāciju nošķiršanas.

pašu resursi

Galvenais ieņēmumu avots ES budžetam. Dažādie pašu resursi ir uzskaitīti piemērojamajā Lēmumā par pašu resursiem (Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053), un tie ir tradicionālie pašu resursi, uz PVN balstīti pašu resursi, uz NKI balstīti pašu resursi un pašu resursi, kas pamatojas uz neregistrēto izlietojamo plastmasas iepakojuma daudzumu.

maksājumu apropriācijas

Maksājumu apropriācijas sedz kārtējā gadā maksājamus izdevumus, kas izriet no juridiskām saistībām, kuras uzņemtas kārtējā gadā un/vai iepriekšējos gados.

priekšfinansējums

Maksājums, kas paredzēts, lai saņēmējam izsniegtu apgrozāmos līdzekļus. To var sadalīt vairākos maksājumos saskaņā ar pamatā esošo līguma, lēmuma, nolīguma vai tiesību pamatakta noteikumiem. Apgrozāmos līdzekļus jeb avansu izmanto mērķim, kuram tas piešķirts, nolīgumā noteiktajā periodā, vai arī to atmaksā.

preventīvs pasākums

Komisijas rīcībā esošie preventīvie pasākumi ES budžeta aizsardzībai gadījumos, kad Komisija ir informēta par iespējamiem trūkumiem, ietver no ES budžeta veikto darbības programmas maksājumu pārtraukšanu un apturēšanu.

neizpildītās saistības (*reste à liquider, RAL*)

Tāpat kā neizpildītās saistības atspoguļo summu, par kādu ir uzņemtas budžeta saistības, bet sekojošais maksājums vēl nav izdarīts. Tās parāda ES maksājumu saistības turpmākajos gados un izriet tieši no daudzgadu programmu pastāvēšanas un saistību un maksājumu apropriāciju nošķiršanas.

dalīta pārvaldība

Budžeta izpildes režīms. Dalītās pārvaldības režīmā budžeta izpildes uzdevumi tiek deleģēti dalībvalstīm. Apmēram trīs ceturtdaļas ES izdevumu ietilpst šajā izpildes režīmā.

tradicionālie pašu resursi

Tradicionālie pašu resursi ir definēti Lēmumā par pašu resursiem (Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2053) un ietver galvenokārt muitas nodeklus un cukura nodevas.

pārvietojumi (starp budžeta pozīcijām)

Pārvietojumi starp budžeta pozīcijām nozīmē, ka finanšu gada laikā apropriācijas tiek pārvietotas no vienas budžeta pozīcijas uz citu, un tādējādi tie ir izņēmums no budžeta specifikācijas principa. Tomēr tie ir nepārprotami atļauti Līgumā par Eiropas Savienības darbību saskaņā ar Finanšu regulā (FR) paredzētajiem nosacījumiem. FR ir identificēti dažādi pārvietojumu veidi atkarībā no tā, vai tie ir starp budžeta sadaļām, nodaļām, pantiem vai pozīcijām vai to ietvaros, un to veikšanai ir vajadzīgi dažāda līmeņa atļaujas.

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

GDP	gada darbības pārskats
AC	amortizētā iegādes vērtība
AFS	pieejams pārdošanai
AMIF	Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds
AOD	deleģētais kredītrīkotājs
ATM	gaisa satiksmes pārvaldība
MB	maksājumu bilance
BUFI fonds	Budžeta naudas sodu fonds
KLP	kopējā lauksaimniecības politika
CCS-LGF	kultūras un radošo nozaru garantiju mehānisms
EISI 2	Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
EISI PI	Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta parāda instruments
KF	Kohēzijas fonds
CIP	Konkurētspējas un inovāciju pamatprogramma
KOM	Eiropas Komisija
COSME	Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programma
COSO	Tredveja komisijas atbalsta organizāciju komiteja
KUF	kopējais uzkrājumu fonds
KNR	Kopīgo noteikumu regula
CRII+	Papildinātā investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu
D&WM	ekspluatācijas pārtraukšana un atkritumu apsaimniekošana
EAD	riska darījums, kurā netiek pildītas saistības
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ELGF	Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
EGN	Eiropas Savienības grāmatvedības noteikums
EaSI	nodarbinātība un sociālā inovācija
ERAB	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka
ERP	Eiropas Revīzijas palāta
ECB	Eiropas Centrālā banka

<i>ECL</i>	paredzamie kredītzaudējumi
<i>ECOFIN</i>	Ekonomikas un finanšu padome
likvidējamā EOTK	likvidējamā Eiropas Ogļu un tērauda kopiena
<i>EAF</i>	Eiropas Attīstības fonds
<i>EDIF</i>	Garantijas mehānisms Rietumbalkānu ietvaros
<i>EEZ</i>	Eiropas Ekonomikas zona
<i>EĀDD</i>	Eiropas Ārējās darbības dienests
<i>EFIA</i>	Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai
<i>EFSE</i>	Eiropas Fonds Dienvidaustrumeiropai
<i>EFSI</i>	Eiropas Finanšu stabilitātes instruments
<i>ESIF</i>	Eiropas Stratēģisko investīciju fonds
<i>EFSM</i>	Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms
<i>EBTA</i>	Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija
<i>EGNOS</i>	Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienests
<i>EIB</i>	Eiropas Investīciju banka
<i>EIF</i>	Eiropas Investīciju fonds
<i>ElectriFI</i>	Elektrifikācijas finansēšanas iniciatīva
<i>ELM</i>	ārējo aizdevumu pilnvaras
<i>EJZF</i>	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
<i>EMS</i>	Ekonomiskā un monetārā savienība
<i>ENEF</i>	Uzņēmumu paplašināšanas fonds
<i>ENIF</i>	Uzņēmumu inovācijas fonds
<i>EKPI</i>	Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments
<i>EP</i>	Eiropas Parlaments
<i>ERAF</i>	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
<i>ERI</i>	EIB noturības iniciatīva
<i>EKA</i>	Eiropas Kosmosa aģentūra
<i>ESF</i>	Eiropas Sociālais fonds
<i>ESI fondi</i>	Eiropas strukturālie un investīciju fondi
<i>ESM</i>	Eiropas Stabilitātes mehānisms

<i>ETF</i>	biržā tirgoti fondi
<i>ES</i>	Eiropas Savienība
<i>EUMETSAT</i>	Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācija
<i>Euratom</i>	Eiropas Atomenerģijas kopiena
<i>FGC</i>	finanšu garantiju līgums
<i>FIFO</i>	Princips "pirmais iekšā — pirmais ārā"
<i>FP7</i>	Septītā pamatprogramma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai
<i>FR</i>	ES Finanšu regula
<i>FSDA</i>	finanšu pārskatu apspriešana un analīze
<i>FVNA</i>	patiesā vērtība ar atspoguļojumu neto aktīvu / pašu kapitāla aprēķinā
<i>FVSD</i>	patiesā vērtība ar atspoguļojumu pārpalikuma vai deficīta aprēķinā
<i>IKP</i>	iekšzemes kopprodukts
<i>NKI</i>	nacionālais kopienākums
<i>GNSS</i>	Globāla navigācijas satelītu sistēma
<i>H2020</i>	"Apvārsnis 2020"
<i>HLRCP</i>	augsta līmeņa riska un atbilstības politika
<i>IIW</i>	infrastruktūras un inovācijas investīciju platforma
<i>SVF</i>	Starptautiskais Valūtas fonds
<i>SPSGS</i>	starptautiskie publiskā sektora grāmatvedības standarti
<i>IF</i>	Inovāciju fonds
<i>IT</i>	informācijas tehnoloģija
<i>ITER</i>	starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors
<i>JRC</i>	Kopīgais pētniecības centrs
<i>KU</i>	kopuzņēmums
<i>LGD</i>	saistību nepildīšanas zaudējumi
<i>LGF</i>	aizdevumu garantiju mehānisms
<i>LGTT</i>	Aizdevumu garantijas instruments <i>TEN-T</i> projektiem
<i>MAP</i>	daudzgadu programma — vidēju uzņēmumu finansiālās integrācijas programma
<i>MEP</i>	Eiropas Parlamenta deputāts
<i>MFA</i>	makrofinansiālā palīdzība
<i>DFS</i>	daudzgadu finanšu shēma

NTF	naudas tirgus fondi
MMVU	mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi
NDICI	Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments
NGEU	<i>NextGenerationEU</i>
ORD	Lēmums par pašu resursiem
POI	projektu obligāciju iniciatīva
PD	saistību nepildīšanas varbūtība
PF4EE	Energoefektivitātes privātā finansējuma instruments
PGF	Dalībnieku garantiju fonds
PPP	publiskā un privātā sektora partnerība
PSEO	Eiropas ierēdņu pensiju shēma
RAL	neizpildītās saistības (" <i>reste à liquider</i> ")
RDFM	Riska dalīšanas finanšu mehānisms
ANM	Atvērēšanas un noturības mehānisms
RTD	pētniecība, tehnoloģiju attīstība un demonstrējumi
S&P	<i>Standard & Poor's Financial Services LLC</i>
SANAD	<i>MENA</i> fonds mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem
SAPARD	Īpašā pirmspievienošanās programma lauksaimniecības un lauku attīstībai
Vidusjūras dienvidu un austrumu reģions	Vidusjūras dienvidu un austrumu reģiona mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu finansiālās integrācijas programma
SICR	Kredītriska ievērojama palielināšanās
SIUGI	Instruments MVU iniciatīvai saistībā ar neierobežotām garantijām
MVU	mazais(-ie) un vidējais(-ie) uzņēmums(-i)
SMEW	MVU platforma (mazo un vidējo uzņēmumu platforma)
SURE	Atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā
LESD	Līgums par Eiropas Savienības darbību
TPR	tradicionālie pašu resursi
PLAI	Pagaidu lauku attīstības instruments
PVN	pievienotās vērtības nodoklis